Leto LXVI | Poštnina plačana v gotovini | V Ljubljani, v nedeljo, dne 13. marca 1938 | Štev. 60 a | Cena 2 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica štev. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Hitler - gospodar Avstrije

Po vsej Avstriji so prevzeli upravo hitlerjevci

Nemška oborožena sila bo zasedla vso državo

Dunaj, 12. marca. AA. Novi zvezni kancler Seyss Inquart je imel po radiu ta govor:

Nemški rojaki in rojakinje! Avstrija je sedaj svobodna, Avstrija je nacionalistična! Imamo novo vlado narodnosocialističnega gibanja. Delo in kruh sta nam zagotovljena. V popolni disciplini je vse to storil naš narod prostovoljno in pri tem se ni nikomur zgodilo nič žalega. Tovariši iz SS in SA so ponesli zmagovito zastavo s kljukastim križem našega voditelja Adolfa Hitlerja. Spomnimo se sedaj tudi tistih, ki so za naše gibanje padli. Sedaj se nad domovino Adolfa Hitlerja ponosno vije njegova zastava. Ena država, en narod, en vodja! Heil Hitler!

Nato so prečitali listo nove vlade, ki je sledeča:

Zvezni kancler in načelnik obrambne sile dr. Seyss Inquart; **podkancler** general Glaise-Horstenau; **zunanji minister** Wilhelm Wolf; **pravosodje** dr. Franz Hüber, **prosveta** dr. Mengin, **socialna politika** dr. Jury, **finance** dr. Rudolf Neumayer, **kmetijstvo** Reinthaler, **trgovina in promet** Fischböck. — **Državni tajnik za javno varnost je dr. Skubl.**

Hitlerjev proglas:

„Od davi korakajo čez vse meje nemške Avstrije nemške čete..“

Berlin, 12. marca. Opoldne je minister za propagando Goebbels iz urada državnega kanclerja v Berlinu prečital po radiju poslanico Adolfa Hitlerja. Poslanica, ki so jo prenašale vse nemške, avstrijske, švicarske, norveške, italijanske in ameriške radijske postaje, se glasi dobesedno:

Nemci! Z globoko bolestjo v srcu smo že leta sem zasledovali usodo naših rojakov v Avstriji. Večna zgodovinska povezanost, ki je bila rešena že l. 1866, v svetovni vojni pa ponovno potrjena, je Avstrijo že od nekdaj vključila v nemško narodno in življenjsko skupnost. Bol, ki so jo tej državi povzročali najprej od zunaj, pozneje pa od znotraj, smo občutili kot našo lastno bol, kakor nasprotno vemo, da je milijonom avstrijskih Nemcev nesreča Nemčije povzročila enako bolestno sočutje. Ko je v Nemčiji narod po zaslugi zmage nar.-socialistične ideje zopet našel pot k samozavesti velikega naroda, se je pričela v Avstriji nova doba trpljenja in težkih preizkušenj.

Režim, ki ni imel nikake zakonitosti, je poskušal svoj od ogromne večine avstrijskega naroda odklanjani obstoj braniti z brutalnimi sredstvi ter se vzdržati z osebnim in gospodarskim zatiranjem in uničevanjem. Tako smo lahko kot velik narod doživeli, da je bilo nad 6 milijonov ljudi naše krvi po številčno neznatni manjšini zatiranih, ker se je tej manjšini uspelo polastiti se oblasti v državi. Ta režim je pahnil te ljudi v politično brezpravnost in jim s svojim zatiranjem pripravljal gospodarski propad, ki je v silnem nasprotju z novim življenjem v novi Nemčiji. Kdo je mogel tem nesrečnim rojakom zameriti, da so svoje poglede obračali v Nemčijo, s katero so bili njihovi predniki toliko stoletij povezani, s katero so se v najstrašnejši vojni vseh časov borili ramo ob rami. Stoletna nemška kultura je bila njihova kultura, za katero so tudi sami dali toliko dragocenih prispevkov.

To zatiranje ne pomeni ničesar drugega, kakor obsoditi stotisoče ljudi v največje trpljenje, toda če smo pred leti to trpljenje še potrpežljivo prenašali, je z naraščajočim ugledom Nemčije naraščala tudi volja, da se temu trpljenju napravi konec.

Nemci! Zadnja leta sem skušal prejšnje vlastodržce v Avstriji odvrniti od te poti. Samo norec je mogel verjeti, da teror in zatiranje lahko trajno ubijeta ljubezen naroda do svoje skupne domovine. Avstrijski dogodki dokazujejo, da tako početje ustvarja le fanatizem. Ta fanatizem je potem silil ustrahovalce k vedno ostrejšim ukrepom in k nasilju, ki pa je zopet povečalo odpor. Skušal sem odgovorne avstrijske vlastodržce prepričati, da je za veliki narod trajno nemogoče ter nečastno, neprestano gledati, kako se ljudje iste narodnosti samo zaradi svojega naziranja in priznavanja k tej narodni skupnosti, zaradi svoje povezanosti z idejo zatirajo, zasledujejo in zapirajo. Nad 40.000 beguncev je sprejela v svoje okrilje samo Nemčija, na desettisoče jih je ječalo v tej državi po zaporih, ječah in koncentracijskih taboriščih, stotisoči pa so prišli na beraško palico.

Noben narod na svetu tega ne bi mogel trajno trpeti, razen, če ne bi zaslužil, da ga vsi prezirajo.

Leta 1936 sem skušal najti pot, da bi se našel izhod, da se tragedija te bratske države omili, da bi prišlo do resničnega sporazuma. Sporazum z dne 11. julija 1936 je bil podpisan samo zato, da se v prihodnjem trenutku zopet izigra. Brezpravnost ogromne večine avstrijskega prebivalstva je ostala še nadalje, njihov položaj se ni nič spremenil. Še nadalje so ostali brezpravni. Kdor se je priznaval k nemški narodni skupnosti, je ostal ne glede na to, ali je preprost cestni pometač ali visoko zaslužen mož, brez pravic.

Še drugič sem skušal dovesti do sporazuma. Prizadeval sem si, da bi reprezentante tega režima, ki je stal brez vsake legitimne legitimacije nasproti meni po nemškem narodu izvoljenem voditelju in nemškemu kanclerju, prepričal, da je to stanje trajno nemogoče in nevzdržno, ker se naraščajoči odpor avstrijskega prebivalstva ne more z naraščajočim nasiljem več pritiskati ob tla, ter da je od gotovega trenutka tudi za Nemčijo neznosno še nadalje gledati tako nasilstvo. Če je danes celo reševanje kolonialnih vprašanj odvisno od načela samoodločbe najnižjih narodov, potem je neznosno, če šest in pol milijona pripadnikov starega, velikega kulturnega naroda ostane po volji takega režima praktično na še nižji stopnji. Hotel sem z novim sporazumom doseči, da se v tej državi priznajo vsem Nemcem iste pravice in iste dolžnosti. Ta sporazum naj bi služil za pravilno izvajanje sporazuma z dne 11. julija 1936.

Nekaj tednov pozneje smo morali žal ugotoviti, da možje takratne avstrijske vlade niso mislili na to, da bi ta sporazum izvajali po njegovem smislu in duhu, da pa bi za svojo neprestano kršitev vseh pravic avstrijskih Nemcev dobili alibije, je bilo sedaj izmišljeno nekako ljudsko glasovanje, ki naj bi ogromno večino tega naroda napravilo končnoveljavno za brezpravno rajo. Zakonitost tega postopanja naj bi bila samo enkratna. Država, ki že leta in leta sem ni imela sploh nobenih volitev, ki ji manjka vsaka podlaga za volitve, nima nobenih priznanih volivnih spiskov, nobenih legalnih glasovnic, nobene sprejemljive kontrole nad volivnim postopanjem, nobenega jamstva za nepristransko vodstvo tega ljudskega glasovanja, nobenega jamstva, da bodo glasovi pravilno prešteti in priznani, takega glasovanja ne more izvesti. S temi metodami si je hotel režim pridobiti značaj zakonitosti. Petnajst let sem smo se narodni socialisti borili za pravice nemškega naroda, a to na drugačen način. Odkar mi je pokojni maršal Hindenburg poveril vodstvo države in odkar mi je ves nemški narod zaupal vodstvo nad samim seboj, sem vedno znova skušal opravičiti zakonitost svojega dela in dejanja in sem ga vedno znova predložil narodu v potrditev ter mi je vedno znova bilo zopet potrjeno. Če bi metode, ki se jih je posluževal Schuschnigg, uporabili mi pri ljudskem glasovanju v Posaarju, bi takemu glasovanju nihče ne verjel in bi se nemški narod ne mogel vrniti v svojo domovino. Mi smo drugačnega mnenja o ljudskem glasovanju. Mislim, da smo lahko vsi ponosni na to, ker smo lahko pri glasovanju v Posaarju pod kontrolo vsega sveta neoporečno dokazali, da se poslužujemo drugačnih metod in da nam je nemški narod tudi tam od vsega začetka izražal svoje neomajno in popolno zaupanje.

Proti temu poskusu volivne goljufije pa se je končno nemški narod v Avstriji sam dvignil. Če bi takratni režim nameraval z brahialnimi sredstvi protestni pokret enostavno zatreti, bi nemški narod novega nasilja v nobenem primeru ne mogel več dopustiti in bi bil rezultat tega samo nova državljanska vojna.

Nemčija ne more dopustiti, da bi se na tem ozemlju Nemci od nasilnikov še nadalje zasledovali in preganjali zaradi svoje pripadnosti k nemškemu narodu ali zaradi svojega svetovnega naziranja. Hočemo mir in red!

Zato sem se odločil, milijonom nemškega naroda v Avstriji dati na razpolago vso podporo Nemčije. Od davi korakajo čez vse meje Avstrije čete nemške vojske. Celi polki pehotne divizije in motorizirani oddelki, narodnosocialistični SA in SS oddelki na zemlji in nad njimi, cela krdela naših bombnikov na sinjem nebu, ki so bili sami poklicani od nove narodnosocialistične vlade na Dunaju na pomoč, so jamstvo, da bo avstrijskemu narodu končno v najkrajšem času dana možnost, da z resničnim ljudskim glasovanjem sam odloča o svoji usodi in bodočnosti.

Za temi nemškimi četami pa stoji volja vsega nemškega naroda. Kot vodja nemškega naroda in kancler Nemčije bom srečen, če bom lahko zopet kot Nemec in svoboden državljan stopil v ono deželo, ki je tudi moja domovina. Ves svet je lahko prepričan, da nemški narod v Avstriji v teh dneh in urah doživlja največje veselje in radost ter da vidi v bratih, ki so mu prišli na pomoč, svoje rešitelje iz največjega nasilja.

Naj živi narodnosocialistični nemški narod, naj živi narodnosocialistična nemška Avstrija!

Zgodovina enega dne ...

Kako je nad Avstrijo zavladal kljukasti križ

V petek je Avstrija prenehala biti neodvisna država. Hitro so sledili udarci drug za drugim. Prišli so presenetljivo, nepričakovani. V manj kakor 24 urah je bila usoda Avstrije zapečatena — ob splošnem molku Evrope, ki je v Zvezi narodov dala slovesno poroštvo za samostojnost narodov in ki je večkrat slovesno izjavljala, da bo Avstrijo branila, ako bi pretila nevarnost njeni neodvisnosti. V petek zvečer je podlegla in svet ni za enkrat storil ničesar drugega, kakor poslušal vesti o njenem zlomu.

Avstrijski kancler, zadnji kancler neodvisne Avstrije Schuschnigg je v sredo sporočil po radiu, da bo avstrijski narod glasoval danes o tem, če hoče ostati svoboden ali če hoče k Nemčiji. Schuschniggov korak je bil predrzen. Vedel je sicer, da bo imel za seboj večino naroda, toda vedeti je moral, da Nemčija tega ne bo tiho požrla. In res ni. Že v četrtek so prišli resni svarilni glasovi iz Berlina. Nemški kancler je poslal Papena na Dunaj, naj stvar uredi tako, da plebiscita ne bo. Schuschnigg se ni uklonil. Medtem so narodni socialisti dobili nalog, da prirejajo po vsej Avstriji bučne demonstracije, kar so tudi izvedli. Prišlo je do manjših prask s protidemonstranti, a hujšega ni bilo. Toda nemški radio je takoj začel širiti vesti o državljanskem uporu v Avstriji, o krvoprelitjih in o potrebi, da Nemčija ščiti svoje somišljenike.

Nemški ultimati

In res, v petek zjutraj po burni noči splošnih demonstracij po vsej državi, je zjutraj prišel na Dunaj prvi ultimat iz Berlina. Ultimat so poslali na nemško poslaništvo in od tam so ga izročili v roke hitlerjevskim ministrom v Schuschniggovi vladi, češ, naj oni pritisnejo, da se ultimat izpolni, da bi se ne moglo reči, da se je nemška vlada neposredno vmešala. V prvem ultimatu je zahtevala berlinska vlada, da se plebiscit odloži. Schuschnigg je to zahtevo sprejel in plebiscit odložil.

Toda koj na to je prišel **drugi ultimat** z omejenim rokom do 5 popoldne, zahtevajoč, da mora Schuschnigg odstopiti, da mora biti imenovana nova vlada s Seyss-Inquartom na čelu in da se mora avstrijskim legijam izdati dovoljenje, da se vrnejo iz Nemčije.

Medtem so se začele na vsej avstrijski meji zbirati nemške oborožene sile.

Miklas se brani

Ultimat je bil na to podaljšan do pol osme ure zvečer. K predsedniku Miklasu sta prišla nemški vojaški ataše na Dunaju in posebni odposlanec Hitlerjev Keppler in sta mu stavila pogoje. **Predsednik Miklas se je dostojanstveno branil, da je odgovoren Bogu in svoji vesti, da ohrani neodvisnost Avstrije nedotakljivo in da od zunaj države ne more sprejeti nikakih povelj. Toda ko se je bližala usodna ura, je bil sprejet sklep, da se Schuschnigg ukloni povelju, da tako prepreči prelivanje krvi.**

Schuschniggovo slovo

In točno ob pol osmih je kancler stopil pred mikrofon radia in se v kratkem govoru poslovil od avstrijskega naroda, češ, da se umika sili, da hoče preprečiti, da bi se prelivala avstrijska kri in da za to odhaja, **avstrijskemu narodu pa kliče v slovo besede: Bog obvaruj Avstrijo!** Godba je na to zadnjikrat zaigrala avstrijsko državno himno in s tem je bilo poglavje o avstrijski neodvisnosti zaključeno.

Seyss-Inquart kliče nemško vojsko

Takoj na to se je oglasil notranji minister **Seyss-Inquart** in je v kratkem govoru sporočil avstrijskemu ljudstvu, **da ima kot notranji minister dolžnost, da ohrani red in mir. Ljudstvo prosi, naj se ne upira nemški oboroženi sili, ko bo vkorakala v Avstrijo in jo zasedla. Vsak upor bi bil brez smisla. Narodnim socialistom pa nalaga dolžnost, da prevzamejo sami odgovornost za vzdrževanje reda in miru.**

Nekoliko kasneje se je Seyss-Inquart **brzojavno brnil na nemškega kanclerja s prošnjo, naj nemudoma pošlje v Avstrijo nemške oborožene sile, ker se boji, da bi ne nastali krvavi nemiri in ker želi, da bi se Avstrija v miru na novo organizirala.**

Proti polnoči so se začele širiti vesti, da so nemške čete že prekoračile avstrijsko mejo in da korakajo proti Dunaju.

Opolnoči se je zbralo nekaj hitlerjevskih vodij v palači kanclerja k seji, da sestavijo novo vlado. Ljudstvo pa je napolnilo ulice vseh avstrijskih mest in manifestiralo za hitlerjevce. Zaplapolale so hitlerjevske zastave in kljukasti križ je zavladal. Množice so navalile na nekatere domove domovinske fronte in jih razbile. Dunajski osrednji dom so zažgale.

Nova vlada opolnoči

O pol dveh zjutraj je bila seja končana in nova vlada sestavljena. Novo vlado je s klicem »Heil Hitler!« objavil z balkona kanclerjeve palače inž. **Reinthaler**, množice pa so šumno manifestirale. Predsedniško ali kanclersko mesto je prevzel **Seyss-Inquart**. Ostali ministri so povsem nove osebnosti, vzete iz hitlerjevskega gibanja. Samo dr. Skubl, o katerem se je reklo, da je bil Schuschniggov najbližji zaupnik, a o katerem so poučeni ljudje trdili drugače, samo dr. Skubl je ostal na svojem mestu... Poveljnik javne varnosti v Avstriji pod Schuschniggom, poveljnik javne varnosti tudi pod Hitlerjem... Naj si vsak sam napravi sodbo.

Plebiscit 20. marca

Nova vlada se je nato zopet zbrala k seji in takoj sklenila, **da bo organizirala plebiscit o tem, kam Avstrija hoče, če želi k Nemčiji, ali če želi ostati samostojna. Plebiscit bo dne 20. marca, ako ne pride kaj drugega vmes. Proglas o plebiscitu je bil objavljen v jutranjih urah.**

Hitlerjevci prevzemajo vso oblast

Vse dopoldne v soboto pa so hitlerjevci prevzemali oblast po vsej državi v svoje roke. Vlada je izdala o tem vse potrebne odloke. Imenovani so povsod novi deželni glavarji, novi varnostni ravnatelji posameznih zveznih dežel, novi policijski predstojniki, novi župani. Na Dunaju je bil imenovan za župana **dr. Lahr**, v Gradcu odvetnik **dr. Kaspar**.

Proti jutru pa so začele nemške čete polagoma zasedati avstrijsko ozemlje. **Ponoči je prišel na Dunaj že vrhovni šef nemške tajne policije in poveljnik SS-oddelkov Himmler z vsem svojim štabom in je prevzel vodstvo policijske službe. V njegovem štabu se nahajajo general Daluegue, poveljnik berlinske policije, nadalje poveljnik berlinskih SS Jobst, policijski general Heyderich, vodja berlinskih SA oddelkov Meissner. Tekom dopoldneva so hitlerjevci povsodi zasedli policijske postaje po vsem ozemlju države. Po Dunaju in po drugih večjih mestih so patrulirale hitlerjevske skupine ter izvajale že prve hišne preiskave ter mnogo ljudi odvedle v zapore. Hitlerjevske oblasti pravijo, da je bilo te ljudi treba zapreti zato, da jih zaščitijo pred maščevanjem razjarjenega ljudstva. Kmalu se bo pokazala potreba po koncentracijskih taboriščih.**

Hitlerjev proglas

Opoldne se je javil berlinski radio. Govoril je nemški propagandni minister dr. Göbbels, ki je prečital poslanico nemškega kanclerja Hitlerja avstrijskemu narodu (ki jo priobčujemo na drugem mestu. — op. ured.).

Kakor je Hitler v svojem govoru že omenil, **nemška oborožena sila že zaseda Avstrijo.** Prekoračila je avstrijsko mejo na vsej črti.

Begunci

Veliko beguncev se je javilo na vseh mejah Avstrije, da pobegnejo v sosedne države, preden meje ne zasedejo hitlerjevci. Med njimi sta ministra dr. Zernatto, dr. Stockinger, polk. Adam, ki so vsi zbežali na Madžarsko. O usodi Schuschnigga ni ničesar znano. Govorijo, da je pod strogim policijskim nadzorstvom na Dunaju.

Hitler gre na Dunaj

Avstrijski kancler ga pozdravlja v Linzu

Dunaj, 12. marca. AA. (Stefani) Hitler se je danes ob 14 pripeljal na avstrijska tla in obiskal v Braunau hišo, v kateri se je rodil. Mogoče bo nemški kancler nadaljeval vožnjo v Leonding, kjer so pokopani njegovi starši. Nemške čete počasi prodirajo v Avstrijo zaradi slavnostnega sprejema, ki ga jim povsod prireja prebivalstvo. Da še bolj poudari bratstvo med obema vojskama je avstrijski ministrski svet sklenil, da bodo tudi avstrijske čete vkorakale na Bavarsko.

DNB poroča, da je vodja nemške policije Himmler prišel na Dunaj z letalom zjutraj ob petih. Spremlja ga več višjih osebnosti nemške policije.

Linz 12. marca. c. Vodja rajha in državni kancler Hitler je prišel *v Linz ob 19.47*. Ogromne množice so ga pred mestno hišo čakale že od 4 popoldne. Njegov prihod so pričakovali že za pol 6, toda Hitler se je moral na poti kje za del časa ustaviti. Medtem pa je množica pred mestno hišo neprestano prepevala pokretaške pesmi in vzklikala Hitlerju in novemu režimu v Avstriji. Tako so se neprestano slišali vzkliki: »En narod, ena država, en vodja!«

Hitler se je v mesto pripeljal stoje v svojem avtomobilu, ki je vozil zelo počasi. Ogromne množice so navalile okrog avtomobila, kjer je Hitler dolgo pozdravljal z dvignjeno desnico v svojem tradicionalnem sivem plašču s pasom in s sivo čepico na glavi. Ko se je Hitler nato pojavil na balkonu ob kanclerju *Seyssu Inquartu* so se ovacije naravno še podvojile, tako da je trajalo več minut, da je Seyss Inquart lahko začel svoj pozdravni govor. Rekel je med drugim:

»Moj vodja! V trenutku, ki je tako važen za nemški narod in za evropsko zgodovino, te pozdravljam v tvoji domovini. Moj vodja in državni kancler, prvič zopet v Avstriji. Prišel je čas, ko so se kljub mirovnemu diktatu Nemci znašli ob Nemcih. Danes je nemški narod soglasen in končnoveljavno združen, da bo tako poslej obstojal kot en narod.« (Silno vzklikanje množice: »En narod, ena država, en vodja!« in »SA pozdravlja vodjo!«)

»Pot je bila težka in trnjeva in polna žrtev. Toda prekopali smo se čez vse in uresničili svojo idejo narodnega socializma. Tvoj narod je opravil to najtežjo nalogo. Vi ste bili tisti, ki ste vodili nemški narod v borbi za svobodo, čast in pravico. Sedaj smo mi Avstrijci doživeli čas svobode in se popolnoma podrejamo vašemu vodstvu. Slovesno izjavljam, da čl. 88 mirovne pogodbe za nas ni več veljaven. Avstrijski vojaki se bodo poslej skupno z nemškimi borili in branili nemško pravo in ga ščitili. Mir in svoboda narodov je naš cilj!

Nadaljevanje na 2. strani

Dunajska vremenska napoved. Brez bistvenih sprememb.

Zagrebška vremenska napoved. Hladno in jasno. Vreme bo krasno

(Nadaljevanje s 1. strani)

Mi smo na pragu nove dobe in Adolf Hitler je vodja tega naroda.«

Vodja! Vodja! Moj vodja! Mi Avstrijci se ti zahvaljujemo iz vsega srca. Mi smo se zmeraj borili z vami in smo potrpeli do konca. Zdaj pa iz vsega srca vzklikam: Heil mein Führer! — Živel moj vodja!«

Po dolgem vzklikanju šele je Hitler lahko začel govoriti in se obrnil h kanclerju Seyssu Inquartu ter začel:

Hitlerjev govor

»Nemški tovariši in narodni socialisti! Gospod zvezni kancler! Zahvaljujem se vam za pozdravne besede. Zahvaliti pa se moram tudi vsem tistim, ki so nastopili in ki so potrdili, da naša volja ni želja manjšine, ampak da je bila in da je želja vsega nemškega naroda, da se zgodi vse to, kar se je zgodilo. Da bi bili sedaj med nami vsi tisti mednarodni iskalci resnice, da bi z nami priznali tisto in videli, kar me danes prevzema! Po tolikih letih se je uresničila vera in moja edina misel: Svojo domovino vrniti nemški državi! Jaz mislim, da sem sedaj v teh trenutkih svojo zamisel uresničil. Jaz ne vem, kdaj boste poklicani, vendar pa mislim, da ni več daleč čas, ko boste priznali in izjavili, da je nemški narod edin in da bom lahko odšel v svojo domovino s prepričanjem, da moram svetu dokazati, da bi bil vsak poskus brezuspešen, ki bi še hotel razdeliti ta narod. Kakor boste izvedli to našo nemško bodočnost in kakor ste pripravljeni na žrtve nanjo, tako je vsa Nemčija pripravljena doprinesti vse žrtve za vas. Sedaj, ko korakajo med vas naše čete, ko se ves nemški narod zaveda, da gre za našo svobodo, za našo moč in za našo vzdržljivost do konca in za zmeraj, vam vzklikam: »Nemčija — Sieg und Heil!«

Hitler bo prenočil nocoj v Linzu in bo jutri zjutraj odpotoval dalje proti Dunaju.

Položaj po Avstriji

Gradec, 12. marca. AA. (DNB) Oblast v Gradcu so nacionalni socialisti prevzeli že tekom noči. Na mesto dosedanjega pokrajinskega predsednika, policijskega ravnatelja in župana so postavljeni visoki funkcionarji nacionalno socialistične stranke. Policija ima na rokah trakove s kljukastim križem. Tudi vojaki in častniki nosijo znake kljukastega križa. Na občinskem poslopju visi ogromna zastava s kljukastim križem. Vse mesto je v zastavah. Navdušenje je ogromno. Dogodki so se razvili zelo naglo in malone brez žrtev. Snoči so sporočili, da bodo trgovine odprte samo dopoldne, uradniki pa bodo uradovali le do 10. ure, da se morejo udeležiti proslave prevzema oblasti. Proslava bo zelo slavnostna. Tudi na deželi so nacionalni socialisti prevzeli vso oblast v roke.

Dunaj, 12. marca. AA. (DNB) Z dežele prihajajo neprestano poročila o velikih manifestacijah veselja po vsej Avstriji. **V Celovcu je ljudstvo pozdravilo z nepopisnim navdušenjem prevzem oblasti s strani nacionalnih socialistov. Že tekom noči so se po mestu premikali sprevodi tisočev in tisočev manifestantov, ki so nosili zastave s kljukastim križem in neprestano vzklikali. Zastave s kljukastim križem so takoj razobesili tudi na občinskem poslopju. Povsod na Koroškem nosijo častniki vojske in policijski uradniki trakove s kljukastim križem.** Velike manifestacije so bile tudi v Eisenstadtu v Burgenlandu. V St. Pöltenu je odstopil dosedanji župan, njegovo mesto je pa zasedel nacionalni socialist. Tudi v Welsu in Brukn na Muri so bili manifestacije veselja in navdušenja.

Dunaj, 12. marca. AA. Havas: Narodni socialisti pozdravljajo z največjim navdušenjem najnovejše dogodke. V mestih so bile snoči povsod bakljade, pa tudi na kmečkih hišah po vaseh vse zastave s kljukastim križem. Množice nosijo po ulicah Hitlerjevo sliko, ki je okrašena s cvetjem. Na Dunaju so bile najbučnejše manifestacije pred domom nemškega turizma in pred opero. Z obeh poslopij vihrajo hitlerjevske zastave. Avstrijskih narodnih zastav ni nikjer več. Hitlerjevske zastave vise tudi na kanclerski palači in na mestni hiši. Pristaši domovinske fronte so se popolnoma umaknili. Številne ženske in moški pa so jokali na ulicah, ko so poslušali ginljive poslovilne Schuschniggove besede po radiu.

Dunaj, 12. marca. b. Davi so se pričele številne aretacije uglednih osebnosti prejšnjega političnega režima. Aretiran je bil tudi bivši župan Dunaja dr. Schmidt.

Salzburg, 12. marca. AA. DNB: Ponoči so narodni socialisti zasedli vsa javna poslopja. Vest o prihodu nemških čet v Avstrijo so povsod sprejeli z velikanskim navdušenjem. To vest so med drugim oznanili tudi z zvonenjem vseh cerkvenih zvonov. Zvonili so do prihoda nemških predhodnic v Salzburg.

Inomost, 12. marca. DNB: Meščanstvo, ki ga je bilo na tisoče po ulicah, je to vest sprejelo iz zvočnikov in je burno vzklikalo novi oblasti. Že čez dan je bilo na zasebnih hišah izobešenih mnogo zastav s kljukastim križem. Po Schuschniggovem odstopu pa so se zastave pojavile na vseh hišah. Zastave s kljukastim križem so nato kmalu zavihrale tudi z javnih poslopij. Organi oblasti se priključujejo narodnim socialistom. Redarji so si takoj nataknili kljukaste križe na rokave. Zvečer je po ulicah korakala več desettisočglava množica v veličastni bakljadi.

Kje je Schuschnigg?

Praga, 12. marca. TG. Češki hitlerjevski list »Prager Zeit« javlja, da se je bivši avstrijski kancler Schuschnigg pripeljal do češkoslovaške meje ponoči v zaprtem avtomobilu in v spremstvu avstrijskih vojakov v bojni opremi.. Prosil je češkoslovaške oblasti, naj ga zaščitijo. Namerava potovati dalje na Madžarsko.

To vest pa zanika »Prager Tagblatt«, ki pravi, da je Schuschnigg še vedno na Dunaju in da je prosil nove oblastnike, naj mu dovolijo, da odpotuje na Madžarsko.

Dunaj, 12. marca. AA. Reuter: Dr. Schuschnigg in ostali člani njegove vlade so še v poslopju zveznega kanclerstva. Stražijo jih redarji in narodnosocialistični napadalni oddelki.

Dunaj, 12. marca. c. Reuterjevemu dopisniku na Dunaju so izjavili, da je bivši kancler Schuschnigg popolnoma svoboden in da ima tudi prost potni list. Sedaj so z njimi samo še pogajanja, kam naj Schuschnigg odpotuje.

Koroški pozdrav Hitlerju

Dunaj, 12 marca. AA. (DNB.) Novi gauleiter za Koroško, Kutschera, je poslal Hitlerju tole brzojavko:

Nemška dežela Koroška pozdravlja z veseljem in spoštovanjem svojega voditelja. Zahvaljuje se mu v večni zvestobi za svojo končno osvoboditev. Nacistična Koroška prisega svojemu voditelju, da bo verno stala na straži na najjužnejši meji Nemčije.

Celovec, 12. marca. AA. DNB: Takoj, ko je bila objavljena vest o Schuschniggovem odstopu, se je Celovec spremenil v pravo morje hitlerjevskih zastav. Med prvimi je ta zastava zavihrala na mestni hiši. Iz okolice so začeli prihajati tovorni avtomobili, ki so vozili mladino, ki je navdušeno vzklikali pozno v noč.

Židje ne smejo uiti

Dunaj, 12. marca. c. Vse vlake, ki z vzhodnega kolodvora odhajajo proti Češkoslovaški, Poljski in Madžarski, so SA oddelki na Dunaju in na meji temeljito preiskovali in posebno vse Židе, ki so hoteli zbežati iz Avstrije, ustavili in jih poslali nazaj na Dunaj. Številne Židе bodo obtožili prestopkov zaradi tihotapstva z valutami. tovala z Dunaja v Bratislavo.

Stari časopisi ustavljeni

Dunaj, 12. marca. c. Nova vlada je takoj ustavila znano vodilno glasilo bivšega režima, stari dnevnik »Reichspost«. Ustavljeno je tudi znano »Die Stunde«.

Avstrijsko poslaništvo v Belgradu izobesilo hitlerjevsko zastavo

Belgrad, 12. marca. m. Zaradi prevzema celokupne oblasti po narodnih socialistih v Avstriji je dalo tukajšnje avstrijsko poslaništvo poleg avstrijske zastave razobesiti tudi narodnosocialistično zastavo s kljukastim križem.

Zagreb, 12. marca. b. Dogodki v Avstriji imajo v Zagrebu močan odmev. Zaradi bližnjega sosedstva in zaradi nekdanjih zvez Zagrebčanov z Dunajem pričakujejo z največjo napetostjo vsako novo vest. Na zagrebškem avstrijskem konzulatu je bila danes prvič izobešena zastava s kljukastim križem.

Na avstrijskem konzulatu vihra kljukasti križ

Ljubljana, 12. marca.

Tukajšnji avstrijski konzul je danes dopoldne poleg avstrijske zastave razobesil tudi zastavo s kljukastim križem. Do malega vsi avstrijski državljani, ki bivajo v Ljubljani, so pričeli ostentativno nositi na prsih značko kljukastega križa.

Nemška armada zaseda

Linz, 12. marca. AA. (DNB) Prvi oddelki nemških čet so minili Linz ob 13. Peebivalstvo je nemške vojake pozdravljalo nenavadno navdušeno in jih obsipalo s cvetjem.

Dunaj, 12. marca. AA. (Havas) Danes popoldne pričakujejo na Dunaju nemške čete, ki bodo prispele iz Linza s tovornimi avtomobili. Okoli 300 nemških letal je letelo dopoldne nad Linzem in okolico. V mesto so privozili oklopni avtomobili, jedro čet pa pričakujejo vsak čas.

Fielschofen, 12. marca. b. Nemške čete, ki so prekoračile davi ob 5.30 pri Schörbingu mejo, so na poti proti središču Avstrije.

Dunaj, 12. marca. b. Davi se je na letališču v Aspernu spustilo 30 nemških letal, ki so priletela deloma v skupinah, deloma posamič.

Beljak, 12. marca. TG. Nemške čete so zasedle Beljak ob pol sedmih zvečer. V Celovcu jih pričakujejo vsak hip.

Nemci zasedli vso italijansko mejo

Beljak 12. marca TG. Uradno potrjujejo, da so nemške čete zasedle vso italijansko-avstrijsko mejo. Poveljniki nemških čet so povsod imeli nalog, da takoj stopijo v stik z italijanskim poveljujočim častnikom in mu sporočijo, da želi nemška vojska svojo nalogo izpolniti v duhu tovarištva, ki preveva italijansko in nemško armado.

Nemci na Brennerju

Innsbruck, 12. marca. TG. Davi ob pol osmih so nemško čete (motorizirani oddelki redne vojske) prišle na vrh Brennerja in zasedle obmejno postajo. Takoj po prihodu je odšel poveljnik nemških čet k poveljniku italijanske obmejne straže, se tamkaj predstavil in izjavil, »da ima nalog od svojih predpostavljenih, da se takoj javi najvišjemu italijanskemu častniku obmejne straže in da ga zagotovi, da bodo nemške čete svojo sedanjo nalogo izvedle v prijateljskem duhu in tovarištvu do Italije, s katero vežejo nemški narod najlepše zveze. Isti duh prijateljstva vlada tudi med obema armadama«. Prosil je častnika, naj te besede sporoči poveljujočemu generalu tega odseka.

Nemški bombniki

Salzburg, 12. marca. b. V Salzburg so že prišli nemški motorizirani oddelki. Tam je bilo aretiranih več uglednih osebnosti.

Pred bankami stoji mnogo ljudi. Vsi časopisi so bili danes zaplenjeni. V zveznem kanclerstvu se vodijo posvetovanja med predsednikom republike **dr. Miklasom,** šefom nemških SS formacij in Gestapo **Himmlerjem,** ki je ob 5 prišel z letalom v München in nato na Dunaj. V njegovem spremstvu je šef varnostne policije SS **Heidry,** dalje šef policije general **Daluege,** vrhovni poveljnik SS **Jobst,** dalje **Müller,** podpolkovnik varnostne policije **Meissner** in drugi. Posvetovanj se je udeležil tudi Hittlerjev namestnik **Hess,** ki je že snoči prispel na Dunaj.

Veliko navdušenje med hitlerjanci je nastalo, ko so se nad Dunajem pojavili težki nemški bombniki. Bombniki so letali zelo nizko in so od 10 do 13 neprestano križarili nad avstrijsko prestolnico in metali letake s Hitlerjevim proglasom. Nocoj pričakujejo oddelke nemške vojske na Dunaju in jim pripravljajo ogromne manifestacije.

Iz Linza prihajajo vesti, da so se tudi tamkaj spustili številni nemški bombniki. Nemške motorizirane čete, pehotne divizije in letalstvo pa počasi napredujejo proti Dunaju. Ko so šle čete skozi Inomost, jih je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo.

Od Radgone do Gradca

Gradec, 12. marca. Od Radgone do Špilja in od Špilja do Gradca so danes ljudje videli dogodke, ki jih ne bodo kmalu pozabili. Že v Radgoni na mostu smo zagledali avstrijsko Radgono vso v rdečih hitlerjanskih zastavah s kljukastimi križi, ki so ponosno vihrale od mosta pa do zadnje hiše v mestu. Radgona, ki je bila že od nekdaj jako hitlerjanska, je sedaj še posebej pokazala svojo rjavo barvo. Na mostu so nas sprejeli oddelki orožnikov in financarjev z avstrijskimi miličniki SA formacij v čudnih krojih. Bili so to mladi fantje v civilu z vojaškim šlemom in vojaškimi puškami z nasajenimi bajoneti. Nekateri so imeli torbice za patrone, drugi so bili brez njih, nekateri so imeli plašče, drugi samo rjave srajce, v katerih so prezebali. Skoraj vsi pa so nosili škornje. Vse radgonsko prebivalstvo pozdravlja z dvignjeno roko, s Hitlerjevim pozdravom in s posebno škodoželjnostjo pozdravlja zlasti ljudi, ki prihajajo iz Jugoslavije.

V Radgoni so nocoj ponoči izmenjali že vse oblastnike, odstavili župana in postavili za svojega komisarja barona Rakitanskega. Iz Radgone smo se vozili po jugoslovanski Apaški kotlini. V Apačah na naši zemlji se vidi globok vtis, ki so ga napravili zadnji dogodki. Vse vasi so bile na nogah in polne ljudi. V Špilju so imeli naši cariniki dovolj dela, da so opravili pregled številnih avtomobilov mariborskih Nemcev, ki so danes hiteli na Dunaj. Tudi Špilje je vse v hitlerjevskih zastavah. Vso noč so šivale kmečke šivilje znake za rokave in zastave, ki so jih davi dobili železničarji, financarji in ostalo osebje ter pripadniki hitlerjevskih organizacij. Od Špilja proti Gradcu pa je položaj precej spremenjen. V kmečkih vaseh se vidi tu in tam kaka hitlerjevska zastava, vihrajo pa na poštnih in javnih zgradbah. Tudi v Gradcu je v predmestju le tu in tam videti kak hitlerjevski znak. Trdi se, da je delavstvo odločno proti hitlerizmu. Zato pa je središče Gradca popolnoma drugačno. Ljudje so kot znoreli, ulice prepolne, tako da ni mogoče naprej. Neprestano drvijo po mestu ogromni avtobusi in avtomobili, naloženi s hitlerjevci, ki prihajajo iz okolice v mesto. Vse kriči kot obsedeno. Na avtomobilih se vijejo ogromne hitlerjevske zastave. Nocoj pričakujejo prihod nemške vojske in je vse na nogah. Vojaštvo naj bi vkorakalo okrog 7 v Gradec in je prišla iz Inomosta vest, da se nemški motorizirani oddelki približujejo Gradcu. Baje pride v Gradec cela brigada nemške vojske.

Medtem je dobila štajerska dežela novo vodstvo. Vsi dosedanji oblastniki so izginili, kot da bi padli v vodo. Deželni glavar je postal inž. Sepp Helfrich, deželni predsednik vojske prof. inž. Armin Tadieu, njegov namestnik Sepp Heinzl in župan mesta Gradca dr. Julius Kaspar. Vse to so novi ljudje, za katerih imena so vedeli le v hitlerjevskih organizacijah, medtem ko so bila v javnosti neznana. Vidi se, da je Hitlerjev puč presenetil tudi same narodne socialiste. Zaradi tega je bilo danes **veliko prebiranje, kdo naj pride na čelo oblasti in so se šele popoldne zedinili za ta imena. Danes** opoldne je moralo delavstvo v vseh tovarnah prisegati hitlerjevski zastavi. Baje so v nekaterih tovarnah stari delavci jokali pri teh prisegah. Kot se vidi, vlada še vedno v Gradcu in v vsej Avstriji **strah, da ne bi prišlo do izbruha revolucije levičarsko orientiranih elementov.** Baje so precej oboroženi, ker so včeraj razdelili med nje veliko orožja. Iz tega razloga so tudi vkorakale nemške čete ter opravičujejo njihovo bivanje v Gradcu tako, da bi preprečile revolucijo. Revolucija se je v Avstriji **stvarno pripravljala, tako pripovedujejo vsi.** Če se kancler dr. Schuschnigg ne bi prostovoljno umaknil, bi vsa Avstrija plavala jutri v morju krvi. Hitlerjevci so bili pripravljeni, da jutri zjutraj na **vse zgodaj pred pričetkom glasovanja pobijejo po** vsej Avstriji glasovalne komisije in zdi se, da bi jim šlo tudi vojaštvo na roko. Vsaj tako se vidi, da so bili vojaki v vseh mestih, kamor so prispeli, v Gradec in drugam, od hitlerjevcev navdušeno sprejeti in pozdravljeni. Dr. Schuschnigg je hotel preprečiti prelivanje krvi ter je raje odšel. Hitlerjevci sami priznavajo, da je dr. Schuschnigg napravil veliko taktično napako, ker je hotel prehaglo izvesti plebiscit. Če bi čakal pol leta, bi se razburjenje poleglo in bi plebiscit bržkone uspel. Tako pa ni razdražil samo hitlerjevce, temveč tudi domače narodne socialiste, ker so videli, da so izigrani ter so izkoristili zadnjo priliko in nastopili z vso odločnostjo. Čudovito sliko nudijo v mestu hitlerjevske organizacije SS in SA. Le tu in tam se vidi kakšna uniforma in še ta je skrpana iz vseh vetrov. Večinoma gre za mladeniče od 17 do 18 let, ki se kar krivijo pod težo puške in šlema in ki ne znajo z orožjem ravnati. Postavljajo se z vso moškostjo in korajžo. Tudi kadar nastopajo v formacijah, ne držijo koraka, ne vrste in se obnašajo kot novinci. Pač pa se vsi zavedajo svoje velikanske važnosti in vsakega policista spremlja miličnik. Miličniki pa kontrolirajo tudi vse vlake, tramvaje in druga prometna vozila.

Novi kancler

Novi kancler Seyss Inquart je bil leta 1892 rojen na Češkem v Iglavi. Že kot dijak se je preselil na Dunaj in je pozneje ves čas pripadal velenemški stranki. Razumljivo je, da se je zavzemal za priključitev Avstrije k Nemčiji. Kljub temu pa je ohranil še kot dunajski advokat zveze z Dolffussom in pozneje s Schuschniggom. L. 1937 je bil poklican v državni svet. Po 12. februarju pa je postal notranji minister. Takoj po imenovanju je odšel v Berlin, kjer je imel važne politične konference. Po svoji vrnitvi je govoril narodnim socialistom v Gradcu in Linzu, naj nekoliko potrpe z nošenjem kljukastega križa. Po nemških poročilih ga Schuschnigg ni obvestil o svoji nameri, izvrsti 13. marca ljudsko glasovanje. Koliko je to točno, trenutno ni mogoče presoditi. Dogodki so se razvijali brez dvoma po navodilih iz Nemčije.

In velesile?

Anglija

London 12. marca. TG. Na uradnem mestu potrjujejo, da sta oba, ministrski predsednik Chamberlain in zunanji minister lord Halifax vložila protest pri nemški vladi zaradi avstrijskih dogodkov. V protestni noti je angleška vlada izrazila svojo bojazen, da bodo avstrijski dogodki imeli porazen vpliv na angleško-nemška pogajanja. Protestna nota navaja tudi, da je angleška vlada v stalnih stikih s francosko vlado, s katero bo Anglija složno postopala Ministri ostanejo vsi v Londonu čez nedeljo in bodo trajala posvetovanja brez pretrganja. Chamberlain je poklical k sebi voditelja opozicije majorja Attleeja, da se z njim posvetuje o položaju, ki je nastal z vdorom nemških čet v Avstrijo.

London 12. marca AA. (Havas) Britanska vlada se je danes sestala ob 10.30, da prouči mednarodni položaj, nastal v zvezi z dogodki v Avstriji. Predsednik vlade in zunanji minister sta po vsej priliki seznanila svoje tovariše z razgovori, ki sta jih včeraj imela z nemškim zunanjim ministrom v. Ribbentropom. Lord Halifax, ki je ostal v zunanjem uradu do 0.20, se je vrnil davi zarana v svoj kabinet, da bo mogel iz došlih brzojavk proučiti dogodke v Avstriji.

London 12 marca. AA. (Reuter) Po končani seji ministrskega sveta je izšlo uradno poročilo, ki pravi, *da je britanska vlada razpravljala o dogodkih v Avstriji. Poročilo pravi, da je britanska vlada odločno protestirala v Berlinu proti tem dogodkom. Še prej sta predsednik vlade in zunanji minister v podobnem tonu sporočila v. Ribbentropu stališče britanske vlade. Britanski politični krogi menijo, da najnovejši dogodki v Avstriji, odnosno sedanja akcija nemške vlade neugodno vpliva na nemško-angleško razmerje in na evropsko javno mnenje. Britanska vlada je v stalnih stikih s francosko vlado in skupaj z njo proučuje nastali položaj. Člani britanske vlade so tudi med seboj v stalnih stikih; tisti ministri, ki se bodo čez nedeljo odpeljali iz Londona, ne bodo odpotovali daleč iz prestolnice. Mislijo, da bo britanska vlada imela sejo tudi v ponedeljek.*

Francija

Pariz 12. marca. TG. V Parizu vlada veliko razburjenje v vladnih krogih zaradi vkorakanja nemške oborožene sile v Avstrijo. Toda na merodajnem mestu izjavljajo, da položaj ni tako nevaren, kajti nemška oborožena moč ni prišla sama na svojo pest, ampak je bila poklicana od Seyss Inquarta, ki je dobil od predsednika Miklasa nalog, da vodi posle predsednika vlade. Torej ne more biti govora o »vdoru« v smislu mednarodnega prava. Francoska vlada bo brez dvoma protestirala proti postopanju Nemčije in bo tudi opozorila Zvezo narodov na te dogodke. Pariška vlada je v stalni zvezi z londonsko Daladier je imel v Parizu velik govor, v katerem je dejal, da je prepričan, da bodo vsi Francozi z radostjo šli braniti meje domovine, če bi nastopila potreba.

Pariz 12. marca. AA. (DNB) Pariški listi objavljajo poročila o avstrijskih dogodkih kot največje senzacije. Med poročili o razvoju dogodkov v Avstriji so tudi mnoge netočne vesti, ki jih listi priobčujejo brez vsake izbire. Mnogi listi pojmujejo dogodke od 11. marca v Avstriji kot končana dejstva. V uradnih krogih hočejo očividno počakati, da dobe jasnejšo sliko o dogodkih. Počakati hočejo tudi na sklepe, ki jih bo prinesla izmenjava misli z Londonom. »Oeuvre« piše med drugim, *da so Delbos in njegovi sotrudniki delali že 10 dni z Londonom in Rimom in skušali tamkajšnje državnike na vse načine alarmirati in doseči od njih vsaj kakšno kretnjo. Vsi francoski koraki pa so ostali brez odgovora.* »Ere Nouvelle« piše med drugim, *da je tragično, da mora Francija zaradi svoje notranje politične krize motriti dogodke v Avstriji, ne da bi mogla povedati v Berlinu ali Londonu eno samo besedo, čeprav bodo v angleški prestolnici sigurno ta francoski molk ovrednotili. V nasprotju z drugimi poročili javlja Echo de Paris, da nemške čete še niso v Avstrijo vkorakale. Angleško-francoski korak bi sedaj ne mogel spremeniti avstrijske usode, kakor bi se bilo zgodilo, če bi bila Francija nekaj takega predlagala 19. ali 20. februarja.* »Epoque« piše med drugim, da so Schuschnigga odstavili v teku šestih ur. Malone vse države odgovarjajo na te dogodke navzlic vsej nesreči samo z molkom. List ugotavlja, da nastopa v Evropi nov red.

Pariz, 12. marca. c. Večerni listi objavljajo senzacionalno vest iz Rima, da je bila italijanska vlada že pred nekaj dnevi obveščena o sedanjih dogodkih v Avstriji. Poseben kurir nemške vlade je Mussoliniju baje prinesel ves načrt in je nanj italijanska vlada tudi brez vseh pridržkov pristala.

Ne sejah velikega fašističnega sveta baje sploh niti govorili niso o tem, kaj se godi v Avstriji.

V Berlinu zavrnili protest Francije-Anglije

Berlin 12. marca. TG. Uradno poročajo, da sta francoski in angleški veleposlanik napravila skupni korak pri zunanjem ministru in sta protestirala proti vkorakanju nemških čet na avstrijska tla. Nemška vlada je oba protesta odločno zavrnila in izjavila, da jih ne sprejme na znanje, kajti dogodki v Avstriji se razvijajo po skupnem dogovoru obeh vlad in torej tretjih držav ne brigajo.

Pismo Mussoliniju

Rim, 12. marca. b. Posebni emisar kanclerja Hitlerja je prispel z nemškim letalom v Rim in izročil Mussoliniju pismo kanclerja Hitlerja o dogodkih v Avstriji.

Rim 12. marca. TG. Mussolinijev zaupnik Gayda piše v svojem listu »Giornale d'Italia«, da od italijanske strani ni treba pričakovati nobene reakcije v zvezi z avstrijskimi dogodki. Položaj je popolnoma jasen. Italija se v te zadeve ne bo vmešala, ker sledijo naravne razvoje. Stvar tiče Avstrijo in Nemčijo in italijanski interesi niso ogroženi.

ČSR zaprla mejo

Praga 12. marca. TG. Češkoslovaška vlada je dala vso avstrijsko mejo zapreti. Nobenemu beguncu iz Avstrije vstop na češkoslovaška tla ni dovoljen brez izrecnega dovoljenja višjega obmejnega poveljstva. Židom je vstop prepovedan brez nadaljnjega.

Praga 12. marca AA. Sinoči je predsednik vlade Hodža sklical ministrski svet k izredni seji. Posvetovanja ministrskega sveta so trajala od 9 zvečer do 1 zjutraj. O seji ni izšlo nobeno uradno poročilo. V političnih krogih izjavljajo, da bo Češkoslovaška ohranila mirno stališče in hladno kri.

Poljska

Varšava 12. marca. TG. Uradni krogi nočejo dati nobene razlage o vladnem stališču do nemškega vdora v Avstrijo. Poljski zunanji minister Beck se še ni vrnil iz Italije in do njegovega povratka nobeni ukrepi ne bodo dozoreli. Zaenkrat stojijo na Poljskem na stališču, da je avstrijska vlada sama pozvala nemško armado, naj vkoraka. Torej s tem ni kršena nobena mednarodna postava.

Švica poostruje nadzorstvo meje

Ženeva, 12. marca. c. Švicarska vlada stalno zaseda in se posvetuje o položaju. Sicer meni, da položaj ni prenevaren. Zato vlada tudi ne bo izvedla delne mobilizacije, ampak bo samo na mejo poslala nekaj bataljonov milice, da poostri kontrolo zaradi bega političnih beguncev iz Avstrije v Švico.

Italijansko letalo . . .

Ljubljana, 12. marca.

Danes ob 11 dopoldne je od italijanske strani od Prisanka proti Korenu letelo italijansko letalo, ki se je potem vrnilo proti Beli peči

Poceni

prati se pravi:

perilo zaupati izdatnemu Schichtovemu terpentinovem milu. Schichtovo terpentinovo milo se obilno peni tudi če le prav malo namilite perilo in ga tudi tedaj temeljito očisti.

SCHICHTOVO TERPENTINOVO MILO

pere bleščeče belo!

Francova ofenziva v Aragoniji

Francove čete uspešno prodirajo na širini 80 km

V sredo zjutraj so na aragonski fronti po močni dveurni topovski pripravi Francove čete prešle v napad. **Tako se je pričela velika pomladanska ofenziva Francovih čet, ki je bila že nekaj tednov napovedana in od obeh strani z veliko nestrpnostjo pričakovana. Po nevtralnih poročilih se na** Francovi strani bori v tej bitki okrog 180.000 mož, rdeči pa so osredotočili na tem bojišču do 250.000 mož z 80.000 mož rezerve, ki stoji pri Leridi, in 25.000 motoriziranih čet, ki so v bližini Barcelone pripravljene, da posežejo v boj na tem bojišču, kjer so rdeči že dolgo pričakovali Francove ofenzive. **Državljanska vojska je z boji, ki so se pričeli sredi tedna, stopila v zelo važno razdobje.**

Vojaški izvedenci menijo, da je Saragosa najvažnejše strategično središče Španije. Od pričetka državljanske vojne so v bližini te aragonske prestolnice bili radi tega ves čas ljuti boji. Pred letom dni se je rdečim posrečilo z nenadno ofenzivo priti v neposredno bližino Saragose in so rdeči že javljali, da je Saragosa v rdečih rokah. To se sicer ni zgodilo, vendar pa je fronta do preteklega tedna potekala le nekaj kilometrov vzhodno od Saragose proti jugozapadu, sledila reki Huervi, ki se pri Saragosi izteka v Ebro, in se na jugozapadu nevarno približala železniški zvezi med Catalayudom in Teruelom. Sedanja ofenziva se v glavnem razvija na tem področju, in sicer južno od reke Ebro do ceste, ki vodi iz Caminreala v Montalban, ki je znano središče premogokopne industrije.

Prodiranje se je pričelo v treh kolonah. Na levem krilu je posegla v boj prva kolona, ki je iz Saragose pričela nastopati proti **Belchiti**, ki so jo rdeči v teku leta utrdili v silno močno postojanko po francoskem utrjevalnem načinu. Druga kolona je desno od te naperila svoj napad na strmo gorovje **Cucalon** in na gorski sklop **Herrera**, ki dosega višino 1376 m. Tretja kolona pa je prodirala po že prej omenjeni cesti proti **Montalbanu**.

Največ presenetljivega uspeha je dosegla srednja kolona, ki je v močnem zaletu osvojila gorovje Cucalon in Herrera ter že naslednji dan prodrla v dolino reke **Aguas**, ki izvira v gorovju Cucalon, teče najprvo proti severu, napravi pri Belchiti oster ovinek proti vzhodu in se nato izliva v Ebro. Sunek srednje armade, kateri je dodeljena tudi konjenica, je bil tako uspešen, da se je že drugi dan Francovim četam posrečilo prekoračiti reko Aguas in doseči železniško progo, ki iz Saragose vodi v Utrillas. **S tem je ta del armade prišel nekako za hrbet trdnjavi Belchite, ki so jo morali rdeči hitro izprazniti, da ne bi bili z vsem vojnim materialom vred, ki so ga na tem prostoru osredotočili, zajeti. Tako je tudi severna kolona hitro napredovala in skoraj brez boja zasedla Belchito ter v naglem pohodu sedaj koraka po planjavi proti vzhodu. Na tem delu je rdeča fronta v širini 50 km prodrta in so Francove čete prodrle v globino več kot 40 km.** Verjetno, da se jim bodo rdeči mogli uspešno postaviti v obrambo šele ob reki Guadalope, ob kateri so zgradili silno močne utrdbe, zlasti okoli mesta Alcaniza. Najmanj uspeha je doslej dosegla južna kolona, ki v zelo težavnem ozemlju operira proti Montalbanu in Utrillasu.

Poročila Francovih čet govore o obilnem plenu in velikem številu ujetnikov. Prodiranje se nadaljuje.

Saragosa, 11. marca. AA. (Stefani.) Na vsem aragonskem bojišču se je danes začel boj. Nacionalisti in prostovoljci, ki sodelujejo v bojih, so nadaljevali svoje prodiranje proti Allaleti. Nacionalistične čete so prodrle v globino 10 km.

Saragosa, 12. marca. AA. (Stefani.) Nacionalistične čete prodirajo mnogo hitreje kot pa so to v začetku pričakovali. Predhodnice maroških čet so že 6 km južno od Belchite. Zavzele so tri vasi. Nacionalistična konjenica hitro prodira proti Leceri. Rdeči so imeli strašne izgube. **Ujeli smo 5000 miličnikov, pokopali pa smo dosedaj nad 7000 sovražnikov.** Bojni plen je obilen. Dosedaj so našteli: 10 poljskih baterij, 7 tankov, 68 strojnic in 10 skladišč bencina.

„Jutro" naprodaj

Slovenska javnost se še spominja poročil o ljutih notranjih bojih raznih skupin, ki so v posesti delnic »Jutrovskega« časopisnega koncerna. Ti spori gredo v glavnem za tem, kdo bo prevladal v tej delniški družbi in nato kot večinski delničar diktiral s svojim vplivom smer in način »Jutrovskega« pisanja in s tem tudi v precejšnji meri političnо zadržanje jeenesarjev v Sloveniji.

Dosedaj so bojne skupine v »Jutrovskem« delniškem koncernu bile prilično enake in je druga drugo nekako držala v šahu. Spor se je sicer tako zaostril, da je prišlo do tožba pred sodiščem, vendar se je vsak od delničarjev moral le vsaj do gotove mere ozirati na stališče svojega nepripetnega družabnika. Toda v zadnjem času so se v lastništvu »Jutra« morale zgoditi važne spremembe, ker je naenkrat eden izmed delničarjev, namreč g. Ribnikar, pričel nastopati kot večinski delničar, ki naj bi razpolagal s 55 ali celo s 65 odstotki vseh delnic. Toliko delnic namreč g. Ribnikar prodaja, ne da bi se trenutno moglo vedeti, ali so vse te delnice v rokah g. Ribnikarja, ali pa razdeljene na solastništvo še kakega družabnika, ki bi v slučaju ugodne kupčije bil pripravljen svoj delež odstopiti primernemu kupcu. G. Ribnikar bi seveda tega kupca dobil najrajši v krogih, ki so blizu ali celo zelo blizu sedanji vladi in sedanjemu režimu, da eventualno iz prodaje »Jutra« za sebe in za svoj krog iztrži tudi političen dobiček.

Kakor stoje stvari v »Jutrovem« taboru, je položaj danes takšen, da se ne bi ne g. Ribnikar ne g. Kramer pomišljala stopiti v JRZ, samo da bi se na kak način rešila politične smrti, ki jima neizbežno grozi. Takšen korak bi nekateri prvaki JNS v Sloveniji bili pripravljeni tvegati kljub temu, da njih tovariši iz stranke JNS na jugu gledajo z mrkim očesom na okretnost dravobanskega jugoslovenskega krila, na okretnost, ki je bila že svoj čas preizkušena ob dezertaciji naših »demokratov« iz Davidovičeve stranke in še neštetokrat pozneje.

V iskrenost ponudenih političnih kupčij seveda nihče ne verjame. V poučenih krogih prevladuje mnenje, da bi nekateri delničarji radi obesili »Jutro«, ki ne stoji najboljše, nekomu, s katerim bi se dala napraviti tudi politična kupčija, kasneje pa bi si isti krog ustanovil nov dnevnik, čigar lastništvo bi bilo bolj homogeno, kakor pa je sedanje »Jutrovo«.

Belgrad, 12. marca. m. Za šolske upravitelje so postavljeni: Avgust Kržičnik v Brežicah, Stanislav Porenta v Sv. Jakobu ob Savi, Janko Casar v Gančanih, Jožef Kincel v Ponikvi ob juž. žel., Danilo Nabergoj v Dravogradu, Janko Živko v Pobrežju pri Mariboru, Franc Čuk v Teharjih pri Celju in Karel Jeretina v Škofji Loki.

Upokojen je učitelj Blaž Filo iz Markovcev, okraj Murska Sobota.

Nedelja javne molitve za svetovni mir in blagor naroda

Da se ohrani z velikimi žrtvami doseženi mir med evropskimi narodi, je poleg drugih človeških naporov še posebej nujna zaupna in stanovitna molitev k Bogu, ki je »začetnik in ljubitelj miru«. Božja previdnost vlada svet; nič se ne zgodi, česar Bog noče ali ne dopusti. Imamo tudi obljubo od Odrešenika, da nam bo nebeški Oče dal, karkoli ga bomo prosili, v njegovem imenu (Jan., 16, 23). Zato določam za lavantinsko škofijo prihodnjo, to je tretjo nedeljo v postu, dne 20. marca 1938, kot nedeljo javne molitve za ohranitev miru in za blagor našega naroda. Natančnejša navodila se bodo župnijskim uradom odposlala pravočasno.

Maribor, dne 12. marca 1938.

† Ivan Jožef, škof lavantinski.

Poročila z naše severne meje

Jesenice, 12. marca ob 6 uri zvečer.

Potniki, ki prihajajo iz Avstrije, pripovedujejo, da je v Beljak nemška vojska že prišla. V Celovcu pričakujejo nemške čete v večernih urah. Po vsej Koroški je sedaj praznik. Po Celovcu in Beljaku se zbirajo narodnosocialistični oddelki za nocojšnjo manifestacijo, ki bo nad vse slovesna. Nad Beljakom je že v opoldanskih urah krožilo veliko nemško bombno letalo.

Nad Mariborom

Maribor, 12. marca.

Tukajšnji **mariborski Nemci** so zelo veseli političnega preobrata v Avstriji in svojega veselja nikomur ne prikrivajo. V njihovih vrstah postajajo že kar javne grožnje, da bo moral računati z dogodki onstran meje tudi Belgrad in da bo moral desavuirati notranjega ministra dr. Korošca zaradi njegove politike v Sloveniji, ki preprečuje nakup slovenskih posestev po Nemcih.

V Št. Juriju so Nemci

V avstrijski **Radgoni** so danes dopoldne štirje hitlerjanci izmenjali dosedanjo stražo ob meji. Hitlerjanci so aretirali v Radgoni župana in nekaj meščanov, uglednih članov domovinske fronte. V Radgoni vsak čas pričakujejo prihoda nemške vojske.

Nad Podkorenom

Podkoren, 12. marca.

Tukaj so avstrijski hitlerjanci izobesili avstrijsko zastavo, čez katero je bil naslikan kljukasti križ. Vsi avstrijski državni organi so imeli na levi roki hitlerjanski znak. Danes popoldne so avstrijski državni organi sprejeli posebnega kurirja, ki je prinesel novo zastavo, namreč nemško državno zastavo s kljukastim križem. Ta je bila takoj razobešena. Podrobna poročila prihajajo tudi iz drugih obmejnih avstrijskih krajev.

Iz Železna Kaple

Jezersko, 12. marca.

V **Železno Kapljo** na Koroškem sta danes ob 1 popoldne prispela dva avtomobila. Ta dva avtomobila sta v gradu grofa Thurna zaplenila in naložila 300 vojaških pušk, 3 strojnice in več ročnih granat, ki so bile vse last Heimwehra v Železni Kaplji.

V Železni Kaplji so vse hiše v zastavah, največ je koroških, nekaj malega pa tudi hitlerjevskih. Ljudstvo manifestira za Hitlerja. Nocoj bo velika baklada. Okoliške hiše so vse prazne, ker so vsi prebivalci odšli na slavnosti.

Žalostne vesti s Koroške

Medtem ko je jugoslovanska meja proti Avstriji na štajerski strani kolikor toliko še svobodna, je koroška meja hermetično zaprta. Danes dopoldne je prišel v Jugoslavijo le redni vlak ob 8.50, toda z običajnimi potniki. Med temi ni bilo nobenega koroškega Slovenca. Nekateri kmetski ljudje pa so prestopili mejo na planinah in pripovedujejo o nasiljih, ki so si jih koroški hitlerjanci, po domače nemčurji, sinovi slovenskih mater, dovolili nad zavednimi Slovenci. Zaenkrat je še **neznana usoda nekega uglednega slovenskega župnika, o katerem trdijo begunci, da so mu hitlerjanci v noči na danes demolirali župnišče.**

V noči na danes so koroški hitlerjanci mnoge slovenske hiše in tiste redke hranilnice, kolikor so jih koroški Slovenci še prihranili, in slovenske cerkve prepleskali s kljukastimi križi

Koroški Slovenci so prepričani, da bo vsak čas prikorakala tudi na mejo Karavank nemška armada. Dosedanja avstrijske obmejne straže so vse odpoklicane in stražo na Karavankah opravljajo dejansko oddelki koroških hitlerjancev. Voditelj koroških hitlerjancev pa je bivši postajni načelnik na Podrožci, ki je očitno prevzel poveljstvo nad obmejno stražo.

Kaj je z „Veliko puntarijo"

Pod tem naslovom je pred tednom prineslo »Jutro« (št. 51) v kulturnem obzorniku beležko, kjer vali vso krivdo na odstranitev Kreftove drame »Velika puntarija« z repertoarja Narodnega gledališča na »skupino okrog dr. Ehrlicha«, oziroma na »kulturno-diktatorski terorizem mladeničev okrog »Straže v viharju«. Ti mladeniči da »se seveda šele vadijo v kulturnem terorizmu, vendar da je prav, da javnost postane pozorna na njihove poizkuse«. Sicer se v tem slučaju, kakor že v tolikih, naslanja »Jutro« na poročilo ljubljanskega dopisnika belgrajski »Pravdi«, o katerem vsi vemo, kje dobiva tovrstne vesti. »Jutro« pa senzacijo še z ogorčeno pridigo zabeljeno servira svojim bralcem, ki ji seveda vsi verjamejo. Tudi to ima svoj globlji pomen, da vzhajajo take vesti najprej v Belgradu, da opravijo najprej v prestolnici svoje denunciansko delo in oblatijo skupino ljudi celo z imenom, ki »Jutru« ni ljuba, ki pa nima s stvarjo nobenega opravka. Kakor smo zvedeli, je bila drama pač prepovedana za vprizoritev od oblasti, ki je zato poklicana in upravičena, toda namesto, da bi prireditelji iskali vzrok morda v drami sami, v ideji v tendenci — in ta drama je močno tendenčna —, ali pa morda v osebi pisatelja in dogodkih, ki so navadno v zvezi z njegovimi nastopi, pa vržejo z največjo naslado in zlohotnostjo puščico v tiste, ki so jim zaradi svoje načelnosti najbolj napoti, ne gledé na to, ali so v svoji »veliki poštenosti« ugotovili resnično dejansko stanje. Le v toliko hočejo kriti svojo laž, da jo najprej servirajo v Belgradu ter pogreto prinesejo v domači skledi. Kakor smo se informirali pri g. dr. Ehrlichu in skupini okrog »Straže v viharju«, nihče od njih ni imel prstov vmes v tej zadevi, zato pa ugotavljamo, da je »Jutro« v tem lagalo ter tako zagrešilo novo perfidnost s staro metodo, s katero »Jutrovci« gentlemansko brez dokazov blatijo svojega nasprotnika. Naj se raje »Jutro« malo zamisli nad našim »narodnim« gledališčem in nad surovostmi zadnjih let ter etičnim relativizmom, ki se celo že pristašem njihovih vrst upira, ter naj se spomni na čase, ko so tudi režiserji, blizu avtorju »Velike punitarije«, klicali tudi že policijo na pomoč, da bi prišla in napravila v gledališču red. Tedaj so se zavedali tudi oni, da je policija zato tu, da napravi red, ali vsaj poskrbi vse, da se ne moti. To je njena pravica in dolžnost, kriv pa je ponavadi tisti, ki najbolj vpije, da je nedolžen.

Maršal Blücher in Budjeni — aretirana

Višinski psuje Buharina

Blücher Budjeni

Varšava, 12. marca. Na zasedanju izrednega sodišča 11. t. m. je dobil besedo državni tožilec **Višinski**, ki je govoril celih 5 ur in pol.

Obtožence je imenoval »tolpo zarotnikov, špijonov, morilcev in saboterjev«. Dejal je, da »ta tolpa, naj bo številna ali ne, ne predstavlja nobene stranke in nobene politične smeri, ampak je samo organizacija podlih zločincev«. O Buharinu je dejal, da ni noben teoretik kakšne struje, ampak »navaden izdajalec v službi trockistov in inozemstva«. »Buharin«, tako je vzkliknil, »je največji bandit v tej družbi, ki ga ni bilo sram, da se udinja za špijona Nemčiji in Japonski«. »Buharin«, tako je psoval Višinski dalje, »je strahoten zgled mešanca iz lisičje premetenosti in moralne umazanije, ki jo je treba označiti kot tipično svinjsko«. Višinski je šel celo tako daleč, da je Buharina psoval kot pankerta, enako pa je psoval tudi Jagodo, ki je zamislil najostudnejše zločine, pri tem pa je pozabil povedati, da je bil ta Jagoda več let desna roka Stalinova in izvršilec njegovega terorja...

Višinski je zahteval smrtno kazen za vse obtožence, izvzemši **Rakovskega** in **Bezsonova**, torej za 19 obtožencev. Rakovskega in Bezsonova je opravičeval, da sta služila samo kot zveza med trockisti v Rusiji in trockisti v inozemstvu, ne da bi bila zagrešila zločinov veleizdajalstva in drugih zločinov, katerih so krivi ostali (dasi sta oba na razpravi vse te zločine »skesano« priznala). V resnici pa se je za Rakovskega zavzela francoska vlada, ki jo je Stalin moral upoštevati, kaj pa je vzrok, da je pomilostil tudi Bezsonova, ni znano. Sicer pa je Višinski predlagal za oba ječo 25 let.

Sodišče se je nato posvetovalo in obsodilo 19 obtožencev na smrt, Rakovskega in Bezsonova pa na 25 let ječe.

Danes se potrjuje vest, da je Stalin dal aretirati vrhovnega poveljnika rdeče armade na Daljnem vzhodu Blücherja in poveljnika moskovske posadke maršala Budjenja, slovečega konjeniškega generala, ki je zmagovito končal državljansko vojno proti carskim generalom in zavojeval za sovjete Zunanjo Mongolijo. Prišli bodo pred sodišče zaradi veleizdajstva in špionaže.

Belgrad, 11. marca. AA. Kmetijski minister je z naredbo prepovedal uvoz živine, živinskih surovin in drugih stvari iz češkoslovaške republike, da se ne zaneseta k nam slinavka in sajovec.

„Zveza slovenskih društev na jugu"

Mesečnik »Beograjski Slovenec« poroča v zadnji številki, da bi bilo nujno potrebno slovenska društva po južnih krajih države združiti v Zvezo slovenskih društev na jugu, ki naj bi imela nekako take naloge, kakor jih imajo zveze kulturnih društev v ožji domovini. Imela naj bi v svojih rokah le vrhovno vodstvo nad vsem društvenim delovanjem na jugu, poleg tega pa naj bi skrbela za tečaje slovenskega jezika med slovensko šolsko mladino in vzdrževala med tamošnjimi Slovenci narodne običaje in šege in vse, kar je z njimi v zvezi, ne izvzemši verskih običajev, ki so po tradiciji naši.

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 13. marca (druga postna nedelja): Teodora, mučenica; Kristina, devica mučenica.

Ponedeljek, 14. marca: Matilda, kraljica; Pavlina.

Torek, 15. marca: Klemen M. Dvořak, spoznavalec; Ludovika Marillac, blažena.

Novi grobovi

✝ **V Stražišču pri Kranju** je v starosti 73 let mirno v Gospodu zaspala gospa **Antonija Knific,** bivša lastnica znane Knifičeve tovarne. Še kot mlado dekle se je poročila s pokojnim I. Knificem in postala vzorna gospodinja in zvesta pomočnica svojemu možu, s katerim je gospodarila več kot 40 let, nakar pa je prepustila tovarno svoji hčerki ge. Frančiški in njenemu možu g. Šifrerju. Že par let sem je bolehala. Blaga pokojnica naj v miru počiva! Žalujočim naše iskreno sožalje!

✝ **V Kranju** je mirno v Gospodu zaspala v starosti 77 let gospa **Marija Volčič** roj. Grohar. Pokopali jo bodo danes ob 5 popoldne. Naj v miru počiva! Žalujočim naše iskreno sožalje!

✝ **Na Primskovem pri Kranju** je včeraj zadet od kapi umrl tamkajšnji posestnik in gostilničar g. **Jakob Gorjanc**. Doživel je 78 let. Pokopali ga bodo v ponedeljek. Blag mu spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebne vesti

= Diplomiran je bil 8. t. m. na tehniški visoki šoli na Dunaju za inženirja strojne stroke gospod Franc Branko G o l l i iz Ljubljane. Čestitamo!

= *Poročeni so bili* v župni cerkvi sv. Družine v Mostah: Brus Franc, uradnik, z gdč. Vidmar Silvo, oba iz Zelene jame. — Zemljič Anton iz Stepanje vasi z gdč. Kramžar Justino iz Most. — Joras Vincencij iz Ribnice z Drenik Antonijo, trgovko iz Zelene jame. — Rugalj Janez iz St. Ruperta s Fabiani Terezijo iz Žužemberka.

KINO SLOGA Telef. 27-30
Danes vesel karnevalski film
Trije neumni dnevi
Ob 10.30 uri dopoldne
Kraljica ledu
po znižanih cenah.

— **Hranilnica in posojilnica v Kamniku** je imela svoj redni občni zbor v četrtek, 10. marca. Občni zbor je izrekel zahvalo našim voditeljem ministru in predsedniku Zadružne zveze g. dr. Antonu Korošcu, ministru g. dr. Mihi Kreku in banu g. dr. Marku Natlačenu, ki so podvzeli vse, da se dvigne naše zadružništvo iz mrtvila in prične zopet novo in živahno delovanje. Iz poročila načelstva povzamemo tole: Zadruga je uživala tudi v letih krize zaupanje pri svojih vlagateljih, ker jim je šla do skrajnosti na roke. Zato se je zaupanje v zadrugo ohranilo, o čemer pričajo tudi nove vloge, ki so bile vložene v letih najtežje krize. Tako je bilo vloženih novih vlog v letu 1935 200.000 din, v letu 1936 350.000 din in v letu 1937 600.000 din. V prvih dveh mesecih tega leta pa je bilo vloženo že nad 300.000 din. Ob koncu leta 1937 je bilo pri zadrugi 1396 članov s 1746 deleži. Posojila so znašala 5,141.647.50 din, gotovina 96.570.25 din, naložen denar, vrednostni papirji in terjatve 4,218.993.70 din, nepremičnine in ostala aktiva pa 529.304.99 din. Končno pa se moramo za uspešno delovanje naše zadruge zahvaliti predvsem uvidevnosti naših vlagateljev, ki so ohranili zaupanje do zadruge in tako omogočili njeno redno poslovanje. Naj bi tudi v bodoče naše ljudstvo ohranilo trdno zavest, da je le v zadružništvu pogoj gospodarskega napredka in srečnejše bodočnosti.

Proti zaprtju
Leopilule
Oglas reg. S. br. 3236 dne 19. II. 1936.

— **S posebnimi vlaki v Budimpešto** na 34. Evharistični svetovni kongres. Potovanje na podlagi kolektivnega potnega lista. Da se pravočasno zasigura udobna stanovanja je nujno potrebno prijaviti se čimpreje. **Zadnji rok za prijave je 31. marc 1938.** Vse potrebne informacije, prospekti in prijave za območje ljubljanske škofije pri »Putniku« Ljubljana in njegovih podružnicah v Kranju in na Jesenicah; za območje lavantinske škofije pa pri »Putniku« v Mariboru in njegovih podružnicah v Celju, Ptuju, Gornji Radgoni, St. Ilju in Dravogradu! — Zahtevajte prospekte!

— *Odda se oskrbništvo* večjega, udobno urejenega planinskega doma, ležečega sredi najlepših smuških terenov v višini 1500 m, oskrbovanega vse leto in dobro frekventiranega. Interesentje morajo biti popolnoma verzirani v vseh poslih večjega obrata, vešči voditi propagando ter vse administrativne posle. Kavcija znaša 50.000 din. — Ponudbe sprejema pisarna Slovenskega planinskega društva, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/I, najkasneje do 20. marca 1938.

— **»Slovenska straža« v Mariboru** prosi prosvetna društva, katerim so bile poslane prošnje, da čimprej nakažejo nabrane zneske.

— **K sv. Antonu v Padovo-Benetke,** z obiskom Svete gore pri Gorici in Trsta, cenen tridnevni romarski avtoizlet od 25. do 27. marca. Priglasite se takoj na navodila »Družini božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— **Dolenjci, zlasti iz Novega mesta in Trebnjega** in okolice romajo k sv. Antonu v Padovo-Benetke, na Sveto goro pri Gorici in v Trst od 25. do 27. marca. Kdor se želi še pridružiti, naj se tase takoj za navodila »Družini božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— **IV. jugoslovanski kongres proti tuberkulozi** bo od 22. do 24. maja v Hercegnovem. Udeleženci naj se najkasneje do 1. aprila prijavijo za udeležbo na kongres Protituberkulozni zvezi v Ljubljani, da bi se sprejemnemu odboru v Hercegnovem olajšalo delo, posebno glede stanovanj. Za udeležence bo dovoljena polovična voznina. Protituberkulozna zveza želi, da bi bila udeležba na kongresu iz Slovenije čim večja.

— **Za izpite za zidarske, kamnoseške in tesarske mojstre** poučuje in ima tiskovine »Jugograd«, Hudovernikova ulica 41, Ljubljana.

— *Cenjene čitatelje* opozarjamo na današnji oglas praškega velesejma.

— **Kmečko-delavska proslava v Vojniku.** Mladinska kmečka zveza v Vojniku priredi na Jožefovo, 19. t. m. popoldne **ob treh v posojilnični** dvorani veliko **kmečko proslavo, pri kateri** sodeluje okoli 70 ljudi. Spored **proslave je sledeč:** »Naša pesem«, »Duma«, **simbolične vaje, »Slovenska pesem«,** plesni nastop **deklet v narodnih nošah,** »Pesmi na vasi« poje **moški zbor, govor g. Puša** iz Ljubljane, »Hlapec **Jernej«, dve** sliki zborske igre, »Vojniška ohcet«, **svatbeni običaji** iz našega kraja. — Igra **kmečka godba,** nastopijo tudi mali harmonikarji. — Ker je ta proslava prva te vrste v našem **kraju, vabimo tudi okoliške** vasi k udeležbi.

— **Izleti. Zveza za tujski promet priredi v mesecu marcu:** 19. in 20. **marca avtobusni izlet** v Gorico, Udine, Trst **in nazaj.** — 19. in 20. marca turni smuški tečaj **v treh skupinah:** a) Boh. jezero, Vogel, Komna; b) **Vršič, Krnica, Račete-Planica;** c) Pohorsko **pogorje.** — 25., 26. **in** 27. marca avtobusni izlet v Gorico, Trst, Reko in nazaj. — 29., 30. in 31. marca izlet v Split k spuščanju v morje prve vojne ladje, zgrajene v naši državi. — Informacije dajejo in prijave sprejemajo vse biljetarne »Putnika« v Ljubljani, Kranju in na Jesenicah.

Nič ne pomaga! Ta naš film je tako lep, da si ga morate danes ogledati! Film, ki je imel povsod ogromen uspeh!
Prvič v samostojnem velikem in prekrasnem filmu znameniti deški zbor
Wiener Sängerknaben
Mladina prepeva
Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Danes ob 10.30 dopoldne pri znižanih cenah **isti film!**
KINO UNION 22-21

— **Dolenjska sirotišnica.** Društvo združenih bivših učinek šmihelskega zavoda za zgradbo dolenjske sirotišnice stopa z novimi načrti v tretje poslovno leto. Novo izvoljeni odbor je s preizkušeno ljubeznijo za dobro stvar prijel oralo v krepke roke in si začrtal program za prvega četrt leta; na tiho nedeljo, 3. aprila uprizori novo osnovani prosvetni odsek tega društva v šmihelski dvorani ob 3 popoldne krasno igro: »Pod gorsko palico«. Igra se bo ponovila v četrtek, 7. aprila ob 8 zvečer v prostorih Prosvetnega doma v Novem mestu. — V maju bo v Novem mestu, Šmihelu, okolici in po vseh večjih krajih, kjer ima društvo svoje krajevne zastopnice, tako imenovani »dinarski dan« v korist sirotišnega fonda. — 5. junija pa bo na Glavnem trgu v Novem mestu bogata javna tombola z lepimi dobitki. Opozarjamo našo javnost na te tri javne prireditve, za katere »dolenjska sirota vas prosi lepo: še meni mal darček naj bo.« Imena zadnjih darovalcev priobčimo ob drugi priliki. Podpirajte našo stvar!

— **Drugi planšarski tečaj** priredi kranjski kmetijski okrajni odbor v **Preddvoru** v Prosvetnem domu, dne 25. t. m. na praznik Marijinega Oznanjenja. Tečaj bo trajal od 8 zjutraj do 4 popoldne. Tečaja naj bi se udeležili predvsem posestniki, živinorejci in planšarski uslužbenci iz Kokrške doline, iz občin Golnik, Preddvor, Jezersko in Cerklje (okoliš pašne zadruge Sv. Ambrož).

Hubertus milo,
res domače,
slovensko milo!

— **Prepovedan tisk.** Službene novine št. 54 objavljajo, da je drž. pravdništvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati knjižico »Novim putevima« od M. Gorkiča, ki je bila tiskana v preteklem letu, in letaka »Dragi prijatelju« od banovinskega odbora jugoslov. nacionalne stranke za primorsko banovino, ter »Uglednom gradjanstvu grada Sušaka« od 14. februarja t. l. Vse je bilo tiskano v Zagrebu.

— **Razpis.** Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje mesto sanitetnega referenta pri okrajnem glavarstvu v Šmarju pri Jelšah v VIII. pol. skupini ali pa v lastnosti uradniškega pripravnika za VIII. pol. skupino. Prednost imajo zdravniki-volonterji ter ostali zdravniki, ki imajo 2 leti bolnišnične ali praktične zdravniške službe.

— **Restavracija pri »Sestici«.** Danes piške, puran, ocvrto jagnje, mladi prašiček. — Prvovrstna vina, sveže pivo.

SANATORIUM - EMONA
Ljubljana
Komenskega ul. 4
Telefon št. 3633
Dr. Franc Dergane
šef-primarij kirurg. odd. v p.
Ordinira: 11.—1.

— **Ivana Cankarja zbrani spisi** v 20. zvezkih so poleg Prešernovih Poezij največje in najdragocenejše izročilo naše narodne omike. Obširni uvodi in opombe v vsakem zvezku so bralcu zanesljiva opora in kažipot. Pri naročilu celotnega dela je cena mnogo ugodnejša, lahko pa se dobe tudi posamezni zvezki. Cankarjeve zbrane spise je izdala **Nova založba v Ljubljani** (Kongresni trg 19).

— **Materinski dan.** Za proslavo materinskega dne dobite primerne igrice in deklamacije in kratke sestavke v knjigah, katere ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Seznam teh igric in deklamacij je brezplačno na razpolago.

BANKA BARUCH
11, Rue Auber, Paris (9°)
odpremlja denar v Jugoslavijo najbitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše ček. račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: štev. 1117-94, Paris; Holandija: številka 1458-66, Ned Dienst; Luksemburg: številka 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

— **Češkoslovaški konzulat v Ljubljani** poziva vse češkoslovaške državljane, ki so rojeni 1918, 1917, 1916 in starejši, ki se še niso prijavili k naboru, da nemudoma sporoče konzulatu svoj naslov.

— **Praktični učiteljski izpiti** so bili pred državnim izpitnim odborom **v Ljubljani** od 3. do 12. t. m. Izpit so opravili **naslednji učiteljski** pripravniki: Možina Bogomila **(z odliko),** Bende Ana, Božič Miroslav, Firis Ana, **Košorok Zora,** Lutar Elizabeta, Marin Alojzija, **Robnik Ema** Šinigoj Rozalija, Torelli Marija, Zajec Marija, Barta Friderika, Flego **Jelka, Gregorač** Ana, Höningmann Berta, Korošec **Genovefa,** Kozjek Marija, Lehrmann Kristina, **Sušnik Ana,** Štrukelj Stanislav, Učakar Vida, Vuk **Vanda.**

— **Občni zbor Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva** bo dne 19. marca 1938 ob pol desetih dopoldne v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva c. 5. Na dnevnem redu so poročila odbornikov in preglednikov, volitve novega odbora in odsekov ter sklepanje o samostojnih predlogih. — Morebitne samostojne predloge je treba javiti odboru pismeno vsaj tri dni pred občnim zborom. Odbor SKAS.

— *Od 19. do 20. marca izlet v Trst, od 2. do 11. aprila izlet v Rim, Napoli, Vezuv, Capri, Firenze in Benetke.* Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel »Slon«, telefon št. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

— *Če se zjutraj jezite,* ko Vam britev dobro ne reže, si izvolite zapomniti, da Vam bo gladko tekla in dobro rezala, če uporabljate CIMEAN brivsko kremo! Nič več ne bo jeze!

— *Važno za one, ki slabo slišijo.* Opozarjamo na oglas na zadnji strani lista, kjer je govor o uspešnem pripomočku.

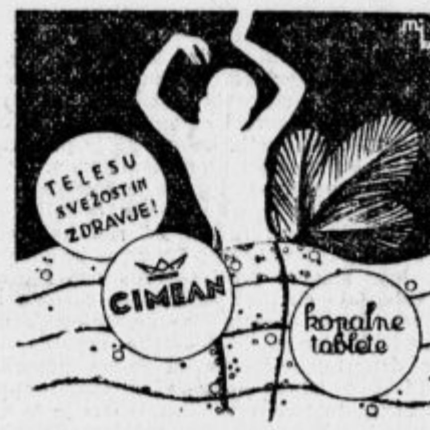

Kopanje brez tablet je kot dan brez sonca!

— *Zvedeli smo,* da je letošnje *n o v o b o k - p i v o* pivovarne *Union,* izdelano iz specialnega slada, zopet prav dobro uspelo in pride to novo b o k - pivo v petek, dne 18. marca (pred sv. Jožefom) v promet. Pivopivci se bodo tega letošnjega novega b o k - piva prav gotovo razveselili.

— *Koča v Krnici pri Kranjski gori* je oskrbovana vsako soboto in nedeljo. Tam je še nad 2 m snega, sren, čez dan solika, vreme odlično, smuka zelo ugodna.

— **Dobro** mora biti blago za Vašo novo obleko, to je jasno. Jasno pa je tudi, da mora biti cena v gotovem sorazmerju z zmožnostmi denarnice. Če hočete torej ugodno kupiti, Vam svetujemo, da greste k tvrdki Manufaktura, komanditna družba na Mestni trg 17. Tam imate tako izbiro, da boste tudi Vi našli primeren vzorec za Vas. Torej ne pozabite Manufaktura komanditna družba, Ljubljana, Mestni trg 17.

— **Da boste stalno zdravi,** je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Nova cerkev

Med nami se mudi češkoslovaški konzul g. St. Miňovský, ki je imel včeraj, v soboto, predavanje o Češkoslovaški v vojni in miru in pokazal več filmov o lepotah češkoslovaške republike. Danes pa bo **ponovitev tega filma za šolsko mladino** (ob pol 11 uri), ob 11 pa bo v **mestni posvetovalnici** v prisotnosti gospoda konzula **ustanovni občni zbor podružnice JČS lige.** Kakor je znano, se bodo prireditve JČS lige v Novem mestu vršile menjaje v Prosvetnem in Sokolskem domu, s čimer je dan društvu medmestni značaj. Vabimo vse prijatelje Čehoslovakov, da se ustanovitve udeleže.

Občni zbor. V torek, dne 15. marca t. l., ob 20 bo v dvorani Prosvetnega doma občni zbor krajevne organizacije JRZ.

KINO MATICA
Matineja ob 10·30 uri po znižanih cenah
Sherlock Holmes

Premiera! Premiera
Višek triumfalne serije velefilmov Vesela vdova — Rose Marie — Beli jorgovan z
Jeanette Mac Donald
Tarantela
Španija, pesem, ples!
Radi izredne dolžine filma so današnje predstave ob 14·30, 17., 19·15 in 21·30 uri.
KINO MATICA Telefon 21-24

Litijske novice

Biti dopisnik časopisa je težaven posel. Ako pišeš, ni prav, ako ne pišeš, ni prav. Ako prvo, se zameriš enim, ako drugo, je zamera pri drugih. Posebno ako se graja kaka javna zadeva. Tudi pri nas imamo često stvari, ki se morajo javno omenjati. To so naša pota, ki imajo pač namen pospeševati promet, ne pa služiti za skladišče gotovim ljudem. Ni čuda, da je bilo že toliko jeze, kletve, obrekovanja, natolcevanja in sovraštva. Zato naj poklicana oblast že vendar pomiri živce s pravomočnimi odredbami. Dopisnik naj pa le krepko poroča še dalje brez ozira na desno in levo.

Pokopališče vidnejše dobiva novo obliko in bo prav okusno urejeno v doglednem času in zadostno povečano.

Birma. Prvo birmanje bo letos v naši škofiji pri nas v Litiji. Bo na belo nedeljo, 24. aprila. Ker bo ta prva birma v novi župniji, bo gotovo opravljena z vso slovesnostjo in je bodo veseli tudi tisti, ki se jim zdi malo prezgodaj.

Prosvetno društvo, ki je pred kratkim prišlo vendarle do lepih lastnih prostorov, se prav lepo in marljivo razvija. Pred pustom nas je zabavalo z veseloigro »Zanikrna trojica«, sedaj pa je pripravilo predstavo »Živa pokopana«. Sodelovalo je tudi s svojim pevskim odsekom na koncertu pevskega okrožja »Litija«, ki je bil dne 6. t. m. v Šmartnem in je prav dobro uspel. Foersterjeva proslava, kateri je bil koncert namenjen, je bila na dostojni višini. Koliko truda zahteva tak koncert, vedo pač pevovodja in pevci. Zato vsa čast obojnim. Želeli bi, naj bi se ponovil koncert v Litiji.

Jesenice

Zbor nameščencev kovinarske industrije. V petek zvečer je bil redni občni zbor Društva nameščencev KID, ki je bil zelo dobro obiskan. Omembe vredno za delovanje tega društva je že to, da so v njem včlanjeni skoraj 100 odstotno vsi nameščenci KID, zato pa je gospodarski uspeh tega društva tako viden. Društvo šteje 297 članov in ima v svojem sestavu več samostojnih odsekov, ki delujejo v pomoč nameščencev. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik inž. Baltič, ki je pozdravil delegata Pokojninskega zavoda g. Gombača iz Ljubljane. Iz poročila predsednika je bilo razvidno vsestransko prizadevanje, ki ga je društvo podvzelo v preteklem letu za gospodarski in prosvetni prospeh svojih članov. Na Jesenicah pravkar izgotavljajo mogočno in eno najmodernejših stanovanjskih hiš v okraju. To zgradbo je zgradil Pokojninski zavod na prizadevanje tega društva nameščencev KID in po razumevanju in podpori KID, ki je dala zelo ugodne pogoje. Društvo pa ima v načrtu še nadaljnjo stanovanjsko akcijo za svoje članstvo. Tajniško poročilo gospoda Cerarja je pokazalo delovanje društva na polju izobrazbe. Društvo prireja učne tečaje za vse svoje članstvo in za skoraj vse predmete. KID je za te izobraževalne tečaje dala 11.000 din. V načrtu so tudi skupni izleti nameščencev. Nadalje so podali poročilo še referenti za posamezne odseke. Za zobozdravniški sklad je poročal g. Arnež. Ta sklad daje nameščencem v zobozdravstvu največje ugodnosti. Za hranilni sklad in za blagajno je poročal g. Preve. Hranilni sklad zelo dobro uspeva, kakor tudi blagajna društva, ki vsako leto narašča. Gotovina je naložena pri KID in jo visoko obrestuje. Dalje je bil ustanovljen posmrtinski odsek, ki bo dal svojcem umrlega člana primerno vsoto kot prvo pomoč ob smrti. V novi odbor so bili izvoljeni po večini člani prejšnjega odbora. Predložena je bila že sedemnajstič samo ena lista. š.

Kino Krekov dom predvaja danes ob pol 3 in 8 zvečer dvojni film: »Dekliški internat — princesa Dagmar«, v glavni zasedbi Angela Salloker, Atila Hörbiger, Hilda Krahl. Drugi film »Robin Hood el Dorada«. V glavni vlogi Warner Baxter, dodatek Foxov tednik.

Kranj

Iz krasnega romana »Rožni venec«, ki je vzbujal kot »Slovenčev« **podlistek splošno zanimanje, je vzeta** vsebina drame »Ugasle oči«, katero bo danes popoldne ponovilo Prosvetno društvo Kranj v Ljudskem domu.

Prvi članski sestanek Zveze združenih delavcev v Kranju bo v nedeljo, 13. marca v dvorani Ljudskega doma. Na sestanku bodo obravnavali namen te organizacije.

Ni več težko
biti elegantno oblečen,
saj dobite za malo denarja
moderno in trpežno blago,
če ga kupite pri
MANUFAKTURI komanditni družbi Mestni trg 17

Preureditev mariborske plinarne

Maribor, 11. marca.

Odkar je plinarna obnovila svoje omrežje ter je s tem preprečila uhajanje plina iz poškodovanih cevi, se je njen položaj znatno popravil ter je zaključilo podjetje svoje lansko poslovno leto že z dobičkom. Mestna občina pripravlja sedaj načrte, da plinarno temeljito modernizira ter jo na ta način postavi na varno gospodarsko podlago. Nabaviti namerava takozvano »komorno peč« za proizvajanje plina. To je najmodernejša peč, ki zelo ekonomično razplini premog ter proizvaja plin visoke vrednosti, odlikuje pa se še posebej z veliko količino proizvajanja koksa, ki ima pri nas vedno boljšo ceno. Saj so ponekod plinarne, ki proizvajajo s komornimi pečmi samo koks ter je plin takorekoč samo postranski produkt. Investicija za postavitev komorne peči bo znašala okoli 1 in pol milijona din, ki se bo pa lepo amortizirala. Poleg plina in koksa pa se proizvaja kot postranski produkt pri razplinjenju premoga še grafit in katran. Iz katrana je mogoče na lahek način dobivati bencol, po katerem je tudi vedno večje povpraševanje. Pri plinarni nameravajo mestna podjetja napraviti posebno napravo za proizvajanje bencola, kar bo stalo 100.000 dinarjev. Tako napravo ima tudi plinarna v Ljubljani ter ji prinaša lepe dohodke. Mestna podjetja se s temi vprašanji že dalj časa bavijo. Sedaj je odpotoval njihov zaupnik z ravnateljem plinarne v Nemčijo na kongres plinarn, kier bosta poskrbela načrte in vse ostalo, potrebno za postavitev take peči.

Dan javne molitve za svetovni mir in blagor naroda

Mir med evropskimi narodi je v veliki nevarnosti. To čutimo posebno mi Slovenci. V teh usodnih urah se hočemo s polnim zaupanjem zateči k Bogu, ki je Bog reda in miru.

Zato odrejam za ljubljansko škofijo za nedeljo 20. marca t. l. dan javne molitve za ohranitev miru in za blagor našega naroda.

Spored službe božje prinese pravočasno Ljubljanski škofijski list. Na praznik sv. Jožefa naj se to vernikom oznani in naj se jih k službi božji za obilno udeležbo povabi.

V Ljubljani 12. marca 1938.

† Gregorij Rožman, škof.

Zasluženo imenovanje

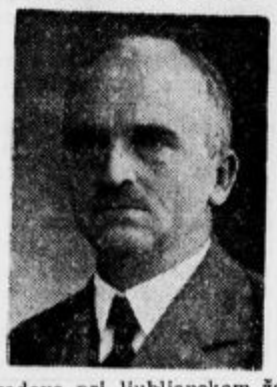

Z odlokom generalnega ravnatelja državnih železnic je imenovan za šefa personalnega odseka pri občnem oddelku ljubljanskega železniškega ravnateljstva g. Rasperger Anton, svetnik IV/2 in dosedanji referent za pomožne urade pri istem oddelku.

G. svetnik Rasperger si je svoječasno kot dolgoletni referent za personalne zadeve pri ljubljanskem železniškem ravnateljstvu s svojo sposobnostjo, marljivostjo, taktnostjo in objektivnostjo pridobil velik ugled pri svojih predstojnikih in spoštovanje pri podrejenih. Toda bivšemu JNS režimu so bili v napoto vsi še tako sposobni in objektivni uradniki, če niso trobili v njegov rog. Prav posebno neljub pa mu je bil g. Rasperger kot personalni referent pri železniškem ravnateljstvu, zaradi česar se ga je hotel na vsak način iznebiti. Na priporočilo svojega podrejenega uradnika je bil po JNS režimu predlagan za premestitev v Subotico. Zaradi ugleda pa, ki ga je g. svetnik užival tudi pri generalnem ravnateljstvu v Belgradu, se premestitev ni izvršila, pač pa je bil g. Rasperger nato po takratnem ravnatelju g. Josipu Cugmusu na pritisk režima čez noč odstavljen kot personalni referent. Od tega časa dalje je upravljal nekaj časa administrativni referat, nato pa referat za pomožne urade, pa tudi tu je pokazal neuklonljivo delavnost, posebno pa se je odlikoval po svojih organizatoričnih sposobnostih.

Z imenovanjem za šefa personalnega odseka je g. svetnik dobil popolno zadoščenje za krivico, ki mu jo je prizadel JNS režim, k čemur mu tudi mi prav iskreno čestitamo, saj je na »Slovenca« naročen že nad 25 let.

BLIZU

65 milijonov dinarjev

znašajo dobitki bližnjega 36. kola državne razredne loterije, katere prvo žrebanje bo dne

13. in. 14. aprila 1938

GLAVNI DOBITEK:

2 milijona dinarjev

Že s ¼ srečko se more zadeti 500.000 dinarjev.

Opozarjamo cenj. bralce na prilogo znane glavne kolekture drž razr. loterije A. Rein in drug. Zagreb Gajeva ulica 8 in Ilica 15, ki je priložena današnji celotni nakladi. Dolgoletno vzorno in nad vse korektno poslovanje te tvrdke je tako znano vsej naši javnosti, da jo tudi s svoje strani lahko priporočamo našim bralcem.

Obvestilo in prošnja

Bridko je odjeknila po vsej Sloveniji tužna vest o prezgodnji smrti stolnega kanonika dr. Mihaela Opeke. To pa še posebno med častilci rajnega kardinala dr. Jakoba Missie. **Ti so namreč željno pričakovali iz spretnega peresa tega duhovitega pisatelja kardinalov življenjepis za stoto obletnico njegovega rojstva.** Že začetkom lanskega leta sva se namreč dogovorila s pokojnikom, da bova skušala z združenimi močmi izvršiti to delo **do spominskega dne, to je 28. junija 1938.** Toda kmalu sva se prepričala, da to dotlej ne bo mogoče, da pa od svoje namere ne odstopiva, čeprav izide delo pozneje. Vesel sem bil, videč, s kakšnim navdušenjem se je poprijel ta Missijev ljubljenec zbiranja tvarine; to je tudi mene navdajalo s pogumom. A prišlo je drugače. Smrtno nevarna bolezen, ki se je lotila krepkega moža začetkom oktobra l. l., mu je onemogočila vsako duševno delo ter ga nam je po petih težkih mesecih ugrabila neizprosna smrt. — Ostal sem hipoma sam. Primoran sem torej stopiti iz rezerve ter izjaviti, da bom — ako mi Bog ohrani življenje in zdravje — skušal izvršiti nameravano spomenico po svoji najboljši moči. **Namen imam povedati vso resnico** ter s tem najbolje rešiti dano si nalogo.

Temeljito **hočem zlasti pobiti boso bajko,** kateri so svoj čas žal nasedli celo mnogi razboriti slovenski rodoljubi, češ da je bil Missia poslan k nam od ponemčevalne avstrijske vlade, ovirat in zatirat naš narodni pokret.

Temu nasproti bom dokazal, da je bil dr. Jakob Missia poslan sveti cerkvi in osobito nam Slovencem od Boga, in da je zvesto in odlično izvrševal to vzvišeno poslanstvo.

Lep program! Zato mislim, da smem upati, da me bodo pri izvrševanju tega programa podpirali tudi vsi oni gospodje, ki so obljubili svojo pomoč dragemu mojemu rajnemu tovarišu dr. Mihaelu Opeki. Prosim pa tudi prav vse druge gospode, ki so bili tako srečni, da so prišli kdaj v kakršenkoli stik z rajnim kardinalom, naj mi sporoče kake značilne črtice iz njegovega delovanja. Vse se bo hvaležno porabilo, da dobimo čim resničnejšo sliko o tem našem edinstvenem božjem služabniku.

V Ljubljani, dne 12. marca 1938.

Josip Šiška,
stolni kanonik.

Mislite na drugo nagradno žrebanje

Lastništvo »Slovenca« razpisuje drugo nagradno žrebanje za vse sedanje in nove naročnike dnevnega »Slovenca«.

Z žrebanjem, ki bo dne 7. julija t. l., bo razdeljenih 146 raznih bogatih nagrad.

Nekaj nagrad navajamo danes: Oprava za spalnico — dve nevestini opremi — kuhinjska oprava — dva šivalna stroja — pet radijskih aparatov — deset dvokoles — dve harmoniki — zaboj sladkorja — prašič (120—150 kg) — štiri vreče bele moke — obleke — štiri moške ure — štiri ženske ure — petkrat po 500 kg žlindre (gnojila — in še druge nagrade, ki jih bomo še objavili.

Do žrebanja imajo pravico:

1. Vsi sedanji naročniki dnevnega »Slovenca«, ki so nanj naročeni že najmanj tri mesece in ki bodo imeli naročnino plačano za mesec julij.

2. Vsi novi naročniki, ki se na dnevnega »Slovenca« naroče vsaj za tri mesece in ki bodo plačali vsaj do 4. julija t. l. trimesečno naročnino.

Nagrad je veliko več in njih vrednost mnogo večja kot pri prvem žrebanju, zato se pravočasno naročite na dnevnega »Slovenca«!

Lastništvo »Slovenca«

Zdravilišče Topolščica
Tečaj iz sodobne ftizeologije

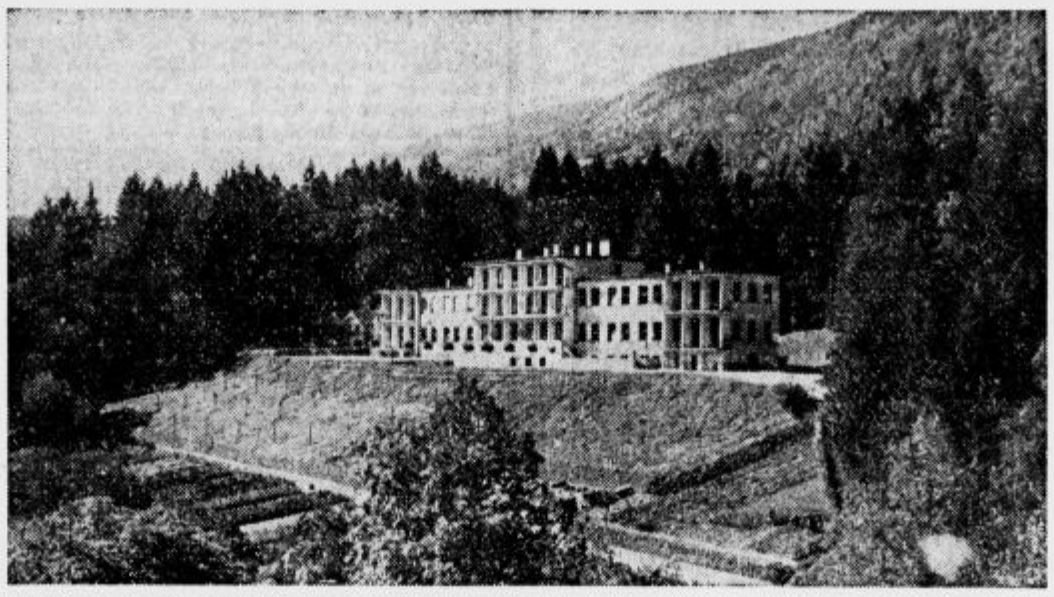

Pod vodstvom dr. Živka Prebega, šefa oddelka za uk šole narodnega zdravja, je prišlo v Topolšico večje število zdravnikov tečajnikov, ki so se nahajali na šestmesečnem obligatnem tečaju v Zagrebu, pa tudi drugih zdravnikov iz vse države, da se izpopolnijo v sodobni diagnostiki, kliniki, posebno pa epidemiologiji in terapiji tuberkuloze. To delo v Topolšici predstavlja končni praktični del njihovega izpopolnjevanja, dočim je teoretski del bil končan v Zagrebu s celim ciklusom predavanj. Topolšica je bila izbrana zato, ker je edini zavod za zdravljenje tuberkuloze v državi, kjer se že desetletja izvaja operativna ftizeoterapija od samih ftizeologov in kakršen tip zdravnika za tuberkulozo se danes smatra povsod v svetu kot ideal. Prirodno je torej, da je Šola narodnega zdravja, ki se peča z izpopolnjevanjem zdravnikov v javni službi, izbrala prav ta zavod, ker se je tu nudila edina možnost, da pridobijo pravi vpogled v vso problematiko tuberkuloze kot glavnega nosilca naše nacionalne patologije, a istočasno vidijo indikacije, izvajanja in kar je najbolj važno — uspehe, trenutne in trajne pri našem človeku na najrazličnejših socialnih plasteh.

Tečaj je vodil šef zavoda g. dr. Vasa Savič ob aktivnem delovanju vsega osebja zdravilišča. Glavno težišče so bile operacije, počenši od frenikoegzereze, skalenektomije, Leottove blokade, torakoskopije in kavstike, pa do največjih operacij pri tuberkulozi, pljučne plombe in plastike. Operiral je osebno šef zavoda z asistenco primarija ge. dr. Kučere Mare in ostalih zavodovih zdravnikov. Ta operativna izvajanja so bila uokvirjena z razmotrivanji, kateri bolniki so prikladni za razne metode sodobnega zdravljenja, s kakimi nevarnostmi so te zvezane, kako se tem nevarnostim moremo izogniti, a predvsem o tehniki izvajanja uporabljenih metod. To je na zelo poučljiv način prikazal drč Baldomir Savinšek, ki je na seriji primerov predočil, kako uspeh zavisi od pravilne tehnike, demonstrirajoč primere, ki so prišli od drugod in kjer se je s korekturnimi posegi pridobil uspeh, ki se od metode zaradi nedostatne izvedbe niti več pričakoval ni. Zdravnika dr. Vrščaj Borut in dr. Smerčnik Ivan sta prikazala specifično interno zdravljenje tuberkuloze in njenih posameznih komplikacij kakor tudi razne oblike sodobne diagnostike tuberkuloze pri deci in odraslih. Dva gosta — volonterja, ki se nahajata že dalj časa na izpopolnjevanju v zavodu, dr. Kundurović in dr. Arsenijević, sta pa predavala o tehniki in taktiki pri uporabi umetnega pneumotoraksa, odnosno o psihoterapiji in psihokontaktu med zdravnikom in jetičnim bolnikom kot prvim pogojem za uspešno delo ne samo pri zdravljenju poedinih primerov, ampak tudi pri zatiranju jetike kot socialne bolezni.

Tečaj se je završil s tovariškim sestankom v najugodnejšem razpoloženju, pri kateri priliki je župnik zavoda g. Matija Škorjanc toplimi besedami pozdravil udeležence, želeč jim, da vse koristno delo, ki so se ga naučili tekom tedna, porabijo za blagor trpečega človeštva.

V spomin pretržki mami — Ivani Malovi

Kot 19 letna nevesta se je lepega, sončnega, zgodnjega pomladanskega dne preselila iz Krasc pri Moravčah na Pretrž. Kot njen poročni dan je bilo lepo, sončno njeno življenje. Oblak, ki se je prikazal na nebu njenega življenja, se je ob pogledu na njene otroke, katerih ji je Bog dal 11, razpršil in raztajal. — Najhujši udarec je pretrpelo njeno materino srce, ko ji je svetovna vojna ugrabila najmlajšega sina, Makseljna, ki je bil določen za gospodarja na domu. Njena močna duša je prebolela tudi to. Pomagala ji je molitev ter njeno veliko zaupanje v Boga. Vdala se je v voljo božjo. Mirno je potekalo njeno življenje. Smejala se je v sreči njenih dragih, jokala z njimi, ako jih je Bog skušal ter obiskal z nesrečo. Bila je pridna kot mravlja. Delala do zadnjega. Malo je manjkalo, da jo ni smrt našla pri kolovratu. Trdno in živahno je premagala bela žena v petih dneh. Ko jo je že držala za roko in je že skoraj prestopila prag domače hiše, je še vedno skrbela za svojce, ki so žalostni prišli poslovit se od nje. Do zadnjega diha je bilo njeno življenje posvečeno Bogu ter njeni družini.

Skoraj 87 let nam joj je Bog pustil: dolga doba, a za nas, ki smo jo ljubili, prekratka. Njene ljubezni ni bila deležna samo njena družina. Izkazovala jo je vsakomur, revežu in bogatinu. Kako so jo vprav tudi drugi ljubili in spoštovali zaradi njene srčne dobrote, temu je bil najboljši dokaz njen pogreb dne 6. marca. Ljudi je bilo, kakor jih Peče še ne pomnijo.

Sonce ji je spet svetilo, zvonovi zvonili in pevci so ji peli kot nekdaj na poročni dan. Saj je šla v nebesa k večnemu ženinu, kjer jo čaka tudi njen življenjski drug, ki ga je preživela 14 let.

Pripravi prostor tam, ljuba mama, tudi vsem tvojim!

H koncertu „Grafike“

v ponedeljek ob 8. zvečer v franč. dvorani.

Med ljubljanskimi moškimi zbori, ki goje resno vokalno glasbo, zavzema važno mesto »Grafika«, pevski zbor ljubljanskih grafičnih delavcev. Po daljšem presledku se bo »Grafika« predstavila naši glasbeni javnosti jutri, v ponedeljek, 14. t. m. ob 8. zvečer v frančiškanski dvorani s samostojnim koncertom sodobne slovenske pesmi. Na sporedu koncerta je zastopanih 15 uglednih slovenskih skladateljev s skladbami, ki so bile po veliki večini komponirane nalašč za »Grafiko« in bodo torej prvič izvajane. Naj navedemo imena avtorjev, ki so zastopani (po vrstnem redu programa): J. Ocvirk, E. Hochreiter, O. Dev, F. Juvanec, dr. A. Dolinar, E. Komel, E. Adamič, A. Gröbming, V. Vodopivec, Z. Prelovec, A. Jobst, M. Železnik, St. Premrl, P. Jereb, M. Tomc. Spored je skrbno sestavljen in smiselno razdeljen v štiri dele, od katerih nam prvi predstavlja novejše slovenske domoljubne skladbe, drugi del vsebuje programsko glasbo, tretji del lirično pesem, četrti del pa veselejšo impresionistično pesem. Zbor se je za koncert temeljito pripravil pod vodstvom svojega agilnega dirigenta g. Danila Cerarja, ki vodi zbor že več let. G. Cerar je znan naši javnosti že iz prejšnjih let, zlasti ko je pred leti na veliki prireditvi Pevske zveze dirigiral logaško okrožje. Pred vojno je deloval ob Vrbskem jezeru na Koroškem, po vojni pa je kot vojni ujetnik v Rusiji organiziral »Narodni konservatorij« v Zmenogorskem in postal pozneje celo glasbeni referent za permsko gubernijo. Pozneje je dovršil v Ljubljani pedagoški oddelek na konservatoriju ter potem deloval v podeželju v raznih naših prosvetnih društvih in organiziral med drugim tudi več godb na pihala, s katerimi je priredil več koncertov.

Prijatelji lepega zborovskega petja so najvljudneje vabljeni, da se udeleže koncerta »Grafike« in dajo tako priznanje našim grafičnim delavcem, ki kljub svojemu napornemu dnevnemu delu še žrtvujejo čas za resno kulturno prizadevanje.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

"Tudi v kuhinji je treba imeti čist predpasnik!" — „„Saj je bilo v perilu, pa se ne da oprati!““ — „Slabo milo umazanije ne izpere nikdar, to si zapomni! Daj si dopovedati in peri vedno le z res dobrim terpentinovim milom Zlatorog, ki s svojo obilno gosto belo peno odpravi vsako še tako trdovratno umazanijo."

TERPENTINOVO MILO **Zlatorog**

Birmovanje v lavantinski škofiji

V dekaniji Jarenina: v soboto, 30. aprila, pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah; v nedeljo, dne 1 maja, pri Sv. Mariji v Jarenini; v ponedeljek, 2. maja, v Št. Ilju v Slovenskih goricah; v torek, 3. maja, pri Spodnji Sv. Kungoti; v sredo, 4. maja, pri Sv. Juriju ob Pesnici; v četrtek, 5. maja, pri Sv. Andreju v Svečini.

V dekaniji Videm: v nedeljo, 8. maja, pri Svetem Rupertu na Vidmu; v ponedeljek, 9. maja, pri Sv. Lovrencu v Brežicah; v torek, 10. maja, pri Sv. Mariji v Dobovi; v sredo, 11. maja, pri Sv. Lovrencu na Bizeljskem; v četrtek, 12. maja, pri Svetem Mihaelu v Pišecah; v petek, 13. maja, pri Svetem Martinu v Sromljah; v soboto, 14. maja, pri Sv. Duhu v Artičah; v nedeljo, 15. maja, pri Lurški M. B. v Rajhenburgu; v ponedeljek, 16. maja, pri Sv. Nikolaju v Sevnici.

V dekaniji Rogatec: v torek, 7. junija, pri Sv. Mihaelu v Žetalah; v sredo, 8. junija, pri Sv. Jerneju v Rogatcu; v četrtek, 9 junija, pri Sv. Križu na Slatini; v soboto, 11. junija, pri Sv. Mariji v Kostrivnici; v nedeljo, 12. junija, pri Sv. Petru na Medvedjem selu.

V dekaniji Kozje: v soboto, 18. junija, pri Svetem Lovrencu v Podčetrtku; v nedeljo, 19. junija, pri Sv. Petru v Bučah; v ponedeljek, 20. junija, pri Sv. Petru pod Sv. gorami; v torek, 21. junija, pri Sv. Janezu Krstniku v Podsredi; v sredo, 22 junija, pri Sv. Mariji v Kozjem; v četrtek, 23. junija, pri Sv. Mihaelu na Pilštanju, v petek, 24. junija, pri Sv. Vidu na Planini; v soboto, 25. junija, pri Sveti Marjeti na Planini; v nedeljo, 26. junija, pri Sveti Mariji v Dobju.

Zasebni in trg. nameščenci v Kranju so se organizirali

Pred dnevi se je zbralo v dvorani hotela »Jelen« v Kranju lepo število zasebnih in trgovskih nameščencev iz Kranja in okolice. Namen zborovanja je bil ustanovitev podružnice »Združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije« za sodni okraj Kranj. Predsednik društva g. Šmersu Rudolf je pojasnil navzočim namen društva »Združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije«, ki je predvsem ta, da se društvo bori za interese svojih članov, skrbi za njihovo izobrazbo in tudi razvedrilo. Kljub temu, da društvo v Ljubljani še ne posluje dolgo, vendar je prineslo nameščencem že veliko koristi, še več pa bo lahko koristilo, če bo imelo še večje število članstva. Pri volitvah odbora je bil izvoljen za predsednika g. Ivanc Boris, za blagajničarko gdč. Dolenčeva in tajnico gdč. Brecelj Gverina, uradnica iz Stražišča.

Po izvolitvi odbora je podal g. župan Karel Česenj navzočim poročilo, da namerava zgraditi Pokojninski zavod iz Ljubljane v Kranju veliko palačo, v kateri bo bržkone tudi menza. Razen tega bo Pokojninski zavod v Ljubljani kupil skupno več parcel za gradnjo nameščenskih hiš, katere bo potem svojim članom po lastni ceni prodajal. V ta namen je bila pred nekaj tedni v Kranju že komisija. Zbor nameščencev je to zamisel Pokojninskega zavoda toplo pozdravil, ker je v Kranju res veliko pomanjkanje stanovanj.

Pristni sicilijanski citronov sok v prahu

„LIMONINA“

nadomešča limono v vseh uporabah

Samoprodaja za Ljubljano: J. Oset, Tyrševa 1

Smrt vrlega fanta

Fantovski odsek v Št. Ilju v Slovenskih goricah je dolžan, da se spomni v »Slovencu« svojega člana **Jožka Gornika,** kateri je bil še pred mesecem zdrav in čil v krogu svojih prijateljev na fantovskem sestanku v Slovenskem domu. Kdo bi si bil mislil, da ga bo že drugi dan zalotila nesreča pri spravljanju lesa v domačem gozdu. Gotovo ni mislil, da more samo en zalet hloda skloniti njegovo visoko vzravnano telo in ga pritisniti k tlom v objem matere zemlje. Toda zgodilo se je!

Prvo pomoč mu je nudil banovinski zdravnik g. dr. Maksim Sevšek, ki je uporabil vse, kar zmore zdravniška veda, toda njegovega strtega prsnega koša ni bilo mogoče več ozdraviti. Preden je izpolnil svoje 24. leto, je dahnila mrzla smrt v njegovo mlado dušo in skrbna mati je zatisnila svojemu Jožku za vedno trudne oči...

Lep sončen dan je bil, ko se je vila po široki cesti ogromna množica ljudstva, na sredi pa bela krsta in v njej naš član, igralec, nepozabni Jožko. Duhovni vodja kaplan g. Anton Ravšl se je v ganljivem govoru ob grobu poslovil od rajnega, pevski zbor pa je pod vodstvom g. Rakuše zapel žalostinko. Na tem mestu se starši rajnega Jožka vsem in za vse najlepše zahvaljujejo, posebna zahvala pa še velja g. dr. Sevšku za brezplačno pomoč. Ti dragi Jožko, pa počivaj v miru!

Ljubljanske vesti

nedelja, dne 13. marca 1938

Gledališče

Drama: 13. marca nedelja: »Zadrega nad zadrego«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ponedeljek, 14. marca: Zaprto. — **Torek,** 15. marca: gostovanje v Celju: »Sneguljčica«, Rdeče rože.

Opera: nedelja, 13. marca: ob pol 11 dopol. »Pevski in glasbeni nastop srednjih in učiteljskih šol«. Ob 15 pop.: »Ančka«. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. Ob 20: »Jakobinec«. Izven. Gostuje g. Marjan Rus. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 14. marca: Zaprto. — Torek, 15 marca: »Tosca«. Red A.

Prireditve in zabave

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani uprizori danes ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani v ritmični prozi pisano zgodbo iz današnjih časov, Max Mellovo igro s prologom in epilogom »Sila ljubezni«. Obisk priporočamo zlasti mladini in vsem, ki si žele duhovnega razvedrila. Predprodaja vstopnic danes dopoldne do 12 po 6, 4, 3 in 2 din. Igro bodo ponovili v torek 15. marca ob 8 zvečer.

Spored Balokovičevega slavnostnega koncerta, pri katerem sodeluje naša ljubljanska Filharmonija, je naslednji: Najprvo zaigra orkester ljubljanske Filharmonije pod vodstvom ravnatelja Poliča eno izmed Beethovnovih uvertur, nato izvaja violinski virtuoz Zlatko Balokovič ob spremljevanju simfoničnega orkestra ljubljanske Filharmonije Carpenterjev koncert za violino in orkester. Dalje Bachov koncert za violino s spremljevanjem godalnega orkestra. Tudi ta koncert izvaja violinist Zlatko Balokovič, nato zaigra simfonični orkester sam Debussyjev Apres midi d'un Faun in Ravelov Elborado del Grazioso. Vse te tri točke dirigira znameniti newyorški dirigent Luis Siegel, ki ga pripelje gospod Zlatko Balokovič s seboj iz Amerike. Predprodaja vstopnic za ta veliki koncert je v knjigarni Glasbene Matice.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne v nedeljo: mr. Lušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gospovetska c. 4 in mr. Bohinec ded., Rimska c. 31; **v ponedeljek:** mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar Vič.

Kino

Zvočni kino Vič predvaja danes ob 4., 6. in 8. zvečer verski film »Lurd v žaru svojih čudežev«. Predigra Foxov tednik. Pride »Romeo in Julija«.

Poizvedovanja

Ključ sem izgubila od Metelkove ulice do Miklošičeve ceste in prosim najditelja, da ga odda v Metelkovi ul. 4 pri Ramovž.

KINO KODELJEVO Telefon 41 64
Danes ob 15., 17., in 20. uri prekrasni dvojni spored:
Mladi mornar (Shirley Temple)
in Njegov najboljši prijatelj (Harry Piel in Rin-tin-tin)
Prihodnji spored: **Življenje in smrt sv. Terezike**

l **Za gospode, može in mladeniče bo v stolnici duhovna obnova od ponedeljka, 14. marca do 18. marca.** Vsak dan bo **zvečer ob 8 govor** in nato litanije sv. Jožefa z blagoslovom. V četrtek bo govor pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom združen z adoracijo Najsvetejšega. — **Gospodje, možje, mladeniči, pridite, najvljudneje ste vabljeni! Ti tihi večeri so namenjeni samo Vam, da se obnovite v duši za praznik sv. Jožefa in za velik praznik Gospodovega Vstajenja!**

l *Sv. maša zadušnica* za pokojno Josipino Vončina bo v petek, 18. t. m., ob pol 8. zjutraj v cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Prejeli smo veliko izbiro
pomladnih novosti
ZA DAMO: **elegantne plašče, paletoje, kostume**
ZA GOSPODA: **moderne površnike in obleke**
LUKIČ - Ljubljana, Stritarjeva ul. 9

Na jutrišnji produkciji gojencev ljubljanskega drž. konservatorija nastopi tudi konservatorijski kvintet. V ostalem nastopijo gojenci solopevskega, klavirskega in violinskega oddelka. Ker je produkcija v počastitev spomina češkoslovaškega prezidenta T. G. Masaryka, bo imel uvodno besedo univ. prof. Vaclav Burian. Spored stane 3 din in je obenem vstopnica v dvorano.

Današnji nastop pevskih zborov ljubljanskih srednjih in učiteljskih šol se bo pričel točno ob pol 11. dop. v opernem gledališču. Vstopnice se še dobe eno uro pred nastopom pri blagajni v operi. Spored letošnjega koncerta je pester, nastopijo mladinski, dekliški, moški in mešani zbori in orkester učiteljišča. Srednješolska mladina vabi na nastop ljubljansko občinstvo.

Jugoslov.-češkoslovaška liga v Ljubljani dovoljuje si opozoriti svoje članstvo in prijatelje na javno produkcijo ljubljanskega državnega konservatorija, ki bo v ponedeljek, dne 14. t. m. ob¾7 zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Produkcija obsega izključno le dela **češkoslovaških avtorjev in se vrši v spomin blagopokojnega prezidenta T. G. Masaryka.** Vstop prost. Program 3 din.

— **Pri ženah,** ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne **»Franz-Josefove«** grenke vode, zavžite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo **»Franz-Josefovo«** vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.
Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Predavanja

Formalistična šola v literarni zgodovini. Med novejšimi literarnozgodovinskimi smermi se je posebno krepko razvila struja, ki se je odmaknila od proučevanja literarnih obdobij, biografike, generacij in razvojnih problemov; razpravljanje o literaturi hoče usmeriti v podrobno analizo umetniških del, v raziskovanje njihove oblike, arhitekture, tematike, notranjega in zunanjega ustroja. V tem pogledu je zgradila poseben znanstven sistem zlasti ruska formalistična šola. O tem bo predaval v torek, dne 15. marca ob 20 na drž. trgovski akademiji (Bleiweisova c.) g. priv. docent **dr. Anton Ocvirk.** Predavanje priredi Slavistično društvo. Vstop prost.

Krajevna skupina bojevnikov Trnovo priredi danes ob tričetrt na 11 v dvorani Prosvetnega doma skioptično predavanje o spomenikih padlim vojakom.

Prirodoslovno društvo. V torek, 15. marca ob 18.15 predava v mineraloški predavalnici univerze ga. prof. Silva Antič o temi: »Bretonska — človek, zemlja in morje«. Predavanje bodo spremljale številne skioptične slike.

Šempetrsko prosvetno društvo v Ljubljani priredi v ponedeljek ob 8 skupno predavanje g. prof. dr. Šarabona: »Izlet po svetu«.

Dober okus

je posebna prednost odvajalnega sredstva Darmol. Vrhu tega deluje milo in brez bolečin. Zato uživajo odrasli in otroci radi Darmol
Ogl. Reg. S. Br. 1003/30 DARMOL

Sestanki

Društvo za zgraditev otroškega dnevnega zavetišča v Zeleni jami, Ljubljana, ima danes, dne 13. marca popoldne ob 3 svoj redni občni zbor v šolski sobi III. meščanske šole v Zeleni jami, Bazoviška ulica. Vabljeni so vsi redni člani društva in prijatelji.

Društvo za zgradbo hitrotehničnega laboratorija v Ljubljani sklicuje svoj IV. redni občni zbor na dan 15. marca ob pol 20 v družabnem lokalu UJIA, sekcije Ljubljana, Kongresni trg 1/II.

Ribarsko društvo v Ljubljani bo imelo svoj občni zbor dne 26. marca v hotelu Miklič. Pričetek ob 20. Na dnevnem redu so poleg običajnih zadev volitve odbora

l **Koncertni nastop ljubljanskih srednjih šol v drž. operi v nedeljo, dne 13. t. m., se bo pričel točno ob pol enajstih z državno himno in je naprošeno cenj. občinstvo, da izvoli pravočasno zavzeti svoja mesta.**

l **»Kršč. žensko društvo«** vabi članice in prijateljice društva na ogled čipkarske šole in njenih izdelkov v sredo, dne 16. t. m. ob 3 popoldne. Zbirališče Turjaški (Novi) trg št. 4.

Dr. Jamar Tone
se je preselil na Tyrševo cesto 31/II. (Bavarski dvor). **Ordinira od 12—1.**

l **Važno za brivce** Občnega zbora združenja brivcev in frizerjev v Ljubljani, ki je bil določen za dan 14. marca, ne bo. Toliko v pojasnilo in ravnanje. Komisar združenja: Pavlič Viktor, brivski mojster, Tržaška cesta.

l *Cenjenemu občinstvu* se priporočam za spomladansko sezono. Miha Erjavec, krojač, Igriška 6.

Za avbe
vzorci, zlata nit, gotove oblike, rožasti trak.
Ljubljana **M. DRENIK** Kongresni trg 7

l *Danes ob 11 in v ponedeljek ob 16.* bo imela ga. Mara Kraljeva vodstvo po razstavi upodabljajočih umetnic MZA v Jakopičevem paviljonu. Za dijake vstop 3 din. V primeru, da se prijavijo večje skupine, bo tudi na razpolago vodstvo.

l **Lepe in dobre moške obleke** lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana.

HERSAN ČAJ
Deluje dobro pri obolenju želodca jeter in ledvic
Pomaga pri arteriosklerozi in hemeroidih.
Olajšuje muke in bolečine pri revmatizmu in protinu.
Ublažuje bolečine pri mesečnem perilu in meni.
Odstranjuje motnje debelenja in napravi vitke.
Dobiva se v vseh lekarnah!
Reg. S. br. 1983/33

l *Zadnja pot ge. Marice Karpetove.* Moste že dolgo časa niso doživele tako lepega pogreba, kakor je bil pogreb ge. Marice Karpetove. Pred hišo žalosti na Zaloški cesti se je pred pogrebom zbralo veliko število pogrebcev. Ko je truplo blagoslovil g. župnik Jenko ob asistenci, je pevsko društvo »Zvezda« iz Most pod vodstvom g. Požnela zapelo žalostinko »Človek glej«. Nato se je razvrstil sprevod. Za križem so šle gojenke Lichtenturnovega zavoda, nato Marijina družba žena od Sv. Petra, za njimi gasilci, nato pa pevci. Ob odprtem grobu se je od pokojne dobrotnice poslovil g. župnik Miha Jenko. Pevci so zapeli še »Vigred«. Nobeno oko ni ostalo suho ob slovesu od ge. Marice. Naj ji sveti večna luč!

l **Pisalne in računske stroje vam strokovno popravi Simandl, Dvořakova ulica 3, tel. 24-07.**

l *Društvo rokodelskih mojstrov v Ljubljani* vabi svoje člane, da se udeležujejo duhovne obnove, ki bo v stolnici v dneh od 14. do 17. t. m. ob 8. zvečer. Na praznik sv. Jožefa bo ob 7. zjutraj skupna sv. maša v Križankah. Isti dan ob 10. dopoldne bo imelo društvo v Rokodelskem domu svoj redni letni občni zbor. Vabimo vse člane, da se gotovo udeleže vseh navedenih prireditev.

l **Havliček Brata, Elektropodjetje, Stari trg 24, telefon 23-96.**

Kamnik

Gradbeni okoliš kamniške občine obsega po novem poleg bivše mestne občine Kamnik še vasi Mekinje in Jeranovo. Ostale priključene vasi nove kamniške občine so ostale izven gradbenega okoliša, čeprav so nekateri zagovarjali njihovo vključitev

Maribor

Otvoritev kuharske razstave

Maribor je v znamenju kuharske razstave, ki je razgibala zlasti ženski svet; včeraj popoldne so mariborske gospe in gospodinje kar napolnjevale veliko unionsko dvorano ter se niso mogle načuditi vsem razstavljenim dobrotam in krasotam. Začetek razstave je bil včeraj dopoldne ob 11. Odprl jo je pokrovitelj, mariborski župan dr. Juvan.

Že površni ogled razstave kaže, da so podjetni mariborski restavraterji in gostilničarji priredili nekaj edinstvenega. Ogledovanje posameznih razstavnih miz in predmetov pa napravi nenavaden vtis na opazovalca. Skoraj neverjetno izgleda, da so vse te za oko, usta in želodec enako prijetne reči izdelane v kuhinjah mariborskih restavracij in gostiln.

Združenje gostinskih podjetij v Mariboru je izdalo za razstavo tudi program, ki je izredno praktičen. Poleg običajnih podatkov je izpolnjen tudi z raznimi recepti, tako da ima zlasti za gospodinje trajno vrednost — Za obisk razstave vlada izredno zanimanje ne samo med Mariborčani, temveč tudi drugod. Najavljenih je že veliko število obiskovalcev iz drugih mest. Razstava bo gotovo velikega tujskoprometnega pomena.

Da bodo Jožice in Jožki zadovoljni, jih obdarujte z darili, ki Vam jih poceni nudi »Obnova«, Jurčičeva 6

m **Duhovne vaje** predvsem za delavska in meščanska dekleta bodo v dneh od 17.—21. marca na Betnavi pri Mariboru. Oskrbnina 80 din. Začetek duhovnih vaj dne 17. marca ob 19 zvečer, zaključek 21. marca zjutraj. Prijaviti se je do 15. marca na naslov: Katehistinje, Betnava pri Mariboru ali telefonično na telefon št. 23-55 Druge duhovne vaje, predvsem za kmečka dekleta, bodo v dneh od 24. do 28. marca pod istimi pogoji. Za te duhovne vaje se je prijaviti do 21. marca.

POSETITE
KUHARSKO-KULINARIČNO RAZSTAVO
Združenja gostilniških podjetij v Mariboru od 12. do 15. marca 1938.
Po železnici dovoljena polovična voznina z žel. legitimacijo K-13, ki si jo nabavite na odhodni postaji. Polovična voznina od 10. do 17. marca.

m **Ljudska univerza.** V ponedeljek, 14. marca bo predaval šolski upravitelj V. Grčar: »Dobrovoljski vojni pokret in 20-letnica našega narodnega in državnega ujedinjenja«. V petek predava univ. prof. dr. Gahs iz Zagreba o inteligenci predhistoričnega človeka.

m **Češkoslovaška v vojni in miru.** Na Jožefovo, 19. t. m., ob 10 dopoldne bo v kinu Union izredno zanimivo predavanje z zvočnim filmom. Predvajali se bodo filmi iz življenja češkoslovaških legionarjev, predsednikov Masaryka in Beneša, film »Moč češkoslovaške armade« in koloriran film o češkoslovaških narodnih nošah. Vabimo vse prijatelje ČSR, da se predavanja udeleže. Vstop prost.

m **Smrtna posledica nesreče.** V četrtek se je dogodila pri gradnji prizidka v tovarni Doctor in drug huda nesreča. 22-letni pomožni delavec Ivan Jug je padel z odra ter se je zelo nevarno poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več rešiti življenja. Siromak je včeraj zjutraj poškodbam podlegel.

Velika izbira!
Manufaktura »Češki magazin«
Maribor - Ulica 10. okt.

m **Žetev smrti.** V Gosposki ulici je umrl v visoki starosti 79 let znani mariborski draguljar Vincenc Seiler. — V nežni mladosti 17 let je ugrabila smrt hčerko odvetnika dr. Kumbatoviča, dijakinjo Jelico Kumbatovič. — Na Miklošičevi ulici 2 je umrla v starosti 63 let gospa Alojzija Kmetič. Naj počivajo v miru!

m *V najem 6 sobno stanovanje,* eventualno deljeno. Livada 5/I.

m **Klasifikacija mariborskih hotelov in prenočišč.** Svoj čas smo poročali o pregledu mariborskih hotelov in prenočišč zaradi njihove klasifikacije. Komisija, ki je ta pregled izvršila, je svoje delo končala ter je ocenila vse hotele in gostišča ter maksimirala cene za sobe. Ob tej priliki se je ugotovilo, da obstoje v Mariboru v splošnem sledeče kategorije obratov za prenočišča: 1. moderni, oz. modernizirani hoteli, ki v splošnem ustrezajo vsem pogojem sodobnega hotela; 2. meščanska gostišča, ki se ne morejo smatrati kot hoteli; 3. ostala gostišča, ki sploh ne pridejo v poštev, ki se jih mora iz[illegible] iz službe tujskega prometa, ki pa služijo potrebam priprostega ljudstva. Komisija je obenem ugotovila, da je oblastveni načrt za klasifikacijo hotelov neizvedljiv. Imenovanje hotelov v tri razrede je zgrešeno že v osnovi, ker ne izhaja iz dejanskega stvarnega položaja naših hotelov.

TKANINE za pohištva in zavese v najmodernejših vzorcih v veliki izberi najceneje pri
„OBNOVA" - F. Novak, Maribor, Jurčičeva 6

m **Za Parmovo 80-letnico** pripravlja mariborsko gledališče v Povhetovi režiji in pod glasbenim vodstvom kapelnika vojaške godbe kapetana Jiraneka Parmovo opereto »Nečak«. Po 16 letih pride to delo pokojnega slovenskega skladatelja zopet na mariborski oder.

Gledališče

Nedelja, 13. marca, ob 15: »Firma«. Red A. Ob 20: »Sodnik Zalamejski«. **Globoko znižane cene! Zadnjič!**

Zadružna gospodarska banka d. d.
v Ljubljani
izplačuje vse stare vloge, ki so znašale na dan 10. aprila 1934
Din 10.000·— ali manj
Od 15. marca naprej **izplačuje** ali pa prenaša na nove vloge
obresti za leto 1937
od vseh starih vlog na knjižice in v tekočem računu nad Din 10.000— po odbitku dosle] izplačanih akontacij.
Obrestna mera za nove vloge je **4—5%**

Celje

c **Pod okriljem Katoliškega prosvetnega društva v Celju bo danes ob 4. popoldne v mestnem** gledališču slavnostna predstava »Z don Boskom — soncu nasproti«. **Ob 10. dopoldne bo v opatijski cerkvi sv. Daniela govor o don Bosku in** slovesna sv. maša. **Ob pol treh popoldne bo v kapucinski cerkvi govor, nato pete litanije in blagoslov.**

c **Predavanje o zunanji politiki. Krajevna organizacija JRZ v Celju ima jutri v ponedeljek ob 8. zvečer svoj sestanek. Na sporedu zelo zanimivo** predavanje o zunanji politiki. Vabljeni!

c **Gospejno društvo v Celju ima danes drevi** ob 6. redni sestanek v kapelici šolskih sester.

c **Celjski Zvon sporoča vsem svojim pevcem,** da jutri v ponedeljek ne bo pevske vaje.

c **Občni zbor Podružnice ZZD v Celju bo v** torek, dne 15. marca v Domu v Samostanski ulici v I. nadstropju.

Garantiran semenski oves in ječmen ter krompir ugodno kupite pri Kmetijski družbi v Celju.

c **Na Slomškovem trgu 1 je zaspala v Gospodu** 27 letna žena trgovskega potnika Rednak Josipina. Pogreb drage pokojnice bo danes ob 4. popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče. Naj ji sveti večna luč, svojcem naše iskreno sožalje!

c **Živa plamenica.** V Sevčah pri Novi cerkvi se je pripetila pri Landekerjevih strašna nesreča. 4 letna hčerka Landeker Marija se je igrala pri peči. Ker se je preveč približala, se ji je vnela obleka in je bila naenkrat v plamenu. Komaj so otroku strgali obleko. Otrok je dobil opekline po vsem telesu. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

KINO UNION
Čudoviti doživljaji male ekspedicije v filmu
„BORNEO" (V nemškem jeziku)
Ob 1[illegible]. in 14. matineja: **GOLEM**

c **S sekiro ji je prebila lobanjo.** Na Starih Slemenih pri Konjicah sta se zgrabili pred hišo Terezija Kocelj in neka Rančigaj. V prepiru sta so kar resno spoprijeli. Da bi branila otroka, se je približala junakinjama 23 letna Pantič Marija. Razburjena Koceljeva je zamahnila po Pantičevi s sekiro po glavi in ji prebila lobanjo. Nezavestno so pripeljali v celjsko bolnišnico. Stanje nesrečnice je zelo nevarno.

c Cenjenim damam vljudno naznanjam, da sem preselila svoj modistovski salon iz ulice Lastni dom 1 na Kralja Petra c. 22. — V zalogi bodem vedno imela večjo izbiro damskih in otročjih klobukov. Delo solidno! Cene nizke! Za cenjeni obisk se priporoča Roza Pušnik, modistinja, Celje, Kralja Petra 22.

Elegantne plašče
tudi za močnejše dame, kakor tudi nogavice, torbice in drugo kupite le v modni trgovini
Gusti Vračko — v Celju

KINO DOM CELJE 13. in 14. marca: **»TAJFUN«** film v naravnih barvah. Samo dva dni!

Ivan Vodušek
krojaški mojster, naznanja, da je otvoril svojo krojaško delavnico na Bregu št. 13. Dela solidno ir po zmernih cenah!

KINO METROPOL, CELJE
Danes ob 16·15, 18·15 in 20·30 film po znanem Mark Twainovem romanu
Kraljevič in siromak
Nosilec glavne vloge Errol Flynn, popularni filmski junak. Dopolnilo: najnovejši zvočni tednik. — Ob 10·15 in 14 uri matineja: **„Moderni Romeo"**

Trbovlje

Novi občinski proračun. V ponedeljek bodo na občinski seji razpravljali o novem občinskem proračunu. Povišan je za okroglo pol milijona dinarjev, tako da v celoti presega 4,000.000 din. Doklade na videz ne bodo povišane. Večji dohodki bodo iz povišanega predpisa direktnih davkov in strožjega izterjavanja trošarine. Torej bodo dejansko prišli višji dohodki le iz žepov davkoplačevalcev večji ko prejšnja leta; posebno ker se šolska doklada pobira posebej od banovine. Prej je te stroške krila občina in je bilo obljubljeno, da se bo za toliko znižalo pri občinskih dokladah, a se ni nič. Ker se vedno nastavljajo novi nameščenci, naraščajo čezmerno v proračunu osebni izdatki, na drugi strani pa je sedanja občinska večina skrajno ozkosrčna do nameščenskega osebja. V proračunu je tudi postavka za novo občinsko palačo, ki bo po pripovedovanju g. župana veljala težke milijone. Kam mislijo z dosedanjimi številnimi uradnimi prostori, ni znano. V proračunu tudi manjka prispevek za zdravstveni dom, ki je bil v lanskem. Bolj pametno bi bilo dovršiti najprej zdravstveni dom, v sedanjih razmerah graditi še nepotrebno župansko palačo pa je luksus, ki si ga točasno davkoplačevalci ne želijo in potrebe za to.

POZOR! Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, **da** sem otvoril v hiši g. Žaka v Trbovljah II. **brivsko-frizerski salon** ter prosim cenj. občinstvo, **da** me blagovoli **posetiti.** Izvrševal bom vse, kar spada v to stroko, posebno pa trajne ondulacije po novi metodi brez vsakih občutkov.
Se priporoča **FRICI-MAKSI PETRETIČ.**

Pooblastila za fin. zakon

V petek, dne 10. t. m. je predložil finančni minister g. Dušan Letica dodatne predloge za finančni zakon za leto 1938/1939, o katerih je razpravljal finančni odbor narodne skupščine že v soboto. Novi, dodatni predlogi obsegajo 77 členov na 63 stranch, dočim je bil prvotni obseg finančnega zakona 79 členov na 33 stranch. Ti predlogi vsebujejo najvažnejša določila in pooblastila ter jih v naslednjem v izvlečku navajamo:

Odposlanci finančnega ministra, ki prihajajo na kontrolo ,imajo glede pravice zahtevati zavarovanje iste pravice kot komisarji glavne kontrole.

Po izteku proračunskega leta se ne morejo angažirati izdatki niti otvarjati krediti, kar velja tudi za banovinske proračune.

Vsi odobreni krediti za materialne, redne in izredne izdatke se morejo angažirati in izvrševati samo do 90%. Finančno ministrstvo bo višje izdatke angažiralo in odobravalo, v kolikor bodo dotekali dohodki. Drž. rudarska podjetja pa morejo izvrševati izdatke tudi še nad proračunsko višino od 5—10%.

Finančni minister lahko da na razpolago ministru prosvete do 500.000 din za izdajanje učbenikov drž. izdaje (nagrade piscem učbenikov, drž. izdaje in komisijam za pregled rokopisov učbenikov drž. izdaje po zakonu o učbenikih). Ta vsota se vrne gl. drž. blagajni, čim bodo učbeniki drž. izdaje dovršeni in dani v promet.

Odredbe o taksah

Glede taksnih olajšav zadrugam je dano pooblastilo finančnemu ministru, da sme s svojim odlokom oprostiti jih od plačila takse, v konkretnih primerih, ki morajo biti točno določeni, če so se že prilagodile novemu zadružnemu zakonu.

K čl. 56 o taksah se dodaja nov člen 56 a, ki se glasi: Kazni zaradi taksnih pregreškov, za katere je predpisana kazen v večkratnem znesku, ni mesta, če je krivec prostovoljno stvoril zakonu ustrezajoče stanje, preden je za to oblast na kateri koli način zaznala. Krivec, ki se na ta način oprosti kazni, nima pravice na ovaditeljsko nagrado od kazni, na katero bi bili obsojeni njegovi sokrivci. Porabi tega predpisa ni mesta, če je bila kršitev taksnih predpisov izvršena na način, ki se preganja po kazenskem zakonu.

Nov je nadalje člen 56 b, če glede taksne pregreške okrivljena oseba izjavi, da pristane na to, da takoj plača, odnosno da popolnoma zavaruje poleg redne takse še i dvojni, odnosno pri nasledstveni in darovalni taksi trojni, pri taksi ne računa pa 25 kratni znesek redne takse kot kazen kakor tudi event. stroške in takso iz tar. post. 299 in ako se obenem odreče vseh pravnih lekov, se more na prošnjo okrivljenega, predloženim najkasneje pred donošenjem prvostopne razsodbe, odobriti odstopek od nadaljnjega kazenskega progona.

Odlok o odstopanju prinaša, če utajena taksa ne prekaša 50.000 din, davčna uprava, nad tem zneskom pa finančno ravnateljstvo. Izjemno od zakona po taksah iz tar. št. 23 brez ozira na višino utajene redne nasledstvene in daritvene takse in glede istega predmeta event. utajenih in drugih taks prinasa odlok o obustavitvi finančno ravnateljstvo.

Odobritvi odstopanja od kazenskega progona ni mesta, če je dotična okrivljena oseba bila, četudi samo enkrat, obsojena pravnomočno zaradi katere koli taksne krivde, pri čemer se event, že drugič odobreno odstopanje od kazenskega progona ne smatra kot razsodba.

Ravno tako ni mesta odobritvi odstopanja, če je bilo kršenje taksnih predpisov izvršeno na način, ki je preganjan po kazenskem zakonu.

Odredbe tega člena veljajo samo za obe taksne pregreške, za katere je predpisana kazen v večkratnem znesku redne kazni.

Glede oglasne kazni je vneseno določilo, da plačajo tedniki in listi, ki izhajajo v še daljših razdobjih, samo polovico takse.

Nova so tudi naslednja določila, ki veljajo za vso državo:

Tar. št. 26. Za izvensodne poravnave se plača taksa 20 din, če se ne more preceniti predmet poravnave. Pri prenosih nepremičnin se plača pri poravnavah ista taksa kot po postavki 12 (1, ozir. 4%), v vseh drugih primerih pa 1%.

Pri taksi za odpust iz podaništva more ministrstvo notranjih zadev v primerih, vrednih posebnega ozira, znižati takso na polovico, odn. posameznike sploh oprostiti.

Nova je taksa k post. 95 v znesku 20 din za potrdila o strokovni usposobljenosti po čl. 19 in 78 obrtnega zakona (za nastop trgovskih in gostinskih obrti).

Taksna obveznost za postavitev avtomatov je razširjena od dosedaj: »po ulicah« tudi na »javnih krajih«.

Za gradnjo stadionov

Od vseh pobranih taks za javne vežbe viteških in športnih društev se polaga 25% Drž. hipotekarni banki za specielni sklad za zgradbo stadionov in športnih vežbališč v državi, za kar bo minister za fizično vzgojo naroda predpisal po odobritvi ministrskega sveta pravilnik.

Pri prevoznih obrtih oprostitev od takse še nima za posledico tudi oprostitev od davka na poslovni promet, kot je to bilo doslej v veljavi.

Glede takse na prevozna sredstva je novo še določilo: Če je letna taksa za prekupljeno prevozno sredstvo že plačana za tekoče leto od prodajalca, plača novi lastnik samo odjavno takso.

Nova ureditev takse po čl. 101.

Stilizacija tar. post. 101. taksnega zakona je urejena sedaj tako, da se ne plačuje več od vrednosti vozovnice, ampak od prevoženega kilometra. Člen se glasi takole:

Pri avtobusih od vsakega avtobusa in prevoženega kilometra 1. na konkurenčnih progah 0.20 din (dosedaj 10% vrednosti vozovnic), 2. na delno konkurenčnih progah 0.10 din (doslej 5%), 3. na nekonkurenčnih progah se ne pobira taksa kot doslej, 4. v lokalnem krajevnem prometu 0.05 din (doslej 2%).

Na novo je urejena tudi taksa na prevoz prtljage in blaga. Doslej je znašal skupno 15%, odslej pa znaša na železnicah, ladjah in tramvajih 15% vrednosti vozarine, pri motornih vozilih znaša tudi v rednem linijskem prometu 15%, dočim se pri nerednem blagovnem prenosu, kjer se ne da ugotoviti število prevoženih kilometrov, plača pavšalna letna taksa od nosilnosti voza: do 0.5 tone 400 din, od 0.5—1 tone 800 din, od 1—2 toni 1400 din, od 2—3 tone 2000 din, od 3—4 tone 2600 din, od 4—5 ton 3200 din, od 5—6 ton 4000 din, za vsako nadaljnjo in začeto tono pa še po 1600 din.

Takso morajo železnice, ladje in tramvaji všteti v vozovnico in se zaokroža na skupni znesek voznine s takso.

Carinske takse.

Povišanje takse za carinske (splošne) prijave od 7.50 na 10 din, za uvozno spremnico ali odpremnico od 2 na 3, za nakladnico od tovora pa od 0.25 na 0.50 din, za carinsko deklaracijo od 7.50 na 10 din, za vsak vložek deklaracije od 4 na 5 din, za vsako prilogo pri deklaraciji, za katero ni določena posebna taksa, je določena nova postavka 4 din.

Za prenos tovornega lista na drugo osebo je taksa povišana od 20 na 30 din, na novo pa je uvedena taksa 50 din za vsak nadaljnji prenos. Za potrdilo o izvoru tujega blaga je povišana taksa od 5 na 10 din.

Za odobritev razširjenja skladišč, ki je bila doslej takse prosta, se uvaja taksa v polovični višini takse za odobritve privatnih skladišč (ta znaša po tarifni postavki 214 5000 din). Ta taksa se plača tudi za vsa zasebna trošarinska skladišča .Za mešališča bencina s špiritom se plača polovica takse iz te tar. post.

Prehodnice, ki jih izdajajo carinske oblasti dvolastnikom, so po novem takse proste (doslej 5 din).

Nove pa so postavke: za prošnjo in odlok o ugodnejši carinski stopnji 50 din, za oprostitev od plačila carine 100 din, za prošnjo in odlok, s katerim se zahteva ugotavljanje kapacitete 200 din.

Na novo so uvedene takse pri izročitvi tehničnih elaboratov za sodelovanje na licitacijah. Te znašajo 5 din za vsako polo v podrobno naštetih primerih. Pri prošnjah za tehnični pregled izvršenih poslov zaradi izdajanja začasne situacije je po novem izvršeno diferenciranje takse po tar. postavki 262., ravno tako tudi po tar. post. 263.

Za telegrame, s katerimi se zahtevajo od žel. postav vozovi za prevoz potnikov, blaga itd. se poviša taksa od 5 na 10 din. Ukinjena je tar. postavka 331. (za spise o postavitvah duhovnikov itd.).

Zvišanje sodnih taks za 50%

Vse stalne takse po zakonu o sodnih taksah, dokler se izrecno z zakonom ne izpremene ali ukinejo, **se povišajo za 50%.**

Trošarina.

Če se trošarina ne plača v odrejenem roku, se računajo 6% obresti.

Trošarina na nafto znaša 40 din za 100 kg, če se ne uvaža za predelovanje v tvornicah za destilacijo mineralnih olj. V zvezi s tem so tudi nova določila o delu rafinerij nafte.

V predlogu zakona o splošni carinski tarifi je točka 3. k čl. 18., ki se glasi: Blago, prejeto pri carinskem oddelku na sejmu, more biti oproščeno ležarine pod pogoji, katere predpiše finančni minister.

Nove davčne oprostitve

Aeroklub kr. Jugoslavije in njegovi člani morejo uvažati ona letala za turistične svrhe, ki se ne izdelujejo doma, prosto od uvozne carine. Ministrstvo za pošte je oproščeno carine, skupnega davka na poslovni promet itd. za materijal iz inozemstva, ki je potreben za zgraditev kratkovalovne emisijske postaje v Belgradu v moči 10 kilovatov

Carinske kazni

Ustavljena je izvršitev kazni zapora, dosojene po čl. 153. car. zakona v primerih, kjer znaša denarna kazen do 10.000 din za dela, izvršena po naših državljanih do 31. decembra 1937. Pri denarnih kaznih, večjih od 10.000 din, se ta znesek odbije, za ostanek kazni pa bo sedel krivec v zaporu.

Danska skupina Hojgard in Šulc iz Kopenhagna ter Kampsaks iz Kopenhagna, ki bo izsuševala amelioracijska dela v bližini Belgrada, je začasno oproščena carine za najrazličnejši materijal in objekte, ki so potrebni za delo, če ta skupina 6 mesecev po zaključku dela vse stroje itd. izvozi v inozemstvo. Nadalje je skupina oproščena tudi raznih davkov.

Doklada v kat. župnijah in škofijah

10% doklada za pravoslavno in katoliško cerkev

Finančni minister je pooblaščen, da po predlogu ministra za pravosodje izplačuje v enakih mesečnih obrokih srbski pravoslavni cerkvi patriaršijsko doklado za plače parohijskemu duhovništvu skupno 60 milij. din. V ta namen se pobira 10% patriaršijska doklada na neposredne davke.

Nov je čl. 20 b, ki pravi: Doklada na neposredni davek, katerega plačajo rimokatoliki-davkoplačevalci v državi, imajo pravico razpisovati rimokatoliške duhovne oblasti v škofijah in župnijah v duhu organizacije cerkve, vsaka za svoje potrebe in sicer v župnijah v lastnem delokrogu za doklade do 10% na neposredni drž. davek (brez dopolnilnega davka in posebnega davčnega dodatka), če ne morejo pokriti svojih stroškov v tej višini iz drugih razpoložljivih sredstev. Za župne doklade na 10% kakor tudi za škofijsko doklado vobče je potrebna odobritev finančnega ministra v sporazumu s pravosodnim ministrom.

Cerkvene doklade zbirajo organi drž. administracije istočasno in povsem po predpisih za drž. dajatve in jih izročajo v enakih tromesečnih obrokih pristojnemu verskemu organu, ki je to doklado predpisal.

Za uradne akte rimskokatoliških cerkvenih oblasti v hierarhičnem in samoupravnem delokrogu se plača samo ona taksa, katero predpiše presedništvo škofovskih konferenc s posebnim pravilnikom, odobrenim od ministra pravde z ministrom financ. Ta taksa se plača v korist rimskokatoliške cerkve.

Pooblastila za pravosodn. ministra

Pravosodni minister ima pooblastila za izdajo tehle uredb: uredbo o ureditvi pravosodnega ministrstva, uredbo o ureditvi kazenskih zavodov, uredbo o uslužbencih kazenskih in drugih sličnih zavodov, uredbo o organizaciji in porabi in plačilo kaznenske delovne moči, uredbo o uniformiranju in oborožitvi pravosodne straže, uredbo o posebnih dodatkih v denarju in naravi za državne uslužbence kazenskih in sličnih zavodov, uredbo o osnivanju in delu drž. zavodov za vzgajanje in popravljanje dece in mlajših mladoletnikov. Nadalje ima pooblastilo za zgradbo velike sodne palače v Belgradu za 40 milij. din, da sme potrošiti za ureditev grobov na Krfu 2 milij. din.

Važno je določilo, da državljani držav, ki napram našim državljanom podvzemajo ukrepe zaradi onemogočenja dobivanja pravic na nepremičninah ne morejo brez predhodnega odobrenja dobiti pravice lastništva na nepremičninah v Jugoslaviji, v kolikor ta pravica ne bi izhajala iz nasledstva.

V smislu sodbe Drž. sveta z dne 12. okt. 1937 bo izvršilo okrajno sodišče v Belgradu na zahtevo JRZ prenos nepremičnine, vpisane na zemljoknjižnem vložku št. 317 v Belgradu na ime bivše Narodne radikalne stranke, na Jugoslovansko radikalno zajednico.

Za dovršitev zgradbe Narodne skupščine je pooblaščen gradbeni minister najeti še 6 milij. din posojila.

Minister za gradbe je pooblaščen uveljaviti še celo vrsto uredb iz področja svojega resorja, med drugim za pospeševanje proizvodnje in izkoriščanj električne energije Za prestopke po uredbi o zaščiit javnih cest in prometa na njih morejo nadzorniki cest in cestarji na licu mesta izterjati kazen, ki znaša lahko največ do 20 din.

Poleg cest s sodobnim cestiščem kakor tudi poleg na novo zgrajenih šosiranih cest morajo lastniki posestev prelaze na svoja posestva zgraditi po tipih, odobrenih od ministrstva za gradbe. Skrb za čistoto sodobnih cestišč na cestah skozi naseljena mesta morajo voditi lastniki posameznih posestev ob cesti in to vsak ob svoji širini svojega posestva, pa do osovine cestišča. To čiščenje lahko vrši tudi občina po svojih čistilcih, toda najmanj enkrat tedensko.

Poštni minister je pooblaščen skleniti pogodbe z radijskimi oddajnimi družbami za zgradbo novih radijskih postaj v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani z relejnimi postajami v Mariboru, Skoplju, Sarajevu in Splitu. Osnuje tudi bolniški sklad za svoje osebje. Najame lahko posojilo 3.5 milij. din za dovršitev zgradbe kratkovalovne postaje v Belgradu. Osnuje tudi lahko poštno ravnateljstvo v Banjaluki. Nekatera združenja poštnih uslužbencev bodo oproščena raznih taks.

Nakup kmečkih posestev

Ministrski svet je pooblaščen, da na sporazumen predlog kmet. in fin. ministra more poveriti obstoječim gospodarskim ali denarnim ustanovam prodajo in nakup nepremičnin ali v to svrho osnovati nove ustanove. Te ustanove bodo proste plačila drž. in samoupravnih prenosnih taks iz tar. št. 12 za nepremičnine, katere kupujejo na javni dražbi v pasu, širokem 50 km ob drž. meji odn. morski obali, če te nepremičnine prodajo kmetom v teku 2 let.

Kmetijski minister je pooblaščen uveljaviti uredbo o konjarstvu, ustanoviti zavod za preiskavanje kmetijskega orodja in strojev in o kontroli teh. Nadaljnja pooblastila se tičejo agrarne reforme.

Trgovinsko ministrstvo

Trgovinski minister porabi lahko dohodke, ki mu pripadajo od drž. razredne loterije, za pospeševanje obrti in industrije ter za pospeševanje izvoza ter gospodarske propagande v inozemstvu v osebnem in materialnem oziru. Ponovljeno je pooblastilo za ustanovitev zavoda za proučevanje gospodarstva, pooblaščen pa je trg. minister tudi za izpremembo in dopolnitev uredbe o pospeševanju turizma iz l. 1936. Ukinjen je in preneha veljati zakon od 17. marca 1907 o obeleževanju krajevnega izvora hmelja. Dane so tudi olajšave za porabo valorizacijskih skladov, ki so nastali leta 1926 .

Minister za gozdove in rudnike je pooblaščen najeti posojilo 350.000 din za dovršitev zgradbe rudarske šole v Knjaževcu. Bratovske skladnice se izenačujejo s Suzorjem in z zdravstvenimi zadrugami glede pravic imeti lekarno itd.

Pooblastila za soc. ministrstvo

Finančni zakon dovoljuje ustanovitev narodnega sanitetskega fonda kr. Jugoslavije, s katerega se bodo z uredbo predpisala tudi sredstva.

Minister soc. politike in nar. zdravja je pooblaščen uveljaviti uredbo o brezplačnem preskrbovanju ljudstva z zdravili biološkega izvora. V ta namen morajo dati vse banovine in občine sredstva, ki so bila v njih proračunih namenjena v to svrho, nadalje vse ustanove soc. zavarovanja po 1 din od vsakega zavarovanca in 0.50 din od vsakega družinskega člana in iz fonda za zdravstveno zaščito učencev po 1 dinar za vsakega učenca. Minister je dalje pooblaščen uveljaviti uredbo o obračunavanju in plačilu bolniških stroškov v javnih bolnišnicah. Ustanovi lahko tudi *socialni institut za proučevanje socialnih vprašanj*, katerega bodo vzdrževali zavodi za socialno zavarovanje v naši državi in osrednje tajništvo delavskih zbornic z 0.3promile svojih prispevkov.

V sporazumu z vojnim ministrom lahko uveljavi soc. minister uredbo o reguliranju pravic na pokojnino, odnosno odpravnino oseb, ki so bili člani oskrbnega zavoda za civilne uslužbence bivše avstro-ogrske vojne uprave na Dunaju.

Vsebovana je tudi amnestija kazni po izvršnih razsodbah, ki so bile izrečen na podlagi čl. 124 zakona o zaščiti delavcev v zvezi z uredbo o omejitvi nočnega dela pomožnega osebja v pekovskih obratih, ki do dne uveljavljenja tega zakona niso bile izvršene. Tudi tozadevni postopek pri prvostopni ali drugostopni oblasti se ima ustaviti.

Odkup let v pokojn. zavarovanju

Dokup let v socialnem zavarovanju je izjemno možen do 31. decembra 1942 tako za nove kakor tudi za zavarovance, ki so morali biti že prej zavarovani. Pokojninski zavodi bodo zanje zahtevali plačilo premijske rezerve po 5% računski osnovi, torej nižji kot sedaj.

Minister soc. politike tudi lahko predpiše obveznost pokojn. zavarovanja uslužbencev za one, ki so bili dne 31 decembra 1937 starejši kot 55, a ne še 60 let ter odrediti njihove pravice.

SPLOŠNA POOBLASTILA

Ministrski svet je zopet pooblaščen za izpremembo političnih zakonov v soglasju s posebnimi odbori narodnega predstavništva (gre za zakone o tisku, društvih, shodih in posvetih ter o volitvah narodnih poslancev).

Hripo

in drug prehlad lahko preprečite z AFLUKIN pilulami

Od Amsterdamsche Chininefabriek. Zastopstvo: Kaštel d. d., Zagreb

Oglas reg. pod S. štev. 4879/36.

13·5 milij. za ljubljansko univerzo

Velik program prosvetnega ministra

Prosvetni minister je pooblaščen najeti pri Državni hipotekarni banki naslednja posojila:

4 milij. din za dovršitev dečje klinike v Belgradu kakor tudi za instalacije in inventar;

5 milij. din za dovršitev in notranjo ureditev pravne fakultete v Belgradu;

4 milij. din za dovršitev in notranjo ureditev strojnega laboratorija Tehnične fakultete v Belgradu;

5.5 milij. din za dovršitev in notranjo ureditev začete vseučiliške knjižnice v Ljubljani;

8.5 milij. din za zgradbo in notranjo ureditev nove zgradbe Ginekološko - porodniške klinike v Belgradu;

4 milij. din za zgradbo in notr. ureditev zavoda za proučevanje in zdravljenje raka pri Medicinski fakulteti v Belgradu;

4 milij. din za zgradbo in notr. ureditev akademskih menz v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani, katerih ureditev in upravljanje bo predpisala posebna uredba z zakonsko močjo;

5 milij. din za zgradbo moške gimnazije v Belgradu;

5 milij. din za zgradbo dermatološko-venerološke klinike v Belgradu;

8 milij. din za zgradbo in ureditev strojnega instituta tehnične fakultete v Ljubljani.

Prosvetni minister je pooblaščen izdati naslednje uredbe· Uredbo z zakonsko močjo o ureditvi drž. tiskarn, uredbo z zakonsko močjo o umetniških šolah, uredbo z zak. močjo o umetniškem svetu, uredbo z zakonsko močjo o izpremembah in dopolnitvah zakona o učbenikih, uredbo z zakonsko močjo o osnovanju in ureditvi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani in uredbo o priznanju pravice javnosti frančiškanski gimnaziji v Sinju.

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani

Uredba o ustanovitvi in ureditvi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani bo med ostalim določala, da ima akademija značaj pravne osebe po javnem in zasebnem pravu, da se predsednik postavlja z ukazom na predlog ministra prosvete med tremi rednimi člani, katere izberejo redni člani akademije na glavni skupščini, da se prvi redni člani postavljajo z ukazom na predlog ministra prosvete, ostale člane akademije pa voli akademija na glavni skupščini.

ETNOGRAFSKI MUZEJ V BELGRADU

Iz posojila 20 milij. din se zgradi v Belgradu etnografski muzej, iz ostanka pa more porabiti minister denar za pripravljalna dela za zgradbo drž. opere v Belgradu.

Drž. knjižnica v Ljubljani se pretvori v Knjižnico univerze v Ljubljani. Sedanje osebje drž. biblioteke v Ljubljani pride v sestav univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Krediti, odrejeni s proračunom za 1938-1939 za drž. knjižnico v Ljubljani se bodo porabili za novo osnovano univerzitelno knjižnico v Ljubljani.

Pooblastila za notranjega ministra

V resorju ministrstva notranjih zadev se ukinja čl. 52 finančnega zakona za 1936-1937, ki je določal avtentično tolmačenje čl. 129 in 130 zakona o občinah z dne 14. marca 1933.

Nadalje je notranji minister pooblaščen izdati uredbo o izdajanju in vidiranju potnih listov ter uredbo o policijski kontroli tujcev, uredbo, s katero se regulira vsa protipožarna služba v naši državi.

NOV OKRAJ — VRHNIKA

Nadalje je notranji minister pooblaščen osnovati v teku proračunskega leta okraja na Vrhniki in v Okučanih in odrediti njih teritorialno pristojnost.

*

Vojni minister je pooblaščen ustanoviti zdravstveni sklad za pobijanje tuberkuloze in more najeti posojilo 20 milij. din za zgradbo in ureditev vojnih zdravilišč v državi.

Izjemno od čl. 2 zakona o prostovoljcih se bodo sprejemale prošnje dobrovoljcev glede dobrovoljskega svojstva še za 6 mesecev, računajoč od 1. aprila 1938 dalje.

CESTNI SKLAD DOBIMO

Ministrski svet je pooblaščen, da na predlog ministra za gradbe uveljavi 1. uredbo o drž. in banovinskih cestnih skladih zaradi gradbe sodobnih cestišč, za gradbo novih cest in dovršitev še nedovršenih delnic drž. in banovinskih cest, in 2. uredbo o melioracijskem skladu zaradi izvedbe hidrotehničnih del na melioraciji zemljišč in v obrambo pred povodnimi kakor tudi zaradi regulacije vojnih tokov in preskrbe z vodo. S temi uredbami bodo odrejeni tudi dohodki teh skladov.

Izbira ni težka

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potom katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENEC«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemo vsaka slovenska hiša. — En poskus Vas bo o uspehu prepričal!

Pooblastila za prenos poslov na banovine

Nadalje je ministrski svet pooblaščen, da v svrho uvedbe ljudskih samouprav, zaradi dekoncentracije in decentralizacije drž. uprave, zaradi njenega poenostavljenja in izenačenja more na predlog pristojnega resornega ministra, ministra notranjih zadev po soglasju s fin. ministrom z zakonsko močjo postopno prenesti na banovine, odn. upravnika mesta Belgrada del poslov iz pristojnosti državne uprave. Za časa tek. prorač. leta se bodo krediti za te prenešene posle otvarjali banovinam, na koncu prorač. leta pa se imajo ti krediti vnesti na odgovarjajoče mesto.

Ministrski svet more v svrho poenostavljenja administracije prinesti uredbo z ak. močjo, s katero bo reševanje posameznih predmetov prenesel iz pristojnosti min. sveta na resorne ministre in od resornih ministrov na načelnike, odn. šefe oddelkov tako v ministrstvih kot v podrejenih ustanovah.

Notranje posojilo 4 milijard za javna dela

Nakup drž. papirjev za rezerne sklade

Ministrski svet je pooblaščen v svrho izvedbe programa velikih javnih del, amelioracije in kolonizacije zemljišč ter zidave javnih zgradb kakor tudi za zadovoljitev potreb drž. obrambe zaključiti na domačem trgu dolgoročno posojilo do skupnega zneska 4 milijard po največ 6%.

Iz kreditov, namenjenih amelioraciji zemljišč, bo danih na razpolago soc. ministru do 10% za izvedbo vseh higiensko-sanacijskih del v državi. Donos posojila se ima trošiti po načrtu del, katerega bo ugotovil s svojim odlokom min. svet.

Emisija posojila se bo vršila postopno v šestih letih. Vsako leto bo obenem s programom javnih del določen tudi emisijski tečaj tega posojila. Obveznice tega posojila ne morejo biti podvržene nobenih konverziji za 10 let, računajoč od zadnje emisije posojila.

Interesna in amortizacijska služba tega posojila bo zagotovljena s krediti, katere bo finančni minister vnašal v proračun drž. dolgov vse do končnega izplačila. Nadalje je pooblaščen min. svet, da more uvesti zaradi zavarovanja službe tega posojila ali drž. doklado, ki bi se plačevala odstotno po višini davčne osnove ali posebni prispevek, ki bi se določal pavšalno z ozirom na višino skupne davčne zadolžitve, vendar pod pogojem, da niti v enem niti v drugem primeru skupni znesek odmerjene doklade ali prispevka, povečan z 10% za kritje neplačljivega dela zadolžitve, ne more prekašati vsote, potrebne za službo posojila v letu, za katerega se vrši odmera.

Fin. minister bo vsako leto v proračunu odmerjal pri dohodkih znesek, ki se ima pobrati od doklade ali prispevka, potem ko vnaprej ugotovi, koliko se more služba za posojilo vršiti iz ostalih rednih drž. dohodkov.

Kontrolo nad porabo tega denarja bosta imela poleg glavne kontrole tudi finančna odbora narodnega predstavništva.

V zvezi s tem je tudi pooblastilo, da more fin. min. po odobritvi min. sveta predpisati uredbo o ustvarjanju poslovnih rezerv in skladov pri zavarovalnicah, ustanovah soc. zavarovanja, denarnih zavodih, zadrugah, industrijskih in drugih delniških družbah, kakor tudi o delnem vlaganju teh rezerv in rezervnih skladov državne vrednostne papirje.

Pupilarni denar

Ministrski svet je pooblaščen uveljaviti uredbo o ureditvi Drž. hipotekarne banke in o izpremembah zakona o upravi fondov in DHB z ozirom na potrebe in današnji obseg poslovanja DHB, s katero se bo istočasno reguliralo tudi vprašanje privilegijev banke v zvezi z zakonom o izvršbi in zavarovanju in zakona o državljanskem pravdnem postopku, kakor tudi položaj bančnih uradnikov.

Pokojnine upokojencev tobačne tovarne.

Osebne pokojnine delavcev in delavk monopolskih ustanov in družinske pokojnine vdov in otrok, ki so regulirane na podlagi predpisov predvojnih pravilnikov, se povečajo z zneskom 100 din mesečno, kar stopi avtomatično v veljavo dne 1. aprila 1938. Tudi družinske pokojnine, ki bodo v bodoče regulirane po omenjenih predpisih, se povečajo za 100 din mesečno.

Kovanje denarja za 10 par.

Finančni minister more izkovati 20 milij. kosov denarja po 10 par, in sicer iz bakra in aluminija. Dimenzija 17 mm, teža 2 grama.

Likvidacija kmečkih dolgov

Davčna osnova za osebe, ki plačajo davek pavšalno, je odrejena posebej za mesta do 5000, do 10.000, do 20.000 din.

Za davčno osnovo se vzame, če ni podatkov v knjigah, najbližje leto.

Sodolžniki kmetje, katerih skupni dolg je nad 25.000 din, se morejo do 1. julija 1938. obrniti s prošnjo za zmanjšanje. V kolikor znaša dolg kmeta z ozirom na odst. 1. čl. 24. 25.000 din ima dolžnik pravico na zmanjšanje dolga po čl. 22. uredbe brez ozira predložene sodne odloke o zmanjšanju dolga.

Rok iz 2. odst. čl. 20. uredbe se podaljšuje do 31. decembra 1938.

Dolžniki kmetje iz odst. 2. čl. 19. in 20. uredbe o izpremembi uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov, se morejo sporazumeti z upniškimi ustanovami, da jim plačajo neposredno svoj dolg samo do uveljavljenja prvostopnega sodnega odloka o znižanju dolga.

Povečanje vlog v hranilnicah

V januarju so narasle vloge pri slovenskih hranilnicah za 9 milijonov din.

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so narasle vloge pri 29. slovenskih hranilnicah v januarju 1938 od 1.005 milijonov din na 1.042,548.664 dinarjev. Prirastek bi torej znašal 37,1 milij. din. Ker pa so v tem znesku vsebovane obresti vlagateljem za l. 1937 v znesku 28,1 milij., znaša pravi prirastek vlog 9,007.512 dinarjev.

Vloge na knjižice so narasle na 620,7 milij., vloge v tekočem računu na 421,8 milij. din. Pravi porast vlog na knjižice izkazujejo 4 hranilnice, v tekočem računu 13 hranilnic, porast skupnega zneska vlog pa se opaža pri 10 hranilnicah.

Število vlagateljev na knjižice je naraslo pri 7 hranilnicah, vlagateljev v tekoče mračunu pr 10, skupno število pa pri 8 hranilnicah. Vseh vlagateljev je bilo135.104.

Prirastek v znesku 9 milijonov je prav znaten in se mora pripisati zlasti dejstvu, da so hranilnice enako kot drugi denarni zavodi začele oproščati in izplačevati vloge v vedno večjem obsegu.

*

Ugoden zaključek poslovanja Mestne hranilnice ljubljanske. Pod predsedstvom g. dr. Josipa **Kamušiča,** predsednika Mestne hranilnice ljublj., je bila 11. t. m. seja upravnega odbora. Iz poročila, ki ga je podal g. predsednik, izhaja, da je bilo hranilnično poslovanje v preteklem letu ugodno. Čisti dobiček znaša 1.045.113.85 din. Oproščanje starih vlog se je tekom leta stopnjevalo in doseglo novembra 1937 40.000 din. Vzporedno s temi oprostitvami so rasle nove vloge od meseca do meseca. Konec leta so te vloge z oproščenimi in nedvignjenimi znašale 200,757.000 din in so vlagateljem vsak čas na razpolago. Nova kratkoročna posojila so se preteklo leto zvišala za 20,858.000 din. Rezervni fondi, ki so znašali konec leta 1936 23.882.000 din, so se v letu 1937 zvišali na 26,025.000 din.

*

Nove zadruge. V zadružni register so bile vpisane: Zavarovalna-posojilna zadruga v Ljubljani, r. z. z o. z., Prosvetni dom v Ptuju, r. z. z o. z. (načelnik p. Godina Mirko), Gospodarska zadruga v Satahovcih, r. z. z o. z., Konzumno društvo, r. z. z o. z., Škocjan pri Mokronogu.

Konkurz je razglašen o imovini zapuščine po Pečar Franji, bivši vdovi Polak, roj. Jemc, trgovki in gostilničarki v Črnučah, prvi zbor upnikov 24. marca, oglasiti se je do 6. aprila, ugotovitveni narok 15. aprila.

Odprava konkurza: Zapuščina po Germuthu Francu star., veleposestniku in trgovcu z lesom v Podvelki št. 35 (vsa masa razdeljena); Tekstilna industrija, družba z o. z. v Ribnici (ni kritja za stroške postopanja).

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Domitroviča Ljubomira, medičarja in svečarja v Celju, Prešernova ulica 8, narok za sklepanje poravnave 20. aprila, oglasiti se je do 10. aprila.

Potrjena poravnava: Spreitzer Janko, trgovec v Ljubljani.

Občni zbori: Saturnus, d. d. za industrijo pločevinastih izdelkov v Ljubljani 31. marca ob 10; Tovarna verig v Lescah pri Bledu 29. marca ob 11 v Ljubljanski kreditni banki; Elektrarna za Škofjo Loko in okolico v Škofji Loki 29. marca ob 9. dop.

Srbska gospodarska banka v Zagrebu. Glavnica 3,5, vloge 3,0, čisti dobiček 19.162 din.

Fuzija budimpeštanskih bank. — Madžarska splošna kreditna banka (glavnica 41,4 milij. pengov, bilančna vsota 369.16 milij.) se je fuzionirala s Splošno madžarsko hranilnico (glavnica 20, bilančna vsota 111 milij. pengov).

Borza

Dne 12. marca.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 4.89 milij. din v primeri s 7.26, 4.14, 4.13 in 4.64 milij. din v prejšnjih tednih.

Curih. Belgrad 10, Pariz 13.775, London 21.65, Newyork 433.5, Bruselj 73.05, Milan 22.72, Amsterdam 241.45, Berlin 174.40, Dunaj 81.50 (valuta 62), Stockholm 111.45, Oslo 108.80, Kopenhagen 96.65, Praga 15.15, Varšava 81.90, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.5725, Buenos Aires 112.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Živinski sejem v Kamniku, dne 8. marca t. l.: Voli II. vrste so bili od 4.50 do 5.50 din; krave II. in III. vrste 3.75—4.50 din; junci in telice 4—5 din; teleta 5—6.50 din; plemenske svinje 6.50—8 din za 1 kg žive teže. Konji I. vrste od 5500 do 7000 din, konji II. vrste od 3500 do 45000 din in konji III. vrste po 900 din; Breje svinje od 700 do 1200 din za glavo.

Živinski sejem v Vuzenici v okraju Dravograd, dne 5. marca 1938:

Cene: Voli 4—4.50 din; krave 3—3.50 din; telice 3—4 din; prašiči po 8—10 din za 1 kg žive teže.

Svinjski sejem v Ptuju, dne 9. marca 1938:

Cene: Debele svinje 7.50—8.50 din, plemenske svinje 6—6.75 din in pršutarji 6.50—7.50 din za 1 kg žive teže. Mladi prašiči od 90 do 170 din za rep.

Živinski sejmi v okraju Šmarje pri Jelšah: v Št. Petru pod Svetimi gorami 7. marca t. l., **v Pilštanju** 8. marca, **v Zg. Kostrivnici** 10. marca.

Cene živine na teh sejmih so bile sledeče:

Voli I. vrste 5—5.50 din, II. vrste 4—4.50 din, III. vrste 3—4 din; telice I. vrste 4.50—5 din, II. vrste 4—4.50 din, III. vrste 3—3.50 din; krave I. vrste 3.50—4 din, II. vrste 3—3.50 din, III. vrste 2—2.50 din; teleta I. vrste 5—6 din, II. vrste 4—5 din za 1 kg žive teže.

Murska Sobota. Po prestanku slinavke in parkljevke v lendavskem okraju je bil v Murski Soboti, dne 7. marca t. l., prvi dovoljeni živinski sejem. — Cene so bile naslednje:

Biki I. vrste 5—6 din, biki II. vrste 4—4.50 din, III. vrste 3.50—4 din; telice I. vrste 5—6 din, II. vrste 4—5 din, III. vrste 3—4 din; krave I. vrste 3—4 din, II. vrste 2—3 din, III. vrste 2 din; teleta I. vrste 5—7 din, teleta II. vrste 4—5 din; prašiči špeharji 8—9 din, prašiči pršutarji 7—8 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste 12 din, II. vrste 10 din, III. vrste 8 din; svinjina 14 din, slanina 16 din, svinjska mast 18 din; čisti med 20 din; goveje surove kože po 10 din in telečje surove kože 12 din za 1 kg. Pšenica 180—210 din, rž 170—190 din, oves 150 do 160 din, koruza 130—140 din, fižol 150—200 din, krompir 60—80 din, seno 35—50 din, slama 25—35 din, pšenična moka 300—375 din, koruzna moka 200—275 din za 100 kg.

Mariborski svinjski sejem 11. marca:

Pripeljanih je bilo 169 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari 85—105 dinarjev, 7—9 tednov stari 110—120 din, 3—4 mesece stari 145—190 din, 5—7 mesecev 240—380 dinarjev, 8—10 mesecev 410—480, 1 leto stari 710—810 din. 1 kg žive teže 5.50—7.75 din, 1 kg mrtve teže 8.50—11.25 din.

Tudi v minulem kolu

DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

je zadela eno premijo srečka iz poznane slovenske kolekture

Milana Lavriča, Beograd

Telefon 24-815 Poenkareova ulica 15 Poštni predal 450

To je sedaj že **7. premija,**
ki je bila v kratkem času izplačana iz te srečne kolekture.

Uradno je dokazano, da so v zadnjih kolih zadele srečke, kupljene pri **Lavriču,** in sicer:

Št. 13.987	Din	2,000.000·—
„ 6.745	„	2,000.000·—
„ 64.336	„	400.000·—
„ 85.708	„	300.000·—
„ 25.014	„	250.000·—
„ 45.538	„	200.000·—
„ 75.483	„	200.000·—
„ 42.122	„	200.000·—
„ 75.797	„	200.000·—
„ 37.623	„	200.000·—
„ 12.569	„	200.000·—
„ 1.869	„	100.000·—
„ 57.895	„	100.000·—
„ 7.069	„	100.000·—
„ 79.504	„	100.000·—
„ 66.037	„	100.000·—
„ 62.070	„	100,000·—

itd. itd.

To so razlogi, zakaj nabavite srečke pri rojaku **Lavriču.** Poleg tega naj Vam bo njegovo dolgoletno solidno in pošteno delo povod, da tudi Vi še danes naročite — kupite vsaj eno srečko od Lavriča in ne bo Vam žal. Pohitite z naročilom, zadostuje dopisnica.

Od nedelje do nedelje

Politični krogi so še vedno pod vtisom **zlohotnega nastopa,** ki si ga je privoščila skupščinska **opozicija ob vojnem proračunu.** V razpravi k temu proračunu so namreč poizkusili, če bi se dalo vojski vzeti dobro ime in jo pri ljudstvu omrziti. Njihovo vpitje brez slehernega dokaza sicer ni rodilo nobenega uspeha, pokazalo pa je, da opozicija sovraži vse, kar ni z njo, čeprav je po svoji naravi samo nad politiko, kakor je prej vse hotela potegniti v svoj politični vrtež. V vsej skupščinski opoziciji pa je najmočnejše jedro JNS — tu JNS prav za prav edino še obstoja in je seveda silno glasna —, katere poslanci so ob teh nezaslišanih napadih pridno ploskali. Šele, ko so izprevideli, da so šli predaleč, so se hoteli hitro potegniti nazaj, toda bilo je že prepozno. Rožiček, ki se obregne ob vse, česar se ne more poslužiti v svojem političnem spletkarjenju, se je pokazal pri belem dnevu in vsa država je videla, da je jugoslovenstvo in nacionalizem JNS le — fraza.

Sicer pa je skupščina ves teden nadaljevala **razprave o novem proračunu.** Sprejeti so že bili proračuni gradbenega in trgovinskega ministrstva, ministrstva za gozdove in rudnike in ministrstva za telesno vzgojo ljudstva, socialnega in zunanjega ministrstva. Minister za telesno vzgojo je v svojem poročilu **pohvalno omenjal Zvezo fantovskih odsekov,** ki iz zasebne pobude in z zasebnimi sredstvi deluje za namene, za katere je to ministrstvo nalašč ustanovljeno. Zunanji minister in predsednik vlade **dr. Stojadinović** pa je govoril o zunanjepolitičnih smernicah sedanje vlade in dejal, da gre zunanja politika Jugoslavije vzporedno z njeno gospodarsko politiko, med seboj se izpopolnujeta in podpirata.

V senat so bili imenovani štirje novi senatorji: **dr. Milan Vrbanič,** trgovinski minister, **Miljutin Stevanović,** tiskarnar iz Belgrada, **Husein Čišić,** mostarski župan; najbolj pa smo se razveselili, da je bil v ta visoki dom imenovan **dr. Franc Kulovec,** minister v p. V njegovem imenovanju vidimo priznanje njegovega nesebičnega dela, obenem pa priznanje našim vrstam. Zato mu v ponosu na našo skupnost od srca čestitamo!

Ljubljanski mestni svet je z 41 glasovi proti 3 sprejel proračun Ljubljane za prihodnje leto, ki znaša 117,821.468 din in je le za 12 milijonov manjši od proračuna banovine. Ob tej priliki je g. župan dr. Adlešič v svojem govoru opisal delo mestnega načelstva, kako se vsestransko prizadeva, da povzdigne Ljubljano.

Mariborski trgovci so sprožili predlog, **da bi Maribor dobil podružnico Poštne hranilnice** in da v tem važnem gospodarskem poslovanju ne bi bil več navezan na Ljubljano. Gotovo po gospodarskem pomenu Maribor to zasluži, saj ima pri PH z okolico vred 2172 čekovnih računov, so pa nekateri kraji v državi, ki ga v tem oziru še daleč ne dosegajo, pa imajo kljub temu podružnice PH.

V Belgradu pa se sedaj razpravlja o vrsti **dopolnil k finančnemu zakonu.** Vsa dopolnila so za državo velikega pomena, nekatera pa se tičejo — in to zelo ugodno tičejo — tudi nas. Zaradi njihove važnosti jih v podrobnostih objavljamo na drugem mestu.

Razprava o dopolnilih finančnega zakona

Belgrad 12. marca. Danes dopoldne se je v skupščinskem poslopju sestal skupščinski finančni odbor in pričel pretresati amandmane, ki jih je predložila kr. vlada za finančni zakon.

Pri pretresu amandmanov za finančno ministrstvo je poslanec JRZ dr. Jure Koce stavil spreminjevalni predlog, da se pavšalna taksa po § 101 taksnega zakona zniža za prevoznike, ki živijo od prevozništva, za 25% od sicer predlaganih pavšalnih postavk. Finančni minister je sprejel dr. Kocetov predlog, nato pa tudi večina finančnega odbora. Poslanec Karel Gajšek je pa stavil spreminjevalni predlog, da se uvoz izseljencev, katerega pošiljajo izseljenci svojim rojakom, oprosti carine in da se plača samo 5 din za vse listine. Tudi ta predlog je sprejel finančni minister.

Finančni odbor se je sestal tudi popoldne, ter v času, ko to poročamo, še zaseda. Za zdaj bo finančni odbor končal svoje delo pozno ponoči.

Ptuj

Lanske šmarnice: »Lepa si, Roža Marija« so po širni Sloveniji užigale ljubezen do ljube nebeške Matere, za letos pa bodo v ta vzvišeni namen izšle do srede aprila nove šmarnice z naslovom: »Dež za soncem...« Kdor jih želi dobiti za 16 din, naj jih naroči z dopisnico vsaj do 25. marca, ker pozneje bodo stale 19 din. Naslov pisatelja: Vekoslav Skuhala, župnik na Hajdini pri Ptuju.

Mestno poglavarstvo razglaša, da bo uradovala postaja za kontrolo sodov v naslednjem redu: aprila 19., 20., 21. in 22; maja 21., 23., 24. in 25.; junija 20., 21., 22. in 23.

»Jurij Kozjak«, veseloigro s petjem bodo danes ob 3 popoldne predvajali šentvidčani v dvorani »pri Bračiču« na Rogoznici.

Zavod za pospeševanje obrti priredi v dnevih 19., 20. in 21. marca v prosvetni dvorani »Mladike« poučna predavanja za kandidate, ki bodo polagali mojstrske izpite. Prijave za tečaj naslovite na Obrtno društvo v Ptuju najpozneje do 18. t. m.

V ponedeljek, dne 7. marca, je imelo pevsko društvo »Cecilija« svoj redni letni občni zbor, katerega so se člani polnoštevilno udeležili. Iz poročil odbornikov je bilo razvidno, da je društvo tudi v tem letu imelo lepe uspehe. V novi odbor so bili izvoljeni: p. M. Godina, predsednik; Širec Franc, Širec Albert, Petek Franjo in Anica, Ferk Milan, Rudi Breznik in Miha Brenčič. — Društvo šteje okoli 40 pevk in pevcev, ki pod spretnim vodstvom svojega pevovodje Petka Franca, oskrbuje petje ob nedeljah in praznikih v minoriteski cerkvi. Zbor je že večkrat nastopil s prav težkimi in modernimi kompozicijami. — Želimo tudi v novem poslovnem letu prav obilo uspeha.

KULTURA

Razstava umetnic držav Male zveze

Pogled v oddelek češkoslovaških umetnic na razstavi v Jakopičevem paviljonu.

Pod pokroviteljstvom najvišjih predstavnikov držav Male zveze je »Mala antanta žena« organizirala potujočo razstavo umetnostnih del umetnic Jugoslavije, Romunske in Češkoslovaške z namenom da v vseh večjih kulturnih centrih omenjenih držav demonstrira visoki nivo feministične kulture tudi na umetnostnem podiju, a obenem služi posredno tudi kot pomagalo pri ženskem pokretu za dosego večjih političnih pravic. Jakopičev paviljon je skoraj pretesen, kajti nad sto umetnic razstavlja preko 170 del. Zastopane so vse panoge likovne umetnosti, od teh slikarstvo prevladuje, dočim sta kiparstvo in arhitektura bolj slabo zastopana.

S porastom individualizma in v borbi za svobodo osebnosti za časa renesanse je iskati prve početke ženske aktivne soudeležbe pri nastajanju lepih umetnosti. Sicer se že poprej v srednjem veku omenjajo ženska imena v najtesnejši zvezi z akti, važnimi za razvoj umetnosti, a vendar je v tem času odnos žena zlasti do »visoke« umetnosti v glavnem pasiven. Okosteneli socialni in kulturni sistem srednjega veka, ki niti moškemu ni dovolil povzpeti se iznad anonimnega kolektiva, razumljivo ženam, povezanim po tisočerih tradicijah ni mogel dati prilike za svobodno udejstvovanje na umetnostnem polju. Za časa renesančne reakcije, ko se človek na splošno prvikrat po antiki določno zave pomena lastne osebnosti, ko iz samega sebe prične presojati svet in njegovo okolico, pa se pojavi tudi žena, presojana kot svobodna osebnost. Veliko je v tem času visoko izobraženih žena, da omenjam samo Vittorijo Colonno, plemenito prijateljico Michelangela in odlično pesnico. Izoblikovanje žene kot umetniške individualnosti poslej ni prenehalo, kakor ni prenehala borba s srednjeveškimi ideali za popolno moralno svobodo človeka. V času baroka najdemo poleg velikih mojsterc peresa (sv. Tereza) tudi že prvo veliko ženo-umetnico, morda največjo vseh časov: Rosalbo Carriero! Prva žena, ki je dosegla, da vise danes njena dela poleg del Tintoretta, Tiepola, Wateauja in drugih. Končno rešitev na to, kakor na toliko drugih vprašanj pa je prineslo XIX. stoletje. Po francoski revoluciji preide umetnostna kultura, ki je doslej izoblikovala plemkinjo na ženo meščanskega razreda in tedaj se šele obenem s splošnimi duhovnimi gibanji časa prične oblikovati tip umetnice kakor se pojmuje še dandanes. Je to stoletje znanosti, kritične eksaktne publikacije njenih dognanj med najširše plasti narodov. Dualizem svetovnega nazora: afirmacija tostranosti, a še vedno sub specie aeternitatis, ki je bil tipičen za renesančnega človeka, sedaj vedno dosledneje izginja, nadomešča pa ga vera v človeka samega in v materialne dobrine tega sveta

Romunka Pretorian Florence: Narodna noša (olje).

Egocentričnost in skrajni individualizem tega časa pa sta logično mogočno vplivala na formiranje ženskega odnosa do umetnosti. Stari predsodki, izhajajoči iz tradicije in zastarelih družabnih vezi se ne upoštevajo več, zavest osebne moči in pomena ne priznava nobenih ovir. V tem času se rodijo velike nordijske pisateljice, je to doba Georg Sandove, skratka vseh onih ženskih tipov, ki se jih danes prišteva obenem z moškimi tovariši med inventar moderne kulture. Po dolgih stoletjih je žena prvič zavestno stopila moškemu ob stran, ter kot izrazita umetniška individualnost postala sotvorec na veliki zgradbi evropske kulture ter še posebej umetnosti. Uspeh, ki ga je žena slavila na polju lepih umetnosti v 19. stoletju, se je prenesel do našega časa in po časovnem izpričevalu potrjen ter podprt od novih socialnih gibanj žanje v sedanji dobi vedno večje priznanje. Socialne prilike, ki so nastale po svetovni vojni, so same po sebi določile ženi v družabnem in kulturnem oziru mnogo važnejšo vlogo kot jo je imela kdajkoli poprej. Žena, ki mora skrbeti za družino, in morda še za moža, sme logično zaktevati tudi drugačen socialni položaj kot ga je imela doslej. Poetika bidermajerskih manir in penzionatskih naivk se je morala umakniti tvornosti uradnic ali pa strojepisk. Predaleč bi nas zavedla taka razmišljanja, vendar smo potem, ko smo zasledovali razvoj ženske-umetnice skozi stoletja, prispeli prav do praga razstave, kjer zre na nas s sto sedemdesetih platen in plastik umetnost našega časa s svojimi izrazitimi, a hkrati svojstvenimi očmi. Če listaš po knjigah, ki obravnavajo moderno umetnost, se počasi in trudoma med prečudnimi — izmi dokoplješ do končnega poglavja, kjer po navadi za moderno »najnovejšo« umetnost kot zadnji terminus technicus srečaš oznako **»nova stvarnost«**. Takoj si vesel, da v času, ko te pisatelj zapusti in preide k prerokovanjem za jutri, le nisi obtičal v novem -izmu, ter da naposled, trdno verujoč knjigam, vendar le lahko upaš, da bo ono, kar srečaš na prihodnji razstavi, nosilo kako drugo, bolj spodobno ime.

Poglejmo zdaj **našo razstavo s perspektive** zadnjega poglavja umetnostno teoretičnih razprav, oziroma konkretnejše, **s koturna »nove stvarnosti«.** Razstava pokaže v resnici začuda stvarno podobo. Z ozirom na njo in na stanje moderne umetnosti sploh, bi se mogla, brez kakega generaliziranja napisati tale prognoza. Zavestna, reklamno nasilna želja po ustvarjanju futuristične umetnosti je danes že močno splahnela. Narava, ki so jo kot klaverni residuum pasatizma potisniti v kot, se znova mnogo bolj prijazno opazuje in umetnik se od alogičnih, apriorno konstruiranih likov kubizma et consories povrača ali k direktnemu študiju narave, ali pa povezan na njo podaja svoje subjektivne sodbe o svetu. Iz podobne želje približati se organični zakonitosti naravnih pojavov, ali pa zgolj kot fakt reakcije na dobo »Sturm und Dranga« je razumeti tudi pojav klasicizma, ki pa ga moramo vzeti v zelo širokem smislu: od zgodnje, arhaične antike pa do zgodnjega impresionističnega načina umetnostnega oblikovanja. V glavnem pa o kakem naturalističnem pojmovanju umetnosti še vedno ne more biti govora. Velike pridobitve, ki jih je kljub nekaterim pretiravanjem moderna umetnost le doprinesla, se ne morejo kar tako molče obiti. Duhovna sestavina umetnostnega predmeta, ki jo je forsirala umetnost »proslulih« -izmov, je danes sicer na umiku pred njegovo objektivno formo, vendar pa povsem izginila še ni. Nasprotno, pokrita s skrbno pretehtanimi, včasih prav rafiniranimi formalnimi pripomočki nove stvarnosti, se ne razkazuje kričavo kakor nekoč, marveč poišče zvezo z doživljajočim objektom na tih, intimen način ter je morda prav zato dragocenejša in bolj prikupna. Ta zveza med slikarskim in doživljajočim predmetom pa se olajša še posebno tam, kjer tvorijo sestavino slike ali kipa klasicistični elementi. Motivi, ki še sami po sebi vzbudijo v človeku afektne predstave o patinirani prošlosti, morejo presejani skozi prizmo umetniške individualnosti napraviti umetnostno izredno zadovoljujoč učinek.

•

Nekako tak je »profil« naše razstave, poglejmo si jo zdaj po **umetniških skupinah in osebnostih.** Vendar moram prej poudariti tole: Relativnost neke sodbe stoji tu pred dejstvom, da je večina umetnic udeležena na razstavi s tako skromnim številom svojih del, da je nemogoče vsako generaliziranje.

Glavno dvorano so vso napolnile **češke umetnice.** Visoko slikarsko kulturo kaže Mezerová J. (št. 131, 132 in 133). Nasloni se na realni naravni predmet, nato pa ga s pomočjo barve, risbe in prostora preoblikuje do subjektivne interpretacije nekakih osnovnih oblik dotičnega slikarskega predmeta. Izrazito kompozicionalen talent je Procházková L. Njo interesirajo predvsem sestavni elementi slike in ob njihovem študiju se zdi, da se je naslonila na renesanso. Tudi detajl dobi pri njej kompozicionalno veljavo in tudi ta je vzet iz renesančne zakladnice. Podprte od barve se zdi, da včasih blisknejo pred očmi Palmove ali Veronesejeve estetske formalne specialitete (št. 139). Samostojnejša je v krajini (138). S skromnimi barvnimi in skupinskimi sredstvi ustvarja velika umetnica Vrbova V. Njen portret (154) spominja po svoji kompoziciji na kako trecentistično predolgo. Oplojen bo barvnih izsledkih moderne umetnosti daje izredno zadavoljivo podobo. Sploh igra pri njej barva, uporabljena v široki nenijansirani ploskvi, glavno vlogo, in to bodisi kot telotvorno ali kompozicionalno ali prostorno pomagalo. Njen antipod v načinu umetniškega izražanja je Jelínková B. Minuciozna obdelava predmeta (118, 119) in tenak čut za bistvene lastnosti barve predmetov v določenem časovnem okolju so karakterne poteze njene umetnosti. Monumentalno pojmuje krajino, a obenem s pomočjo temne barvne skale in preprostih, poenostavljenih oblik predmetov daje »poduhovljeni« izraz določenim krajinskim pejsažom Klenková J. (123). Prav tako uporablja preprosto tonovsko skalo izrazita akvarelistka Roškotová Ana (142, 144), ki je leta 1910 že razstavljala v Ljubljani. S pomočjo povsem nesenzualističnih tonov razkroji krajino na bistvene koloristične sestavine, a obenem mojstrsko poda krajinsko razpoloženje. »Kubistično« pojmuje krajino Tónderová Ž. S. (148, 150) in zato so njene stvari precej dekorativne. Od ostalih je omeniti Rožánkovo D. M., ki je zastopana sicer z enim samim delom (145). Preproste, nekoliko arhaistično pojmovane barve, toda skrbno pretehtana barvna kompozicija in lahkotni način obdelave predmeta izredno ugodno učinkuje. Živahnejše v koloritu so Maternová in Špalová. Dobre stvari imajo še Klímová L., Jičínská, Marešová, Bukovac in Dostálová.

Od plastike je potrebno omeniti podobo Jiráskove M. (158), učenke J. Šturse. Odlikuje je po eni strani skoraj naturalistična predanost do modela, na drugi pa doseže z opuščanjem posameznosti dokaj monumentalen izraz upodobljenke. Novo stvarnost in zavestno arhaiziranje nam kažeta sicer dobri glavi (162, 163) Urbanove A. S., na bistvene forme človeškega telesa pa je omejen torso Schwarzerove Z. (161), ki je sicer dobra stvar. Prijeten, deloma dekorativen učinek ima keramika Dohnalove P. V. (št. 156).

Jugoslovanske umetnice:

Dana Pejničeva: Glava (Slovenka).
Cuvaj Zuranić Roksana: Šivilji.
Dujšin G. C.: Avtoportret.

Desno dvorano ob vhodu so napolnile v glavnem Romunke. Prevladuje francoski vpliv, saj je večina umetnic izšla iz francoskih ateljejev. Dekorativen vtis dobimo o veliki sliki Cutescu-Stork C. (68). Vendar je kompozicionalni problem dobro rešen, prav tako tudi odnos figuralne kompozicije do ostalih elementov slike. Diskrepanca v obdelavi poedinih delov slike (listi — figure, prostor — plastična, realistična obdelava rastlinskega motiva) da delu svojski karakter primitivizma, ki spominja deloma na H. Rousseauja, še bolj pa na Mehikanca D. Rivero. V svojih risbah (69, 70) kaže tendenco po ekspresiji slikarskega predmeta, s formalnega stališča pa prav moško oblikovalno voljo. Emilian C. pokaže v svojem delu voljo, približati se čim bolj naturi (75), a obenem to realistično podobo združiti z modernim pojmovanjem upodobitve prostora, zlasti pa uporabljanja barve (76). Mističen prizvok dobi barva v delu Orasianu J. (85, 87 in 88). Poleg barve ji sloni glavni poudarek na sozvočju in korespondiranju linij, pa bodisi človeškega telesa, bodisi krajine in naravnega predmeta sploh. Slikovit način obdelave krajine vidimo pri Poppea H. (91), dobre so njene risbe (93, 94), kjer se formalni izraz omeji na bistvene poteze krajine kakor tudi človeka. Dobra krajinarka je tudi Eleutheriade M. (71). Od ostalih je še omeniti ozko izrisani in ekoliko dekorativni portret pesnika Voiculescuja, delo Pillat-Brates (89).

Kiparki razstavljati dve: Emilian C., učenka Bourdellova in pa Baicoyanu Z., tudi iz francoske šole. Boljša je prva. Naslonitev na arhaično grško plastiko je evidentna (105). Zunanje, ekstenzivno gibanje je omejeno na minimum, zato pa je notranje (intenzivno) razživljenje figure toliko bolj živahno. Povsem ploskovito umišljena kompozicija v formalnem oziru žrtvuje na ljubo konturi, ki je v tem primeru glavno izrazilo ekspresijev objekta. V nekih ozirih še boljša je glava pianista A. Cortotja (106). Tod je umetnica morala ustvariti sintezo realne podobnosti modela z nekakim zavestnim arhaiciziranjem. Baicoyanu Z. pa v nasprotju s prejšnjo goji plastične ideale. Poglejmo samo njen torso (103). Tod gre že za anatomsko pravilnejše telo, razgibano deloma v vsej svoji organični pravilnosti.

Levo dvorano in del desne pa polnijo dela slovenskih, hrvatskih in srbskih umetnic, ki so se razstave po številu najmočneje udeležile. V njihovi umetnosti je izrazito zaznaven vpliv obeh umetnostnih akademij Zagreba in Belgrada, od tujine pa zlasti vpliv Pariza. Vukanović B. je zastopana z dvema slikama. Akademsko preizkušena manira, stari impresionistični način obdelave slikarskega predmeta, a obogaten z novimi barvnimi problemi. Dva portreta razstavlja Dujšinova C (13, 14). Stvar resnega znanja in uravnovešene kompozicije. Barvno očitujeta izredno estetsko izšolan okus. Bešević M. prepoji svoje kompozicije z močnimi ekspresionističnimi barvami, podobno Djordjević R., le da barva, ki ostane v ploskvah, učinkuje nekoliko dekorativno, vendar je podoba še ohranjena na stopnji absolutne umetnosti. Pod francoskim vplivom je Čokadžić V. Gre za upodabljanje predmeta v odnosu do njegove okolice in predvsem atmosfere. Novi realizem je viden v krajini Marochino M. (19), vsa podoba spominja deloma na krajinarske produkte zač. XIX. stol. Kompozicionalni problemi zanimajo Cuvaj Z. R., in sicer pred vsem vprašanje barvenih odnosov do figure, prostora in atmosfere. Od Slovenk smo razen B. Remčeve srečali same znanke. Šantlova ostaja pri stari, dobro preizkušeni impresionistični tehniki, Sodnikova Z. A. je v kompoziciji (36) dobro rešila odnos figure do interjera. Piščančeva, ki jo poznamo bolj po njenih religioznih skupinah, se je očividno posvetila študiju narave. Teloh (28) je boljši. Kompozicija (29) Pregljeve je v barvnem oziru, kakor tudi, kar se tiče razdelitve mas v prostoru, dobra. Kralj M. (17, 18) se odlikuje po izrazitem, toda v veliki meri povsem razumskem občutju za formo, kompozicijo in barvo. Enako v obeh delih. Remec B. razstavlja prvič. Je še pod vplivom šole, vendar pa dá podoba (32) talent. Na težavno pot umetnosti je prinesla s seboj zelo dobre pogoje.

Od kipark, ki razstavljajo, naj omenim dela Merćer R. (45, 46), ki očitujejo predvsem plastično monumentalnost, dalje podobo (50) Vijorović D., ki pa stremi predvsem za duhovno požitvijo modela. Od Slovenk razstavlja Pajničeva D. (47, 48); kljub študiju narave, rahla dekorativno poteza.

Arhitektura, kar jo je razstavljene, sledi v glavnem struje moderne evropske arhitektonske umetnosti.

Stane Mikuž.

Bara Remec: Dol pri Ljubljani (olje).

Smrt poljskih kulturnih delavcev

Na Poljskem je v začetnih mesecih tega leta **umrlo** že veliko slavnih ljudi. Omenili smo že smrt katoliškega pisatelja in največjega sodobnega poljskega dramatika **R. H. Rostworowskega,** ki so ga z velikimi častmi pokopali v Krakovu. Te dni je priredila v Varšavi **Zveza katoliških pisateljev poseben večer** v njegov spomin, katerega so se udeležili vsi predstavniki cerkvenega in javnega življenja tako kardinal Kakowski, minister Ferek-Bleszynski, vojaški škof Gavlina, načelnik prosvete Zawistowski itd. Govor je imel predsednik zveze **Stanislav Milaszewski,** ki je poudarjal v delu Rostworowskega predvsem »tragedijo slabosti«, ki jo predstavlja njegov »Judež«, prav tako kot Kaligula, ki pomeni »človeško malost« v cesarskem oblačilu. »Vedno in povsod pa se je opiral na evangelij«. Prav tako je univerza v Varšavi 22. februarja priredila svečano komemoracijo ob priliki smrti literarnega zgodovinarja in rektorja univerze, **ministra** in državnega podtajnika v ministrstvu prosvete prof. J. **Ujejskega,** ki so se je udeležili rektorji vseh šol. Poudarjali so njegovo delo na polju literarne zgodovine, še posebej pa njegov vzgojni pomen ter prizadevanja zlasti za organizacijo visokega šolstva. Na komemoraciji so gledališki umetniki recitirali nekoliko odlomkov iz njegovih razprav o Malczewskim in Conradu ter fragment njegovega rektorskega govora. — Največjo izgubo za poljsko znanstvo pa pomeni smrt največjega poljskega filozofa **profesorja Kazimierza Twardowskega.** O njem smo nameravali prinesti obširnejši članek, toda danes naj zadostujejo samo sledeči podatki: rodil se je leta 1866 ter je študiral in se habilitiral na Dunaju, bil potem profesor za filozofijo na univerzi v Lvovu ter trikrat njen rektor in to v najtežjih časih, namreč med svetovno vojno 1914 do 1917. Po 35 letnem delu je stopil leta 1930 v pokoj. Prof. Twardowski je s svojim delom proslavil poljsko filozofsko misel po **vsem svetu, doma na Poljskem pa je vse filozofsko** gibanje zvezano z njegovim imenom sploh. On je organiziral filozofsko znanost, ustanavljal seminarje in znanstvene strokovne liste, tako »Studia philosophica«, »Ruch filozoficzny« itd. Je ustanovitelj slavne lvovske filozofske šole, iz katere so izšli vsi sedanji poljski filozofi. Zanimal se je predvsem za logične probleme, za epistemologične in psihološke ter ni zbiral ob sebi samo čistih filozofov, temveč vso akademsko mladino, da bi jo s študijem filozofskih problemov pravilno življenjsko usmeril. Tako je postal najboljši poljski pedagog, organizator srednjega in visokega šolstva ter je užival v vseh krogih izredno avtoriteto. Tudi je predstavljal poljsko filozofsko misel pred Evropo. — Na poljskem severu živi narod Kašubov, ki ga nekateri štejejo za poljski dialekt, nekateri pa za samoroden narod, ostanek starih baltiških Slovanov. Svojo literaturo pišee v svojem jeziku. Ta narod je izgubil enega svojih največjih delavcev in pisateljev **dr. Aleksandra Majkowskega,** ki je živel v Gdynji, novem poljskem pristanišču, nedaleč od Gdanska. Rodil se je leta 1876 in študiral medicino v Münchenu ter začel svojo prakso v domačem kraju Koscierzyni in pozneje v Sopotah, letovišču, ki je zdaj že na ozemlju svobodnega Gdanska. Zato se je po vojni preselil v Kartuze. Bil je dober zdravnik in odličen kašubski pisatelj, avtor prve kašubske povesti »Življenje in prigode Remusa«, več monografij o »Kašubski Švici« itd. Izdajal in urejal je tudi kašubski četrtletnik »Gryf«, v katerem je dolgo let pred vojno budil narodnega duha. Zelo dragocena je v tem oziru njegova zapuščina, ker je hranil veliko narodopisnega blaga. — V Varšavi pa je umrla znana pesnikinja in pisateljica **Zofija Reutt-Witkowska.** Študirala je v Krakovu, kjer je dosegla tudi doktorat iz slavistike na podlagi dela »o dramah Korzenowskega«. Pozneje je dosegla lepe uspehe kot pesnikinja. Napisala je poemo o Boleslavu Hrabrem »Romar« (pesem o osojskem mutcu) itd.

MLADI SLOVENEC

Pesmi moje prve

Pesmi, moje drobne pesmi
sem sežgala,
niti ena drobna črka
ni ostala!

Pa čez griček sem v gozdove
šla zelene,
kjer so bile prve pesmi
porojene.

Kot nekdaj je jokal slavec
v temnih lesih,
vir šumljal, drhtelo listje
na drevesih.

V bridkih je spominih duša
zajokala —
iz globin srca je nova
pesem vstala.

Vstala? Ne! Že v prvem hipu
zamorjena
vztrepetala je kot ptička
obstreljena.

Marija Brenčič, Podlipa pri Vrhniki.

Stara mati

Ko je stara mati prvič prišla k hiši, se je je Alenčica zelo bala. Saj še do takrat nikdar ni videla stare matere, čeprav je vedela zanjo. Mislila si je: stara mati, to je nekaj dobrega, nekakšen dober človek, kakor sveti Miklavž ali kakšna igračka. Zdaj pa je prišla majhna, drobna ženica s sivimi lasmi in smehljajočimi se očmi. Tudi očetu se včasih oči še smejejo, pa vendar kar nenadoma zavpije na ves glas, če Alenčica kaj prevrne ali preveč joka. Morda bo tudi stara mati taka. Smehljala se bo nekaj časa, potem pa se ji bodo zatemnile oči in se bo začela kregati. Zato se je Alenčica prvi trenutek ustrašila in se je venomer obračala od nje stran, kot bi hotela reči: Bomo že videli, kako bo, le ne sili toliko vame. Menda bi ta njen strah trajal nekaj dni, da se ni zgodilo, kar bom zdaj povedal.

Alenčičin oče ima prav tako brate, kakor ima Alenčica brata Jožeta in sestrico Bredo. Očetovi bratje so strici in Alenčica vse pozna, razen strica Mirka, ki živi v Belgradu. Vsi strici jo imajo radi. Posebno pa jo je rad imel stric Ivko, dokler ni sam dobil prav tako majhne punčke, kot je Alenčica. Marija ji je dal ime in potlej je malokdaj prišel k Alenčici. In če je že prišel, ni kar ničesar več prinesel, ne sladkorčkov in pomaranč in venomer je govoril samo o svoji Mariji, To je Alenčico jezilo. Kajti Alenčica sodi ljudi po tem, kakšni so z njo in koliko ji dajejo. Lahko si najboljši človek na svetu, pa če Alenčici nič ne daš, ni zanjo nič prida. Nekateri ji dajejo denar. Kaj pa ima Alenčica od tega, če položiš pred njo tisto žvenketajočo stvarco, ki ni ne za igro ne za v usta? Nazadnje pa vse skupaj vzame mamica in je konec. Zato se je Alenčici stric Ivko zameril. Mislila si je: po kaj neki hodi sem, ko pride praznih rok in še kaj odnese za Marijo zraven?

Dan po tistem, ko je prišla stara mama, je nenadoma potrkala na vrata.

»Noter!« je zaklicala Alenčica in se radovedno ozrla, ko so se vrata odprla. Kdo je stal med drevmi? Stric Ivko, ki mu oče pravi Janez, in je jezen zato, kajti s kmetov je prišel v mesto in mu ni všeč, če ga kdo preveč po domače pokliče. Vstopil je in ne da bi se brigal za Alenčico, se je z dolgimi koraki napotil do stare matere, ki je sedela v kotu pod jaslicami, stegnil je roko in dejal:

»No, ste prišli?«

Potem pa je kar sedel in začel praviti:

»Tako sva se zmenila ž njo (»ona« je Ivkova žena, strinja Alenčici), »tako sva se zmenila, da boste šli vi k nama. Prostora imam zadosti, za silo bomo živeli, le včasih boste malo pomirkali na Marijo... Marija tako raste, da je veselje, debela je ko polna luna in že nekaj govori... Takole, mati: ta, ta, ta... ma-ma-ma...«

Stricu so se začele svetiti oči, napihoval se je in se vedel še slabše od otrok. Pačil se je, puhal iz sebe: ta, ta, ta, ma, ma, ma..., malo da se ni začel jokati... Alenčica ga je gledala in brž segla po cuclju, ki je ležal pred njo. Mislila si je: Saj je čisto otročji, nazadnje mi bo še cucelj vzel.

Stara mati ga je resno poslušala in se smehljala, tu pa tam je pokimala in se celo vseknila, potem pa si je obrisala oči in je rekla:

»Veš, zaenkrat bom ostala kar tukaj.«

Stric Ivko je skomizgnil z rameni, zakašljal je, nato pa se je obrnil k Alenčici in jo vprašal:

»Kaj pa ti?«

Alenčica ni odgovorila. Kaj neki me vprašuje, si je dejala sama pri sebi, najprej mi nič ne prinese, zdaj pa hoče vedeti nekaj od mene. Obrnila se je stran in pogledala v zid.

Tedaj pa je stric Ivko vstal. Stopil je korak bliže k Alenčici, raztegnil roke in razčeperil prste, kar je bilo videti, kot bi hotel nekoga zadaviti. Napravil je še en korak in začel s strašno hreščečim glasom:

»Alenka, zdaj, ko si taka z menoj, te bom pa pojedel.«

Alenčica se je obrnila in pogledala. In glejte, stric Ivko je napravil strašen obraz: oči so mu gledale navzkriž, usta so se odprla na stežaj, lasje so zavihrali čez čelo, prav takrat pa je začel migati z ušesi — — strah in groza je bilo pogledati ga.

Alenčici se je stisnilo srce, vsa kri ji je planila v glavo, vztrepetala je pred to grozno prikaznijo, dvignila je obe ročici in zaprosila:

»Stran, stran! Bojim se!«

Toda stric Ivko ni odnehal. Čim dalje bolj se je bližal s svojim strašnim obrazom, že je začel stegovati roke, že je Alenčica začutila njegovo sapo, že so se zadrle vanjo njegove strašno se blesketajoče oči..., vzdrgetala je kakor golobček, ki zasliši žvižganje postolke, streslo jo je po vsem telesu, nenadoma je zakričala in debele solze so se ji ulile po obrazu. Toda stric Ivko je bil, kot bi šele sedaj dobil pravo veselje. Bližal se je čimdalje bolj, grgral, se pačil in se zvijal in že so se njegovi prsti dotaknili Alenčičinega vratu.

Tedaj pa je planila pokoncu stara mati, vsa jezna je bila v obraz in njene oči so bile polne srda. Kakor je bila majhna in stric Ivko velik, je pograbila Ivka za roke, ga pahnila stran, da se je zadel ob ognjišču in zavpila:

»Ti bet ti nemarni. Ali si znorel?«

Nato pa se je potiho sklonila do Alenčice, pobožala jo je in se je oprijela. Potem pa jo je dvignila k sebi, jo poljubila in jo zaajčkala, vmes pa je govorila:

»Ti uboga moja punčka. Ta grdi stric!«

Alenčica se je stisnila k njej. Njeno srce se je stajalo ko sneg ob vročem soncu, z vso svojo majhno dušo je vzljubila staro ženico in je kar brž spoznala, kaj je stara mati. Potem pa se je ozrla skrivaj k stricu Ivkotu, ki je s sklonjeno glavo česnel ob zidu in godrnjal:

»Saj nisem mislil zares!«

Stara mati pa je nosila Alenčico po kuhinji sem in tja in od takrat ni dneva, da ne bi Alenčica na prvo mesto postavila svoje stare matere, če jo vprašate, koga ima rada. Nežikin.

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi striček! — Jaz sem menda prva deklica iz lepe Hrušice, ki Te hočem spoznati. Povedati Ti imam nekaj zelo važnega. Veš, začela sem pesniti. S časom bom gotovo postala pesnica in bo ta tudi zate velika čast. Glej, takale je moja prva pesmica:

PTIČKA IN METKA

Ci, ci, ci, trilili,
ptička žvrgoli,
sem in tja se smuka,
skozi okno kuka.

»Ci, ci, cic, trililis,
Metka, ali spiš?
Sonce zlato se jezi,
sram te bodi, Metka, ti!«

Metka to zasliši,
s posteljice skoči
in v potoku bistrem
si obrazek zmoči.

Zdaj vidiš, ljubi striček, da imamo tudi mi, Hruševci, precej soli v glavi.

Prisrčno Te pozdravlja Jožefa Dežman, učenka I. razr. mešč. šole v Mostah.

Draga Jožefa! — Ko sem prebral tisti Tvoj stavek, v katerem praviš, da mi imaš povedati nekaj zelo važnega, sem z napetim pričakovanjem prebral pismo do konca in še v ovitek pokukal, kje je tista važna reč. Pa je nisem našel. Nemara se je spotoma izgubila? Ali pa se Ti zdi tako zelo važno to, da si začela pesmice zlagati? Saj nič ne rečem, zate je to nemara res važno, ampak da bi bilo to važno za vesoljni svet? Nak, tisto pa ne! Pozabiti ne smeš, da je takihle mladih deklic, ki Kotičkovemu stričku svoje pesmice pošiljajo, kot listja in trave. Pa se redkokdaj zgodi, da bi kakšna pesem moje srce ogrela in da bi jaz navdušeno udaril s pestjo ob mizo in zaklical: »Tale deklica ima pa res pesniško žilico v sebi!« Veš, pesmi zlagati ni tako lahko, kot orehe treti. Če hoče kdo spesniti res nekaj lepega, mu mora pesem privreti naravnost iz srca, drugače ni vredna počenega groša. Pa s tem nočem reči, da tudi Tvoja pesem ni vredna počenega groša. O, počenega groša je prav gotovo vredna, posebno zdaj, ko sem jo jaz malo opilil... Kakšne bodo Tvoje nadaljne pesmi, je pa še vse v božjih rokah. Izključeno ni, da me boš vdrugič presenetila s kakšno tako lepo pesmico, da se mi bo kar srce stajalo od sladkosti in miline. Bomo videli!

Lepo Te pozdravlja Kotičkov striček.

MLADA NJIVA

Kotičkovemu stričku za god

Dedek sivi, ljubeznivi,
dobri striček naš,
Bog ohrani Te in živi,
bodi star kot kralj Matjaž!

V prsih mi utriplje
srček dan na dan,
nikdar ne miruje,
nikdar ni zaspan.

Za Tvoj god utriplje
mi že kar preveč,
v božji svet odmeva:
»Sto let in še več!«

Vikica Sekoronija, Celje.

Tonček

Tonček je bil star osem let, pa mu je že umrla mati. Sam je bil na širnem svetu, čisto sam. Nihče se ga ni usmilil, nihče ga ni vzel k sebi, nihče ga ni potolažil Vsi so pozabili nanj Kdo bi se pač menil za revčka brez matere in očeta! Njegov dom je bil ves svet, njegova posteljа zelena trava, njegovo vzglavje trdi kamen ob cesti

Tonček je hodil med hišami. Včasih je poprosil tega ali onega izmed mimoidočih, za odgovor pa je dobil neprijazen pogled, grdo kletvico, ali pa mu je kovanec za 25 par zažvenketal pred noge.

Njegove oči so zmerom nekaj iskale, nekaj lepega Iskale so srečo in ljubezen — mater.

»Da, bila je in ni je več! Ne vrne se k meni!« mu je odmevalo v srcu, iz oči pa so mu vrele debele solze.

Zavil je v gozd. Vsaka senca, vsak grmiček, vsako drevo, vsaka roža ga je preplašila, vse se mu je zdelo mrtvo, prazno. Nekaj je iskal, pa ni našel nikjer.

»Ljubi Bog, vrni mi mamo!« je klicalo njegovo srce.

Legel je pod drevo in zaspal — za zmerom.

•

»Trk, trk!« je potrkala Tončkova duša na nebeška vrata.

»Kdo pa je?« se je oglasil sivi vratar sv. Peter in pokukal skozi nebeško lino.

Velika knjiga se je odprla in sv. Peter je brskal po njej. Čez nekaj časa se mu je obraz zjasnil in prijazno je zaklical:

»Le noter! Pozdravljen, Tonček!«

Nebeške trombe so zapele, zlata vrata so se odprla in Tončkova duša je odplavala v raj. Angeli so jo spremljali in prepevali:

»Blagor žalostnim, zakaj potolaženi bodo!«

Sredi raja je stal prestol, na njem je sedela sama Kraljica nebes, ob njenem vznožju pa je sedela — Tončkova mati.

»Mamica!« je vzkliknil Tonček in ji planil v objem.

Bil je srečen. Našel je, kar je iskal, še več: našel je kar dve mamici.

Valentin Albin, dijak, Ljubljana - Vič.

Vrnitev

Mrak izteza med zidovjem
temne prste,
v noč gubijo se kostanjev
dolge vrste.

Že zapuščam razsvetljene
hiše mesta;
čez zeleno senožet se
vije cesta.

Pripihlja večerni veter
mi nasproti.
Da imela jaz njegove
bi peroti!

Trudna sem — in dolga pot je
še do doma,
težek je korak — a duša
naglo roma.

Čez ravnine v sinjo daljo
misel splava:
»Ljubljena dolina moja,
bodi zdrava!«

★

(Ta pesem je vzeta iz zbirke »Spev tihe doline«, katero je izdala bralcem »Mladega Slovenca« že dobro poznana pesnica Marija Brenčič iz Podlipe pri Vrhniki. Zbirka stane samo 4 dinarje in 50 par in jo Kotičkov striček toplo priporoča svojim mladim prijateljem.)

Listnica Kotičkovega strička

Vikica Sekoronija, Celje. Tvoje voščilo in prelepo darilo za god sem prejel. Tako prijetno iznenaden sem bil, da bi bil od samega veselja kmalu ozdravel. Za darilo srčna hvala, na priloženo pisemce pa Ti bom odgovoril prihodnjo nedeljo. Lep pozdravček!

V. A., Ljubljana-Vič. Vsaka Tvoja zgodbica mi je zelo všeč, za pesmi, ki mi jih tu pa tam pošlješ, pa se nič kaj ne navdušujem. Pesnik ne boš, kakor vidim, zato se raje še z večjo vnemo loti pisanja proze! Poslano pesem »Pust odšel je« sem izročil svojemu košu v nadaljno uradovanje, zgodbico pa sem objavil. Pozdrav!

Koliko napak je na tej sliki?

Nagradna uganka.

Slikar Mazon je sklenil, da bo napravil prav lepo in zanimivo sliko. Pa je najbrž ta dan z levo nogo vstal, kajti na njegovi sliki kar mrgoli napak in nemogočih reči. Dobro si oglejte to čudovito sliko, pa boste videli! Toliko vam lahko povemo že vnaprej, da je na sliki skupaj 9 napak.

Za prebrisane glave, ki bodo našle vse te napake, razpisujemo kot nagrado 6 lepih knjig. Nagrajence bo določil žreb. Pošljite rešitve najpozneje do četrtka, 17. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Čudna pridiga

Naš oče nas je imel zelo rad, a bil je tudi strog, vsaj zdelo se nam je tako. Gorje, če nismo bili po avemariji vsi doma, ali če je kdo manjkal zvečer pri rožnem vencu! Če smo bili še tako trudni, seveda, ne mislite, da od dela, ampak od skakanja po dvorišču, pašnikih in travnikih, nihče ni smel iti prej spat, dokler ni vsa družina odmolila dolge večerne molitve. Včasih smo se pogajali z očetom, češ: molimo danes samo litanije, posebno, kadar je minil advent ali post — pa so bila vsa pogajanja brez uspeha, čeprav smo poslali v boj mater, ki smo ji natvezili razne stvari, da smo bolni, da smo utrujeni in še marsikaj, kar nam je prišlo na misel. Oče je bil neizprosen — moliti je bilo treba. Ko se danes spominjam vseh teh stvari, mi postane toplo pri srcu. Nihče ne ve, kakšen čar, kakšno lepoto vzbujajo vsi ti spomini. Vse je živo pred mano, kakor bi se zgodilo včeraj, in tako je lepo, da bi najrajši vse skupaj doživel še enkrat..., posebno, ker se je godilo na deželi, v naši lepi borovniški dolinici...

Najbolj pa je oče bil strog za mašo ob nedeljah. Vsi otroci po vrsti smo bili ministrantje. Začel je Mirko, potem sem podedoval to službo jaz, za mano Ivko in za njim Stane. Kakor smo doraščali, tako smo odlagali to službo mlajšemu, ta pa spet naprej. In kdor je odložil, je gledal na mlajše zviška, ti pa so se borili naprej in gledali spet na brata, ki je doraščal, da bo prevzel to dedno službovanje. Oče je šel ob nedeljah zmeraj k prvi maši, mi, to se pravi tisti, ki smo ministriranje že oddali, pa smo šli k deseti. Pazil je zelo strogo na nas. Po deseti maši namreč smo se morali vsi zbrati v kuhinji. Oče je sedel v kotu, pred njim je bil kip Marije, ki se je vsako leto za nekaj časa umaknila jaslicam, sedel je naslonjen vznak in si popravljal naočnike. Potem se je nagnil nekoliko naprej in rekel:

»Slavko, zdaj pa povej pridigo!« in je bilo treba povedati pridigo. Čim dalje si govoril in čim bolj natančno si jo povedal, tem bolj je bil oče zadovoljen, včasih je celo segel v žep in dal krajcar ali dva, mati pa se je smehljala pri ognjišču in prekladala posode, nazadnje pa je rekla:

»Molimo!« potem pa smo južinali.

Neke nedelje sva z Mirkom spet prišla domov, stopila v kuhinjo in čakala, koga bo oče izbral za pridigarja. Jaz sem imel slabo vest in sem se motovilil okrog matere, se skrival za njenim hrbtom, jo brez vzroka povpraševal to ali ono, samo da bi oče poklical Mirka, toda — Bog ve, kaj je očetu prišlo na misel in zakaj — nenadoma sem zaslišal:

»Slavko, kaj pa so pridigovali danes gospod kaplan?«

Zardel sem in stopil pred očeta, prestopal sem z ene noge na drugo, požiral slino in nekaj jecljal, Mirko pa me je suval od zadaj, in ko se je obrnil, sem videl, da se mi smeje.

Oče pa je ponovil:

»No, Slavko, povej, povej pridigo gospoda kaplana!«

Zbral sem vse sile in sem začel:

»Danes so pridigovali o ljubezni do bližnjega.« Potem sem pripovedoval, koliko je revščine na svetu in koliko sovraštva in krivic. Omenil sem besede svetega Pavla, da kdor ne dela, naj tudi ne je, spustil sem se v svetovno vojno (takrat smo namreč v Borovnici dan za dnem slišali bučanje topov od Soče), poudaril sem, da je svetovno klanje krivo, da v srcih ljudi ni ljubezni, tiste nesebične, krščanske ljubezni, ki zahteva odpuščanja, potrpljenja in odpovedi. Ljudje, tako sem pripovedoval, hlepijo samo po zunanjem bogastvu, ne vedo pa, da bo treba dajati odgovor pred večnim Sodnikom, gre jim le za osebne koristi, izpraznili so svoja srca, odvrgli vse dobro in se posvetili le slabemu. Potem sem se počasi razvnel, za primero brž povedal še priliko o usmiljenem Samaritanu in omenil, kako strašno bo božje maščevanje, ko se ljudje tako koljejo med sabo in sejejo ljuljko sovraštva, namesto da bi sadili žito ljubezni. Prišel sem na bajtarje in majhne kmete, se povzpel do trditve, da so le ubogi in revni, ki morajo trpeti že na tem svetu, pravi ljubljenci božji, nato pa sem v ognjevitem stavku zaključil: **Dokler ne bo v naših srcih ene same velike ljubezni, ne bo kraljestva božjega na svetu, da pa pride, kajti gotovo se bodo izpolnile božje besede, da bo vsa človeška družina en sam hlev pod enim samim pastirjem.**

Nato sem prenehal in ponosno pogledal okrog sebe, pričakujoč pohvale in nagrade.

Oče me je ves čas ostro gledal in me pazljivo poslušal, ko pa sem nehal, je nekaj časa molče gledal vame, potem pa je vstal, me pridel za roko in me peljal v materino sobo. Zadovoljno sem sprva šel z njim, potem pa me je nenadoma postalo strah, srce se mi je stisnilo in čutil sem, da sem prebledel.

V sobi se je oče obrnil k meni, me ostro gledal, nato pa zaklical:

»Poklek ni!«

Kaj se je to reklo pri nas: poklekni, sem natanko vedel. Vedel sem, da bo segel oče za podobo angela varuha in vzel šibo, vedel sem, kaj se bo godilo in sem seveda takoj planil v jok.

Ko je tičala šiba v očetovih rokah, me je vprašal:

»Ali veš, zakaj boš tepen?«

V strašnem joku se je trgalo iz mene:

»Ne vem, ne vem!«

Udarci so padali po meni, oče pa je vmes govoril:

»Ti poštajna ti grda, kje pa si bil med mašo? Ali ne veš, da danes sploh ni bilo pridige? Torej takšne otroke sem vzgojil, da mi še k maši ne hodijo in mi mirno lažejo v obraz!«

In res! Otroci smo med mašo šli k vojakom, ki so taborili pred Dvorano (tako smo rekli prosvetnemu domu), tam smo jedli, kar so nam vojaki dali, pozabili pa smo ljudi vprašati, kakšna je bila maša in kaj so pridigovali.

Tako sem prišel do te svoje čudne pridige ki je ne bom nikoli pozabil. Nežikin.

Pravi gospodar. »Povej mi,« vpraša potnik, »ali si ti tisti, okoli katerega se tu vse suče?« — »Ne, ampak pojdite z mano in Vam pokažem pravega gospodarja!« — In popelje potnika v otroško sobo k posteljici, kjer je mirno spančkal srčkan dojenček.

•

Katrnik je imel opravka v Ljubljani na policiji, ni pa vedel, kje ta je. Pred pošto je srečal svojega starega znanca in ga ustavil: »Ti, Luka, kako bi jaz najhitrejše prišel na policijo?«

Dobernik: »Kar v ono okno vrzi kamen, potem pa malo počakaj.«

•

»Oče, jaz ne sedim več v zadnji klopi v razredu.« »Tako je prav da si se poboljšal, tu imaš dinar. Zdaj mi pa povej, kako da si se poboljšal in nisi več med zadnjimi v klopi?«

»Oče, zadnjo klop so včeraj na novo barvali.«

DRUŽINA

Oskrba cvetic v marcu

Predpomlad v mestu

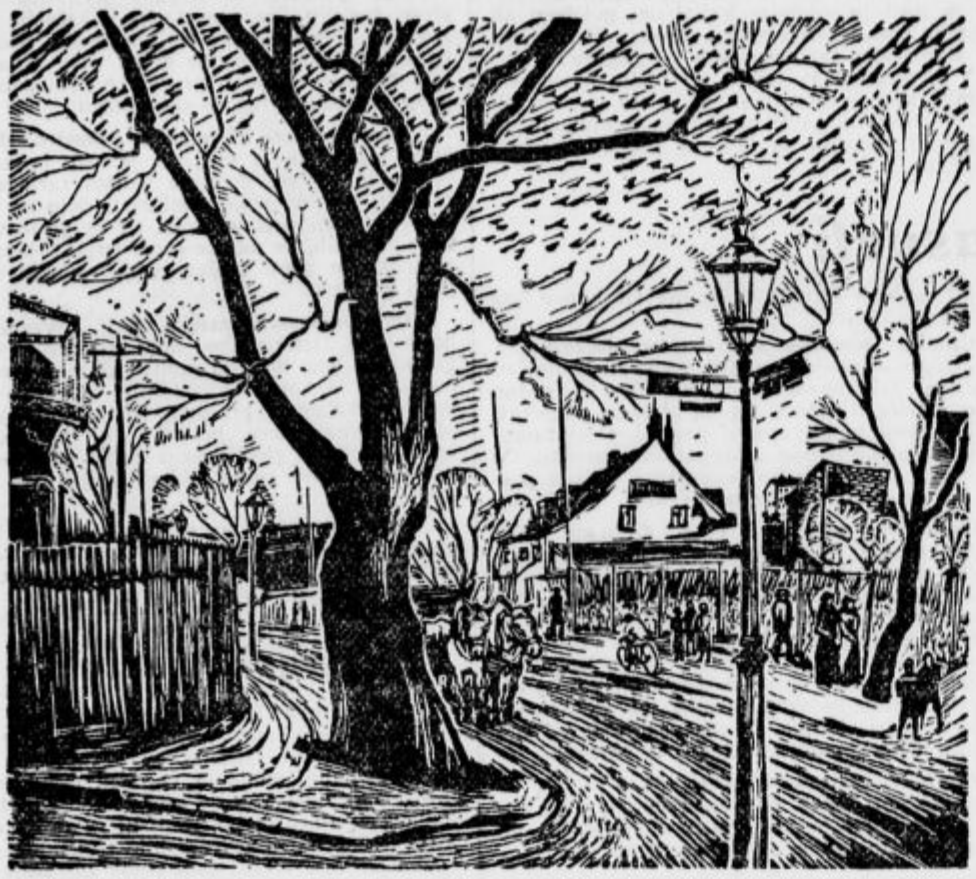

Meseca marca, ko že vsa priroda občuti dih zbujajoče se pomladi, hočejo tudi cvetice v lončkih nanovo zaživeti. Zatorej je treba zdaj misliti na presajenje sobnih rastlin. Nekaterim cveticam, na primer fuksijam, pelargonijam je lonček že premajhen. Ker hitro rastejo, potrebujejo zmeraj veliko hrane. Vsako leto jih je treba presaditi v večje lončke. Če so ti novi, jih prej postavimo v vodo. Rastline je treba tako previdno presaditi, da ostanejo gruče koreninic s prstjo vred kar moči nedotaknjene.

Dovolj pa je, da presadimo rastline, ki rastejo počasi, kakor acaleje, praproti, kamelije, palme itd., le vsako drugo ali tretje leto. Nekaj nove hrane jim moramo pa le dati na njih novo življenjsko pot. In sicer posnamemo vrhnjo plast prsti prav skrbno, da ne ranimo rastline, in nadomestimo staro prst z novo. Ali pa potresemo po vrhu kako umetno gnojilo in ga premešamo z vrhnjo plastjo prsti.

Da se pa bo rastlina zares mogla veseliti pomladi, je treba uničiti vse njene škodljivce, tako razne ušice, pajke in podobno. Zatorej prav v tem mesecu natančno preglej svoje cvetlične prijateljice in jim pomagaj v novo pomlad! Oglej si spodnje strani listov in uniči mrčes. Zlasti moraš paziti pri kaktejah, ki jih preiskuj kar s povečevalnim steklom. Mogoče čepi na končku rastline kaka debela, bela ušica in če je koj ne odstraniš s čopičem in z vodo razredčenim gorilnim špiritom, bo imela kaj kmalu toliko potomcev, da jih bo vsa kakteja polna.

Kdor doživi veselje, da so vzkalila v lončku semena, ki jih je pozimi dal v lončke, mora še nadalje skrbeti za rastlinice. Čim sta pognala dva (ali troje) lističa, je treba rastlino »pikirati«. To se pravi: vsako od teh malih otročičev kar najbolj previdno vzameš iz prsti in jih zasajaš v drugo posodo, ki ima v dnu nekaj črepinj, vrhu tega pa pesek in dobro, rahlo vrtnarsko prst. Tu naj bodo rastlinice lepo v vrsti in med njimi bodi toliko prostora, da se mora sleherna rastlinica vsaj ne-

kaj tednov nemoteno razvijati. Po pikiranju jih zalij z mlačno vodo in postavi posodo v sobo na okno.

Vedenje med brati in sestrami

(Važno vzgojno poglavje.)

Vsak dan moremo opažati, da se otroci, ki se lepo vedejo spričo staršev in drugih otrok, vedejo z brati in sestrami tako, da se ti kar lasje ježijo. Drug drugemu mečejo psovke v obraz, izražajo se kot najhujši postopači in časih drug drugemu naravnost ogražajo življenje.

Hudobni jeziki menijo, da se v tem vedenju zrcali vedenje staršev, da se otroci vedejo pač tako, kakor sta si oče in mati drug napram drugemu. To mnenje je nápak in vsebuje le zrnce resnice.

Pravi vzrok za »barbarstvo« med brati in sestrami je bržkone ta, da otroci pač ne vidijo nobene avtoritete, nobenih tujih mejá v medsebojnem občevanju. Vedejo se brez vsakršne ovire, kakor jim je pač pri srcu, kakor tisti hip čutijo in jim je po volji. So pač doma in med seboj!

Vendar ni, da bi na táko vedenje kar brez skrbi gledali. Res je, da se človek čuti domá neovirano, a ta prostost ni, da bi morala biti razuzdana. So meje, ki morajo obstojati tudi v vedenju med brati in sestrami in starši naj bi pazili na to, da se take meje postavijo. Te meje so pravice in dolžnosti do osebnosti in otroci so nastajajoče osebnosti.

Domača vzgoja mora paziti na to, da so otroci vljudni drug do drugega.

Na noben način ne smejo drug drugega pitati s psovkami. Kdor si od drugega kaj zaželi, naj se vendar potrudi, da reče »prosim«. In kdor stori kako uslugo, naj se mu drugi zahvali. Če brat ali sestra izrečeta kako željo, vendar ni »častna dolžnost« brata ali sestre, da odjeziká s kakšno trapasto opazko in odkloni uslugo!

Korak dalje je vedenje mlajših bratov in sester spričo starejših in vedenje med bratom in sestro.

Doma morajo biti rojene vljudnost, čut za pravičnost in viteštvo. Moč starejšega in s tem močnejšega ne sme nikoli nadomestiti pravičnosti. To načelo se mora predvsem zasidrati v mlade duše. Starejši in krepkejši mora priznati pravico in se naučiti, da obvlada svojo moč, čeprav ga še tako mika, da bi jo nad mlajšim preizkusil.

Brat naj sestri, posebno če je mlajša, izkaže kake majhne usluge; naj se tudi navadi, da ji pomaga plašč obleči, da ji kolo prinese iz kleti, da se zanjo zavzame, če jo napadejo tovariši. Dekletce se bo za vse to »materinsko« oddolžilo, bo pogrnila mizo, mu bo odrezala kruha, pazila, da ima čedno obleko... in kar je še podobnega v domačem življenju.

Za to, da se bratje in sestre lepo sporazumevajo, je jako koristno, da kaj skupno delajo ali so skupaj pri skupni igri. Če se takšna skupna domačnost pravilno in pod nadzorstvom izvaja, brez dvoma ne bo ostalo brez uspehov za lepo medsebojno vedenje.

Otroci vsebujejo kal odraslih. Če med otroki obvelja pravica močnejšega, če smejo obkladati (mogoče po zgledu staršev?) drug drugega z grdimi besedami in bunkami, če so brezobzirni in neuslužni, sebični drug do drugega, bodo tudi kasneje kot mož ali žena prav takšni v svojem domu ali pa še hujši, in se bodo napram možu ali ženi vedli brezobzirno in samopašno in bo njih dom en sam razdor in spor.

A kdor se je kot otrok naučil lepega vedenja do brata in sestre in kdor se je spričo teh znal obvladati in pozabiti sam sebe, ta bo imel v poznejših letih miren dom v lepi, spravni ljubezni, kjer bo povsod ena sama prisrčnost in družinska skupnost.

Ženske - poslanci v Indiji

Iz podatkov od vseh indijskih volišč je razvidno, da je v Indiji več poslancev ženskega spola kakor sploh kje drugje na svetu, in to v takih okrajih, kjer so ženske volile posebej, in v takih, kjer so se kosale z moškimi kandidati.

Tudi današnji otroci so romantični

kar se pravi, da niso suhoparni in le na denar in šport usmerjeni. Fantje se zanimajo za tehniko, to je res, a ne zaradi računskih zagonetk, da bi se v njih izpopolnili, ampak največ zaradi letalstva, ker pri tem mislijo na polete v daljne, divje kraje. Deklice se navdušujejo za filmske zvezde, predvsem zaradi slave, ker mislijo v svojih sanjah, da se jim posreči prekositi celó Greto Garbo. Prav tako so torej ti otroci sanjarski, le da imajo njih sanje današnjo moderno podlago.

Dragocena nogavica

Na neki cesti v Haagu so prenašali staro pohištvo. Nenadoma se je odprl predal pisalne mize in stara, volnena nogavica je padla na tla. Nihče bi se ne bil zmenil za ta padec, če bi ne bilo obenem zažvenketalo. Pobrali so nogavico in našli v njej več ko 500.000 holandskih goldinarjev (krog 15 milijonov dinarjev).

Iz kuhinje v kuhinjo

Meso ti je ostalo?

Ostanke telečje ali svinjske pečenke, govedine in nekaj dekagramov prekajene svinjine razreži na drobno in dodaj rezine kislih kumaric, sesekljanih sardel brez koščic, rezine olupljenega jabolka, malo gorčice in nekaj sesekljanega drobnjaka. To mešanico daj v stekleno skledo. Polij jo z majonezo iz treh rumenjakov, osminke litra olja, soka četrt citrone, ščepca soli, popra in žlička gorčice. Vse skupaj dobro premešaj in daj v skledo zaradi lepšega še rezine trdo kuhanih jajc in rezine paradižnikov.

Pomladansko okrepčilo za bolne in zdrave

Razreži pomaranče in limone na prav tenke rezine in skrbno pazi, da ne bo pečká. Rezine meriš s skodelico. Na vsako skodelico rezin daš tri skodelice vode. To naj stoji do drugega dne. Potem daj za pol ure kuhati. Šele nato daj sladkorja, in sicer, kolikor skodelic je bilo rezin, toliko naj bo sladkorja. Zdaj naj hitro vre še tri črtet ure, da se zgosti. Ohlajeno je izvrstna slaščica.

Krompirjeva grmada

Štiri do pet kosov kuhane govedine razrežeš z mesoreznico, primešaš malo nastrgane čebule, ki je na 3 dkg masti opražena, dodaš 2 žlici paradižnikove mezge, 1/16 smetane in žlico sesekljanega peteršilja. Nato razrežeš ¾ kg surovega, olupljenega krompirja na tanke rezine, položiš za 1/2 ure v mrzlo vodo in jih osušiš s prtičem. — Pekačo namažeš s presnim maslom, potreseš z drobtinicami in daješ vanjo: plast krompirjevih rezin, plast mesene gošče, spet krompir itd. — zadnja plast je krompir. Vse poliješ s 1/2 litra mleka, potreseš z drobtinicami in pokapljaš s 4 dkg presnega masla. Grmado pečeš pol ure v pečici in daš s posodo vred na mizo.

•

»Micka! Koliko časa boste pa še pometali smeti pod preprogo?«

Močna juha za bolnike

Na ¼ kg govedine je 3/8 litra vode. Govedino je treba z mesoreznico zmleti in j z vodo vred pristaviti, dodati zelenjave in soli in kuhati ¾ ure. Potem vse precediš in ubiješ dvoje jajc v juho.

Dateljnove paličice

(Originalni recept.)

V trd sneg iz treh beljakov zamešaš polagoma 20 dkg presejanega sladkornega poprha, 14 dkg skuhanih, olupljenih, po dolgem prerezanih mandeljnov in 14 dkg prav tako prerezanih dateljnov brez koščic. Nato izoblikuješ iz te gošče paličice ali hlebčke, jih polagaš na bele oblate in pečeš v zmerno topli pečici.

Žemlje s sirom

Dve žemlji olupiš in jih razrežeš na tenke rezine. Nato razžvrkljaš 1 jajce v 2 žlicah mleka in osoliš. Rezine žemelj pomakaš v to in jih povaljaš v nastrganem siru in opražiš na masti, ki stoji za prst na debelo v kozici.

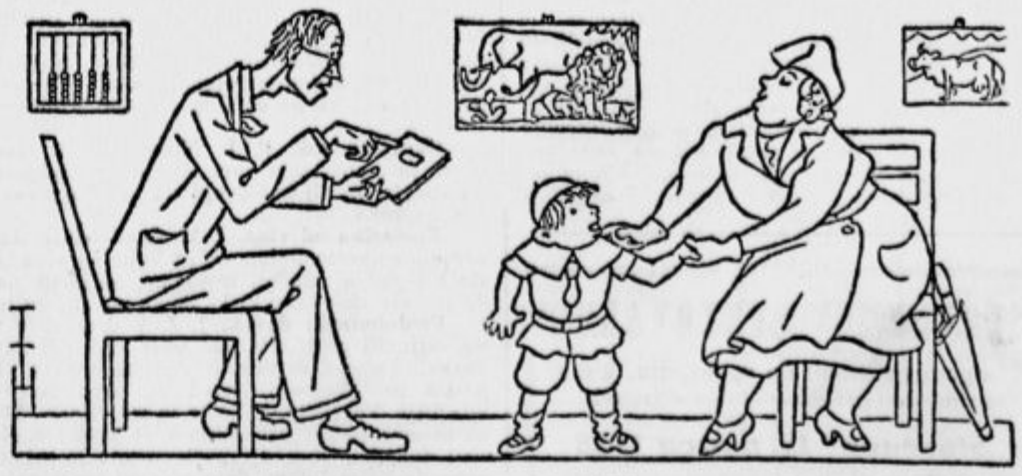

»Vaš tant bo še analfabet...« — »Ali to kaj nese, gospod učitelj?«

Poglej se od zadaj!

Sprednji del »medalje« kmalu pregledaš, a kako je zadaj?

1. Ali so lasje, kakor se spodobi in ti ne vise štrene po zatilniku?
2. Ali je bluza dobro okrtačena in ni prahu in las na hrbtu?
3. Ali ni bluza zlezla izza pasa?
4. Ali je mogoče krilo tako ozko, da se zadaj grdo pozna život?
5. Ali ni spodnjica predolga in gleda izpod krila — kar je pač najgrše?
6. Ali niso nogavice nagubančene in je šiv postrani?
7. In še eno: ali niso čevlji pošvedrani?

Preprostost

Pričujoča vzorca sta prikladna za pisarniške službe.

Na **št. 1** je obleka, ki ima moderno izrezano bluzo. Zaradi robčkov na plečih in rokavu je videti bluza moderno široka. Krilo je okroglo prikrojeno.

Št. 2 pa je posebna zaradi štirih šivov, ki izhajajo od naprsnih žepkov in gredo do konca obleke.

ELITNA KONFEKCIJA
Mastek, MARIBOR
prinaša vedno najnovejše

Zdravje iz rož

Uvod

V nekaterih deželah so se začeli v zadnji dobi tudi znanstveniki prav resno baviti s proučevanjem zdravilnih rastlin. O vzrokih, ki so jih dovedli do tega, pa naj bodo taki ali drugačni, ne bomo govorili. Omenimo le, da je eden med številnimi drugimi tudi dejstvo, da so se v davnih časih, še preden so uporabljali v zdravilstvu kemična zdravila, posluževali ljudje mnogih rastlin v zdravilne namene. Gotovo je, da so zdravili prvi ljudje razne bolezni najprej z rastlinskimi zdravili, šele kasneje so se začeli posluževati drugačnih zdravil (anorganskih).

Ta stara uporaba zdravilnih rastlin sloni na *izkušnji*, da so v mnogih domačih in pri nas udomačenih rastlinah zdravilne moči, ki v mnogih primerih ne le dosegajo, marveč celo prekašajo iz tujine uvožena rastlinska ali kemijsko sestavljena zdravila. To je potrdila tudi kemijska preiskava zdravilnih rastlin. V njih so namreč našli nešteto zdravilnih sestavin, ki so vsaka zase že v rabi v zdravilstvu. Drznemo se pa reči, da ta izjava, ki jo je dala kemijska analiza, ne bo povsem točna, marveč da bo tudi in še bolj res to, da vsebuje rastlina poleg te ali one zdravilne sestavine, ki vpliva na organizem bolnika zdravilno ali ugodno, še druge sestavine, ki ono pri delovanju spopolnjujejo ali vsaj podpirajo. Vprav zato prekašajo zdravilne rastline kemična zdravila.

Pri zdravljenju z zdravilnimi rastlinami je treba prav tako, kot pri vsakem drugem zdravljenju upoštevati, da zahteva zdravljenje določenega *časa*. Treba je torej potrpljenja, ki ga pa bolnik navadno nima. Upoštevati je treba dalje, da vsebujejo zdravilne rastline *sestavine, ki ne vplivajo na vsak organizem enako*, ne glede na čas in ne glede na moč. Zato je treba zlasti pri zdravljenju z rastlinskimi zdravili poznati dobro *konstitucijo* bolnika in tudi *lastnosti* in *sestavine* rastline, ki jo hočemo pri zdravljenju uporabljati. Za oboje je treba opazovanja in preskušanja.

Znano je tudi, da uporabljamo v zdravilstvu poleg tako imenovanih »zdravilnih« rastlin tudi tako imenovane »strupene«. Pravimo tako imenovane; kajti pojma »zdravilen« in »strupen« sta relativna pojma, to se pravi, med obema se ne da natančno določiti, katera rastlina je strupena in katera je zdravilna. Mnoge med zdravilnimi vsebujejo strupe, ki morejo zaradi neprevidnosti pri uporabi škodovati organizmu, kakor so mnoge med strupenimi, ki v rokah veščaka koristijo.

Vendar bomo v svoji razpravi govorili o strupenih in zdravilnih rastlinah. K *strupenim* hočemo prišteti vse, ki zaradi neprevidnega ravnanja z njimi hudo škodujejo organizmu in morejo povzročiti celo smrt. One pa, ki vplivajo blagodejno na organizem, bomo imenovali *zdravilne*. Umestno se nam zdi govoriti o teh dveh skupinah *ločeno*. Zato si bomo najprej ogledali strupene rastline, ki jih uporabljamo v zdravilstvu, seveda vedno le po zdravnikovem navodilu in nikdar sami svojevoljno.

Strupene rastline

Strup je kemično delujoča snov, ki že v majhnih množinah kvarno vpliva na organizem. Loti se ali celične plazme same ali pa celične mrenice, ki jo stori za hranilne soke nepropustno ali pa na kak drug način nezmožno za delo. V prvo skupino spada večina alkaloidov, v drugo pa razni drugi organski (rastlinski in živalski) in anorganski (razni rudninski ali umetni) strupi.

Zastrupljenje je dvojno; strup se loti ali sluznic in tedaj govorimo o *vnetljivem* (Cilenšek) zastrupljenju. To zastrupljenje se javlja po tem, da bolnika v ustih peče in ima v njih neprijetne občutke, mu postaja slabo, ga v želodcu žge, ščiplje, mu je trebuh napet, včasih tudi bruha, javi se driska, zavijanje, pridruži se vročica in razni pojavi na živčevju, nastopijo krči in če ne pride pravočasno pomoč, tudi smrt.

Če se pa loti strup živčevja, govorimo o *omamljivem* zastrupljenju, ki se navadno javlja v omotici, zaspanosti, odrevenelosti udov, razširjenju zenice, omedlevici, nezavesti, neobčutljivosti, mrtvici, krčih, celo blaznosti in končno nastopi tudi smrt. Smrt je posledica zastalega srca ali dihal, ki odpovedo delo.

Če je prišel strup v želodec, tedaj ga je mogoče odstraniti s tem, da se želodec izprazni. To navadno storimo z bruhanjem in klistiri. Kakih posebnih protistrupov ni; pač pa priporočamo dati bolniku 20—30 gr *živalskega* oglja na vodi. To oglje je napravljeno iz živalskih kosti ali krvi in ima to lastnost, da vsrkava tuja telesa. Polasti se strupov v želodcu in po vsem črevesju.

K rastlinskim strupom prištevamo opij, kokain, morfij, atropin, nikotin, strihnin, akonitin, digitoksin, stropfantin, koniin, muskarin itd. V naslednjem se bomo pogovorili o njih in o njihovi uporabnosti v zdravilstvu.

A. Rastline z alkaloidi.

Z imenom *alkaloidi* razumemo organske spojine, ki vsebujejo dušik (preostanek amonijaka) in ki dajejo skupaj s kislinami značilne soli ter na različne načine vplivajo na organizem. Le malokatere uporabljamo v domačem zdravilstvu, pač pa najdemo med njimi mnoge, ki so hudi strupi (koniin, nikotin, atropin itd.) in jih v zdravilstvu rabijo močno razredčene.

Nastajajo v rastlinah, in sicer v vsakem delu rastline; vendar nastopajo tekom njenega razvoja v nekaterih delih v večji množini kot v drugih (v listih, cvetih, plodovih, koreninah itd.).

V to skupino alkaloide vsebujočih rastlin prištevamo čemeriko, škrlatnordečo glavnico, kristavec, ljuliko, mak, mišjak, krvavi mleček, negnoj, norico, podlesek, preobjedo, razhudnik, tiso, trobeliko, pasje zelišče, zobnik.

Oglejmo si na kratko vsako izmed navedenih rastlin.

Čemerika, bela ali gorska, ki ji pravimo tudi čmerika, kihavec, kihavka, koren zavlačni, prestreljen, sesamojda ali talovje, po latinsko pa Veratrum album in nemško Weisser Germer, je lilijam sorodna rastlina in ima črno gomoljasto koreniko, iz katere zraste do poldrug meter visoko steblo. Pritlični listi so veliki, široko jajčasti, obdajajo steblo in imajo mnoge žile. Višje gori na steblu pa so manjši, suličasti in pecljati. Številni cveti so zbrani v ovršen grozd. Pri nas raste po gorskih vsedih, vlažnih planinskih pašnikih in sega marsikje daleč v gorske dolinice. Ponekod ji ugajajo tudi močvirnate nižave. Tukaj se nekoliko predrugači; zlasti listi so manjši in cveti vlečejo na zelenkasto-belo«. Tako Cilenšek (Naše škodljive rastline, str. 229).

Cvete od julija do septembra.

Vsi deli bele čemerike so strupeni; vsebujejo namreč alkaloide, protoveratrin, jervin in v koreniki veratramarin.

O njej pravi Cilenšek, da »je v vseh svojih delih, posebno v koreniki, jako ostra. Presna korenika diši zoprno in je grenkega, ostrega in žgočega okusa... Pride li prah od korenike na nosno sluznico, jo draži, da začneš močno kihati. Kakor so mnogoštevilna opazovanja dokazala, moramo belo čemeriko, zlasti njeno koreniko, prištevati najmočnejšim strupom.«

Zastrupljenja so možna in se javljajo s temi znaki: bolnika na jeziku peče, v grlu ga praska in reže, pojavljajo se krvavi iztrebki, ki jih spremljajo krči in bolečine v trebuhu, prav tako tudi bolnika davi in sili na bljuvanje, seč se mu ustavi, po vsem telesu ga srbi, včasih se začne tudi tresti, nastopi omotica, onemoglost, krči in trganje po udih, žila se ustavlja, dihanje postaja težko, končno nastopi smrt.

Pri zastrupljenju skrbi predvsem, da se iz želodca odstrani strup (izpiranje želodca, bruhanje, daj bolniku živalskega oglja). Nato pa čimprej pokliči zdravnika, ki bo poskrbel sredstva za srce in krvni obtok.

Kljub hudemu strupu so čemeriko že nekdaj uporabljali v zdravilstvu. Tako beremo v slovenski lekarniški knjigi iz leta 1720, da »Zhemerika posus in stouz shnofati szhist glavo. Ta stupa in vshenizhna moka vkop dej podganam, katera od tega zarkne. Zhemerika in shaifa vkop shkuhai je ena shavba sa boshiast masat ker tergo. Zhemerika in med in vsheniza kuhai dei golobam ali tizhem in bosh lohku s romak polow«. (Barle: Prinosi slovenskim nazivima bilja — Zagreb.)

V zdravilstvu jo rabijo pri hudih nalezljivih boleznih, kjer je nevarnost, da opeša srce in dihala. V domačem pa le tu in tam za njuhanje in pri kožnih boleznih pa tudi za zatiranje mrčesa in podgan.

ODREŽITE

„SLOVENCEV SVETOVALEC"

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek

„Slovenec" 13. marca 1938

Pravni nasveti

Tožba pred upravnim sodiščem. D. B. Niste povedali, kaj je bil predmet tožbe. Očividno stvar ni spadala pred upravno sodišče in je isto tožbo tudi zato zavrnilo. Sicer pa to vidite iz razlogov zavrnitvene sodbe. Ker ne poznamo predmeta spora, je neplodno odgovarjanje na daljnja vaša vprašanja. Advokatov imate v vašem mestu več in si ga sami lahko izberete. Lahko ga pa vzamete tudi iz drugega kraja. Iz razumljivih razlogov vam mi ne moremo dajati nasvetov, kateremu advokatu izročite svojo stvar.

Pokojnina vdovele hčerke. B. E. Če hčerka, ki je izgubila z možitvijo pravico do pokojnine po očetu in ji je mož umrl, odnosno je bil proglašen za mrtvega, nima pravica do rodbinske pokojnine po možu, niti kateregakoli drugega vzdrževanja, naj vloži prošnjo, da se ji prizna rodbinska pokojnina po očetu. Ako bi jo pristojno ministrstvo zavrnilo, se lahko pritoži na državni svet.

Novi dolg. B. A. Od leta 1925 do 1931 ste jemali v trgovini na kredit. Leta 1937 ste bili »primorani« prenesti ves dolg v hranilnico, ki ji morate plačevati visoke obresti. Radi bi glede tega dolga dosegli zaščito, pa vam je nočejo priznati. Vprašate, ali vam pripada zaščita. — Niste povedali, iz kakšnega razloga ste bili primorani prenesti dolg v hranilnico. Nihče vas ni mogel k temu primorati, če ste kmet po uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov. Očividno ste prostovoljno sklenili poravnavo s trgovcem tako, da ste mu plačali dolg z denarjem, ki ste ga najeli v hranilnici. Ta dolg je smatrati za »nov« dolg. Ker je nastal leta 1937, torej po 20. aprilu 1932, vam glede istega ne pripada zaščita.

Davčna knjižica. K. Vsakdo, ki ima dohodek od nesamostojnega dela in poklica, ne glede na njegovo višino, mora nabaviti pred začetkom koledarskega leta, vsekakor pa pred vstopom v službo, od svojega občinskega oblastva davčno knjižico, v katero vpiše delodajalec vsa izplačila, kakor tudi odtegljaj uslužbenskega davka. Ako mislite, da za dekleta, ki živi pri vas, ni treba nabaviti knjižice, se obrnite na pristojno davčno upravo. Mnenja pa smo, da vaše stališče ne bo v skladu z davčnimi predpisi.

Kdo plačuje zgradarino. M. G. Imate dosmrtni užitek hiše, ki je last vaših sorodnikov. Že skoraj ves denar, kar ste ga imeli, ste porabili za plačevanje davka. Sorodniki, ki imajo stalno službo, nočejo ničesar prispevati. Tudi v hiši ne marajo stanovati, da bi s tem vam olajšali vzdrževanje. Pravijo, da ne plačajo nič, dokler boste imeli kaj denarja. Kdo je dolžan plačevati davek od hiše? — Davek od hiše je dolžan plačevati oni, ki uporablja hišo kot svojo (posestnik, imetnik), če pa gre za užitek, pa uživalec. Dosmrtna pravica do užitka zgradbe je isto, kakor užitek in je po zakonu torej užitkar dolžan plačevati zgradarino.

Kup obremenjene parcele. Ž. I. Pred par leti ste kupili zemljiško parcelo, glede katere vam je prodajalec zatrjeval, da je brez vsake vknjižbe in da se lahko prepiše na vas. Prepis je bil nato res izvršen, vendar ste ugotovili, da je bilo na prodajalčevem posestvu vknjiženih več upnikov, ki so stali vknjiženi tudi na parceli, ki ste jo vi kupili. Po pogodbi je prodajalec zavezan, da vam dovoli vknjižbo na celo posestvo v primeru, če bi vam ne izposloval izbrisa upnikov s prodane parcele. Izbrisa upnikov vam ni izposloval in vprašate, kako bi ga k temu prisilili. — Vaše vprašanje je protislovno, ko na eni strani trdite, da vam je prodajalec zatrjeval, da na prodani parceli ni nobene vknjižbe, na drugi strani pa trdite, da se je zavezal dovoliti vknjižbo na celo posestvo, ako vam ne bo izposloval izbrisa upnikov s prodane parcele. Če je druga trditev točna, ste bili s tem opozorjeni, da je parcela, ki jo kupujete, obremenjena in ste zato zelo neprevidno ravnali, ko ste obremenjeno parcelo kupili. Brez privolitve upnikov prodajalec ne bo mogel doseči njihovega izbrisa, dokler ne plača dolgov. Zato se pač poslužite pravice, ki vam jo daje pogodba, namreč, da se vknjižite za terjatev v višini kupnine na prodajalčevo posestvo.

Rentnina. Ž. I. Vprašate, če boste morali od vknjiženih terjatev plačevati rentnino kljub temu, da ne prejemate nikakršnih obresti ali drugih koristi. — Če ne prejemate obresti s kakršnimkoli nazivom ali v karšnikoli obliki, niste zavezani rentnini.

Dedovanje po zakonu. S. S. Z. Oče je umrl brez oporoke in poleg žene zapustil sedem otrok. Starejši sin hoče prevzeti posestvo. Vprašate, ali ima starejši sin kakšno prednost ali so vsi otroci enaki. — Ker je oče umrl brez oporoke, nastopi zakonito dedno nasledstvo. Po zakonu pripada vdovi ena četrtina zapuščine, ostale tri četrtine pa pripadajo otrokom po enakih delih. Starejši sin nima nobene prednosti. Najpametneje bo, da se dediči pomenijo sami, kdo naj bo prevzemnik, ki bo ostalim izplačal njihove deleže. —

Skrajšan rok. P. L. Niste navedli starosti očeta in sinov, zato vam ne moremo odgovoriti na vprašanje, ali ima drugi sin pravico do skrajšanega roka

Trošarina od vina. I. M. Sami trdite, da ste prejeli namesto dolga večjo količino vina. Zato ste bili dolžni plačati trošarino, ne glede na to, da je vaše vino tako kislo, da ga imenujete jesih.

Pridobninski davek. J. Z. V decembru 1937 ste odjavili gostilničarsko obrt tudi pri davčni upravi. Vseeno pa vam je davčna uprava predpisala pridobninski davek za prvo četrtletje leta 1938. Vprašate, kako je to mogoče. — Davčna osnova je pri pridobninskem davku enoletni čisti dohodek obrata v poslovnem letu minulem pred davčnim letom. Zato so vam torej naložili plačilo davka v letu 1938, čeprav ste konec leta 1937 odjavili obrt.

Upnikov obračun zaščitenemu dolžniku. I. D. L. Ničesar niste zamudili, če še niste poslali obračuna zaščitenemu dolžniku To še vedno lahko storite. Dolžnik pa ni dolžan plačevati upniku anuitete po uredbi prej, kot se zamenjajo dolžniške listine z novimi obveznicami. Po opravljeni zameni listin je dolžnik dolžan plačati vse zaostale obroke po uredbi.

Opeharjena nevesta. Š. F. K. Če niste hoteli dekleta poročiti, ki vam ga je posredovalec priporočal, da bo dobra gospodinja za nameravano gostilno, potem bi morali to takoj povedati. Ko ste pa šli s tem dekletom kupovat gostilno in jo njej takoj izročili, da jo vodi na skupen račun, potem je opravičeno lahko mislila, da jo boste res poročili. Upravičeno je dekle smelo od vas zahtevati odškodnino za svoje stroške itd. Poravnava, ki sta jo sedaj sklenila, je veljavna in jo morate izpolniti. Plačati morate, kar ste se obvezali.

Zarubljivi prejemki rudarjev. M. Š. T. Za trgovske dolgove lahko zarubite rudarjem eno tretjino njihovih prejemkov, vendar z omejitvijo, da ostane dolžniku vendarle 20 dinarjev na dan.

Dozdevna krivica. P. P. Dvomimo, da bi se vam godila krivica. Ker navajate razne §§, so vam torej znane razne zakonite določbe, in ste se proti sklepom, ki vam niso bili ljubi, pritožili do zadnje stopnje. Če kljub temu niste dosegli, kar ste želeli, ne morete govoriti, da vam je sodišče storilo krivico. Izrek najvišjega sodišča je gotovo na zapisano pravico, ki je pač dala stališču vašega nasprotnika prav.

Izročilna pogodba za solastnino hiše. S. A. M. Če hočete svojo polovico hiše izročiti zetu proti temu, da vam bo dajal določen preužitek, se morate pač točno z njim dogovoriti. Ta pogodba je dvostranska in obvezna za oba. Napravite jo lahko doma, ali pri notarju ali odvetniku. Lahko pa napravite tudi oporoko, s katero polovico hiše zapustite zetu, ki jo mora izročiti otroku, če bi se rodil. Tako oporoko lahko vedno enostransko prekličete in napravite drugo. N. pr. če vam obljubljata mlada, da vas bosta do smrti oskrbovala, jima lahko v oporoki zapustite svoje premoženje. Če bi pa začeli z vami slabo ravnati, lahko oporoko še vedno spremenite. Izročilne pogodbe pa ne bi mogli sami spremeniti, pač pa bi morali tožiti zeta na dajatev obljubljenega preužitka.

Preorana senožet. J. P. Ž. Če ste imeli pravico vožnje čez sosedovo senožet na svojo senožet, vam sosed te pravice tudi sedaj ne more prepovedati, ko ste svojo senožet preorali v začasno njivo z namenom, da jo potem zasejete s travno mešanico za stalni travnik. To povejte sosedu. Menda vam bo verjel, saj se tožba za to res ne izplača.

Odpust žagarja. M. T. M. Če se niste pri nastopu službe žagarja s službodajalcem kaj posebnega dogovorili glede odpovednega roka, potem velja zakoniti, to je 14 dnevni odpovedni rok. Gospodar vas je brez odpovedi smel odpustiti le iz važnega razloga. Če smatrate, da tak važen razlog ni bil podan, lahko gospodarja tožite na plačilo odškodnine za 14 dnevni odišli zaslužek. Ravno tako lahko uveljavite svoje zahteve na plačilo tistega izvršenega dela, ki ste ga opravili, čeprav pri nastopu službe ni bilo govora o tem, da boste tudi to delo morali vršiti.

Nepriznana zaščita. W. F. S. Okrajno sodišče vam v letu 1937 ni priznalo zaščite v smislu Uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, ker je zaradi davčnih potrdil smatralo, da niso vaši obdavčeni dohodki izvirali pretežno iz kmetijstva. Proti tej odločbi takrat ni bilo pritožbe. Sedaj lahko zaradi novele Uredbe ponovno zaprosite, da sodišče preizkusi, ali ste kmet ali ne. Proti rešitvi okrajnega sodišča se morete pritožiti na okrožno sodišče. Če bo davkarija isto poročala kot prvič, vam sodišče tudi sedaj ne bo moglo priznati zaščite.

Gozd ob reki. M. S. Ž. Če so bila protipravno posekana vaša drevesa, lahko vse tiste tožite, ki so ta drevesa posekali, da vam plačajo odškodnino. Če ste zadevo izročili odvetniku, se lahko zanesete, da bo vložil tožbo, če bo le dana možnost, da je nasprotnik plačila zmožen. Taka tožba zastara v 3 letih. Dvomljivo pa je, če bo morala vojaška uprava plačati škodo za delo podrejenih ljudi, ki so brez naloga vojaške uprave na vašem svetu posekali nekaj dreves. Svetujemo vam, da zaupate svojemu zastopniku, kateremu ste ureditev zadeve naročili.

Optanti in kmečka zaščita. R. H Vprašate, kakšne ugodnosti uživajo optanti, ki niso kmetje po uredbi o spremembah in dopolnitvah uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Po uredbi o spremembah uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, se člen 43 uredbe nanaša tudi na optante. Ta člen se nanaša na kmete, ki so pred 20. aprilom 1932 kupili zemljišča, pa so ostali na dolgu s kupnino. Po tem členu nikoli in nikdar ni dolžan kupec zemljišča, če je kmet ali optant, plačati za zemljišče več, kot današnjo dvakratno povprečno prometno vrednost zemljišča dotične kulture. Če je plačal kupec za kupljeno zemljišče več, se smatra, da je izpolnil dogovorjene obveznosti; nima pa pravice do vrnitve presežka. Če prodajalec na to ne privoli, sme zahtevati, naj se mu vrne zemlja tako, da vrne kupcu kot kupnino prejeta odplačila; ima pa pravico terjati od kupca zakupnino za uživanje zemlje. Pogodbena stranka, ki zahteva, naj se pogodba v smislu tega člena razdere, nima pravice okoristiti se s to uredbo glede dolgov, nastalih zato, ker se je pogodba razdrla. Vrednost zemlje in višino zakupnine določi sodišče v nepravdnem postopku. Ta predpis velja torej tudi za optante, brez ozira na njihov glavni poklic.

Uslužbenski davek. E. D. D. R. - Odgovorili smo vam v nedeljo, 27. febr. 1938.

Terjatev napram odvetniku. I. N. - Odvetnik je upravičen pridržati gotovino, ki jo je prejel za svojo stranko, in sicer do zneska, ki ga je treba, da pokrije svoje nagrade in stroške; vendar pa mora pri tem nemudoma obračunati s svojo stranko. Na zahtevo svoje stranke pa je dolžan nemudoma položiti pri sodišču gotovino in vrednostne papirje, glede katerih hoče vršiti pridržbeno pravico, in sicer do zneska svoje terjatve, ostanek pa mora stranki takoj vrniti. Če vam je zadržal vso gotovino, ki jo je izterjal za vas v znesku, ki presega njegovo nagrado in stroške, je s tem prekršil predpise advokatskega zakona. Ovadbe na državno tožilstvo ne vlagajte prej, dokler se o stvari temeljito ne posvetujete s kakšnim pravnikom. Če je v odvetnikovem postopanju podan sum kaznivega dejanja, bo na event. vašo prijavo moralo državno tožilstvo prav tako postopati, kakor proti vsakemu drugemu osumljencu.

Vknjižba dote na moževo posestvo. M. P. - Sami pišete, da je mož, ki je sam lastnik hiše, priden in varčen. Zato ne vidimo razloga, zakaj bi proti njegovi volji vknjiževali doto na hišo in s tem izzivali nevoljo moža. Če se glede vknjižbe niste pogodili, ne morete svoje terjatve brez sodne razsodbe in proti moževi volji vknjižiti na njegovo posestvo.

Dota in kmečka zaščita. J. P. - Vprašate, ali boste mogli izterjati vso doto, ki vam je bila izgovorjena leta 1928 od sestre, ki je prevzela posestvo in je kmetica? — Dolg, ki izvira iz dedovanja, kakor n. pr. dota, ki jo mora vam izplačati prevzemnica posestva, se ne smatra za kmečki dolg in glede takega dolga vaša sestra ni zaščitena. Zato boste lahko izterjali ves znesek dote.

Neprijeten sosed — »Radio«. Če sosed ne odneha zlepa delati hrupa, kadar poslušate radio in se to stalno ponavlja samo zaradi njegove nagajivosti, ga lahko zaradi tega tožite.

Kmetijski nasveti

Jablana raste čez tuji svet. I. P. Č. — Zraven vaše njive ima mejaš vinograd, v katerem je ob meji zasadil jablano, ki raste tako krivo, da je višji del debla in vej nad vašim svetom. Drevo vam dela s svojo senco škodo, ki bo tem večja, čim starejše bo. Radi bi se te škode obvarovali, ne da bi se vam bilo treba tožariti. — Tožbe od vaše strani tudi treba ni. Kolikor debla, korenin, vej, sadja raste čez vaš svet, toliko imate do tega pravico. Vaša zemlja ne sega namreč do meje samo navzdol, ampak tudi navpično v zrak. Po obč. drž. zakonu ima namreč lastnik zemlje pravico do vseh korenin sosedovega drevesa, ki rastejo v njegov svet, in do vseh vej, sadja, debla, ki rastejo od meje navpično čez njegovo zemljo. Vi imate torej vso pravico posekati tisti del debla in veje, ki raste čez vaše zemljišče. Svetovali bi vam pa, da mirnim potom opozorite soseda na to svojo pravico in ga prosite, da drevo odstrani. Če bi se pa protivil, pozovite ga jasno pred pričami, da to stori v določenem roku, sicer se boste sami poslužili te svoje pravice. Bolj priporočljiva je vsekakor mirna ureditev tega spora, kajti prisilna bi lahko dovedla do spora in razprtij, ki bi vam morda več škodovala kot pa tista jablan, ne glede na to, da bi tudi sosed bil s tem oškodovan.

Varstvo sadnih drevesc pred voluharjem. K. I. Lj. — Na svojem posestvu ste nasadili okoli 100 sadnih drevesc. Sosedje pa vam pravijo, da je tamkaj toliko voluharjev, da vam bodo zgrizli korenine vseh drevesc. Želite vedeti za sredstvo, s katerim se zanesljivo ubranite tega škodljivca — Kdor bi znašel zanesljivo sredstvo zoper voluharja, ta bi s svojim izumom lahko obogatel in vsi sadjarji bi mu bili večno hvaležni Žal da takega dobrotnika še ne poznamo. Sredstev je pa nešteto. Še najbolj so se obnesle pasti, s katerimi voluharja lovimo; so to cevi ali pa klešče. Za nje treba poiskati rove tega glodavca, kamor se nastavijo Nekateri priporočajo posaditi okoli drevesc krvavega mlečka, drugi zopet pora ali celo čebule, ker teh rastlin voluhar baje ne mara. Tudi s plinom se ga preganja in celo s karbidom. Res pa je tudi, da ga smrekovo vejevje odganja, ker ga bodice ovirajo pri njegovem ritju v zemlji. Treba pač to vejevje zakopati primerno globoko, toda ne preveč, ker voluhar rije bolj pod površino To bo za vas najcenejše sredstvo, zato ga poskušajte.

Ureditev vzornega hleva. I. A. K. N. — Podedovali ste hlev, ki je že 80 let star. Hočete ga vzorno urediti, zato želite dobiti popoln načrt zanj. — To bo pač težko šlo, da bi vam kdo na daljavo sestavil načrt za moderen hlev, ki naj nastane iz starega. Banska uprava, kmetijski oddelek, je izdala načrt za hleve in svinjake za male in srednje kmetije, v katerem so vse potrebne mere. Obrnite se na pristojnega okrajnega kmetijskega referenta, ki ima več takih načrtov na razpolago, in vam bo rad prepustil en izvod. Nato si izberite v svojem okraju kakega dobrega stavbnega mojstra, rajši takega, ki je že gradil kake vzorne hleve, ter ga naprosite, da vam na podlagi banovinskega načrta napravi poseben načrt za preuredbo vašega hleva. — Nekaj nasvetov v splošnem vam tu lahko podamo Najbolj zdrav je lesen strop, ker je zračen in topel. Naj ima tudi zračnik, da sopara lahko uhaja skozi streho in se seno nad njim ne kvari. Okna naj bodo po možnosti obrnjena proti jugu ali zapadu, vsekakor zavarovana proti burji; dovolj široka in bolj visoko ležeča. Jasli naj bodo rajši bolj nizke, da dobe živali raven hrbet Tla so najboljša betonirana, povrh pa lesen pod, ali pa samo iz opeke. Jarki za odtok gnojnice naj bodo dovolj nagnjeni, da se moča hitreje odteka v gnojnično jamo. Hlev bodi suh, svetel, zračen in parkrat na leto pobeljen, snažen, da se živina v njem dobro počuti. To so samo splošne smernice za napravo vzornega hleva Podrobne lahko dobite od okrajnega kmetijskega referenta.

VSAK nima toliko denarja, da more potovati v kopališče

TODA VSAKDO bi moral dati za zdravje letno 100—150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode

Radenski zdravilni vrelec onega z rdečimi srci.

„Apostolska ladja“

(Norveška tihotapska zgodba)

Bilo je v času, ko na norveški obali razsajajo pomladanski viharji. Bil sem na inspekcijskem obrežnem potovanju. Spominjam se še, kako sem po dolgih, mučnih duševnih bojih obul dosti pretesne nove škornje, dasi sem odredil, naj bo vse zmeraj pripravljeno na pozor. Sedel sem v jedilnici za častnike in sem jedel zrezek s čebulo, ko je planil noter seržant Sigurd, tepec posebne vrste, in je javil nevarnost. Moral sem v galošah teči k obrežju, da sem tako dospel na krov izvidniške ladje. Saj sem si že vendar hotel privoščiti tiste vražje alkoholne tihotapce, ki so vtihotapljali navaden špirit v našo domovino! Zares, dragi moji, vsi smo

bili prepričani, da so bili to tihotapci iz Danske in so se skrivali za pečinami na morju. Da bi streljali na pristno škotsko žganje — tega nam srce le ne bi zmoglo.

Omenim naj še, da je obrežna čuvajniška ladja šla že trikrat na lov na prenarejeno barko, misleč, da je to enojambornica tihotapskega kralja Idarja Bjereja. Nekoč so jo bili opazili, kako se je bila za neko sipino zasidrala poleg neke večje ladje. Čuvajniška obrežna ladja je odrinila od brega, a obe enojambornici sta skupno brzeli pred njo. Streljali so na nas prav tako kot mi nanje in je bil celo neki naš kadet ubit.

Idarju Bjereju nismo mogli kaj dokazati. Čez nekaj tednov se je izkrcal v Drontheimu s tovorom polenovke in brez vsakršnih rokomavhov. Tako so stale te reči, ko sem tedaj sedel v jedilnici in jedel zrezek s čebulo. Pa je torej pritekel seržant Sigurd, jaz sem skočil v galoše krčmarja in stekel k obrežju.

Stal sem s poveljnikom čuvajniške barke poročnikom Hansenom, na poveljniškem mostiču. Namerili smo se proti pečini, kjer so bili baje opazili tihotapske barke. A ni bilo treba pluti tako daleč, zakaj, daljnovidi so nam koj pokazali obe enojambornici, ki sta na vso moč pluli v daljavo. Vedel sem, da je pred nami tisti preklemani »špiritni Idar«. Začeli smo ga zasledovati. Ko smo izstrelili tretji opominjevalni strel, je ena barka obstala. Bila je danska. Zagnali smo se v pravi pravcati dir za nesramnim ubežnikom. To je bil brez dvoma Bjere, ki je imel na vesti mrtvega kadeta in »mačka« tisočev pristaniških delavcev in je bil mimo tega še kriv, da je bil seržant Sigurd, tepec posebne vrste, vselej tako ostudno pijan, kadar je dobil plačo! To pa — seveda — ni bilo v čast ugledu naše armade.

Ko smo se približali za streljaj daleč — imeli smo le en majhen topič — smo trikrat ustrelili na »stoj!« in smo začeli nato hudo streljati, češ

naj vedo, da je to pot zares. Merili smo na neko točko, kakih dve sto metrov daleč od enojambornice. Petkrat smo tjakaj ustrelili in smo petkrat zagledali, kako je šinil kvišku steber vode v tisti razdalji od enojambornice. Ta pa — saj je bil beg nemogoč — je na vso moč odbrzela proti čerem in se je nenadoma, medtem ko smo mi divjali za njo, razletela, razletela tako, kakor pač eksplodira pet tisoč litrov špirita!

Pa konec.

Enojambornica se je vsa raztreščila, valovi so raztrgali ogrodje in mi nismo mogli ničesar dognati, kar bi bilo moglo stvarno podkrepiti našo sumnjo.

Poročnik Hansen je bil ves iz sebe. Jaz za svojo osebo — sem ga miril, saj sem bil zares prepričan, da se je Idar Bjere s posadko vred rešil preko čeri v gozdove, in sem mu dopovedoval, da je nemogoče zažgati ladjo, če je prej ne zadeneš in sem mu še razkladal princip peklenskega stroja na elektriko, čigar uporabljivi pomen je bil Idar Bjere brez dvoma že dognal.

Dozdevalo se je, da je Idar Bjere izginil brez duha in sluha. Njegova družina je objavila mrtvaško naznanilo. Javnost je napadala »mornariške morilce«. Tihotapstvo je cvetelo.

Kmalu zatem, ko se je »potopila« enojambornica, se je neka verska ločina izmislila, da je opremila tako zvano »pridigarsko ladjo«. Ljudje so tedaj dejali tej ladji »apostolska ladja«. Namesto bandera je imela v ospredju mogočen križ. Vozarila se je od otoka do otoka in neki solzavi rdečebradec je pridigal zoper pijančevanje, ki da celo »državne oblasti izmaliči v morilce in ubijalce...«

Lahko mi verjamete, da sem Idarja Bjereja zasledoval še dalje, čeprav sem bral oznanilo, da je mrtev. Sem pač nejeveren Tomaž. Zatorej sem tudi nekoč ponoči dal ustaviti »pridigarsko ladjo«, ki je križarila med otoki.

Toda, ta čudovita ladja, ki je bila mimo drugega opremljena tudi z jako silnim motorjem, je zbežala.

To pot sem dal streljati naravnost vanjo. Zadeli smo v celo — enojambornica je začela goreti.

Dospeli smo do nje in smo vzeli k sebi dva ranjenca in tri zdrave može. Oni veliki križ je bil padel v morje.

Goreče ladje nismo mogli odvesti s seboj, a jaz sem stopil na krov in si ogledoval vrvje te odlično urejene tihotapske ladje. Posadka se je vedla prav tako molčeče ko takrat oni zajeti Danci, vendar sem bil uverjen, da je bil tudi Idar Bjere na ladji. Tihotapec na krovu pridigarske ladje... Izginil je.

Čez osem in štirideset ur pa sem ga našel. Razcefrani oblaki so viseli pod luno. V menjajoči se svetlobi je bilo videti obrise križa, ki je romal po valovih. Zibal se je in nagibal z valovanjem morja...

Odpeli smo čoln in smo odveslali tjakaj. Križ, ki se je zdelo, da roma po morju, se je bil sam zasidral. Naš izstrelek mu je bil prebil železne spone, ki se je z njimi držal ladje. Ker je bil navpično obtežen, ga je morje stoječega odneslo in se je zasadil v kamnitni prod. Idar Bjere je

visel na križu. Z vrvjo se je bil privezal nanj, njegovi mrzli prsti so se krčevito oklepali svetega križa, ki ga je bil onečaščal s tihotapstvom.

Bil je mrtev.

Morskega razbojnika smo zakopali v prod na obrežju. Križ še zdaj stoji na njegovem grobu, v spomin in opomin. (Per Schwenzen.)

Noč pozabljenja

»Nikar ne delajte neumnosti, gospodična!« Doktor Sidney Beveridge je v zadnjem hipu potegnil dekle, ki je hotelo skočiti v reko, nazaj. Že deset minut je opazoval krhko postavico in je po njeni omahujoči hoji spoznal, kaj namerava.

»Ne vtikajte se v stvari, ki vas nič ne brigajo,« je dejalo dekle in ga srdito pogledalo.

»Počemu bi radi umrli, otrok moj?«

»Ne nadlegujte me! Izpustite mi roko, ali...«

»Ali pokličete stražnika,« je gospod dokončal stavek in jo s silo odtrgal od obrežja. Dobrohotno je dodal: »Nikar ne mislite, da mi je za norčije. Saj bi bil lahko vaš oče. Zdravnik sem in mogoče vam morem kaj pomagati.«

Samomorilka se je vsa okrenila k njemu — bila je zares lepa, nežna, mlada osebica — in je trpko dejala: »Meni ne more nihče več pomagati. Jaz sem preganjana žival in mi ni moči več živeti.«

»To delate iz hipnega obupa.«

»Nikakor. Dolgo sem o tem premišljala,« je zašepetala tako bolestno, da se je doktorju v bridkosti skrčilo srce.

»Dajte, nekaj vam povem,« je dejal. »Tu blizu stanujem s svojo sestro. Povedali mi boste vse in obljubim vam, da vas izpustim na svobodo, če boste čez uro še teh misli.«

Dekle je drhtè obleklo dežni plašč na svojo suho postavico, potem pa je skomignila: »Ne bom se premislila, ker se nimam za kaj premisliti. A če že hočete zvedeti...«

Čez nekaj minut nato je dr. Beveridge odvedel neznanko v svojo pisarno in ji dal kapljic za pomirjenje živcev. Vrgla se je v naslonjač k peči in je ždela ondi in strmela v ogenj. Skuštrani, črni kodri so ji padali na bledo lice in iz njenih mačjih oči je sevala brezupna žalost.

»Zanesite se name, otrok moj,« je milo povzel zdravnik. »Človek sem, ki vse razumem.«

»Tudi to?« Odpela si je gumijasti plašč in zdravnik je osupel zagledal rumeno-belo progasto obleko bližnje ženske kaznilnice. »Da boste vedeli, zakaj,« je rekla trudno in hripavo, »zdaj me boste pa radi pustili na mojo pot! Pobegle kaznjenke ne smete imeti pod svojo streho, sicer bodo še vas zaprli.«

Vstala je, a zdravnik jo je spet potisnil v naslonjač. »Z obraza vam berem, da niste zločinka. Pripovedujte mi!«

Dekle je dolgo molčala, potem je s preprostimi besedami opisala svoje življenje, rekoč: »Moj oče je bil bogat, a gospodarska kriza ga je pritirala v kremplje oderuha, ki ga je do dna uničil. Oče se je ustrelil, jaz sem pa še isto noč vzela njegov koničasti nož za rezanje papirja in sem šla k oderuhu Weiggleyu v stanovanje. Nisem ga poznala. Ne da bi se mu bila prijavila, sem zdrevila skozi odprta vrtna vrata v hišo in njegovo sobo in — sem ga — zabodla. Posli, ki so pritekli z vseh strani, so me hoteli na mestu raztrgati, toda rešil me je človek, ki je stopil iz sosednje sobe in — ki je bil — Wriggley, oderuh sam. Moja žrtev torej ni postal on, marveč sem zabodla nekega starca, ki ga je bil oderuh prav tako uničil ko mojega očeta. V žepu so mu našli samokres, policija pa je iz poslovilnih pisem dognala, da je nameraval ustreliti najprej Wriggleya, nato pa sebe. Jaz pa sem tega nesrečneža v zmoti usmrtila! — Seveda so me dali v kaznilnico in toliko, da nisem zblaznela. Spomin na mojo nedolžno žrtev me je preganjal in trpinčil. Kaznilnico bi bila še prenesla, a svoje vesti nisem mogla več. V norišnico pa nočem priti — rajši umrjem.«

Doktor Beveridge je zamišljeno poslušal. Ni bil sodnik; bil je sočuten človek, ki je motril žaloigro življenja z drugačnih točk kakor vršilci paragrafov, ki so za to poklicani, da izrekajo grozotne sodbe. Njegov poklic mu je veleval, da pomaga in ne uničuje. »Otrok moj,« je krotko povzel, »zdaj vidim vse jasno. Vi ne hrepenite po smrti; hrepenite po pozabljenju. Le strahoten spomin vas žene v obup.«

»Samo smrt mi more dati pozabljenje.«

»Motite se... Če bi vam jaz mogel dati pozabljenje, ne da bi umrli?«

»Ne verujem v čudeže.«

»Čudežev ne znam delati. Morem vam pa preteklost izbrisati iz spomina in vas odrešiti očitkov, ki vas mučijo. Brez dvoma ste že slišali kaj o primerih, ko je kdo zaradi kakega padca ali sunka na glavo izgubil spomin. Zdravniška veda more z operacijo doseči isti učinek. Del kosti vaše lobanje bo pritiskal na poedine dele možganov in ko se boste zbudili iz narkoze, se ne boste ničesar spomnili, kar se je bilo zgodilo pred operacijo.«

»Ali more vsak zdravnik to operacijo izvesti?« je dekle začudena vprašala.

»V teoriji že, a sicer le malokateri zdravnik. Jaz sem te operacije zmožen. V svetovni vojni sem po vojaških bolnišnicah izvedel več takih lobanjskih operacij.«

»Kaj pa, če se operacija ne posreči? Ali bolnik umrje ali zblazni?«

»Umrje.«

Dekle je vzdrhtelo.

»Saj — izgubiti nimam kaj... Na vse se pozabi?«

»Na vse. Niti svojega imena se ne boste več spomnili. A tudi bodočnosti se vam ni treba bati. Jaz bi skrbel za vas, dete moje. Moja mlajša sestra je vdova; če bi njena hči še živela, bi bila zdaj v vaših letih. Moja sestra bi vas bila tako vesela...«

Dekle je ganjena zrla v zdravnikove oči. »Hvala vam, gospod doktor,« je toplo dejala. »Dam se operirati. Napravite iz mene drugega človeka.«

Zdravnik si je zapisal dekletove podatke v svoj dnevnik in se je nato spravil na svoje krvavo delo. Lepo, bledo dekle se je pisala za Priscillo Bewster in ji je bilo ena in dvajset let.

Gospa Gershwinova, sestra zdravnika dr. Beveridgea, je vso noč presedela pri postelji bolnice. Ob šestih zjutraj je zbudila svojega brata: »Zbudila se je.«

Dekle je mirno ležala; njene razprte oči so zrle zdravnika, ne da bi ga spoznala. »Nič ne vem; kaj pa mi je?« je rekla z nežnim glaskom. »Kje pa sem?«

Operacija se je bila povsem posrečila.

*

O svoji preteklosti je vedela le toliko, kolikor ji je bil povedal njen dobrotnik dr. Beveridge. Zatorej je bila hči njegove, še v mladih letih umrle mlajše sestre in se je imenovala Florence Cumberson.

Štiri leta so mirno in srečno živeli skupaj; zdravnik in njegova sestra sta ljubila tega nesrečnega dekleta kot svojega otroka. Prva velika skrb se je pojavila, ko se je dekle, zdaj Florence, zaljubila v Franka Dovella, prvega asistenta svojega dobrotnika in je mladi zdravnik mislil na poroko. Prej ali slej se je to pač moralo zgoditi, a dr. Beveridge in njegova sestra sta le težko privolila v zakon.

Mladi par je odšel na ženitovanjsko potovanje v Evropo. Frank je hotel svojo ljubljeno Florence pokazati svojim londonskim sorodnikom. Bilo je v februarju in sredi morja je silovit orkan zgrabil ladjo z obema novoporočencema. Ko sta bila teden dni v Londonu, je dobil dr. Beveridge strašno pismo od Franka: da je Florence zaradi viharja na morju hudo zbolela, da so že mislili, da se ji je vnela možganska mrena. Vendar se to ni zgodilo, pač pa je oslepela. Frank je z letalom odpeljal svojo ljubljeno ženo k slavnemu očesnemu strokovnjaku v Pariz in je temu povedal, da si je Florence pred petimi leti zaradi padca iz avtomobila poškodovala lobanjo in je za nekaj časa izgubila spomin. Doktor Montescot, pariški zdravnik, je preiskal bolnico in zahteval zdaj takojšnjega dovoljenja za novo operacijo, ker bi Florence sicer do smrti ostala slepa.

Pri tej točki pisma se je gospa Gershwinova olajšano oddahnila, a njen brat je žalostno pripomnil: »Res je, doktor Montescot ji bo rešil oči, a po tej operaciji bo naša Florence postala spet Priscill Brewster. Izginila bodo zanjo ta leta pri nas, koj se bo spet vsega spominjala, odtlej, ko sem jo bil operiral. Niti naju niti Franka ne bo več spoznala. Spet bo pobegla kaznjenka, ki hoče umreti, da bi pozabila...«

Doktor Beveridge je brzojavil Franku, naj odložijo operacijo, dokler sam ne pride v Pariz. Upal je, da bo skupno s slavnim pariškim tovarišem našel kako srednjo pot...

Frank Dovell ga je ves drhteč od razburjenja sprejel na kliniki. »Počakati smo hoteli, a danes opoldne se je bolezen tako pohujšala, da je bila operacija nujno potrebna. Pred dvema urama je Montescot operirali Florenco in nadeja se, da bo spet videla. Montescot je odprl prejšnjo rano na lobanji in je osvobodil očesni živec izpod pritiska lobanjske kosti.«

Pet ur sta Frank in dr. Beveridge sedela pri postelji Florence in čakala, da bi se zbudila. Slednjič je počasi odprla oči. Doktor Beveridge jo je prestrašeno pogledal. Sunkoma se je povzpela kvišku in ljubki obraz se je od srda ves spačil. To ni bila več Florence; to je bila obupana kaznjenka. Trpko je vzkliknila:

»Zaman je bilo! Nisem izgubila spomina! Dajte mi obleko da se rešim s smrtjo, preden me odženejo v ječo. Nočem, nočem v norišnico!«

Beveridge jo je prijel za roko in jo skušal z nežnim glasom potolažiti: »Florence, moj ljubi otrok...«

»Zakaj mi pravite Florence? Jaz sem Priscilla Bewster. Kaj hoče ta človek tukaj?« Z grozo je zapičila pogled v Franka. »Ali ste od policije?«

Vsa kri ji je izginila iz lic. Prijela se je za obveze na glavi in je omahnila na blazino. Njeni možgani niso mogli prenesti te druge operacije in ne hudega razburjenja. Priscilla Bewster je bila mrtva. (Geoffrey Gillingstone.)

Cvetoča trgovina

Moj prijatelj je te dni odprl trgovino. Ljudje so si kar kljuko podajali. Snoči sem stopil k prijatelju, vprav preden je hotel zapreti trgovino. In tedaj so še prišle tele osebe:

Gospod, ki je vprašal, ali bi smel iz trgovine telefonirati.

Gospa, ki bi bila rada poiskala neki naslov v knjigi za naslove.

Deček, ki je hotel neko blago zamenjati, katerega je bil kupil v sosednji trgovini.

Neki gospod, ki bi bil rad pokazal nov izum za britje.

Gospodična, ki je vprašala, ali ne stanuje v tisti hiši nekdo, ki se piše Vodomec.

Pismonoša.

Postrešček, ki je prinesel zavoj za prodajalko.

Deklica, ki je prosila polo papirja, ker se ji je bil zavoj pretrgal.

Gospod, ki bi bil rad pogledal naslov nekega stanovanja.

Otrok, ki je vprašal, ali vedo, koliko je ura.

Gospa, ki je vstopila, se zmedeno ozirala in rekla, da je vstopila v napačno trgovino.

Debel gospod, ki se je hotel malo oddahniti.

Elegantna gospa, ki je vprašala, ali ne bi dobila kake malenkosti za srečolov neke dobrodelne prireditve.

Gospod, ki je prosil ognja za cigareto.

Nekdo, ki je prodajal srečke.

Ženska, ki je vprašala, ali ni včeraj pozabila tu dežnik.

Ko so vsi odšli, je moj prijatelj zaprl trgovino in jaz sem mu dejal: »Tvoja trgovina pa zares cvete. V teh desetih minutah, kar sem tukaj, je prišlo sedemnajst oseb.«

»Motiš se,« je odvrnil prijatelj, »osemnajst jih je bilo.«

»Natančno sem štel. Sedemnajst jih je bilo.«

»A sebe si pozabil prišteti, dragi moj!«

(Zetterstroem.)

To je umetnost!

Mojster je vzel prazno steklenico s police in rekel vajencu: »Nace, skoči mi po steklenico piva!«

»Pa denar?«

»Tako! Denar bi tudi še rad imel!« je dejal mojster. »Za denar dobi vsak tepec pivo, a pivo brez denarja dobiti — to je umetnost!«

Vajenec je vzel steklenico in je odšel.

Kmalu se je vrnil, postavil je prazno steklenico na mizo in rekel: »Tako, zdaj pa pijte!«

»Kako naj pa vendar pijem? Saj vendar ni ničesar v steklenici?«

»Iz steklenice, kjer je pivo notri, lahko vsak tepec pije,« je odvrnil vajenec, »a pivo piti iz steklenice, ki ga ni notri, to je umetnost!«

»Peter — ali si spet z vrati orehe trl?«

*

Matevž se je oženil, kmalu pa se je pričel v domači hiši ravs in kavs, kar je tudi župniku prišlo na uho. Ko ga je nekoč srečal na vasi, ga je lepo nagovoril: »No, Matevž, kako je v zakonskem življenju?«

Matevž: »O, prav veselo, zelo veselo.«

Župnik: »Tako? Jaz sem pa nekoliko drugače slišal.«

Matevž: »Vidite, takole je, gospod župnik, kadar se skregava in ona pograbi kako reč, recimo, likalnik, ponev ali kaj drugega in jo vrže vame, tedaj je ona vesela če me zadene, če me pa ne, sem pa jaz vesel.«

*

Škotska

»Hči moja,« je dejal Škot svoji hčeri. »Tomi me je pravkar prosil, ali te sme zasnubiti, pa sem mu kar obljubil, da ga vzameš.«

»Oh, oče, jaz nočem iti od matere!«

»Kdo pa to zahteva? Mater kar s seboj vzemi!«

»No, naj ima gospod profesor tudi kakšno veselje...«

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Jest zdej res še sama ne vem, kuku bo ta reč iz našem šulskem knigam in pa našem maternem jezikam ven izpadla. En prauja, de bo še use dober. Za kerga bo dober, pa nubeden na puve. Drug pa spet trdja, de na bo nč ta prauga iz tega ven pršlu. Kar je sklenen, je sklenen in nubena žauba nam na bo pumagala, če se še tku mažema z no. Šulske knige in pa materen jezek nam boja že sem puslal, de se nam na bo treba s takem rečmi tle kfretart.

Sej še ni doug ud tega, ke se je pelala ud nas ena velika deputacija dol u Belgrad zavle šulskeh knig, in pa, de b na mblu u Drausk banuvin duvolen sluvensk guvort, ke sma že vajen. Koker sem brala, je bla ta deputacija hedu prjazen sprejeta. Če sa ji priredel tud kašen banket, koker je navada, pa ni stal u nubenmu časupies. Puluvične vožne mende tud nisa dubil, ke menda nisa zajna prusil. Tu sem pa zvedla, de sa ji ublebil, de boja že skusel reč tku uštimat, de bo prou.

Sej za en tal je prou, de na pugervaja ud nas, de b mogel kar sami šulske knige tiskat, ke mama že drugeh skrbi dost na puklne. Daukarija tku ve, de sma mi u usakem uzire zmeri točen. Nej potli tud naši brati neki za nas streja. Use tud na morma sami naredit, ke nas je tku mal. Naš materen jezek nej nam pa kar pesteja, ke Buh nima rad, de b se drug u take reči utekval, ke jim nč mar na greja.

Puglejte, kuku je tam u Švajc. Tam sa tud trje narudi kar skp u en državu, ke usak drgač guvari, pa se useglih med saba zastopja, in se nekol zavle jezika med saba na špeteraja. Švajcarji holt guvareja pu soje, Francozi pu soje, Lahi pa pu soje. Tam nekol eden drugmu sojga jezika na usiluje, ke veja, de u ni Bugu ne ldem dupadliu. Jezek more ustat tak, koker ga je Buh ustvaru. Če glih če eden več jeziku guvort, nej se jih pa sam navad.

De m bote verjel, de Bugu res ni lubu, če se lde u negave stvari utekujeja, vam bom pa jest prec tlela en dukaz duprnesla.

Puglejte! Soje čase je živu tlela nek u našeh hribeh en puščaunk. Jest na vem glih, ki je blu tu. Če se na motem, je blu tu tamla na Grmad, al je blu pa na Šmaren gor. Na Goluce vem de ni blu, ke tam ni blu nekol nubenga puščauka.

Ta puščaunk je nuč in dan sam molu, pa sladke kurenince je grizu, koker sma jih mi, ke sma bli še utroc. Dondons pa še sladkeh kureninc več nimama, ke je taka kriza na svet. Ta puščaunk se je drgač čist dober pučutu, sam tu ga je mutil, ke mu je hodu en slauček usak dan na ušesa brlizgat. Kar na ena vejca se je usedu in začeu tku piskat, de je puščaunke kar skuz ušesa letel. Sevede, tu je pa puščaunka pr mulitu mutil. Tega žvižgajna je biu že tku set, de ga ni mogu več prenašat. Use žiuce je mou že pufrderbane. No, enkat mu je blu pa tega žvižgajna kar zadost. Druzga mu ni čez ustal, koker de se je ubrnu s prošna kar naraunast na Buga. Sevede te prošne ni nič štemplou. Prveč zatu ne, ke ni mou nč gnarja, de b kupu štempel. Drugeč pa tudi ni glih vedu, kašen štempel b mogu na prošna prpopat. Kene, štempelnu mama res tulk, de se že človk več najne na spuzna. Kene, mama držaune, mama banuvinske in pa še mestne puvrh. Sam božjeh takseneh mark še nimama, ke b ble pr zdejšneh časeh še ta narbl putrebne.

Prosu je Buga, nej slaučke prepuve, de na bo več žvižgu puščaunke na ušesa. Če že na more bit tih, koker sa ribe, nej pa raj muka ket krave, meketa ket koze, al pa riga ket osu. Sam žvižga nej nekar, ke žvižgajne mu je že tku žiuce pufrderbu, de že mol tešku.

Sevede puščaunk se je čist zanesu, de bo Buh negava prošna uslišu in slaučke kratkinmal prepuvedu žvižgajne enkat za useli. In drug juter je puščaunk kar veseu ustou in začeu golt, koker punavad. Pr seb s je pa mislu na tihem: Buh je moja prošna uslišu in zdej bom mou gmah pred to marcina, ke ja ni več gor na vej. Puščauk se je pa hedu motu. Ni še zmolu celga Učenaša, pa je že spet začeu slauček brlizgat gor na en vej, de je kar skuz ušesa letel. Puščaunk se je seveda začudu, kuku je tu, de negava prošna ni bla uslišana, ke je vender tku lepu prosu. Kar nejevolen je biu tku, de b se prec še na kašna viši inštanca ubrnu, če b vedu, na kera se mu je treba ubrnt.

No, ene par dni je še putrpou, kulker se je dal. Ke pa tega brlizgajna le ni blu ne konca ne kraja in sa bli negau žiuci že čist fuč, je pa še enkat prosu Buga, nej ga vender usliš in slaučke prepuve ta večen brlizgajne in da gmah puščaunke.

Vite, Buh pa ni uzmerju slauca. Buh je uzmerju puščaunka in mu reku: »Pusti peti mojga slauca, koker sem u grlo ustvaru.« Kuku je blu pol naprej, pa na vem. Veste, mene tekat ni blu zraven. Če se na motem, mene tekat še na svet ni blu. Jest sem brala u prouzaprou u Prešerne. Kulker je men znan, pa Prešeren nekol ni lagou. Sej ket advukat tud lagat ne sme. Asten pol bo že res use tku, koker sem vam puvedala.

No vite, zdej nej pa eden reče, če nisa naš jugosluvenari res mal prfrknen, ke pugervaja ud nas, de morma začet drgač guvort, koker nam je Buh grl ustvaru. Tu ja na gre. Kerga boma pa ubugal, če Buga na boma? Mi kar naprej govorma tku, koker nam je Buh grl ustvaru in koker sa nas mame učile, pa bo dober. Jugosluvenarju ja ni treba puslušat. Kua pa mama ud nb? Sam za zgaga delat sa na svet, prou nč za druzga. Zdej, ke mama tud »Sluvenska akademija znanast in umetnast«, ja ja na boma pustl na cedil? Tu b blu grdu ud nas. Mi kar ustanmo Sluvenci, koker sma bli, enga srca in pa ene krvi. Jugosluvenarje pa pestima še naprej slama mlatet, koker sa ja mlatil duzdej. Murde se nm tu splača. Nam se ne.

Zadenč ja je »Jugosluvenarsk narud« spet enkat pulomu. Scer tu ni nč čudenga. On jo ja pulom, keder zine. Če b tla jest use negave pulumije naprej prnašat, b mogla ja nuč in dan žlebedrat, pa še na vem, če b mogla use puvedat. Zadenč se je skubacou na Ukrajinčane. S takim veselam je prpoudvou, de se boja mogel ud zdej zanaprej Ukrajinci u ludskeh šulah rususk učit. Tu je edin prou, prau »Jugosluvenarsk narud«. Koker se kaže, na bo nekol doug, pa bo reku, de b blu edin pravilen, de b se mogel tud Sluvenci, kar jih je pršlu pud Lahe, u ludskeh šulah lašk učit, kurošk Sluvenci pa nemšk. Zdej pa eden reče, če ni mal prsmujen. De b se mogel putemtakem tud Hučevari u ludskeh šulah sluvensk učit, tu b pa pu negavem mende ne blu pravilen. Serbus! K. N.

Razvezano snopje

Grbi slovenskih mest

Zadnjič, v nedeljo, smo zvedeli, kdaj so slovenska mesta dobila mestne pravice, danes pa si oglejmo, kakšne grbe so imela ta mesta. Prvi grbi sploh spadajo pod konec XI. stoletja, v dobo križarskih vojsk. K nam so prišli iz zapadne Evrope. Nosilec grba je ščit. Barve je različne: rdeče, modre, zelene, črne, redko tudi sive, poleg tega je še zlate (rumene) in srebrne (bele). — 1. **Brežice:** V polkrogu ščita je voda, nad njo se dvigajo trije hribčki, srednji je višji, izza teh se dviga visok zlat klin, nad vodo je belo polje. — 2. **Celje:** Na modrem polju tri šesterokrake zvezde, in sicer zlate. — 3. **Črnomelj:** Črno polje, na tem polju je okrogel stolp, rdeč, s kroniščem, z odprtimi vrati in tremi polokroglimi okni. — 4. **Gornji grad:** Trolistna detelja na modrem polju, ki jo zagrinjata beli zavesi; za njo je strma gora s cerkvico na vrhu, zgoraj v vsakem kotu zavese pa je po ena zlata zvezda. — 5. **Jesenice:** Pred kratkim nastalo mesto nima grba. — 6. **Kamnik:** V modrem polju na zelenih tleh bela grajska vrata s kroniščem, iz katerega se dviga rdeča streha z belim nadzidkom in kroniščem. Pred vrati dva zmaja, med njima je devica s zlato krono in kačo. Na desni ščip, na levi pa šesterokraka zlata zvezda. — 7. **Kočevje:** V modrem polju za lesenim plotom rdeče pokrit grad s štirioglatim stolpom in kroniščem ter kupolo, poleg stolpa še okrogel stolp s štirimi okni. Desno je sveti Jernej z nožem in knjigo. — 8. **Kostanjevica:** Na zelenih tleh v modro polje se dvigajo trije stolpi, rdeči, srednji je manjši, vsak stolp ima polkrožna vrata in po eno štirioglato okno. — 9. **Kranj:** Na modrem polju je z glavo na desno stran obrnjeni orel. — 10. **Krško:** V modrem bela cerkev, stolp ima koničasto streho, polokrogla polokrogla vrata z dvemi oglatimi okni, ostalo je brez strehe, na zidu je križ, desno je sveti Janez Evangelist. — 11. **Laško:** Na modrem ščitu tri srebrne lilije z zlatimi obrobki, pozneje zlate lilije. — 12. **Ljubljana:** V rdečem polju na zelenem hribčku je bel večoglat stolp z dvakratnim kroniščem, odprtimi vrati, nad njimi so tri okna. Na gornjem delu stolpa sta dve okni, na vrhu stolpa je v desno smer obrnjen zlat zmaj. — 13. **Ljutomer:** Prvotni grb je bil srebrni ščit ,v katerem divja enorogi zmaj, v levem gornjem kotu so tri rdeče krglje. Pozneje so dodali še zmaja, pred katerim se konj visoko vzpenja. V ozadju so trije holmi. — 14. **Lož:** V modrem polju je pečina, kjer na desni, na vzvišenem delu kleči v zlatem oblačilu devica, proti kateri jaha sv. Jurij v oklepu z rdečo perjanico, ki se bori z zelenim zmajem. — 15. **Maribor:** V rdečem polju na zelenih treh vrheh sta dva okrogla stolpa, ki imata koničaste rdeče strehe, med njima so mestna vrata. Nad tem gradom pa je razpet bel golob. — 16. **Metlika:** Na belem polju nad zelenim je stolp, katerega čuvata dva krokarja, kar je gotovo znamenje čuječnosti pred Turki. — 17. **Novo mesto:** Na srebrnem polju je rdeč prestol, kjer sedi s krono na glavi neznan cesar, ki drži v dvignjeni desnici modro kroglo z zlatim križem, v levici pa zastavo zlate barve. — 18. **Ormož:** V modrem polju je na zelenem gričku stolp z odprtimi vrati; na desni je zlato sonce, na levi polmesec. — 19. **Ptuj:** V zelenem rdeč križ, pod njim pa zlata šesterokraka zvezda. Prvotno je bil v grbu še sv. Jurij. — 20. **Radovljica:** Prvotno je bil v belem polju na zelenem polkrogu mož, ki je držal v levici zlat lemež, v desnici pa zlato kolo. Pozneje pa je grb imel samo kolo. — 21. **Slovenj Gradec:** V zelenem je srebrni zid z odprtimi vrati, vrata imajo deloma zlato rešetko, na tem zidu sta dva stolpa, med njima je rdeče pokrita stražnica. — 22. **Slovenska Bistrica:** V rdečem so trije vrhovi, nad vsakim vrhom je okrogel stolp s petimi okni. — 23. **Škofja Loka:** V zlatem polju je na zelenih tleh bel grad s tremi šesterooglatimi stolpi, obstranska stolpa imata koničasto streho. Pod srednjim stolpom je koničast portal, v katerem je na levo stran obrnjena kronana glava z rdečim ovratnikom. — 24. **Šoštanj:** (Pisec teh vrst ni mogel najti podatkov.) — 25. **Tržič:** V modrem polju je bil grajski zid iz rezanega kamna in štirimi odprtinami za orožje. — 26. **Višnja gora:** Na srebrni podlagi je od spodaj na zelenih tleh bel grad z odprtimi vrati. Na vsakem oglu je po en štirioglat svod z belimi kroglami, ki sloni na stebrih, znotraj pa je po ena moška oseba. — Take grbe imajo naša slovenska mesta.

Križanka

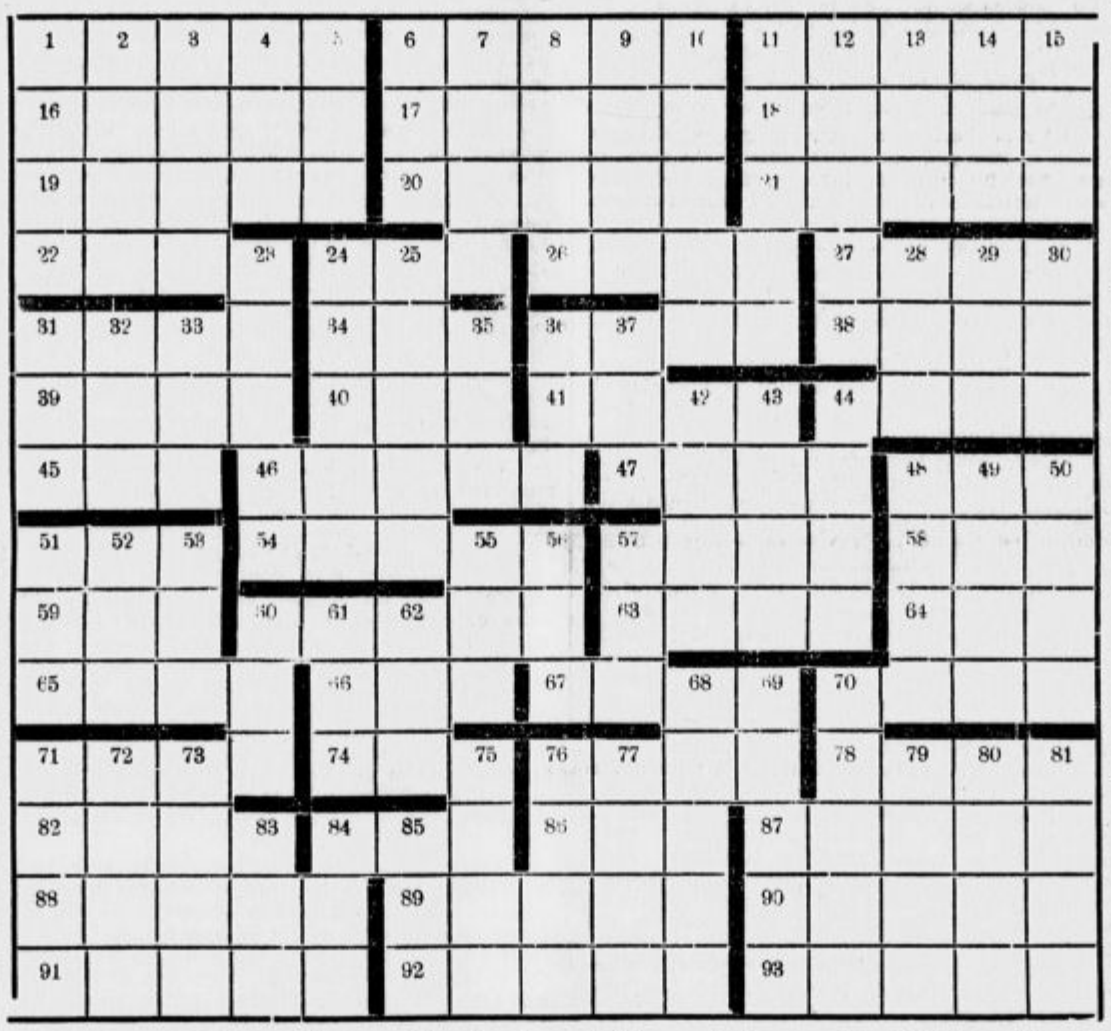

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začno pri številkah, nehajo pri debelejših črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. elementarna katastrofa, 2. poganska boginja sreče in nesreče, 11. druga beseda za rojstvo, 16. Chateaubriandova romantična povest, 17. večje leposlovno delo v prozi, 18. tuja beseda za nravoslovje, 19. stara dolžinska mera, 20. prostor za igre in boj v starorimskem cirkusu, 21. tuja beseda za področje, 22. važnejša država v Zadnji Indiji, 24. ruska reka, ki se pri Nižjem Novgorodu izliva v Volgo, 26. del človeka, 27. gorenjski izraz za ogon, 31. gospodinjsko opravilo, 34. tuja beseda za tečaj, 36. strup, ki se nahaja v čaju, 38. važnejša trdnjava v severni Afriki, 39. sestavina zraka, 40. slavnostna poveličujoče pesem, 41. preprosta lesena zgradba, 44. vzrok bolečine, 45. prebivalec dela Nemčije, 46. žensko krstno ime, 47. glasbeno orodje, 48. del obraza, 51. skrajšano moško krstno ime, 54. dan v tednu, 57. svetopisemska oseba, 58. ženska oseba iz svetega pisma, 59. druga beseda za silo, 60. sodobna jugoslovanska politična osebnost, 63. otroško papirnato pokrivalo, 64. del živalskega telesa, 65. višji rimski uradnik, 66. vrsta zemlje, 67. živinska krma, 70. kmečko orodje, 71. predpis za sodobni kroj, 74. del obleke, 76. druga beseda za ovitek, 78. močvirni plin, 82. važnejša reka v vzhodni Aziji, 84. naslovna oseba iz Gotovčeve opere, 86. soustanovitelj Rima, 87. tuja beseda za prijeten vonj, 88. druga beseda za pleme, 89. važnejše rusko pristanišče ob Črnem morju, 90. vrsta cvetličnega okrasja, 91. tuja beseda za napev, 92. del cveta, 93. sodobna španska osebnost.

Navpično: 1. važnejša reka na Štajerskem, 2. moško krstno ime, 3. vrsta glinaste posode, 4. italijansko mesto ob Adiži, 5. vodna žival, 6. priprava za merjenje časa, 7. važnejša reka na Gorenjskem, 8. del zidu, 9. kraj med Cerkniškim jezerom in Starim trgom pri Ložu, 10. tuja beseda za zgodovinske zapiske, 11. tuja beseda za pokrit hodnik na postaji, 12. naslovna moška oseba iz Shakespearove tragedije, 13. divja žival, 14. važen del glave, 15. viden izraz naklonjenosti, 23. pomembna osebnost iz francoske revolucije, 24. vrsta dobrega vina, 25. neznatnejši slovenski leposlovec (1851—1918), 28. tuja beseda za časovno razdobje, 29. turška gostilna, 30. ženska oseba iz svetega pisma, 31. domača žival, 32. grška črka, 33. del pokore, 35. industrijska rastlina, 36. del sobe, 37. starogrški bog vetrov, 42. druga beseda za živalsko krmo, 43. tuja beseda za žgano pijačo, 44. leseno mlinsko korito, 48. rimski cesar, hud preganjalec kristjanov, 49. poljski pridelek, 50. vrsta zračnega gibanja, 51. del naslova, 52. elektrotehnični izraz, 53. važen del glave, 55. tuja beseda za odmev, 56. ptica pevka, 57. ud družine, 60. druga beseda za strast, 61. vrsta zračnega gibanja, 62. turški naslov, 68. tuja beseda za potujočega pastirja, 69. vrsta živinske krme, 70. sodobni šahovski velemojster, 71. izraelska čudežna jed v puščavi, 72. arabsko moško ime, 73. del sobe, 75. del Trbovelj, 76. velika ptica, 77. del telesa, 79. večja utežna enota, 80. del očenaša, 81. skrajšano žensko krstno ime, 83. večja skupina čebel, 84. skrajšano žensko krstno ime.

Rešitev uganke z dne 6. marca 1938

Rešitev križanke:

Vodoravno: 1. kolos, 6. krilo, 11. vazal, 16. Obir, 17. Arad, 18. eta, 19. meta, 20. repa, 21. moka, 22. vez, 23. otok, 24. Ural, 25. opasica, 27. rasa, 28. Novi, 32. komatar, 38. esej, 41. Adam, 42. osel, 43. Una, 44. Hora, 46. Žale, 47. Rača, 48. lak, 49. Oman, 50. Isis, 54. aga, 57. mora, 61. Ruma, 64. oaza, 65. Lot, 66. Isar, 67. atom, 68. Otok, 69. Ananija, 70. baža, 72. dota, 76. Salazar, 82. okov, 85. emir, 86. Eva, 87. miza, 88. soba, 89. seno, 90. las, 91. Amon, 92. atol, 93. Atena, 94. rokav, 95. Atila.

Navpično: 1. korun, 2. Ober, 3. lipa, 4. oral, 5. Samo, 6. krop, 7. raka, 8. Ida, 9. Levi, 10. otec, 11. vaza, 12. Amor, 13. Zeta, 14. Atos, 15. lakaj, 26. Salamina, 29. oda, 30. val, 31. ime, 32. kor, 33. osa, 34. meč, 35. tul, 36. Ana, 37. rak, 38. eho, 39. som, 40. era, 41. ažio, 45. Anam, 51. sat, 52. Izo, 53. sak, 54. Ala, 55. gon, 56. ata, 58. osi, 59. raj, 60. ara, 61. Rab, 62. uta, 63. mož, 68. Odesa, 71. Avala, 73. omet, 74. Tine, 75. Aron, 76. Sela, 77. Avar, 78. laso, 79. zima, 80. Azov, 81. rana, 82. osat, 83. Koti, 84. obol, 87. mak.

13. marca

Rešitev zlogovnice:

1. Idaho, 2. vodovod, 3. avizo, 4. nabob, 5. Celje, 6. Apenini, 7. noraz, 8. kompromis, 9. acetilenka, 10. Radovan, 11. prijatelj, — **Ivan Cankar: Podobe iz sanj.**

Rešitev vremenske številnice:

Ček, dan, šiv, prt, bol, sum. — **Če na štirideset mučenikov dan ni lepo, tudi štirideset dni potem ne bo.**

Šah

V restavracijski sobi hotela Celjski dom je bil v nedeljo občni zbor Slovenske šahovske zveze, katerega se je udeležilo 15 delegatov, zastopnikov 15 šahovskih klubov za nad 500 članov teh klubov. Odborniki so podali kratka in jedrnata poročila, ki so pokazala, da je bilo zvezino delo zelo uspešno. Prireditev, ki je bila v načrtu za isti dan kot občni zbor v Celju, je preložena na maj mesec in bo v Celju. Na občnem zboru je bil izvoljen nov odbor. Zelo zaslužni večletni zvezin predsednik Anton Kozina zaradi prezaposlenosti ni mogel sprejeti ponovne izvolitve, kar bo za zvezo težko nadomestljiva izguba. Gosp. Kozina je bil v priznanje za zasluge soglasno izvoljen za častnega člana zveze. Za novega zvezinega predsednika je bil izvoljen agilni slovenski šahist Ciril Vidmar, od katerega moremo upravičeno pričakovati, da bo predvsem s šahovskimi prireditvami skušal dvigniti naš šah. To mu bo tem prej uspelo, ker so bili izvoljeni tudi dobri sodelavci: prof. Osterc, Bolha Ivan, Tomažič Bogo, Bajec Ivo, Klakočer, Juršič, Bizjak, Kovač, Zupan in Bezrukov. Z novim odborom je brez dvoma zagotovljena kontinuiteta v delu, kot ga je tako uspešno pričel prvi odbor z g. Kozino na čelu in s sodelavci dr. Bajcem, Klakočerjem, Erkerjem, C. Vidmarjem in drugimi. Prihodnji občni zbor bo v Ljubljani, datum bo pa določil odbor. Občnemu zboru v Celju so šahisti popoldne priključili še brzoturnir s šestnajstimi udeleženci. Prvo mesto je dosegel Šiška, drugo C. Vidmar in za temi so pa boljša mesta zasedli celjski šahisti.

*

Pred kratkim se je začel turnir za prvenstvo U.S.A., ki je zelo močno zaseden. Igrajo znani mojstri: Reshewsky, Fine, Marshall, Kashdan, Dahe, Simonson, Harrwitz i. dr. Zanimivo bo, kako se bo uveljavil Kashdan, ki sta ga Reshewsky in Fine v zadnjih letih po uspehih pustila precej zadav. Kashdan je že lansko leto v Stockholmu pokazal visoko formo. Danes prinašamo lepo Kashdanovo partijo, ki jo je odigral pri tekmah v Manhattan-chess-klubu v tem letu.

Denker — Kashdan.

1. d2—d4, Sg8—f6 2. c2—c4, e7—e6 3. Sb1—c3, d7—d5 4. Sg1—f3 (po teoriji je na tem mestu bolje Lc1—g5, ker more črni n aigrano potezo s c7—c5 doseči zadovoljivo igro.) Sb8—d7 5. Lc1—g5, c7—c6 6. e2—e3, Lf8—c7 (pričakovati je bilo tukaj, da bo črni izbral znano Cambridge-Springs obrambo z Dd8—a5 itd.) 7. Dn1—c2, 0—0 8. Lf1—d3 (tukaj je mnogo močneje Ta1—d1, ker pomaga belemu do boljše igre. Na igrano potezo doseže črni izenačeno igro.) d5×c4! 9. Ld3×c4, Sf6—d5 10. Lg5×e7, Dd8×e7 11. 0—0, Sd5×c3! 12. Dc2×c3, b7—b6 (črni je pripravil razvoj svojega damskega lovca in s tem premagal otvoritvene težave.) 13. e3—e4 (beli ima še malo prednost v središču.) Lc8—b7 14. Ta1—d1, Tf8—d8 15. Tf1—e1, Ta8—c8 16. Lc4—b3, Sd7—f6 17. Dc3—e3, c6—c5 (s tem nevtralizira črni še prednost belega v središču.) 18. d4×c5, Tc8×c5 19. Td1×d8+, De7×d8 20. Dc3—f4 (beli se že mora brigati za obrambo e-kmeta. Potrebno je pa bilo namesto igrane poteze Sf3—d2, ker sedaj črni na fin način doseže iniciativo.) Dd8—c7! 21. Tf1—d1 (na D×c7 T×c6 bi ne šlo Sf3—d2, ker črni zaradi možnega mata na prvi liniji e-kmeta vseeno vzame.) h7—h6 22. Df4×c7, Tc5×c7 23. e4—e5, Lb7×f3 24. g2×f3, Sf6—h5 (črni si je priboril boljšo končnico in v nadaljnjem svojo prednost zelo fino izkoristi.) 25. Kg1—g2, g7—g5 26. h2—h4, Tc7—c5 27. h4×g5, h6×g5 28. Td1—d8+, Kg8—g7 29. Td8—a8, Sh5—f4+ 30. Kg2—g3, Tc5×e5 31. Ta8×a7, Te5—e1 32. Ta7—b7, Te1—h1! (črni igra na mat. Če sedaj beli vzame na b6, ne bo mogel po f7—f5 braniti mata.) 33. Lb3—c2, Kg7—f6 34. Tb7×b6, Th1—h3+ in beli se je vdal. Na edino možno potezo Kg3—g4 pride Th3—h2! z grožnjo mata na g2, proti čemer beli nima obrambe. V vsakem poteku zelo zanimiva in poučna partija.

• • •

Tehnika:

Polarizirana svetloba pri motornih vozilih

Z naraščanjem avtomobilskega prometa naraščajo vedno bolj tudi prometne nesreče. Temu dostikrat ni vzrok samo nepazljivost vozačev, ali slaba organizacija prometa, ampak tudi tehnična nepopolnost sodobnih vozil.

Eno izmed najbolj perečih vprašanj, ki še nikakor ni zadovoljivo rešeno, je vprašanje razsvetljave cest. Najbolj enostavno bi bilo, da bi se ceste z žarnicami dovolj in enakomerno razsvetlile, toda to bi zahtevalo preveč denarnih žrtev. Zato so poiskali raje drugo pot, namreč da vozilo samo pred seboj razsvetljuje pot. Če so prilike ugodne, če je cesta suha, bela, če nima preveč ovinkov in če ni na njej preveč nasproti vozečih vozil, še nekako gre. Kadar pa ti pogoji niso izpolnjeni, ne preostane vozaču nič drugega, kakor da hitrost vozila zmanjša.

Vozača motornega vozila najbolj moti, kadar mu nasproti vozi vozilo, ki ga z močno svetlobo svojih žarnic slepi. Po policijskih predpisih morata pri srečanju obe vozili luči zasenčiti in zmanjšati hitrost, toda to nevšečnosti nikakor ne odpravi, posebno, če je na cesti mnogo nasproti vozečih vozil. Seveda si z napredujočim razvojem motornih vozil strokovnjaki zelo prizadevajo, da bi nedostatke odpravili. Izmed mnogih načinov, ki so jih preskušali, se vidi, da se bo še najbolj obnesla razsvetljava s polarizirano svetlobo. Polarizirana svetloba ima namreč lastnost, da prodira skozi nekatera telesa samo v določeni ravnini. Motorna vozila bi se pri tem načinu morala opremiti s svetilkami, ki bi dajale polarizirano svetlobo. Nasproti vozeči avtomobilisti pa bi imeli stekla, oziroma naočnike, ki ne bi propuščali svetlobe iz luči nasproti vozečega vozila. Gotovo je, da bi tako iznajdbo, če bi se v praksi obnesla, vsi vozači z navdušenjem pozdravili.

• • •

Zlogovnica

Iz naslednjih 32 zlogov: ar — be — ca — ce — če — dvor — ev — fe — ger — ja — ja — ja — ja — jaj — kow — nal — ne — nik — od — pla — pu — ri — ska — sta — stek — šin — ti — tro — van — vec — vi — vo — sestavi enajst besed z naslednjim pomenom:

1. večje mesto na Norveškem, 2. odličen slovenski operni pevec, 3. največji otok v Egejskem morju, 4. srednjeveški plemiški strežaj, 5. pomembnejša poljska književnica, 6. majhno jajce, 7. stara dolžinska mera, 8. poljski plevel, 9. cerkvena milost, 10. tuja beseda za vojni plen, 11. druga beseda za gorivo.

Prve in tretje črke, brane od zgoraj navzdol, povedo pregovor.

Sport

Današnji šport

Hašk : Ljubljana. Ob 15.30 na igrišču Primorja.

Predtekma **Hermes : Svoboda** (prvenstvena) ob 13.45.

V Planici bodo mednarodne skakalne tekme ob 10.30.

Mariborski šport

SK Rapid gostuje s svojim I. moštvom v Čakovcu. ISSK Maribor ima oster trening A in B teama.

SK Jadran : SK Mars. Ob 10.15 na igrišču »Ilirije« za Kolinsko tovarno.

Kranj : Slovan. Na igrišču »Ilirije« za Kolinsko tovarno ob 8.15 zj.

Celjski šport

Danes ob pol 4 popoldne bo na igrišču pri Skalni kleti prijateljska nogometna tekma med Atletiki in SK Hrastnikom.

Smučarski maraton

Smučarski klub Ljubljana razpisuje tekmo v smučarskem vztrajnostnem teku na 50 km. Tekma se bo vršila 20. marca 1938 na Pokljuki s startom in ciljem pri Sport-Hotelu. Start ob 7.30. Tekmuje se v treh kategorijah, in sicer:

I. kategorija: verificirani tekmovalci JZSZ nad 20 let starosti;

II. kategorija: verificirani tekmovalci JZSZ, starostni razred;

III. kategor.: vojaki, ki niso verificirani pri JZSZ.

Tekma velja obenem kot zvezno prvenstvo. Tekmuje se po pravilih JZSZ. Prvoplasirani prejmejo častna darila. Prijavnine ni. Prijave do petka, dne 18. t. m. na g. Koprivca Franca, uradnika TPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta, sicer do dne 19. t. m. na vodstvo tekme Sport-Hotel, Pokljuka. Žrebanje, razlaga proge in zdravniški pregled bo dne 19. t. m. ob 18. uri v Sport-Hotelu.

Radio

Drugi programi

Nedelja 13. marca: 8 Vesel nedeljski pozdrav (plošče) — 8.15 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve — 8.45 Postni govor (g. dr. Fr. Kimovec) — 9 napovedi, poročila — 9.15 Vesela glasba (Radijski orkester) — 10.30 Prenos koncerta srednješolskih zborov iz opernega gledališča — 12.30 Rezervirano za prenos iz Planice: Reportaža z mednarodne tekme v smuških skokih — 13 Napovedi, poročila — 13.20 Prenos iz Planice (nadaljevanje) — 16 Nastop gojenk uršulinske šole v Škofji Loki — 17 Kmečka ura: Pomladno oskrbovanje travnikov (g. inž. Rado Lah) — 17.30 Koncert lahko glasbe, sodelujeta Sornov kvartet in kvartet mandolin — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nacionalna ura: Goethe in Vuk Karadžič (Luka Smodlaka) — 19.50 Slovenska ura: a) Čajkovskij: 1812, uvertura (plošče), b) 13. marec pred devetdesetim letom (1848) in Slovenci (g. Rudolf Dostal), c) Radijski orkester — 21 Plošče — 21.15 Bežigrajsko pevsko društvo — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Valček in polke (plošče).

Ponedeljek 14. marca: 12 Dvorak: Slovanski plesi (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Pisano polje (plošče) — 14 Napovedi — 18 Zdravstvena ura: Zadušitve in umetno dihanje (g. dr. Anton Breceljj — 18.20 Dvorak: Slovanska rapsodija (plošče) — 18.40 Kulturna kronika: O dr M. Opeki (msgr. dr. Josip Debevec) — 19 Napovedi poročila — 19.30 Nacionalna ura: Cilji in pota vzgojne politike (g. dr. Karel Ozvald, univ. prof.) — 19.50 Zanimivosti — 20 Orkestralni koncert, sodelujejo: Radijski orkester, g. prof. Karlo Rupel in g. Slavko Korošec — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke glasbe iz restavracije Emona.

Programi Radio Ljubljana

Nedelja 13. marca. Belgrad: 20 Narodne pesmi, 20.30 Gledališki prenos — *Zagreb:* 20 Mandoline in kitare, 21 Zabavni program, 22.20 Plesna glasba — *Dunaj:* 19.40 Zabavni koncert, 22.35 Plesna glasba — *Budimpešta:* 20 Orkestralni koncert, 22.40 Ciganski orkester — *Rim-Bari:* 17 Gledališki orkester, 21 Koncertni večer — *Praga:* 19.10 Celo, 20 Slavnostni koncert, 22.35 Plesna glasba — *Varšava:* 19.35 Pestra glasba, 21.15 Zabavni program, 22 Klavir — *Sofija:* 20 Lahka in plesna glasba, 21.30 Klavir, 22 Vokalni koncert, 23.15 Operetna glasba — *Berlin:* 20 Zabavni koncert — *Königsberg:* 19.10 Orkestralni koncert — *Hamburg:* 20 Ljudski koncert — *Vratislava:* 20.35 Veliki orkester — *Lipsko:* 18 Wagnerjeva opera »Tristan in Izolda« — *Köln:* 20 Orkestralni koncert — *Stuttgart:* 19.30 Opera 20.45 Bachove skladbe, 21 Orkester in zbor — *Monakovo:* 20 Händlove in Beethovnove skladbe — *Beromünster* 20.15 Cerkvena glasba, 21.05 Plesna glasba.

Ponedeljek 14. marca. Belgrad: 20 Opera — *Zagreb:* 20 Ženski kvartet, 20.50 Violina, 21 Odlomki iz Schuberteve operete »Pri treh mladenkah«, 21.30 Lahka glasba, 22.20 Kavarniška godba — *Dunaj:* 18.55 Opera »Džamileh«, 22.30 Plesna glasba — *Budimpešta:* 21.10 Gledališki prenos, 23.15 Ciganski orkester — *Rim-Bari:* 21 Violina, 22 Operetna glasba — *Praga:* 19.10 Koncertni večer — *Varšava:* 20 Mali orkester, 22 Simfonična glasba — *Berlin:* 20 Veliki orkester.

Smučarski tečaj ZFO

Prihodnje dni bodo fantovski odseki prejeli okrožnico z razpisom tridnevnega smuškega tečaja namenjenega za podzvezne, okrožne in odsekovne smučarske vodje. V prvi vrsti je mišljen teoretično-praktični tečaj za organizatorje omenjenih edinic, če se bo pa prijavilo dovoljno število tekmovalcev, se bo vršil isti čas in na istem kraju, toda pod posebnim vodstvom tudi tečaj za tekmovalce v vseh štirih disciplinah.

Tečaj se bo vršil od 25.—27. marca na Krvavcu in ga bo vodil zvezni smučarski referent br. Sešelj, ki bo po potrebi pritegnil v pomoč še druge za to usposobljene moči.

Ker je tečaj za napredek in enotnost smučarstva v fantovskih vrstah velikega pomena, zato apeliramo na vse odbore podzvez in okrožij ter na vse odseke, da naj pošljejo v tečaj svoje odposlance.

Pismene prijave naj se pošljejo na Zvezo fantovskih odsekov najkasneje do 21. tega meseca.

Prvenstvo dravske banovine v boksu

Preteklo nedeljo so se vršile v Trbovljah v priredbi agilnega SK Trbovlje borbe za prvenstvo Dravske banovine. Borbam je prisostvoval tudi celokupni odbor Jugoslovanske boks. zveze.

Dopoldne so v polfinalih nastopili sledeči pari:

Welter kateg.: Schweiger P. S. K.:Kerin SK Trbovlje. Zmagal je v prvi rundi Schweiger.

Drugi par v welter-kategoriji sta bila: Lipe R. Slovan:Korbar Trbovlje; zmagal je Lipe po točkah, ker je bil neprimerno boljši tehničar.

V srednji kategoriji sta nastopila stari rutinirani boksač Štrukelj P. S. K.:Sadar Trbovlje; zmaga je bila prisojena Štruklju, ki je bil tehnično mnogo boljši; a Sadar bo lahko s sistematskim treningom še mnogo dosegel.

Naslednji par sta tvorila v srednji kategoriji Volčič Slovan:Čurk Trbovlje; zmagal je Volčič v prvi rundi z tehničnim knock-autom.

Popoldne sta kot prva nastopila v srednji kategoriji domačina SK Trbovlje Sadar:Čurk, ki sta se oba odlikovala z veliko voljo in požrtvovalnostjo. Zmagal je zasluženo Sadar po točkah.

Najlepša borba je bila med Schweigerom P. S. K.:Lipetom S. K. Slovan. Kljub temu, da je Lipe nastopil brez treninga, je bil neprimerno boljši tehničar in prva runda je pripadala njemu, v drugi je bil enak, a v tretji mu je zmanjkalo moči in je izgubil z malo razliko točk.

Tretji nastop v welter-kategoriji je bil med Kerin:Korbar, zmagal je Kerin po točkah.

Naslednja para v srednji kategoriji sta nastopila stari rutinirani boksač Štrukelj P. S. K., ki je nastopil že preko šestdesetkrat in mladi Volčič od S. K. Slovana. Zmagal je Štrukelj po točkah. Mladi Volčič bo lahko žel še mnogo lepih uspehov, ako bo redno in sistematično treniral.

Zadnji nastop je bila borba v poltežki kategoriji med Balohom S. K. Slovan:Majcen S. K. Trbovlje; v vseh treh rundah je bil Baloh v silni premoči; videlo se mu je, da je v izredno dobri formi in se vestno pripravlja za bližnje državno prvenstvo. Bil je tehnično zelo dober. Tudi Majcen se je popravil zadnje čase in je mnogo boljši kot preje. Zmagal je Baloh premočno po točkah.

V težki kategoriji je prvak Ipavec od P. S. K., ki pa je bil brez nasprotnika, saj je on tudi prvak Male zveze v težki kategoriji.

Končni rezultat borb je naslednji:

Mušja kategorija: Razboršek SK Trbovlje.

Perolahka: Meglič PSK Maribor.

Welter: 1. Schweiger PSK; 2. Lipe R. S. K. Slovan; 3. Kerin Trbovlje.

Srednja: 1. Štrukelj PSK; 2. Volčič S. K. Slovan; 3 Sadar Trbovlje.

Poltežka: 1. Baloh Evsti, S. K. Slovan; 2. Majcen SK Trbovlje.

Težka: Ipavec Josip P. S. K.

Sodnik je bil J. S. g. Šlezinger, ki je sodil odlično.

Zahvala za to uspelo prireditev gre pred vsem g. predsedniku Kokalju in neumornemu športnemu delavcu in športniku g. Majcenu, ki se je trudil, da povzdigne boksarski šport v Trbovljah.

Uradna vremenska poročila

Tujskoprometnih zvez Slovenije. JZSZ in SPD

Rateče-Planica, 870 m: +1, sončno, mirno, 70 cm snega, srenec, skakalnice uporabne.

Kranjska gora, 810 m: +1, barometer se dviga, sončno, mirno, 40 cm snega, srenc, sankališče uporabno.

Vršič, 1601 m: 150 cm snega, sren, podnevi srenec.

Krnica: 200 cm snega, sren, čez dan srenec.

Dovje-Mojstrana, 650 m: +4, sončno, mirno, 10 cm snega, sren.

Zlatorog v Bohinju, 530 m: —1, sončno, mirno, 90 cm snega, sren.

Dom na Komni, 1520 m: —3, sončno, 170 cm snega, srenec.

Skalaški dom na Voglu, 1540 m: —2, sončno, 150 cm snega, srenec.

Velika planina, 1558 m: —2, sončno, mirno, 80 cm snega, po robovih kopno, sicer osrenjen.

Ribnica na Pohorju, 715 m: +6, sončno, mirno, 10 cm južnega snega.

Senjorjev dom, 1522 m in Koča pod Kopo, 1377 m: +3, sončno, mirno, 100 cm snega, srenec.

Ruška koča, 1249 m in Pesek, 1382 m: +3, sončno, mirno, 50 cm snega, srenec.

Rimski vrelec, 530 m: —1, sončno, mirno, 15 cm snega, srenec.

DODATNV POROČILO Z DNE 11. MARCA 1938:

Koča na Ročci, 1395 m: +5, deloma pooblačeno, vetrovno, 60 cm snega, srenec.

Gorjuše, 1000 m: —1, pooblačeno, mirno, 40 cm snega, sren.

Mozirska koča, 1344 m: —2, deloma jasno, 120 cm snega, sren.

•

Triglavske postojanke SPD Staničeva koča in koča Zajezeram sta stalno oskrbovani od 15. marca dalje. Vsem planincem priporočamo, da napravijo svoje smučarske ture v Julijskih Alpah po možnosti že v marcu mesecu, ko je v tem gorskem predelu najlepša smuka. V prvi polovici aprila bo — kakor kaže — v Triglavskih postojankah večji poset ter bodo koče SPD predvidoma dobro zasedene, medtem ko bo meseca marca povsod dovolj prostora. SPD v Ljubljani priredi 19 in 20 t. m. smučarski izlet v dolino Triglavskih jezer pod vodstvom smuškega učitelja. Prijave sprejema pisarna le do 15. t. m., ker je omejeno število udeležencev. Dom na Komni vedno vabi številne smučarje, saj ni drugje najti tako lepih smuških terenov kot v tem okolišu. »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru se letos preurejuje, vendar se vrši obrat nemoteno naprej, tako da more dobiti vsak turist potrebno hrano in prenočišče na poti v Triglavsko pogorje. Planince-smučarje opozarjamo, da morajo biti previdni pri sončenju, ker ima pomladansko sonce v planinah veliko moč ter kaj rado nastanejo hude opekline pri neprevidnem sončenju. Vsak naj nese s seboj dovolj mazila za kožo. V Kamniških planinah vabi Dom na Krvavcu in koča na Veliki Planini, kjer je še vedno dovolj snega za primerno smuko. Podrobne informacije prejmete v pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4, I. nadstropje.

SK Grafika. Sledeči igralci naj bodo ob 9.30 na igrišču Jadrana: Marn, Bačak, Felle, Trobevšek, Žagar, Pipan, Usnik, Gestrin, Strohmajer, Bežan, Smolnik, Bizjak, Jankovič, Rone, Rosman, Cimperman. Igramo s SK Slavijo. — Načelnik.

Preklic.

Podpisani preklicujem vse, kar sem govoril žaljivega o Kondrič Kristini roj. Zaje iz Ljubljane in izjavljam, da je neresnično, kar sem raznašal o njej.

Novo mesto, dne 10. marca 1938.

Kondrič Ivan.

Videm ob Savi

Telovadna akademija. Na praznik sv. Jožefa bosta fantovski odsek in dekliški krožek zopet priredila telovadno akademijo, ki bo po pestrosti sporeda prekašala ono 8. decembra. Na sporedu so številne telovadne in pevske točke. Pri telovadnih točkah bodo nastopili tudi naši mali telovadci, dečki in deklice, na kar posebej opozarjamo. Na praznik zjutraj bodo imeli člani in članice obeh odsekov skupno sv. obhajilo. Med jutranjo sveto mašo bo ljudsko petje.

K večnemu počitku smo spremili v četrtek gospo Marijo Pleterski, roj. leta 1851 na Šremiču. Pokojna je bila Slomškova birmanka, globoko verna in dobro vzgojena. Čitala je do zadnjega nemške in slovenske knjige. Bila je naročnica nedeljskega »Slovenca« in »Slovenskega gospodarja« ter podporna članica raznih dobrodelnih društev. Bog daj njeni duši večni mir!

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24, proda dne 29. marca 1938 na javni dražbi ca. 820 plm mehkega tehničnega lesa na panju iz svojih gozdov pri Straži. Dražba se vrši pri Šumski upravi v Straži pri Novem mestu.

Razglas, pogoji, tiskovine in pojasnila se dobijo pri gornji upravi v Ljubljani in pri Šumski upravi v Straži.

Finančne interesente

na udeležbo za izdelavo suho lepljenih

vezanih plošč, mizarskih plošč (panel) in furnirja

išče lesna industrija v Sloveniji (center).

Gonilna sila, para, elektrika, moderna sušilnica na razpolago

Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod **„Siguren uspeh / 300"**

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24-I., proda na javni dražbi dne 6. aprila 1938 ca. 580 plm iglaste hlodovine na panju iz svojih gozdov pri Krvavipeči, občina Velike Lašče.

Razglas, pogoji, tiskovine in pojasnila so na razpolago pri gornji upravi in pri Revirnem vodstvu Krvavapeč, pošta Rob pri Velikih Laščah.

I. 3913/37-9.

Dražbeni oklic

Dne 12. maja 1938 ob 9 dopoldne bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Lisce vl. št. 105. Cenilna vrednost 536.810 din; najmanjši ponudek 299.592 din. Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Celju.

Sresko sodišče v Celju, odd. VI., dne 25. februarja 1938.

✚

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naša blaga gospa

MARIJA BAYR

vdova računskega svetnika

danes ob 3 v 87. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 13. marca ob pol 5 popoldne izpred mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 12. marca 1938.

Žalujoči ostali.

✚

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je danes zapustil naš oče, stari oče, gospod

JAKOB GORJANC

posestnik

Pogreb predragega pokojnika bo v ponedeljek, 14. marca ob 8 zjutraj izpred hiše žalosti Primskovo št. 69 na tukajšnje pokopališče.

Primskovo pri Kranju, dne 12. marca 1938.

Žalujoči ostali.

Maurice Leblanc: 60

Izredne pustolovščine Arsena Lupina

Otok tridesetih krst

Franc se je vrgel v njeno naročje. Izbruhnila je v ihtenje, ne da bi zinila besedico.

Nasproti njima je Veselko veselo udarjal s šapama in ju postrani gledal.

»Mama,« je rekel Franc, »don Luis je tu.«

Prijela je don Luisa za roko in jo dolgo objemala, medtem ko je Franc šepetal:

»Vi ste rešili mamo.. Vi ste rešili mamo...«

Don Luis ga je prekinil:

»Ali mi hočeš napraviti veselje, Francelj moj? Ne zahvaljuj se mi .Če se hočeš komu zahvaljevati, se daj prijatelju Veselku. Ne pozna se mu, da je v vsej drami igral tako važno vlogo. In vendar je bil on v nasprotju s hudobnim človekom, ki vaju je preganjal, dobri duh, molčeč, razumen in skromen.«

»Oh, tudi vi!«

»Jaz nisem, ne skromen, ne molčeč in zato občudujem Veselka. Pojdimo, Veselko, pojdi z menoj, nehaj se držati na smeh. Morda bi tvegal, da bi moral tu prebiti celo noč, kajti mati in sin bosta ure in ure skupaj prejokala...«

VIII.

BOŽJI KAMEN.

Podmornica je mirno plula po morski gladini. Don Luis je bil obdan od Štefana, Patrika in Veselka.

»Kakšna kanalja ti je ta Vorski!« je rekel. »Videl sem že mnogo lopovov, toda nobenega takega kalibra.«

»Torej v tem primeru...« je pripomnil Patrik Belval.

»Torej v tem primeru...« je ponovil don Luis.

»Prehajam k stvari, o kateri sem vam že govoril. Držite v rokah pošast, potem pa jo spustite! Ne da bi pomislili, da to ni prav... pomislite, koliko zla bo morda še storil in ga tudi gotovo bo storil. Ali ne vzamete zato nase težko odgovornost za zločine, ki jih bo zagrešil?«

»Ali je tudi vaše mnenje tako?« je vprašal don Luis Štefana.

»Ne vem dobro, kakšno je moje mnenje,« je odgovoril Štefan, »ker sem bil pripravljen za vse pogoje, le da bi bil Franc rešen. Toda vendar...«

»Vendar bi hoteli drugačnega konca?«

»Priznam. Dokler bo ta človek živ in prost, se ga bosta morala Veronika in njen sin vedno bati.«

»Toda kakšnega konca? Proti takojšnji Francovi rešitvi sem mu ponudil svobodo. Ali bi mu moral obljubiti samo življenje in ga izročiti sodišču?«

»Morda,« je rekel kapitan Belval.

»Dobro; toda v tem primeru bi sodišče pozvedovalo in bi končno odkrili pravo identiteto tega človeka in bi obudili moža Veronike d'Hergemont in Francovega očeta.«

»Ne, ne!« je odločno vzkliknil Štefan.

»Ne, v resnici,« je v zadregi priznal kapitan Belval. »Ne, ta rešitev ne bi bila najboljša; toda čudno se mi zdi, don Luis, da niste našli dobre, ki bi nas vse zadovoljila.«

»Bila je samo ena,« je jasno izjavil don Luis Perenna, »bila je samo ena.«

»Katera?«

»Smrt!«

Nekaj časa so vsi molčali.

Nato je znova začel don Luis:

»Prijatelji, da sem vam držal govor, to ni bila igrača; in ne mislite, da je zadeva končana in da ste vi že izgubili sodniško vlogo. Nadaljuje se in sodniški zbor še ni zaključil seje. Zato vas prosim, da mi odkrito odgovorite: ali mislite, da Vorski zaslužl smrt?«

»Da,« je pritrdil Patrik.

In Štefan je odobraval:

»Da, nedvomno.«

»Prijatelji, «je nadaljeval don Luis, »vaš odgovor ni dovolj svečan. Prosim vas, da ga izgovorite po vseh pravilih in po vesti, kakor da bi stali nasproti obtožencu. Ponavljam: kakšno kazen je zaslužil Vorski?«

Oba sta dvignila roke in drug za drugim sta izjavila:

»Smrt.«

Don Luis je zažvižgal. Pritekel je Marokanec.

»Prinesi mi dva daljnogleda, Hadži.«

Ko mu je prinesel priprave, je ponudil eno Štefanu, drugo pa Patriku.

»Samo eno miljo od Sareka smo. Poglejta proti otoku; čoln je najbrž že na potu.«

»Da,« je rekel Patrik čez trenutek.

»Vidite tudi vi, Štefan?«

»Da, samo...«

»Samo? —«

»Samo eden je v njem.«

»Samo eden, zares,« je izjavil Patrik.

Zopet sta pristavila daljnogleda in eden izmed njiju je začel:

»Samo eden je ušel... jasno Vorski... Ubil je najbrž svojega pomagača Otona...«

Toda don Luis se je posmehnil:

»Kaj pa, če je ubil Oton svojega gospodarja Vorskega?«

»Toda... zakaj pravite to?«

»Spomnite se na prerokbo, ki je bila prerokovana Vorskemu, ko je bil še mlad: ‚Tvoja žena bo umrla na križu in boš ubit od prijateljeve roke.'«

»Mislim, da ne zadostuje prerokba.«

»Imam tudi druge dokaze.«

»Katere?«

»Dragi prijatelji, to je del zadnjega problema, ki ga moramo skupno razjasniti. Kako na primer vidva mislita o tem, da sem nadomestil Veroniko d'Hergemont z Elizo?«

Štefan je zmajal z glavo,

»Priznam, da nisem razumel.«

»In vendar je tako preprosto! Če bi kdo delal v salonu čarovnije, ali ugibal vaše misli, bi takoj vedela, ali ne? da ima pri teh umetnostih prijateljevo pomoč. In pri meni je prav tako.«

»Kako! Imeli ste pomagača?«

»Pri moji veri, da.«

»Koga?«

»Otona.«

»Otona! Toda saj se niste nikoli oddaljili od nas. Ali ste z njim govorili?«

»Kako bi se mi sicer vse posrečilo brez njegove pomoči? V resnici sem imel v tej zadevi dva zaveznika, Elfrido in Otona, ki sta oba izdala Vorskega, bodisi zaradi maščevanja, bodisi zaradi strahu ali pohlepnosti. Medtem ko ste vi odpeljali Vorskega daleč od Dolmen-aux-fées, Štefan, sem jaz govoril z Otonom. Po posredovanju nekaj bankovcev sva takoj sklenila zvezo in sicer proti obljubi, da bo odšel živ in zdrav iz te pustolovščine. Poleg tega sem mu povedal, da je Vorski skril zase petdeset tisoč frankov, ki jih je vzel sestram Archignat.«

»Kako ste to zvedeli?« je vprašal Štefan.

Od zaveznika, številka ena, od Elfride, ki sem jo potiho spraševal, medtem ko ste vi prežali na Vorskijev prihod. V kratkih besedah mi je odkrila, kar je vedela o Vorskijevem življenju.«

»Otona ste videli samo enkrat.«

»Dve uri pozneje, po Elfridini smrti in po umetnem ognju votlega kamna, sva imela drugi sestanek pri Dolmen-aux-fées. Vorski je spal pijan in Oton je bil na straži. Lahko si mislite, da sem izrabil to priliko, da sem spolnil svoje znanje o Vorskem, in zvedel sem, da Oton sovraži svojega gospodarja. Nato je razorožil Konradove in Vorskijeve revolverje, ali bolje, odstranil je krogle in pustil samo naboje. Prinesel mi je Vorskijevo uro in zapisnik ter prazen medaljon s sliko Vorskijeve matere, ki mu jo je nekaj mesecev prej ukradel. Vse te stvari so mi drugi dan služile pri igri čarovnika z Vorskim v kripti, kjer me je našel. Tako sva torej jaz in Oton delala s skupno pomočjo.«

»Dobro,« je dejal Patrik, »toda vi mu vendar niste rekli, naj ubije Vorskega.«

»Seveda ne.«

»Torej kdo vam dokazuje?«

Ljudje pred 100.000 leti

Izkopanine na slovečem Karmelu

Na znameniti Karmelski gori v Palestini znanstvena ekspedicija angleškega učenjaka sira Arthurja Keitha že 4 leta raziskuje tamkajšnje votline, v katerih je dognala mnogo sledov predzgodovinskega človeškega bivanja.

Karmel je hebrejska označba za to goro, ki je le 552 metrov visoka. Po slovensko bi se gori reklo »Sadovnjak«. Gora, ki je sestavljena iz apnenca, leži severno od Samarije ter je kakih 50 kilometrov dolga. Na tej gori sta bivala judovska preroka Elija in Elizej. Tukaj so v 12. stoletju bratje karmeličanskega reda ustanovili svojo prvo naselbino, ki pa so jo leta 1291 divji Saraceni razdejali. Pozneje je bila karmeličanska naselbina znova pozidana.

Torej na tej gori je mnogo votlin, v katerih so nekdaj prebivali ljudje. Po 4 letnem kopanju in raziskavanju se je sedaj angleški znanstveni ekspediciji posrečilo dobiti mnogo ostankov nekdanjih prebivalcev teh jam. Znanstveniki trde na podlagi teh najdb, da je človek v teh votlinah prebival že davno prej, preden je v Evropi napočila tako imenovana ledena doba. Znanstveniki morejo samo približno preceniti, koliko let so ti ostanki stari, in trde, da je človek, ki so ti ostanki od njega, prebival tamkaj najmanj pred 100.000 leti. Praprebivalci Palestine so vsekakor prvotni tip našega belega plemena.

Iz poročila angleškega učenjaka, ki je o tem predaval v londonskem znanstvenem društvu, posnemamo tele ugotovitve: Ena izmed votlin je bila visoka 2.40 m ter je bila od tal do vrha polna orodja iz zgodnje kamene dobe, okamenelih kosti raznih živali, ki jih je medtem že mnogo izumrlo, dalje kosti moških in žensk, ki so tisto orodje izdelovali in rabili. V drugi votlini je bilo pravo pokopališče, v kateri so našli ostanke 10 različnih ljudi. Med njimi so trije docela popolni okostnjaki. Vsega skupaj so na podlagi teh ostankov človeških kosti sestavili 13 različni ljudi. Med njimi so 4 otroci, vsi drugi pa so odrasli, ki so vsi razen enega stari manj ko 50 let. Iz tega sledi, da je povprečna starost tedanjega človeka bila precej nizka.

Da so bili okostnjaki tako dobro ohranjeni, je zasluga tistih ljudi, ki so svoje rajne tako skrbno pokopavali. Mnogo pa je pripomoglo tudi to, da so se kosti v apnencu bolje ohranile, kakor bi se bile v kakem drugem kamnu. Zato pa je bilo nenavadno težko kosti ločiti od apnenca, ki se jih je oprijel. Zato so morali cele sklade odkopavati in jih pošiljati v London, kjer šele so znanstveno mogli ločiti kosti od kamenja.

Posamezni okostnjaki se med seboj močno razlikujejo. Moški so bili velike rasti: 4 med njim so visoki 1.70 do 1.78 m. Zato pa so bile ženske precej majhne, komaj 1.50 do 1.60 m. Udje so bili močni in ravni. Ljudje so že takrat hodili in tekali kakor mi. Vendar se vsaka kost loči od kosti današnjega človeka. Široki prsni koš dokazuje, da so tedanji ljudje imeli močna prsa ter da so lahko dolgo tekli, ne da bi bili izgubili sapo. Lobanja je nekako tako velika kakor današnjega človeka in so bili tudi možgani približno tako veliki. Pač pa je nad očmi kost močno izbočena. Tilnik je močan in debel. Brada je kaj različna. Eni so imeli močno razvite brade, med tem ko jih drugi skoraj niso imeli. Vsaj tako kažejo ostanki. Tudi nos ni bil enoten. Vsekakor je večina imela take nosove, da spominjajo na današnji »rimski nos«, dasi so med njimi tudi okostnjaki, ki so imeli nosove, podobne današnjim Zamorcem. Vse okostnjake so razvrstili nekako po namišljenem razvoju. Najmanj razvit je na primer okostnjak ženske, ki je precej podoben okostnjaku tako imenovanega »Neandertalskega človeka«. — Eden izmed moških je pa že skoraj enak zgodnjemu Evropcu. Angleški učenjak Keith pa meni, da še nikakor ni našel selišča prvotnega človeka, ki je najbrže domoval kje v notranji Aziji.

Največjega pomena je ta najdba zaradi tega, ker nam osvetljuje, kakšno duševno življenje je živel človek pred 100.000 leti, to je v zgodnji kameni dobi. Vsekakor je sedaj dokazano, da je že tisti človek imel razvito duševno življenje ter da je svoje rajne skrbno pokopaval in jih oskrboval. Našli so trupelce zelo majhnega otročiča, ki je bilo položeno v grob sede s podvitimi nogami in na prsih prekrižanimi rokami. Največji izmed pokopanih moških je držal v roki že okamenelo čeljust divjega merjasca. Sodijo, da so mu jo dali v grob, ker je živ take reči rad jedel. Iz tega moramo tudi sklepati, da so ljudje, ki so svoje mrliče tako pokopavali, verovali, da življenje za rajne s smrtjo eš ni končano.

Najbolj pa je presenetila čudna najdba. Našli so moškega, ki je imel zdrobljen kolk, bedro in medenica pa sta bila preluknjana. Luknja v teh dveh kosteh pa je bila taka, kakršno naredi zelo ostro štirioglato orožje. In učenjaki doslej niti slutili niso, da bi bili ljudje v tako zgodnji dobi že poznali, izdelovali in uporabljali tako silno orožje. Splošno so učenjaki doslej mislili, da je bil takrat človek še tako zaostal, da ni znal delati drugačnega orožja, kakor le kije iz kamna. In vendar je znal že delati taka silna kopja in sulice kar dokazuje visoko kulturno stanje.

Lord Hailsham je postal predsednik angleške zbornice lordov na mestu lorda Halifaxa, ki je postal angleški zunanji minister.

Vlaki s čezmerno naglico:

Po vsej slovenski zemlji v pol ure

Profesor Wiesinger iz Curiha v Švici je 11. t. m. predaval v Frankfurtu na M. o tem, kako bi bilo mogoče hitrost brzih vlakov še bolj povečati, da bi brzi vlaki vozili tako naglo, kakor vozijo sedaj že avtomobili in letala. Profesor je dejal, da že celih 25 let študira to vprašanje ter je dognal, da bi vozilo na tirih prav lahko doseglo hitrost, ki je višja kakor 250 km na uro. Treba pa bi bilo v ta namen graditi lažje pogonske vagone, lažje vagone sploh in tudi lažje tire.

Ko so pred nekaj leti ponekod nekateri vlaki začeli voziti z naglico do 160 km na uro, je bil ves svet začuden. Dandanes pa je ta stvar enostavna, saj so avtomobilski dirkalci že dosegli naglico 430 kilometrov na uro Ne glede na to hitrost pa so letala še mnogo bolj urna. Treba pa je povedati, da je vozilu na železnem tiru mnogo lažje doseči večjo naglico, kakor pa avtomobilu. Šofer, ki vodi avtomobil, mora poleg brzine paziti še na krmilo, česar strojevodju ni treba, ker njegovo vozilo teče po tračnicah. Pri avtomobilu je še ta nevarnost, da se ob hudi naglici razpočijo gume na kolesih, kar ima za posledico veliko nesrečo. Vagonu na tračnicah taka nevarnost nikdar ne grozi.

Je pa velika ovira, ki preprečuje, da bi na sedanjih železnicah mogli uvesti stalen promet s tako imenovano »čezmerno naglico«. Taka naglica je trajno nemogoča na železnicah, po katerih hiti dosedanji počasni in hitrejši promet. »Čezmerno nagli« vlaki ne bi mogli voziti po progah, po katerih se ustavljajo osebni vlaki na vsaki postaji. Take postaje so velika ovira čezmerno naglemu prometu. Vozni redi so že dandanes tako občutljivi, da se najmanjša zamuda enega vlaka potem za dolgo pozna vsem vlakom na vsej progi. V tem oziru je bilo nekaj podobnega v cestnem prometu na tistih cestah, po katerih je šel navadni in avtomobilski promet. Zato so po Evropi začeli graditi posebne avtomobilske ceste nalašč za avtomobile. Kar se je lahko napravilo za avto, naj se napravi še za čezmerno nagli vlak. Zato predlaga predavatelj, naj se začno graditi posebne železniške proge za take vlake.

Predavatelj je delal poskuse, kaj bi bilo treba vse ukreniti, da se bi vse to moglo izvesti. Dognal je najprej, da bi bilo gonilne vagone treba delati mnogo lažje, kakor pa so sedaj. Poskušal je z gonilnimi vagoni, ki niso bili daljši kakor 2 metra in pol, pa ne težji kakor 45 kg. Na podlagi teh svojih poskusov trdi tole:

Gonilni vagon čezmerno naglega vlaka mora biti temeljito spremenjen, tako da ne bo težji kakor je avtomobil. Teža današnjega brzovlaka je tako velika, da na vsak sedež pride kakih 1000 kilogramov mrtve teže. Pri spalnih vagonih pa pride na eno ležišče celo 3000 do 4000 kg mrtve teže. Avtomobil pa ima na en sedež le kakih 200 kilogramov mrtve teže. Predavatelj trdi, da se bo pri čezmerno naglih vagonih ta mrtva teža dala zmanjšati za en sedež na kakih 120 kg. Če bodo vozila te vrste tako lahka, tudi gonilna sila ne bo treba biti močna. Poleg tega bo tak gonilni vagon imel pred seboj poseben propeler, ki bo pri naglicah nad 200 km imel posebno važno nalogo.

Kadar pa bo tak vlak dosegel naglico nad 400 km, se poveča nevarnost, da bi utegnil skočiti s tira. Temu pa se bo dalo odpomoči tako, da bodo tračnice nekoliko na znotraj nagnjene, in sicer za kakih 30 stopinj. Prav tako pa bo tudi kolesje imelo na obodih take vdolbine, da nikakor ne bo kolo moglo skočiti s tira, ker bo kolo teklo takorekoč pod ploskvijo tračnic. Pri takem materialu bo potem mogoče graditi tudi lažje železniške tire, kar bo dela le pocenilo.

Sicer ne vemo, kdaj se bo kaka država lotila tega dela, kakršnega si je zamislil profesor Wiesinger, še manj vemo, kdaj bo to posnemala naša država. Vemo pa, če bi se kaj takega enkrat uvedlo pri nas, bo vožnja iz Ljubljane v Belgrad trajala samo kako poldrugo uro do dve uri. Iz Ljubljane v Maribor pa bi tak vlak privozil v četrt ure, kvečjemu bi potreboval pol ure. Iz Maribora v Trst je okoli 300 km. Torej bi tak vlak po vsej slovenski zemlji vozil le nekaj nad pol ure. Koliko bomo seveda pri tem na boljšem, je drugo vprašanje.

Ali je Clemenceau umrl brez vere v Boga?

Na videz — da. Toda sedaj je izšla v Franciji knjiga E. Maira, v kateri je opisano življenje znamenitega trapista Don Chautarda. Iz nje posnemamo, da je Chautard l. 1902 prišel k Clemanceauu kot predsedniku komisije, ki naj določi, kateri redovi naj bodo v Franciji dovoljeni. Chautard je napravil na Clemenceaua tak vtis, da je rekel: »Nisem kristjan, toda razumem, da je lahko ponosen na svoj redovniški stan, če je kdo globok kristjan. Odslej me imejte za prijatelja.« 10 let potem je srečal Clemenceau zopet Chautarda in mu rekel: »Če bi kdaj imel voditi usodo Francije po vojni, tedaj do francoske duhovščine ne bi imel istega sovražnega razmerja kot prej. Predobro sem videl med vojno, da je krščanstvo ognjišče idealov. Videl sem, kaj so v jarkih storili duhovniki in redovniki. Francija mora vzdrževati ta vir idealov, sicer bo izginila.«

Oktobra 1928 je Chautard dobil od Clemenceaua karto, ki mu je sporočala njegovo bolezen. Chautard je odgovoril: »Ne pišem vam kot duhovnik, ampak kot prijatelj, ki vas iskreno ljubi in trpi od misli, da se v večnosti ne bi videla. Ne prosim vas, da molite, ampak samo za besedo, ki vse vsebuje: Bog. Usmiljenje bo storilo vse drugo.«

Po smrti je Don Chautard zvedel, da je redovnica, ki je stregla bivšemu »tigru«, kot so imenovala ministrskega predsednika Clemenceaua, slišala večkrat ponavljane zadnje besede: Moj Bog! Moj Bog! Moj Bog!

Štirinožni sel na Aljaski

Širni svet seveda ne ve, kdo in kaj je »Princ Dabby«. Lovci pa, ki love kožuharje ob reki Colville v ledenih puščavah Alaske, dobro vedo, da je »Princ Dabby« imeniten pes. Njegova pasja sreča ali nesreča je pač hotela, da ne skaklja kje na preprogah kake razkošne newyorške vile, marveč, da se mora siromak ubijati v ledenem severu.

Ta kuža že celih deset let opravlja službo poštnega sla na ledenem severu. Vsak teden po enkrat mora nesti pošto in novice od Forta Little Rock v Fort Harris, ki je celih 193 km vstran proti jugu. In po isti poti mora vsak teden nesti pošto nazaj v Fort Little Rock. Že celih deset let dirja veliki eskimski pes, ki je podoben velikemu volku, v ledenih nočeh mrzle in puste Alaske ter opravlja svojo dolžnost. Čeprav mora na tej dolgi in nevarni poti vsekdar premagati marsikako nevarnost, se je doslej še vedno zdrav vrnil.

»Princ Dabby« je vsekakor zaslužil, da bi mu ljudje, za katere vse to dela, dali kako psu primerno priznanje. Priznanje je res dobil, le da čisto amerikansko. Ko je zvesti kuža obhajal 10 letnico svojega zvestega službovanja v službi poštne uprave, je bila v Fort Little Rocku velika slavnost, ki se je je udeležilo mnogo imenitnih ljudi. Na slavnost so bili povabljeni vsi imenitniki tiste okolice, lovci, trgovci s kožuhovino in drugi, ki si morajo služiti svoj vsakdanji kruh v tistem visokem severu. Slavnost pa je vodil major Ainsworth ameriške armade, ki je ob tej priliki imel slavnostni govor ter je v imenu ameriške armade junaškemu psu podelil in izročil odlikovanje, kakršne ameriška armada poklanja svojim zvestim psom. Kakšna kolajna je to, ne vemo. To pa nam s te slavnosti časnikar le poroča, da je »Princ Dabby« imenitno sedel sredi gostov ter zvesto poslušal govor in majorja s svojimi zvestimi očmi ljubeče pogledal. Prav nič pa ne dvomimo, da bi bila njegovemu pasjemu srcu bolj kakor kolajna všeč klobasa ali posušena riba, kakršne eskimski psi tako radi žro.

»Princ Dabby« se svojim častilcem seveda ni mogel zahvaliti ter jim ni mogel pripovedovati, kaj vse je v teh letih na svojih službenih popotovanjih doživel. Saj so trdi možje že itak bili ganjeni, ko so slišali od majorja, kaj je pes v tem času junaškega naredil. Ko bi bil pa mogel govoriti sam kuža, bi bil lahko povedal, kolikokrat ga je na poti zajel snežni vihar, da pa si je s svojo aluminijasto poštno torbo skozi vse viharje utiral pot k cilju. Povedal bi bil, česar ljudje ne vedo, pač pa slutijo, kolikokrat se je na poti moral spoprijeti s svojimi sorodniki volkovi. Povedal bi bil, kolikokrat ga je človek z lasom lovil, ne da bi se polastil psa, marveč, da bi se bil polastil poštne torbe z njenimi vrednotami. Le malo dogodivščin vedo ljudje. Koliko jih je, ki za nje ljudje nikdar ne bodo zvedeli.

Dvakrat po 24 ur na teden mora »Princ Dabby« tekati od enega forta v drugi. Kadar mora nositi posebno važno pošto, mu dajo za spremstvo še dva močna pasja tovariša. Trije se lažje otepajo nevarnosti, kakor le en sam. Nekoč pa se je zgodilo, da najzanesljivejšega sla Alaske celih 9 dni ni bilo na cilj. Izginil je brez sledu. Ko so iz Forta Harrisa sporočili, da »Princa Dabbyja« s pošto ni bilo tja, se je s Forta Little Rocka odpravila cela ekspedicija, ki je šla iskat pogrešanega psa. Vojaki in lovci so se prostovoljno oglašali, da ga gredo iskat, ker so zvesto žival res vsi radi imeli. Brez uspeha so se morali vrniti po večdnevnem ikanju. Ko so pa prišli domov v Fort Littler Rock, se jim je odnekod privlekel naproti zvesti pes, ki je bil do kosti shujšan. Njegove sicer tako ognjevite oči so bile kakor ugasle in komaj se je še permikal. Kakor je vse kazalo, ga je na poti zajel snežni vihar, ki ga tam imenujejo »blizzard« in ga zakopal v sneg. Pošta je bila vsa nedotaknjena.

Da je imel hude boje z volkovi, se mu pozna, ker je nekoč prišel domov brez desnega uhlja. Pa tudi številne brazgotine in ugriznine po hrbtu in vratu dokazujejo, kako hude boje je zvesti človekov pomagač moral že izvojevati. Vendar poteka teh zgodb nikdar nihče ne bo zvedel, ker »Princ Dabby« zna sicer vse, le govoriti ne.

Krona in žezlo abesinskega cesarja

To dvoje je bivši abesinski podkralj maršal Graziani prinesel ob svojem prihodu iz Abesinije v Italijo ter slovesno izročil Mussoliniju. Ta pa je te dragocenosti velel prenesti v kolonialni muzej.

IVANHOE

Št. 79.

Zakrinkani snubec

Le kratek hip je Rebeka ostala sama. Že so se odprla vrata in vstopil je zakrinkan moški, ki je bil oblečen kakor kak izobčenec. Zdelo se je, kakor bi se sramoval svoje namere. Obotavljaje se se je bližal dekletu.

Vsa tresoča se je mlada Judinja snela z roke dva dragocena prstana in mu jih ponudila. »Vzemi ju,« je prosila, »pa se usmili mene in mojega očeta!«

»Tvoja zlatnina je dragocena,« je spregovoril zakrinkani, »vendar je le voda vpričo demantov tvojih oči ter biserov tvojih zob. Zarekel sem se, naj se zgodi karkoli, da si bom volil lepoto namesto bogastva.«

»Oh, vzemi odkupnino,« je še moledovalo nesrečno dekle. »Moj oče ti da vse, karkoli boš zahteval. Potem se boš lahko odkupil kazni za svojo pregreho ter boš lahko zopet svobodno bival med ljudmi.«

»Razumem,« se je oni oglasil tokrat v frankovskem jeziku. »Vendar si bo Front de Boeuf tudi brez tvoje priprošnje znal zagotoviti vse Izakovo zlato in srebro, ki ga potrebuje. Odkupnina meni pa je tvoja lepota in ljubezen!«

»Kaj slišim? Ti da nisi izobčenec?« je Rebeka tudi po frankovsko zaklicala. »Norman si in morda celo vitez. Prosim in rotim te, bodi viteški tudi z menoj. Kaj drugega naj bi od mene mogel pričakovati kakor bogastvo! Zakon med menoj in teboj nama prepoveduje moja in tvoja vera!« Zakrinkani pa se je tem besedam glasno zakrohotal.

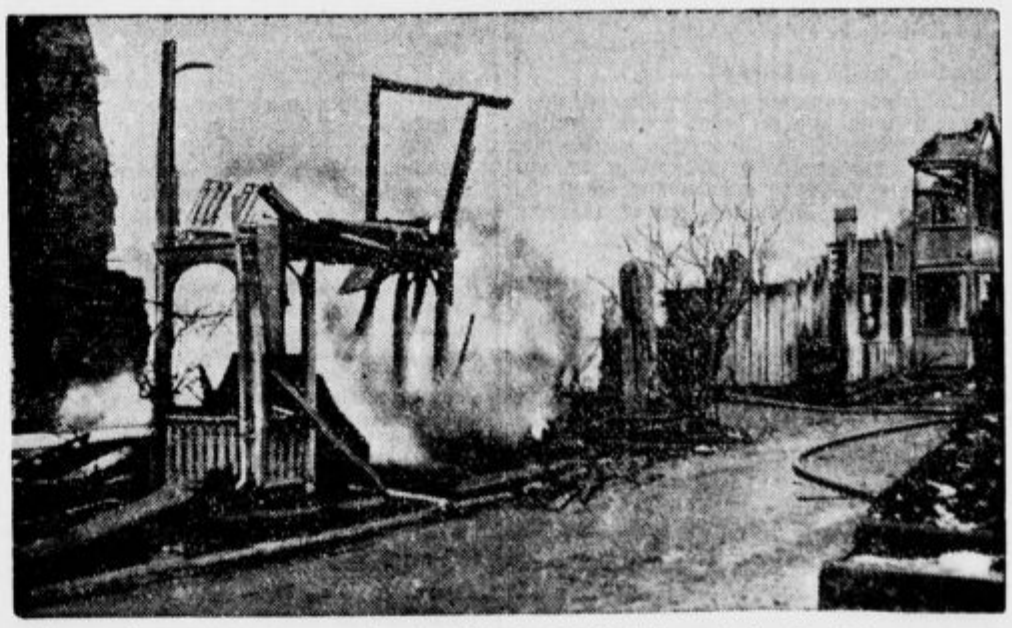

Norveška vas Surnadalsora je pogorela do tal in je 200 ljudi brez strehe. Poročali smo že, da je nesrečo povzročil silen vihar, ki je takrat divjal.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

ČLOVEŠKO TELO

IN NJEGOVO SPOMLADNO ZDRAVLJENJE

PLANINKA
ZDRAVILNI ČAJ

Pomlad prihaja! Enako prirodi je onemoglo tudi naše telo in s težavo se brani proti boleznim. Zato mu moramo pomagati in ga napraviti odpornim in zdravim. Očistiti ga moramo telesu škodljivih usedlin ter mu dovesti novih in oživljajočih sokov. V ta namen se priporoča za **naravno zdravljenje**

PLANINKA ČAJ

ki je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč, katerih koristni učinek je že priznan v znanstveni medicini.

Dolgoletna izkušnja nam potrjuje, da je »Planinka« čaj zelo dobro ljudsko zdravilo, ker so njegove sestavine vzete iz znanstvene, deloma pa tudi iz ljudske medicine.

»Planinka« zdravilni čaj je dober regulator za čiščenje in obnavljanje. Zaradi tega je 6—12 tedensko zdravljenje s »Planinka« čajem Bahovec izredno dobro:

pri **slabi prebavi**
in zaprtosti,
pri **nerednem delovanju črev,**
pri **napetosti telesa,**
pri **emotici,**
glavobolu, nespečnosti in zgagi,
pri **obolenju mokračne kisline,**
in hemoroidih,
pri **obolenju jeter,**
pri **nervozi in živčnih boleznih.**

»Planinka« zdravilni čaj pospešuje tek. Zahtevajte v lekarnah izrecno »Planinka« čaj Bahovec, ki je pravi samo tedaj, ako je zaprt in plombiran ter nosi ime:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana.

Reg. Sp. br. 14.212 10. VII. 1934.

Službe iščejo

Službo oskrbnika
išče absolvent kmetijske šole. — Dopise na upravo »Slov.« pod št. 3742 (a

Mesarski pomočnik
vojaščine prost, išče službo najraje na deželi. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3738. (a)

Mehaniški pomočnik
išče službo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3495. (a)

Želim se izpopolniti
v soboslikarstvu. Dva meseca delam za 10 din dnevno. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 3790. (a)

Služkinja
poštena, srednjih let, ki zna kuhati in vsa hišna dela opravljati, ljubi tudi otroke — želi službo pri zdravniku v Ljubljani. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 3726. (a)

K vrtnarju
ali zelenjadarju želi v službo fant, vešč zelenjadarstva, sadjarstva in konj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod 3410. (a)

Pomočnica za gospodinjo
popolnoma samostojna v vseh hišnih poslih in v kuhinji izvežbana, želi za primerno odškodnino nastopiti službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« 3550. (a)

Zakonski par
trezen in pošten, ki razume vsako poljsko delo, kakor tudi pri hmelju — išče službo na kakem posestvu. - Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 3625. (a)

Knjigovodja-inženir
hišni upravitelj, nemški korespondent, za večja industrijska ali trgovska podjetja, z 20 letno prakso, zaupna oseba, išče mesto. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Knjigovodja-inženir« 3493. (a)

Samostojna kuharica
28 let, išče mesto k boljši hiši na deželi, najraje v bližini Sevnice-Krško. — Pridna, snažna, poštena. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3825. (a)

Trgovski pomočnik
mešane stroke, z daljšo prakso, prevzame vodstvo podružnice, skladišča ali kaj sličnega. Cenj. ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Golovina 10.000« št. 3872.

7000 din dam onemu
ki mi preskrbi stalno službo. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv« št. 3736. (a)

Postrežnica
išče zaposlitve. Zmožna je kuhati in opravljati druga dela. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3769. (a)

Boljše dekle
z dežele, izučena v šivanju in gospodinjstvu išče službo pri boljši družini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 3741. (a)

Šiviljska pomočnica
začetnica, vešča tudi gospodinjstva, želi službo v damskem salonu. Cenjene ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pomočnica« št. 3801.

Pošteno dekle z dežele
z malo maturo in trgov. tečajem, vajeno vseh gospodinjskih del, išče kakršnokoli službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vestna« 3606. (a)

Uradnik
z večletno prakso v tovarni lepenke išče primerne namestitve, tudi kot skladiščnik ali slično. Sprejme tudi lažje delo. Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 3538. (a)

Trgovski pomočnik
vojaščine prost, verziran v meš. stroki, išče službo. - Gre tudi za slugo, skladiščnika ali kaj sličnega. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3511. (a)

Manufakturist
samostojen, 30 leten, samski, vešč nemščine, agilen prodajalec, verziran tudi konfekcije, galanterije, želi premestitve. Dopise upravi »Slov.« pod »Reference prima« št. 3815. (a)

Vajenci

Učenka
pridna in poštena, stara 16 let, z 1 letom učne dobe - išče mesto v trgovini z meš. blagom. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3780. (v)

Vajenca
za slikarsko in pleskarsko obrt
išče za takoj slikarsko podjetje
ANTON PAHERNIK
MARIBOR
Frankopanova ulica 15

Mesarskega vajenca
in hlapca takoj sprejmem. Hudnik, Ježica 15. (v)

Učenko
z najmanj dvorazredno meščansko šolo, pridno, pošteno, takoj sprejme Anica Gašperin, trgovina z mešanim blagom, Begunje pri Lescah. (v)

14 letno dekle
ki je odlično dovršilo osnovno šolo, se želi izučiti pri boljši šivilji šivanja. Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Marljiva« 3535. (v)

16 letni fant
poštene družine, lepega vedenja, s primerno šolsko izobrazbo — se želi izučiti trgovine v mestu ali na deželi. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 482-38. (v

Pouk

Francoščino
poučuje diplom. filozofka. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 3575. (u)

Akademik instruira
vse gimnazijske predmete za stanovanje ozir. honorar. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »Siguren uspeh« 3896.

Za izpite
zidarskega, kamnoseškega in tesarskega mojstra instruira in ima tiskovine Jugograd, Hudovernikova št. 41, Ljubljana. (u)

Radio

Nov tricevni »Orion«
na električni priključek, z enoletno garancijo, prodam za 1200 din. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3847. (i)

Zaslužek

Bogat zaslužek imate
ako prevzamete prodajo modernega množin. predmeta za vsakogar. Za vzorec potrebno 50 din. - Ponudbe z 2 din znamko v upravo »Slov.« pod »Bogat zaslužek« št. 3837. (z)

35% provizije
plačam pri prodaji vsakomur potrebnega blaga. — Provizijski zastopniki naj stavijo ponudbo z 2 din znamko v upravo »Slov.« pod »Velika provizija« št. 3838. (z)

Širite »Slovenca«!

Službe dobe

Krojaškega pomočnika
sprejmem takoj. Janc Jože, Seničnо, Križe. (b)

Mladega ključavničarja
sprejmem. Adolf Mergenthaler, Moste, Ljubljana.

Krojaškega pomočnika
sprejme takoj Bobnar, Godešiči, Škofja Loka. (b)

Hlapca za kmetijo
išče Feliks Lenče, gostilna, Kleče, p. Ježica. (b)

Dva čevljar. pomočnika
takoj sprejme Rakovec, Sp. Duplje, p. Križe. (b

Išče se vrtnar
samec za takojšnji nastop. Ponudbe na grašćino Ortnek. (b)

Krojaškega pomočnika
dobro moč, takoj sprejme Vrečar Franc, D. M. v Polju 84. (b)

Vajenca in pomočnika
sprejme Janežič, krojač, Sr. Bela, p. Preddvor nad Kranjem. (b)

Krojaškega pomočnika
samostojnega, izurjenega za velike kose, sprejme Udovičić Josip, Škofja vas, p. Celje. (b)

Pomočnika in vajenca
takoj sprejmem. Hrana in stanovanje v hiši. — Dolinar Jože, čevljar, Sebenje, p. Križe na Gor. (b

Hlapca in deklo
za vsa kmečka dela, pošten in pridna, sprejmem. Št. Vid nad Ljubljano 28. (b)

Krojaškega pomočnika
dobro izvežbanega za damsko delo, takoj sprejme krojaški salon Kovše v Slovenskih Konjicah. b

Mizarskega pomočnika
le takega, ki se razume na politiranje - sprejme Janez Logar, strojno mizarstvo, Železniki. (b)

Mlajše dekle
ki ima veselje do gostilne, kuhanja in drugih hišnih del, dobi takoj stalno službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« 3536. (b)

14 letni fant
zdrav in močan, revnih staršev, dober računar, ki zna voziti kolo, dobi dobro službo. Dopise na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Gibčen« 494.

Žagar
ki zna delati na skobelnem stroju (Hobelmaschine), dobi delo pri polnojarmeniku. Ponudbe v upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Žagar« 497.

Trgovski pomočnik
železninar, v stroki popolnoma izvežban, star 26 do 28 let, zmožen slovenskega in nemškega jezika, dober in agilen prodajalec - se sprejme. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Železninar« 3627. b

Samostojn. zobotehnika
veščega vseh del v zlatu kavčuku, modernih nadomestnih kovinah in keramiki, išče zobozdravnik na Gorenjskem. Nastop takoj ali 1. aprila 1938. Plača po dogovoru. Ponudbe z navedbo zahtevane plače upravi »Slovenca« pod »Absolutno pošten« 3687. (b)

Uradnika
z dovršeno državno dvorazredno trgovsko šolo ali trgovsko akademijo, sprejme takoj v službo veliko podjetje v Sloveniji. - Reflektanti, ki pa ne smejo biti nad 25 let stari, naj vložijo lastnoročno pisane oferte v upravo »Slovenca« pod šifro »Ljubljana« 3831 do najkasneje 16. marca t. l. Ofertom je treba priložiti neoverovljene prepise spričeval. (b)

Upokojenega železničarja
sprejmem kot hišnika za Dolenjsko. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3754.

Dva čevljar. pomočnika
za šivano in zbito delo rabim za takojšen nastop. - Kristanc, Vokle. (b)

Krojaškega pomočnika
sprejmem takoj. Krajnik, krojač, gostilna Logar pri cerkvi, Hrastnik 93.

Dva krojaška pomočnika
za male kose in za mešano delo sprejme takoj. Zbontar, krojač, Jesenice. (b)

Hlapca
sprejmem takoj. Zaje Ivan, posestnik in gostilničar, Soteska, p. Dol pri Ljublj.

Sedlarskega pomočnika
mladega, in vajenca, sprejme Andrej Hribernik, Prevalje. (b)

Deklo
za kmečka dela, gospodinjstvo in molžo, sprejmem v gostilno. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3809. (b)

Hlapca
in močnega pastirja, sprejmem na kmetiju. Petkovšek, Hrastje 6, pri Ljubljani. (b)

Pomočnika
dobrega, sprejmem takoj. Vidmar Ludvik, krojač, Trebuje 12, na Dolenjskem.

Dva krojaška pomočnika
za male in velike kose po meri, sprejmem takoj. Ivan Dovžan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81. (b)

Trgovski pomočnik
špecerist in železninar, podjeten, dobi službo za vodstvo podružnice. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Trezen« 3630. (b)

Išče se kuharica
za samostojnega gospoda na graščinjsko posestvo na deželi. Nastop takoj ali 1. aprila. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3628. (b)

Trgovski pomočnik
zmožen, vojaščine prost, se takoj sprejme v industrijskem kraju s primerno kavcijo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Agilen« 3677. (b)

Služkinjo
vajeno kuhe in vseh gospodinjskih del, zdravo, pošteno, zmožno tudi samostojnega gospodinjstva, sprejmem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vila na Gorenjskem« št. 3867. (b)

Služkinjo
ki zna samostojno kuhati, zdravo in zanesljivo, ne starejšo od 35 let, ki želi stalno službo na deželi, pri zakoncih brez otrok - takoj sprejmem. Polkovnik Petrinčič, Jurklošter pri Laškem. (b)

Kuharico
prvovrstno, zmožno samostojnega gospodinjstva sprejme zdravniška družina blizu Maribora. Pismene ponudbe: S. K., pošta Marija Snežna v Slov. goricah. (b)

Upokojenec
čvrst, trezen, energičen, zanesljiv in pošten, dober kolesar, z lastnim kolesom, po možnosti s kavcijo in znanjem nemščine — se sprejme kot paznik v tovarno na deželi. Obširne ponudbe v upravo »Slovenca« pod »O. O.« 3626. (b)

Iščemo
zanesljivega gospoda v mestu ali vasi s poljubnim poklicem, ki bi prevzel samostojno oddajališče blaga. Nikaka trgovina! Nobenega potovanja! - Takojšnji in dolgoletni zaslužek, mesečno najmanj 3000 din. Kot postransko ali edino opravilo. Brez konkurence! Ponudbe v nemščini ali vašem deželnem jeziku na: Berger, Annabichl št. 47, Avstrija. (b)

898

Pišite letos s polnilnim peresom

ki stoji na prvem mestu po vsem svetu

Eleganca in zmožnost—vodilnost po kateri vse hrepeni, je lastna Parkerjevemu Vacumaticu—najnovejšemu in najpopolnejšemu polnilnemu peresu, ki ga je Parker katerikrat izdelal.

Veliko zlato pero, ki ne praska, ima kakor juvel mehko konico, prekrito z najfinejšim iridijem.

Za vsako velikost peresa ja na razpolago sedmero različno širokih konic, pišočih na obe strani—garantirano 25 let. Noben način pisanja zlatih peres ne more pokvariti in vendar se te fino izoblikovane konice voljno prilagodijo vsaki pisavi.

Popolnoma različno od vseh drugih polnilnih peres po zaslugi patentirane Parkerjeve polnilne naprave z diafragmo — se napolnijo v 8 do 10 sekundah. Popolnoma novo v svojem blestečem laminiranem okrovu iz biserne matice.

Pše takoj podpersnato lahkim pritiskom. Konica je iz najfinejšega zlata in iridija garantirana za 25 let. Ultra moderno ekskluzivno držalo

Količina črnila je vidna V VSEM REZERVOAJUR

102% večja zaloga črnila kakor v ZNAMENITEM MODELU DUOFOLD

Parker Vacumatic

MEHANIČNO GARANTIRANO POPOLNO

NALIVNO PERO: Din. 750, 600, 500, 450. PRIMERNI SVINČNIKI Din. 350, 250

NOTTER I DRUG, GUNDULIČEVA ul 5, ZAGREB

Zdravo, močno dekle
vajena kuhe in vseh hišnih del, dobi službo proti mesečni plači 200 din. Prijavite se pod »Bled 3737« na upravo »Slovenca«. (b)

Agilnega zastopnika
v Ljubljani in okolici dobro vpeljanega, sprejmem za živilsko stroko. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Uspešen« št. 3832. (b)

Vratarja
poročenega, energičnega in vestnega išče veliko industrijsko podjetje. Nastop in plača po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Zanesljiv« št. 3748.

Kupimo

Dvoje dobrih vrat
z okviri, kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Vrata« št. 3818. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Otroški voziček
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Voziček« št. 3652. (k)

Železen štedilnik
kupimo. Ponudbe v mlekarno, Majstrova ul. 10, telefon 24-46. (k)

Krojaškega pomočnika
sprejmem za damska dela. Mestinšek, Bernekerjeva 14, Moste, Ljubljana. (b)

Kupim elektromotor
2—4 PH, 2 ležaja za krožno žago. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Motor« 3835.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevnih cenah.
A. KAJFEŽ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Hrastov les
deske, suhe 50—100 mm debele - kupi I. Černe, Št. Vid nad Ljubljano. - Telefon: Ljubljana 20-76

Večjo količino sira
kupimo. Ponudbe z navedbo cene in starosti upravi »Slovenca« pod »Takoj« 3546. (k)

Kože domačih zajcev
velike, z zimsko dlako, kupuje po 8 din krznarstvo ROT, Ljubljana — Mestni trg 5. (k)

Trikolico
dobro ohranjeno, na pogon z nogami, takoj kupim. - Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 495. (k)

Omahne vozičke
(Kippwägen), 600 mm širine, ½ m³ vsebine, za poljsko železnico, kupimo. Ponudbe na: »Kemična tovarna, Moste, družba z o. z., Ljubljana-Moste«. (k)

Pohištvo

Posteljne mreže
izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje ALOJZ ANDLOVIC, Gregorčičeva ulica 5, pri Napoleonovem spomeniku

Spalnice, kuhinje
kauče, otomane, madrace, solidne in zajamčene, Vam nudi najceneje komisijska zaloga pohištva Franc Sajovic, Stari trg 6. (k)

Spalnica in kuhinja
popolnoma nova, naprodaj ugodno. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3844. (k)

Spalnico
novodobni barok, krasno - poceni prodam. Malenšek, Celovška 258, Ljubljana.

Velika zaloga pohištva
Ogled lahko brezobvezen v tovarni Malenšek, Ljubljana, Celovška 258. (k)

Vsakovrstno pohištvo
v priznano solidni izdelavi se dobi samo v veliki zalogi tvrdke
»OPRAVA«
Celovška cesta 50.
Spalnice že od din 1450.— naprej.
Sprejemajo se naročila.

Starinska omara
za knjige, več drugega pohištva in šivalni stroj naprodaj. Mestni trg 7/I.

Modroce
posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje
Rudolf Radovan
tapetnik - Mestni trg 13
Ugoden nakup morske trave, žime in cvilha za modroce ter blaga za previjke pohištva.

Obrt

Strugarska dela
vseh vrst sprejmem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Lesostrugarstvo« št. 3671. (t)

DOMAČI POLJEDELSKI STROJI

Gnojnične črpalke, razpršilce
Travniške brane, pluge, okopalnike, osipalnike, sejalnice itd. Vam nudimo po izrednih cenah

A. KREMŽAR strojno podjetje **Št. Vid n./Lj.**

Zahtevajte brezplačne in neobvezne ponudbe!

Pozív vsem varčevalcem!

Otroški čevlji . . . . . Din 17'-
Ženski čevlji z usnjenim podplatom . . . . . Din 68'-
Moški čevlji z usnjenim podplatom . . . . . Din 78'-

pri tvrdki

ANT. KRISPER
LJUBLJANA
Mestni trg 26 — Stritarjeva ul. 1-3

Posestva

Majhno posestvo
na prometnem kraju Ruše št. 85, prodam. (p)

Stavbne parcele
ob Dolenjski cesti, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3776. (p)

Enodružinska hiša
z vrtom, naprodaj v Ljubljani. Ponudbe upravi »Sl.« pod »Fany« št. 3685. (p)

Tristanovanjsko hišo
z vrtom, prodam. Poizve se Ljubljana-Glince, Cesta VII št. 4. (p)

Stavbna parcela
v severni okolici Ljubljane naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3649. (p)

Majhno posestvo
z veliko hišo in gospodarskim poslopjem - se proti gotovini proda. Vpraša se: Rogoznica 40, Ptuj. (p)

Trgovska hiša
na prometnem kraju, ob državni cesti, v bližini centra Celja in večjih tovarn - naprodaj. Cena primerna. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 3707. (p)

Stavbne parcele
v najlepši legi v Trebnjem naprodaj po 8—15 din m². Vprašati: Kužnik, Trebnje. (p)

Lepa stanovanjska hiša
z vrtom, v Središču, s poljem in gozdiči, vl. št. 394, 537, 795 k. o. Središče - naprodaj na dražbi, ki bo 17. marca ob 9 pri sodišču v Ormožu, soba št. 4. Izklicna cena din 66.700. (p)

V Brežicah
in okolici so naprodaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposestva. - Pojasnila pri inž. Miklau Otmar, Brežice. (p)

Hišo z gostilno
z 8200 m² zemlje in vrtom, gospodarskim poslopjem in sadovnjakom, dobro idočo gostilno z vsem gostilniškim inventarjem, mesnico ali trgovino, primerno za vsako obrt, na zelo prometni točki, center rudnika - prodam po zelo ugodni ceni. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 3753. (p)

Enonadstropna hiša
(bivši hotel), primerna za več obrti, z večjim številom stanovanjskih sob, obsežnim gospodarskim poslopjem in lepim vrtom, v središču romantičnega trga na Koroškem, z razvitim tujskim prometom, ugodno naprodaj z ali brez zemljišča. Poizvedbe pri Tujsko-prometnem društvu v Dravogradu. (p)

Opekarna
v lepem kraju Slovenije, ustanovljena pred več ko 30 leti, s skoraj novo krožno pečjo, strojno najmoderneje opremljena, v kapaciteti po 1 milijon zidakov in strešnikov, prvovrstni material, na področju 20 km brez konkurence - zaradi raznih okolnosti naprodaj. - Potreben kapital 1,200.000 din. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Sijajna eksistenca« št. 3149. (p)

Nova hiša z vrtom
v Vel. Mengšu, ugodno naprodaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3645. (p)

Novi hiši
masivno zidani, po ugodni ceni naprodaj. - Poizve se pri lastnikih: Trnovski pristan št. 16 a in 16 b, Ljubljana. (p)

Žago in mlin
s posestvom, takoj ugodno prodam. Poizve se: Kalinšek M., Šmartno, p. Slovenjgradec. (p)

Nova hiša
dvostanovanjska, z lepo lego, v Kamniku, naprodaj za 85.000 din. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3672. (p)

Zamenjam (prodam)
dvostanovanjsko vilo Pod hribom 3-242, doplačam več vredno posest bolj jugovzhodno. (p)

Dvostanovanjsko vilo
z vrtom, v Dravljah, prodam. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 3494. (p)

Trgovska hiša
z gostilno in več skladišči, v Ljubljani, tik Vodnikovega trga, naprodaj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Čisti donos 6%« 3245.

Posestvo
z vsemi gospodarskimi poslopji, 25 mernikov posetve, lep travnik in gozd pri cesti, naprodaj. Petek, Križ št. 37, p. Komenda. (p)

Lepe stavbne parcele
so naprodaj.
Vpraša se pri Faninger, Celje - Glavni trg 8

Srednje posestvo
blizu trga in železniške postaje, prodam. Naslov v poslovalnicah »Slov.« pod št. 3884. (p)

Lepa stavbna parcela
ca. 1000 m², blizu avtobusne postaje, 10 min. od kolodvora v Studencih, naprodaj. Vprašati: gostilna Kraner, Studenci, Maribor

Gostilno - trgovino
na Gorenjskem, v dobrem stanju, nekaj hipoteke za prevzeti, prodam za 130.000 din. - F. Pristavec, real. pisarna, Ljubljana, Erjavčeva cesta 4 a. (p)

Hotel z restavracijo
nova zgradba, prodam ali oddam takoj v najem v kopališkem mestu Njivice pri Omišlju (otok Krk) s šest kompletnimi sobami 12—15 posteljami, veliko dvorano z inventarjem in vrtom. - Naslov: Petrovič, Staklana, Sušak. (p)

Zaradi preselitve
prodam hišo, obstoječo iz treh sob, kuhinje, in zemljo, katera lahko redi dve glavi živine in dva prašiča. Hiša je oddaljena 1 uro od Kranja. Cena 40.000 din. - Informacije daje: Sekne Franc, Huje 25, Kranj. (p)

Tristanovanjsko vilo
ob cestni žel., solidno grajena, donos 24.000 din letno. Za kupnino vzamem 200.000 din vložne knjižice Kmetske posojilnice v Ljubljani, ostalo kupnino po dogovoru. - F. Pristavec, real. pisarna, Ljubljana, Erjavčeva cesta 4 a. (p)

Stavbne parcelacije, vse informacije, delitve parcel pri prodaji, situacijske gospodarske načrte, regulacije, sporne meje itd., itd.

Filip Babnik
civilni geometer in sodni izvedenec - vogal Miklošičeve in Tavčarjeve 10, Telefon 49-59, Ljubljana

Vodno silo
s parcelo prodam. Dopisi podružnici »Slovenca« Trbovlje pod »Ugodno 3747«.

Hišo z vrtom
ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3734. (p)

Kupim manjšo hišo
v Mariboru, Slov. Bistrici ali okolici. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gotovina« št. 3671. (p)

Prodam hišo
s trgovino in gostilno ev. oddam trgovski lokal. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Slučaj« 3549. (p)

Vilo
dvostanovanjsko, podkleteno, radi odpotovanja prodam. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »98.000 din« št. 3808. (p

Enonadstropno hišo
komfortno, blizu Rakovnika, 2000 m² zemlje, prodam. Informacije v upravi »Sl.« pod št. 3781. (p)

Enonadstropna hiša
tristanovanjska ugodno naprodaj v Kosezah 74. Poizve se pri Štrukelj, Pržan 2, St. Vid nad Lj. (p)

Lepo posestvo
10 oralov, ob banovinski cesti, vsak dan naprodaj. Grajena 17 pri Ptuju. — Franc Kramberger. (p)

Ugodno naprodaj
hiša v dobrem stanju, ob občinski cesti, primerna za razne obrti. Poizve se v Bizoviku št. 1, pri Ljubljani. (p)

Enodružinsko hišo
obdano s parcelo 3000 m², blizu Sv. Krištofa v Ljubljani, prodam za 130.000 din. Vprašati: Gosposvetska 12, II. nadstr. (p)

Hišico
z zelenjadnim vrtom, v lepi, sončni legi, ob cesti, v Vrbju 49 pri Žalcu, prodam - Več se izve v gostilni Kač, Gotovlje. (p)

Posestvo s trgovino
gostilno in mesarijo v prometnem lesno - industrijskem kraju ugodno prodam. Resne ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »125.000« 3537. (p)

Vilo
dvo- ali večstanovanjsko, za Bežigradom ali šentpetrsko predmestje kupim. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Solidna stavba« 3739.

Solidno hišo
več stanovanj (stalne stranke), lepa sončna lega, prodam po izredno ugodni ceni. - F. Pristavec, real. pisarna, Ljubljana, Erjavčeva cesta 4 a. (p)

Hiša
enonadstropna, za kolodvorsko gostilno, ljubljanski okraj, naprodaj za 40.000 din. - Najugodnejša kupoprodaja različnih nepremičnin, Zagorski, Koritko-va 26-I. (p)

Stavbne parcele
ob Šmartinski cesti - zelo ugodno naprodaj. Več se izve na Vidovdanski c. 9.

Stavbne parcele
ugodno naprodaj tudi poleg železnice Vižmarje; vodovod, elektrika poleg. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3733. (p)

Parcele
za enonadstropne hiše, tik nove gimnazije v Ljubljani, prodajam po 135 din za m². Fr. Pristavec, real. pisarna, Erjavčeva c. 4 a. (p)

Enonadstropna hiša
4×2 sobi, s pritiklinami, zgrajena za nadzidanje drugega nadstropja, z velikim vrtom, blizu sredine Zagreba, je naprodaj. Površina 245 sežnjev. Vprašanja: Ester, Suhinova 14.

Vnajem

IŠČEJO:

Prevzamem trgovino
event. tudi gostilno, takoj, z zalogo ali brez, z mesečnim prometom 30.000 din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3656. (m)

Žago
z mesečno kapaciteto 8 do 10 vagonov žaganega lesa, ki se vrhu tega bavi tudi z veleprodajo tesanega lesa, katero bi zastopal v naših krajih event. po dogovoru tudi finansiral — iščem. - Rakin M. Djura, trgovina z lesom, Martonoš, Dun. banovina.

ODDAJO:

Mlekarno oddam
Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3826. (n)

Oddam lokal
v centru, ter delavnico in prazno sobo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3753. (n)

Kovačnico
oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3730. (n)

Veliko, svetlo delavnico
oddam za vsako obrt ali stanovanje, tik kolodvora. Vižmarje št. 93. (n)

Pekarno
oddam v najem s 1. aprilom 1938. - Eksistenca sigurna. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 3526. (n)

Hlev
shrambe, sobica, skladišča ali garaže, z elektriko in vodovodom, event. enosobno stanovanje - oddam v Kolezijski ul. 8.

Trgovski lokal
v Ljubljani, vogal Mestnega trga in Pod Trančo št. 2, oddamo v najem 1. junija 1938. Poizve se pri tvrdki Feliks Urbanc v Ljubljani. (n)

Njiva pri Sv. Križu
nasproti kamnoseka Kunovarja, 7000 m², ugodna tudi za vrtnarstvo - se odda v najem event. se tudi proda. Pojasnila: Tavčar, Ilirska št. 12, pritličje desno. (n)

Trgovino z gostilno
na prometnem kraju, v novozgrajeni hiši v predmestju Maribora, oddam v najem. Pismene ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Dobičkanosno« 492. (n)

Trgovski lokal
v centru trga, z vsem inventarjem - oddam v najem. Najemnina po dogovoru. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 3710. (n)

Najnovejši blagovi za damske in moške obleke
Velika izbira
Ugodne cene
R. Miklauc pri „Škofu"
LJUBLJANA
Lingarjeva ul. — Pred Škofijo

Novo poslopje
z dvema sobama, kuhinjo, shrambo, dve kleti, hlev za svinje, hlev za tri krave, sadonosnik in vrt za zelenjavo - oddam v najem. Vpraša se pri Rižner Fr., Gajevici št. 19, Ptuj. (n)

Stanovanja

IŠČEJO:

3-4 sobno stanovanje
iščem v bližini opere s 1. aprilom. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Točen« št. 3871. (č)

Štirisobno stanovanje
s kopalnico iščem za 1. junij v ali blizu centra. Ponudbe upravi »Slov.« pod »4 odrasli«. (c)

ODDAJO:

Enosobno stanovanje
z lokalom, oddam v najem. Slomškova 25. (č)

Majhno sobo s kuhinjo
oddam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3655. (s)

Sobo in kuhinjo
oddam za april pošteni stranki za 250 din. Cesta na loko 30. S(č)

Trisobno stanovanje
v centru, oddam mirni stranki. Vprašati: gostilna Menih, Kolodvorska ul. 6.

Dvosobno stanovanje
z vsemi pritiklinami, v I. nadstr., oddam. Sp. Šiška, Milčinskega ulica 57. (č)

Enosobno stanovanje
podpritlično, oddam z aprilom ali majem. Podjunska št. 27, Sp. Šiška. (č)

Dvosobno stanovanje
lepo, 5 minut od postaje D. M. v Polju, poceni oddam. Vprašati: Zg. Zadobrova 44. (č)

Enosobno stanovanje
s pritiklinami, lepo in sončno, oddam eni ali dvema osebama. - Kodeljevo, Salezijanska 9. (č)

Dvosobno stanovanje
s kopalnico in pritiklinami, v Šiški, ugodno oddam za dobo 5—10 let. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Nova hiša« št. 3850. (č)

Trisobno stanovanje
sončno, velika terasa, oddam stranki odraslih oseb z aprilom ali majem. Ogled od 10 do 12. Vila Barborič, Domobranska cesta. (č)

Na Mirju oddam
enosobno sončno stanovanje s pritiklinami eni osebi. Naslov v upravi lista pod št. 3718. Ogleda se popoldne od 2—4; oddam s 1. majem. (č)

Moderna stanovanja
samska, dvosobna in trisobna, vsa s kopalnicami, se oddajo v novi hiši za 1. avgust. Garaže v hiši. Informacije: Ivan Bricelj, graditelj, Ljubljana, Slomškova ulca, na dvorišču nove hiše. (č)

Sobe

ODDAJO:

Prazno sobo
parketirano, poseben vhod - oddam s 1. aprilom. - Sv. Petra cesta 14.

Sobo
opremljeno ali prazno, s posebnim vhodom, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3784. (s)

Sostanovalca
sprejmem v lepo sobo. Kolodvorska 23. (s)

Sobico
oddam na Poljanski cesti št. 20-I. (s)

Gospodično
sprejmem na stanovanje. - Sodarska steza 2. (s)

Opremljeno sobo
oddam samo solidni gospodični. Poljanska c. 10, dvorišče desno. (s)

Pet praznih sob
se odda v palači Ljubljanske kreditne banke v III. nadstr. - Prostori so primerni za pisarno ali obrt. Centralna kurjava, dvigalo, topla in mrzla voda. - Vselitev 1. maja. Informacije v upravi Ljubljanske kreditne banke. (s)

IŠČEJO:

Opremljeno sobo
išče v šempetrskem okraju ves dan odsotna gospodična. Ponudbe z navedbo cene poslati v upravo »Slov.« pod »1015« št. 3663. (s)

Ženitbe

Trgovec
samec, 45 let star, želi poročiti trgovsko naobraženo gospodično ali vdovo srednjih let s primernim premoženjem. Želim sliko, katero pod diskrecijo vrnem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Srečna bodočnost« št. 3676. (ž)

Denar

8000 din posodim
za enosobno, brezplačno stanovanje. Ponudbe upr. »Slov.« pod šifro »Stanovanje« št. 3828. (d)

Hranilne knjižice
vrednostne papirje,
3% obveznice
stalno vnovčujem po najvišji ceni takoj v gotovini.
Glavna kolektura srečk drž. razredne loterije.
AL. PLANINŠEK
LJUBLJANA
Beethovnova ulica 14, telefon 35-10.
Trg. agentura za bančne in kreditne posle.

Stalno službo
dobi v tekstilni tovarni, kdor posodi 15.000 din. — Vknjižba na posestvo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Sigurnost« št. 3725. (d

Hranilne knjižice
zaščitenih zavodov, vrednostne papirje, delnice, kupone, dobropise
3% obveznice
kupujemo po najvišjih cenah.
Različna posojila
Oblastv. dovolj. pisarna
Rudolf Zore
Ljubljana
Gledališka ulica 12
Telefon 38-10

Posojila daje
in hranilne vloge sprejema Splošno kreditno društvo, Ljubljana, Aleksandrova 5

Dve knjižici
Kmetske posojilnice — v skupnem znesku 115.000 din naprodaj. Ponudniki naj pišejo na upravo »Slovenca« pod značko 115.000. (d

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR
Aleksandrova cesta 40
kupi takoj in plača najbolje
hranilne knjižice
bank in hranilnic,
vrednostne papirje:
3% obveznice, bone, srečke, delnice itd.
valute vseh držav.
Prodaja srečk državne razredne loterije.

Posojila na vknjižbo
poroke, hipotekarne na 5 ali 10 letno odplačilo, po 7% obresti, ter kmetom za gospodarske potrebe po 6% obresti — preskrbimo takoj. Pojasnila daje Union, Zagreb, Radičeva ul. 12.

Delnice
gostilničarske pivovarne v Laškem se kupijo pod ugodnimi pogoji za gotovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Riziko 1938«. (d)

Prispeli so najnovejši modeli motornih koles svetovnoznanih tvrdk
ARDIE, HOREX in DIAMANT
od 98 do 500 ccm. Izdelava istih je najsolidnejša in garantirana. Poraba bencina minimalna, ker porabi 125 ccm na 100 km samo 13/4 l. bencina in vozi z brzino 75 km. Vsa motorna kolesa so opremljena z 2 izpušnimi cevmi, električnim signalom in akumulatorji. Veliko zalogo teh motornih koles, kakor tudi moških in ženskih dvokoles, triciklov in šivalnih strojev si lahko ogledate pri tvrdki
J. PRAPROTNIK, DOMŽALE, Ljubljanska c.
kjer si vsak radi izredno nizkih cen lahko nabavi svoje tozadevne potrebščine.
NA ŽELJO SE POŠLJE TUDI CENIK!

Auto-motor

Motor BSA in Ariel
in več malorabljenih koles, poceni proda Rotar, Črnuče

Avto »Gräf-Stift«
tritonski, poceni naprodaj. Poizve se pri špediciji Ranzinger, Masarykova 19. (f)

Ford - tovorni
dve toni, ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3793. (f)

Harley-Davidson
350 ccm, prvovrstno ohranjen, proda Pečnik, Dalmatinova 10. (f)

Avtomobil Fiat 520
6 sedežni, dobro ohranjen, temnoplav, poraba bencina 14 l. Vprašati: Habjan, Zavrti 6, Ljubljana. (f)

Motorno kolo
znamke NSU, 500 cm³, s prikolico, v odličnem stanju, prodam. - Železnina Lotz, Jurčičeva ulica, Maribor.

NSU motocikelj
500 ccm, kompletno opremljen, tovarniško nov, proda za 14.000 din tovarna Lutz-peči, Ljubljana, Šiška

Motorno kolo BSA
s prikolico, v jako dobrem stanju, ugodno prodam. — Naslov: Nekrep, tovarna Teksta, Tezno pri Mariboru. (f)

Tovorne avtomobile
Dva MAN, Diesel, 3½ tone, dva Magirus Diesel 3 in pol tone - prodam. — Kovač Jože, Tržič. (f)

Ford
4-5 sedežna limuzina, skoro nov, predzadnja tipa, v brezhibnem stanju, za nizko ceno prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod 3783. (f)

Pozor avtomobilisti!
Prodam različne avtomobile: Plymoth limuzina, štiri vrata, 4 cyl., Tatra cabrio limuzina, 4 cyl., Essex odprt Sport, Ford limuzina, 4 vrata, 4 cyl., Brenabor limuzina, 6 cyl., 4 vrata, balon gumi, Tatra, 2 cyl., odprt Opel cabriolet, 6 cyl., model 34. - Vsi avtomobili so generalno popravljeni in se nahajajo v najboljšem stanju. Ogleda se pri Opel, zastopstvo avtomobilov, F. Šolman, Celje. (f)

Razno

Pletilsko obrt
kupim ali sprejmem pletiljo z obrtjo v stalno službo. Natančne ponudbe upr. »Slov.« v Mariboru pod »Prometni kraj« 466. (r)

Umetno valenje
vsako množino jajc, sprejme Niko, St. Vid nad Ljubljano. (r)

Brezplačno stanovanje
udobno, lepo, dam dvema upokojencema, možu in ženi (krščanski), ki bi imela veselje in voljo pomagati pri kmečki hiši. Mož v glavnem sadjar, žena ev. šivilja. Kraj na meji, življenje udobno in stalno. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3647. (r)

Lisičje kože
prvovrstno stroji, barva in izdeluje
krznarstvo **ROT**
Mestni trg 5

Brezplačno zavojček
Dostalovega toaletnega bisera za poskušnjo. — Uspeh po prvi uporabi. Mozolji, ogrci, nečistosti obraza izginejo. Pošljite za stroške 3 din v znamkah, »Kemikalija«, Novi Sad 144. — V apotekah, drogerijah originalni karton 30 din.

Objave

Izjava
Podpisani izjavljam, da nisem v nikakem sorodstvu z Jože Dernovškom, gostilničarjem in trgovcem na Savi 5. - Ivan Dernovšek, lesni trgovec, Sava 4. (o)

Opozarjam vsakogar
kateri moji hčerki Ani Urh kaj verjame, ker ona ni moja dedinja. Če je kdo zaradi tega oškodovan, naj se zglasi: Julijana Jurišinec, Brezje, p. Zavrče pri Ptuju. (o)

Glasba

Brezplačen pouk v igranju!

Zahtevajte brezplačen cenik!
MEINEL-HEROLD
d. s o. j. zal. tvornice glasbil
MARIBOR št. 102

Kratek klavir
dobro ohranjen, primeren za društva, prodam. Rožna dolina cesta IV. št. 21-I.

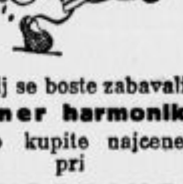
Najbolj se boste zabavali z **Hohner harmoniko** katero kupite najceneje pri
R. WARBINEK
trgovina z različnimi instrumenti in potrebščinami
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 4

Harmonij
zelo dobro ohranjen, kakor nov, z 11 registri - naprodaj. O. Billerbeck, Kamnica 44 pri Mariboru. (g)

Din 15·-
nova gramofonska plošča svetovne znamke po izbiri
8 novih plošč sortiranih samo Din 100·-
Dokler traja zaloga
Velepič
Jernejeva c. 25, Ljubljana

Radi adaptacije trgovskih prostorov smo prisiljeni vso zalogo izprazniti najkasneje do 30. maja t. l. Vsled tega

znižujemo cene za 30% vsej damski konfekciji

Na zalogi lepa izbira damskih pomladnih in zimskih plaščev, kostumi, volnene in svilene obleke, krila, bluze, jutranje in pisarniške halje, otroške oblekce itd.

Izkoristite ugodno priliko!

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Prodamo

Vreče
vsakovrstne in v vsaki množini ima stalno na zalogi tvrdka Križnič — zaloga vreč — Maribor, Danjkova 10. (1)

Semena
gospodarska
vrtna
cvetlična
vrtno orodje
kupite dobro in poceni v trgovini
Dominik Bezenšek
Ljubljana
palača Ljudske posojilnice

Kolo »Styria«
moško, poceni naprodaj. - Ljubljana VII., Srbska ul. št. 12. (1)

Sadno drevje
pritlično, hruške, jablane, češplje, breskve, marelice itd., nudi ugodno Matko Maretič, Ljubljana, Karadžičeva ul. 12, Kolezija.

Kupujte pri naših inserentih

Vrtnice
na prostem, brez umetnih pripomočkov odgojene, nove sorte, v prekrasnih barvah, 10 nizkih vrtnic 60 din, 20 nizkih vrtnic 100 din s poštnino in zavojnino vred. Slabše sadike polovico cenejše. Vsaka sadika druge barve z imenom. 10 visokih vrtnic franko žel. postaja naročnika, skrbno zavite v 10 sortah 135 din. — Navodilo za oskrbovanje priloženo!
Sadjarstvo bratov Dolinšek
Kamnica, pošta Maribor

KOLESA
šivalne stroje, najboljših nemških tovarn - kupite najceneje pri tvrdki
Plevel v Preski
pri Medvodah
Tako poceni ne kupite nikjer drugje.

Gosposka soba
novodobni barok - poceni proda Malenšek, Ljubljana, Celovška 258. (8)

Šivalni stroj
za šiviljo ali krojača, zelo dobro ohranjen, ceno naprodaj. Kolodvorska 35-I., desno. (1)

Semenski oves
jari ječmen, domačo črno deteljo, banaško lucerno, grahoro, peso in razna travna semena nudi v najboljši kakovosti tvrdka
Fran Pogačnik
Ljubljana
Tyrševa (Dunajska) c. 33 v Javnih skladiščih.

Vodne turbine
ugodno naprodaj. Tehnična pisarna inž. Borštnar, Ljubljana, Pražakova 8.

Kolo znamke »Bismarck«
dobro ohranjeno, s prestavami, prodam. Sušnik Albin, Gora, p. Vače. (1)

Štedilnike iz lekla - rje proste, kromirane, železne, vseh velik., najnižje cene
Ciril Podržaj
Ig 147
pri Ljubljani

Krompir »rožnik«
naprodaj. - Jože Babnik, Dravlje 44. (1)

Šivalni stroji Veritas
pogrezljivi . . . . 2000 din
nepogrezljivi . . 1700 din
z 20-letno garancijo v trgovini šivalnih strojev:
USSAR
Maribor, Trubarjeva 9.

Sveža jajca
zajamčena, 720 kom. 400 din, franko voznina pošilja G. Drechsler, Tuzla. (1)

Otroški voziček
moderen, globok, dobro ohranjen, poceni naprodaj. Rožna dolina, Cesta II. 32.

Slaščičarne, pozor!
Automat. hladilne stroje za sladoled
najbolj ugodno proda
G. F. SCHNEITER
tovarna strojev
ŠKOFJA LOKA

Tri pletilne stroje
dva št. 8-90, enega št. 8-60, proda Pretnar Alojz, Podbrezje, Gorenjsko. (1)

Pisalni stroj
znamke »Underwood«, skoro popolnoma nov, zaradi opustitve trgovine po ugodni ceni prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod 3833. (1

Avtoličilci pozor! ‚OXILIN' in ‚DURLIN'
emajle in ves zraven pripadajoči material za lakiranje avtomobilov dobite le pri tvrdki
Rudolf Hafner
Ljubljana, Miklošičeva 36 (pri glavnem kolodvoru).

Pisalni stroj
»Rheinmetall« portabel, še kakor nov, ceno naprodaj. Kolodvorska 35-I., desno.

Za alpinske nasade
in lepotično grmičevje, vrtnice itd. - nudi zelo poceni vrtnarstvo Vatovac, Vrazov trg. (1)

Okna
155 x 140 cm, primerna za delavnico, prodam. - Ana Zavec, Glince, Cesta XV. št. 8. (1)

Tvrdka Josip Snoj
Tyrševa (Dunajska) 17 (poleg kavarne Evropa)
Prodaja lepe moške in ženske blagove po najnižjih cenah.

Sir
ementalski in trapist — nudi Mlekarska zadruga Predoslje, p. Kranj. (1)

Več letnikov
znanstvene revije »Čas« poceni prodam. Pišite v upravo »Slovenca« pod »Čas« 3662. (1)

Divan in dve sliki
pokrajinski, ugodno naprodaj. Jezdarska ul. 8, trgovina Omerzu, Maribor. (1)

Semenski oves češki
dobite po najnižji ceni pri
Gospodarski zvezi v Ljubljani

Slamo in konjsko mrvo
ima naprodaj Jernej Klemenc, Zg. Šiška 12. (1)

Globok otroški voziček
dobro ohranjen — ugodno prodam. — Mala čolnarska ulica 12. (1)

Ajdove pleve
in 1000 kg repe in pese — prodam. Orehek, Lačni vrh št. 1, p. Dob. (1)

Trgovski inventar
kompleten, lep, skoraj nov - ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 485. (1)

Kotel za žganjekuho
skoraj nov, poceni proda: Novak Zdravko, Sp. Kašelj pri Ljubljani. (1)

Čokolado
si dandanes lahko vsak privošči, ker je poceni. — Poskušnja brezplačno. Kovačič, Miklošičeva 32. (1)

Originalna erfurtska semena
dobite v trgovini Pintar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 14 (Novi Svet). — Telefon 33-67. (1)

Hruške in jablane
pritlične in visokodebelne, tu rodečih vrst, odda po nizki ceni Ivan Perko, nadučitelj v pok. na Brinju, Tyrševa 131. (1)

Cepljene trte
Laški rizling, Silvanec, žlahtnina Burgundec, Biser iz Csabe itd. — nudi trsnica Ferle, Svibno, p. Radeče pri Zidanem mostu. Pišite po cenik (1)

Čebula naprodaj!
Večjo količino banatske čebule, česna in čebulčka takoj prodamo. Vprašati: Javno skladišče nasl. — Celje. (1)

Novosti vseh oblačil
šport, kamgarn obleke, perilo itd. — najceneje: Presker, Ljubljana. (1)

KOLESA
najnovejši letošnji modeli v največji izberi že od Din 550·— naprej.
Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)

Prava
erfurtska semena
uradno preizkušena
dobite v trgovini
M. Vidmajer
Cankarjevo nabrežje št. 3 v podružnici Tyrševa 51 ter na stojnici: Nabrežje 20. septembra.

Otroško posteljo
prodam. Sv. Petra nasip 53

Jesenove plohe
prodam. - Anton Smrtnik, Vodice. (1)

Težak voz
prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3654. (1)

Šivalni stroj
dobro ohranjen, prodam. - Rehar, Trnovski pristan 22

Otroški športni voziček
prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3848. (1)

Osvežilo sedanjega časa:
češnje, hruške-črnice, pomaranče. Bolniki, slabokrvni, seveda tudi zdravi: pozor! - Kovačič, Miklošičeva 32. (1)

VELEBIT
otroški vozički
ZAGREB
Mesnička ul. 7 na dvorišču.
Najnovejši do sedaj še nevidani modeli za 1938 v specijalni in največji trgovini otroških vozičkov, prodaja za gotovino in na odplačilo. Cenik s slikami brezplačno. Izrežite oglas zaradi naslova

Ostrešje (grušt)
dobro ohranjeno, 330 m² površine, ter ca. 10.000 komadov rabljene strešne opeke, prodam. Stermecki, Celje.

Šivalni stroji
»Singer«, »Pfaff« in drugi, pogrezljivi, po nizki ceni naprodaj pri »Promet«, nasproti križanske cerkve.

80 koles
najboljših znamk, po zelo nizkih cenah, naprodaj pri »Promet«, nasproti križanske cerkve. (1)

Štajerska jabolka
zopet na zalogi pri
Gospodarski zvezi

Kolesa
nova in rabljena, z garancijo, od 300 din naprej, dobite v trgovini »Triglav«, Resljeva 16. (1)

Vinogradniki!
Trsnica in drevesnica kmetijske družbe v Sl. Konjicah ima v zalogi še večje število prvovrst. cepljenk vseh priznanih sort na raznih podlagah ter razna grmičasta in visokodebelna sadna drevesca. Zahtevajte cenik! (1)

Živali

Kanarčke harcarje
prodam. A. Paličar, Slapničarjeva ul. 7-I., Moste.

Kanarčki vrvivci
dobri pevci, in plemenske samice - naprodaj. - Piskar Al., Sv. Petra cesta 52-I., Ljubljana. (j)

Kanarčki rolerji
večkrat odlikovani, plemenske samice, parilnica, poceni naprodaj. Ludvik Puh, Glince VII. št. 17. (j)

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Grafično-lito podjetje v Beogradu
dobro vpeljano, z odlično reputacijo in mesečnim čistim dohodkom 15 do 20.000 din, brez dolga,
se proda ali odstopi iz proste roke
vsled opustitve poslovanja. — Potrebni kapital din 100 do 250 000·—. Resne ponudbe pismeno pod številko 49.104 na
PUBLICITAS d. d., Zagreb, Ilica 9

„SLOVENEC", podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

✝ Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljuba in nepozabna hčerka in sestra, gospodična

JELICA KUMBATOVIĆ
dijakinja realne gimnazije

v petek, dne 11. marca 1938, po dolgi in težki bolezni, v 17. letu življenja, previdena s tolažili svete vere, Bogu vdana v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, dne 14. marca ob 15 od mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju. Sv. maša zadušnica bo brana v torek, dne 15. marca 1938 ob ½9 v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

Maribor, dne 12. marca 1938.

Žalujoči starši: Dr. Kumbatović Filip in Terezija roj. Kalan ter brat Filip.

Zahvala

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob bridki izgubi moje žene, sestre, tete in svakinje, gospe

Marice Karpe roj. Šiška

ki so jo tolažili v bolezni, spremili na zadnji poti — vsem najlepša hvala! Posebno se zahvaljujem preč. gosp. župniku Mihi Jenku za tolažilne obiske in lep poslovilni govor, častitim sestram iz Vincentinuma za postrežbo in spremstvo, častitim sestram Karmeličankam, ki so z molitvijo lajšale trpljenje in za zvonjenje, Lichtenturnovemu zavodu za številno spremstvo, pevskemu društvu »Zvezda« za prekrasno petje, gasilski četi iz Most ter Marijini družbi žena za častno spremstvo — vsem: Bog plačaj!

Pokojnico priporočamo v blag spomin in pobožno molitev! Svete maše se bodo darovale v četrtek, 17. marca ob 6, pol 7 in 7 v cerkvi sv. Družine v Mostah.

Ljubljana-Moste, dne 12. marca 1938.

Žalujoči soprog.

Eligij Eber krznarstvo, Ljubljana
Kongresni trg št. 7
sprejema lisice in vse vrste divjačine v strojenje, kakor tudi v izdelavo.
CENE NAJNIŽJE. — Izdelava po najnovejših krojih.

Centralni trg čehoslovaške industrije
Praški eksportni sejem
od 11. do 20 marca 1938
takoj za Leipzigom
50% popust na Čehoslovaških železnicah. 25—50% na inozemskih železnicah, porobrodih in zračnih linijah. — Nadajne informacije in sejmske izkaze dobite pri zastopniku Praškega vzorčnega velesejma
ALOMA COMPANY d. z o. z., Ljubljana, Aleksandrova 2/I
ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT — PUTNIK, Tyrševa cesta
ali direktno pri Direk. praškega velesejma Praga VII., velesejm. palača

✝

Udani v voljo Najvišjega so nas zapustili v globoki žalosti naša ljubljena in nepozabna mama, stara mama in teta, gospa

Marija Volčič roj. Grohar

previdena s tolažili sv. vere, v 77. letu starosti.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 13. marca ob 5 popoldne iz hiše Mestni trg št. 6 v Kranju.

Sv. maša zadušnica se bo brala v tukajšnji župni cerkvi. Drago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin!

V Kranju, dne 12. marca 1938.

Žalujoče rodbine Globočnik, Šink, Bergant, Franci Volčič in ostalo sorodstvo.

✝

Umrla je v 82. letu starosti najina ljubljena mati

Josipina Klemenc roj. Trdina
vdova bančnega uradnika

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, 14. marca ob štirih popoldne iz hiše žalosti Dolenjska cesta štev. 13 k Sv. Križu. Na željo rajnke se venci hvaležno odklanjajo.

V Ljubljani, dne 12. marca 1938.

Franc Klemenc, trgovec in posestnik, sin; Milka Vrančič roj. Klemenc, soproga podpredsednika kasacijskega sodišča v pokoju, hči in ostalo sorodstvo.

Veliko zdravega sadja

bodete imeli po cenenem in uspešnem škropljenju s pomočjo

»SHELL BILJOBRANA ZIMSKEGA«

Ilustrirana navodila:

JUGOSLAVENSKO SHELL D. D.

ZAGREB, Gajeva 5 LJUBLJANA, Miklošičeva 2

Hranilnica in posojilnica

v Kamniku (Šutna 22)

reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje hranilne vloge

do 5%

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog

NOVOST! PATENT!

Prevrat v čiščenju parketa.

Nekdaj so se mučili pri čiščenju parketa in odpravljanju madežev iz njega z **jekleno žico.**

Danes pa vse to opravlja **ROBOT** s tekočim jeklenim trakom.

Robot Vam prihrani mnogo **časa, truda in denarja.**

Robot Vam čisti voščena kakor tudi s prašnim oljem namazana tla.

Robot je poceni, trajen, **domač.** Zanj **jamčimo.**

Naročite ga pri **»ROBOT« d. z o. z., Ljubljana, Pražakova 8/I.** Tel. 35-54

Pozor industrijalci, elektrarne, pivovarne, žage, mlini

in vsi, ki vporabljate kak parni stroj. Z amerikanskim preparatom »TEPALIN«-om smo očistili kamna (Kesselstein) v pogonu brez razdiranja v teku leta 1937 in sicer: parnih kotlov in lokomobil nad 800, motorjev na sesalni plin in Dieselmotorjev, valjarjev, traktorjev in parnih m atilnic itd nad 2000, avtomobilov in avtobusov nad 3.500 in vse z uspehom STO PO STO. — »TEPALIN« je preizkušen ter ga priporočajo inspekcije parnih kotlov gradbenega ministerstva in državnega zavoda za napredek industrije in rokodelstva in druge pristojne oblasti. Cena »TEPALIN-u« je zelo ugodna. Prospekte s pojasnili pošilja gener. zast.

HOBBY A. R., BEOGRAD, USKOČKA ULICA 5 TELEFON 23-0 13

ZAHVALA

Za vse izraze sočustvovanja ob smrti našega dobrega soproga in očeta, gospoda

JERNEJA JERASA

zvaničnika drž. žel. v pokoju

se vsem najlepše zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni preč. duhovščini, g. zdravniku dr. Špornu, gasilcem in vsem ostalim, ki so pokojnika spremili na zadnji poti.

Moste pri Ljubljani, dne 12. marca 1938.

Žalujoča žena Ivana.

Zahvala

Vsem, ki ste od daleč in blizu prihiteli, da ste dragega

Miha

spremili na zadnji poti, iskrena zahvala. Vsem, ki ste ga obsuli z najlepšim cvetjem, ki ste ustmeno ali pismeno izrazili sočutje ob prezgodnji izgubi dragega pokojnika, hvala Vam stotera! Vsem organizacijam in društvom, prečastiti duhovščini, govornikom in prav vsakemu posebej prisrčna zahvala! Vaša velika ljubezen, spoštovanje in čast, ki ste jo izkazali Mihu, nam daje moč ob tem težkem udarcu.

Jesenice, dne 13. marca 1938.

Mici Čopova, sin in ostalo sorodstvo.

STROJI

Specijalna delavnica za previjanje in popravljanje elektromotorjev in dinam. Kvalitetni elektromaterijal in elektromotorji svetovznane firme »Siemens« vedno na zalogi.

Franio Perčinlić

konces. elektropodjetje, Ljubljana, Gosposvetska c. 16, telefon 23-71.

Razno

Nagrobne spominske slike

vžgane na porcelan, po vsaki fotografiji, vseh oblik in velikosti, prvovrstno izdelane, naročajte pri fotografu Kune Francu, Ljubljana, Wolfova ul. 6. — Zahtevajte brezplačni cenik. (1)

Tudi Vaša obleka bo kakor nova

ako jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 4-5

Pralnica — Svetlolikalnica

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri

Centralni vinarni v Ljubljani.

TELEFON STEV. 25-73

Cunje

krojaške odrezke, stari papir, tekstilne odpadke, ovčjo volno, govejo dlako (aravco) — kupi vsako množino

ARBEITER - MARIBOR

Dravska 18

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovencu«!

Rože s Kolpe

Ne pozabite pri urejevanju vrta zasaditi divne rože s Kolpe. Po 2 mesecih prvi cvetovi! Zahtevajte brezplačni cenik direktno iz razsadišča

Dobro Kaufer

Farkašić pri Sisku

Vsaka Jožica dobi po svojem okusu obleko pri

I. TRPINU, Maribor

Vetrinjska ulica 15

IVAN KRAVOS

MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA 13

Za potovanje — za vsakdanjo rabo

Breskve in marelice

20 najboljših breskvinih sort, od julija do oktobra zorečih, v grmičasti obliki Din 120·—. ● 10 mareličnih drevesc v najboljših sortah Din 120·—. Vsako drevo z imenom

Sadjarstvo Dolinšek - Kamnica, p. Maribor

Otroški vozički najnovejših modelov — Dvokolesa, motorji, triciklji — Šivalni stroji pogrezljivi

Po zelo niski ceni! Ceniki franko!

„TRIBUNA" F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška 4

Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26

Preden se poročite

pridite gotovo k meni in si oglejte moio veliko zalogo vseh stanovanjskih potrebščin kakor: spalnic, kuhinj, otoman, divanov, afrikmadrac, žimnatih madrac, zaves, preprog, pregrinjal, odej, kocev itd. Dobite pa seveda vse te stvari tudi na na mesečno odplačevanje in sicer brez obresti. — Prepričati se boste, da se kupi najceneje samo pri izdelovalcu. — Toplo se priporoča:

E. ZELENKA

tovarna pohištva in tapetništvo

MARIBOR, Ulica 10. okt. 5

NAGLUŠNI!

VIBRAPHON

nov pripomoček za sluh, praktično neviden neelektričen, nobene žice, brez baterije, nikake pritikline.

Predvaja v Ljubljani

gospod Domabyl dne 15. in 16. marca v **Grand hotelu Union** celodnevno od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Ako ne morete priti osebno, pišite za prospekt in pogoje za **30 dnevno poskušnjo!**

Razpis

Občina Majšperk, okraj Ptuj, razpisuje pragmatično mesto

obč. delovodje-pripravnika

Šolska izobrazba: 8 razredov srednje šole (z zaključnim izpitom) ali njej enake strokovne šole.

Prednost imajo prosilci z upravno prakso, odnosno s strokovnim izpitom v smislu § 91. zakona o občinah. — Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po členu 7. in 8. uredbe o obč. uslužbencih, je vložiti do 15. aprila 1938 pri tej občini.

SPRETNI PRODAJALEC

RADIO APARATOV

ki ima veselje do potovanja, dobi stalno mesto. Avto na razpolago. Ponudbe pod „Fiksum in provizija 3490" na upravo.

Informacije pri vseh potniških uradih in Švicarskem konzulatu v Zagrebu.

Glavna kolektura srečk

državne razredne loterije

Alojzij Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

Telefon 35-10 Poštni ček. rač. 15.140

Vljudno obveščam cenjene igralce Državne razredne loterije, da si lahko nabavijo srečke v moji kolekturi. Jamčim za solidno poslovanje, hitro obvestilo in takojšnje izplačilo dobitkov. Srečke pošiljam tudi po pošti.

Vsak je svoje sreče kovač! Tudi oni, ki še niso igrali, naj poskusijo srečo in takoj naroče srečke v moji kolekturi.

Žrebanje 36. kola državne razredne loterije se prične 13. in 14. aprila

Dobitki Din 64,991.000·—

Cena srečk za vsak razred

1/4 Din 50·— 1/2 Din 100·— 1/1 Din 200·—

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč Izdajatelj: Ivan Rakovec Urednik: Viktor Cenčič

Sport

Današnji šport

Hašk : Ljubljana. Ob 15.30 na igrišču Primorja.

Predtekma Hermes : Svoboda (prvenstvena) ob 13.45.

V Planici bode mednarodne skakalne tekme ob 10.30.

Mariborski šport

SK Rapid gostuje s svojim I. moštvom v Čakovcu. ISSK Maribor ima oster trening A in B teama.

SK Jadran : SK Mars. Ob 10.15 na igrišču »Ilirije« za Kolinsko tovarno.

Kranj : Slovan. Na igrišču »Ilirije« za Kolinsko tovarno ob 8.15 zj.

Celjski šport

Danes ob pol 4 popoldne bo na igrišču pri Skalni kleti prijateljska nogometna tekma med Atletiki in SK Hrastnikom.

Smučarski maraton

Smučarski klub Ljubljana razpisuje tekmo v smučarskem vztrajnostnem teku na 50 km. Tekma se bo vršila 20. marca 1938 na Pokljuki s startom in ciljem pri Sport-Hotelu. Start ob 7.30. Tekmuje se v treh kategorijah, in sicer:

I. kategorija: verificirani tekmovalci JZSZ nad 20 let starosti;

II. kategorija: verificirani tekmovalci JZSZ, starostni razred;

III. kategor.: vojaki, ki niso verificirani pri JZSZ.

Tekma velja obenem kot zvezno prvenstvo. Tekmuje se po pravilih JZSZ. Prvoplasirani prejmejo častna darila. Prijavnine ni. Prijave do petka, dne 18. t. m. na g. Koprivca Franca, uradnika TPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta, sicer do dne 19. t. m. na vodstvo tekme Sport-Hotel, Pokljuka. Žrebanje, razlaga proge in zdravniški pregled bo dne 19. t. m. ob 18. uri v Sport-Hotelu.

Radio

Drugi programi:

Nedelja 13. marca: 8 Vesel nedeljski pozdrav (plošče) — 8.15 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve — 8.45 Postni govor (g. dr. Fr. Kimovec) — 9 napovedi, poročila — 9.15 Vesela glasba (Radijski orkester) — 10.30 Prenos koncerta srednješolskih zborov iz opernega gledališča — 12.30 Rezervirano za prenos iz Planice: Reportaže z mednarodne tekme v smučkih skokih — 18 Napovedi, poročila — 18.30 Prenos iz Planice (nadaljevanje) — 16 Nastop gojenk uršulinske šole v Škofji Loki — 17 Kmečka ura: Pomladno oskrbovanje travnikov (g. inž. Rado Lah) — 17.30 Koncert lahke glasbe, sodelujeta Šornov kvartet in kvartet mandolin — 18 Napovedi, poročila — 19.30 Nacionalna ura: Goethe in Vuk Karadžić (Luka Smodlaka) — 19.50 Slovenska ura: a) Čajkovskij: 1812, uvertura (plošče), b) 12. marec pred devetdesetim letom (1848) in Slovenci (g. Rudolf Dostal), c) Radijski orkester — 21 Plošče — 21.15 Beligrajsko pevsko društvo — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Valčki in polke (plošče).

Ponedeljek 14. marca: 12 Dvorak: Slovanski plesi (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Pisano polje (plošče) — 14 Napovedi — 18 Zdravstvena ura: Zadušitve in umetno dihanje (g. dr. Anton Breceelj) — 18.20 Dvorak: Slovanska rapsodija (plošče) — 18.40 Kulturna kronika: O dr M. Opeki (magr. dr. Josip Debevec) — 19 Napovedi poročila — 19.30 Nacionalna ura: Cilji in pota vzgojne politike (g. dr. Karel Ozvald, univ. prof.) — 19.50 Zanimivosti — 20 Orkestralni koncert, sodeluje: Radijski orkester, g. prof. Karlo Rupel in g. Slavko Korošec — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke glasbe iz restavracije Emona.

Programi Radio Ljubljana:

Nedelja 13. marca. Belgrad: 20 Narodne pesmi, 20.30 Gledališki prenos — *Zagreb:* 20 Mandoline in kitare, 21 Zabavni program, 22.20 Plesna glasba — *Dunaj:* 19.40 Zabavni koncert, 22.35 Plesna glasba — *Budimpešta:* 20 Orkestralni koncert, 21.40 Ciganski orkester — *Rim-Bari:* 17 Gledališki orkester, 21 Koncertni večer — *Praga:* 16.10 Čelo, 20 Slavnostni koncert, 22.35 Plesna glasba — *Varšava:* 19.35 Pestra glasba, 21.15 Zabavni program, 22 Klavir — *Sofija:* 20 Lahka in plesna glasba, 21.20 Klavir, 22 Vokalni koncert, 23.15 Operetna glasba — *Berlin:* 20 Zabavni koncert — *Königsberg:* 19.10 Orkestralni koncert — *Hamburg:* 20 Ljudski koncert — *Pratislava:* 20.35 Veliki orkester — *Lipsko:* 18 Wagnerjeva opera »Tristan in Izolda« — *Köln:* 20 Orkestralni koncert — *Stuttgart:* 19.20 Opera 20.45 Bachove skladbe, 21 Orkester in zbor — *Monakovo:* 20 Händlove in Beethovnove skladbe — *Beromünster* 20.15 Cerkvena glasba, 21.05 Plesna glasba.

Ponedeljek 14. marca. Belgrad: 20 Opera — *Zagreb:* 20 Ženski kvartet, 20.30 Violina, 21 Odlomki iz Schubertove operete »Pri treh mladenkah«, 21.30 Lahka glasba, 22.20 Kavarniška godba — *Dunaj:* 18.55 Opera »Djamileh«, 22.30 Plesna glasba — *Budimpešta:* 21.10 Gledališki prenos, 23.15 Ciganski orkester — *Rim-Bari:* 21 Violina, 23 Operetna glasba — *Praga:* 19.10 Koncertni večer — *Varšava:* 20 Mali orkester, 22 Simfonična glasba — *Berlin:* 20 Veliki orkester.

Smučarski tečaj ZFO

Prihodnje dni bodo fantovski odseki prejeli okrožnico z razpisom tridnevnega smuškega tečaja namenjenega za podzvezne, okrožne in odsekovne smučarske vodje. V prvi vrsti je mišljen teoretično-praktični tečaj za organizatorje omenjenih edinic, če se bo pa prijavilo dovoljno število tekmovalcev, se bo vršil isti čas in na istem kraju, toda pod posebnim vodstvom tudi tečaj za tekmovalce v vseh štirih disciplinah.

Tečaj se bo vršil od 25.—27. marca na Krvavcu in ga bo vodil zvezni smučarski referent br. Sešelj, ki bo po potrebi pritegnil v pomoč še druge za to usposobljene moči.

Ker je tečaj za napredek in enotnost smučarstva v fantovskih vrstah velikega pomena, zato apeliramo na vse odbore podzvez in okrožij ter na vse odseke, da naj pošljejo v tečaj svoje odposlance.

Pismene prijave naj se pošljejo na Zvezo fantovskih odsekov najkasneje do 21. tega meseca.

Prvenstvo dravske banovine v boksu

Pretekle nedeljo so se vršile v Trbovljah v priredbi agilnega SK Trbovlje borbe za prvenstvo Dravske banovine. Borbam je prisostvoval tudi celokupni odbor Jugoslovanske boks. zveze.

Dopoldne so v polfinalih nastopili sledeči pari:

Welter kateg.: Schweiger P. S. K.:Kerin SK Trbovlje. Zmagal je v prvi rundi Schweiger.

Drugi par v welter-kategoriji sta bila: Lipe R. Slovan:Korbar Trbovlje; zmagal je Lipe po točkah, ker je bil neprimerno boljši tehničar.

V srednji kategoriji sta nastopila stari rutinirani boksač Štrukelj P. S. K.:Sadar Trbovlje; zmaga je bila prisojena Štruklju, ki je bil tehnično mnogo boljši; a Sadar bo lahko s sistematskim treningom še mnogo dosegel.

Naslednji par sta tvorila v srednji kategoriji Volčič Slovan:Curk Trbovlje; zmagal je Volčič v prvi rundi z tehničnim knock-autom.

Popoldne sta kot prva nastopila v srednji kategoriji domačina SK Trbovlje Sadar:Curk, ki sta se oba odlikovala z veliko voljo in požrtvovalnostjo. Zmagal je zasluženo Sadar po točkah.

Najlepša borba je bila med Schweigerom P. S. K.:Lipetom S. K. Slovan. Kljub temu, da je Lipe nastopil brez treninga, je bil neprimerno boljši tehničar in prva runda je pripadala njemu, v drugi je bil enak, a v tretji mu je zmanjkalo moči in je izgubil z malo razliko točk.

Tretji nastop v welter-kategoriji je bil med Kerin:Korbar, zmagal je Kerin po točkah.

Naslednja para v srednji kategoriji sta nastopila stari rutinirani boksač Štrukelj P. S. K., ki je nastopil že preko šestdesetkrat in mladi Volčič od S. K. Slovana. Zmagal je Štrukelj po točkah. Mladi Volčič bo lahko žel še mnogo lepih uspehov, ako bo redno in sistematično treniral.

Zadnji nastop je bila borba v polteški kategoriji med Balohom S. K. Slovan:Majcen S. K. Trbovlje; v vseh treh rundah je bil Baloh v silni premoči; videlo se mu je, da je v izredno dobri formi in se vestno pripravlja za bližnje državno prvenstvo. Bil je tehnično zelo dober. Tudi Majcen se je popravil zadnje čase in je mnogo boljši kot preje. Zmagal je Baloh premočno po točkah.

V težki kategoriji je prvak Ipavec od P. S. K., ki pa je bil brez nasprotnika, saj je on tudi prvak Male zveze v težki kategoriji.

Končni rezultat borb je naslednji:

Mušja kategorija: Razboršek SK Trbovlje.

Perolahka: Meglič PSK Maribor.

Welter: 1. Schweiger PSK; 2. Lipe R. S. K. Slovan; 3. Kerin Trbovlje.

Srednja: 1. Štrukelj PSK; 2 Volčič S. K. Slovan; 3. Sadar Trbovlje.

Poltežka: 1. Baloh Evsti, S. K. Slovan; 2. Majcen SK Trbovlje.

Težka: Ipavec Josip P. S. K.

Sodnik je bil J. S. g. Šlezinger, ki je sodil odlično.

Zahvala za to uspelo prireditev gre pred vsem g. predsedniku Kokalju in neumornemu športnemu delavcu in športniku g. Majcenu, ki se je trudil, da povzdigne boksarski šport v Trbovljah.

Uradna vremenska poročila

Tujskoprometnih zvez Slovenije, JZSZ in SPD

Rateče-Planica, 870 m: +1, sončno, mirno, 70 cm snega, sprenec, skakalnice uporabne.

Kranjska gora, 819 m: +1, barometer se dviga, sončno, mirno, 40 cm snega, srenc, sankališče uporabne.

Vršič, 1601 m: 150 cm snega, sren, podnevi srenec.

Kranjska Gora: 200 cm snega, sren, čez dan srenec.

Dovje-Mojstrana, 650 m: +4, sončno, mirno, 10 cm snega, sren.

Zlatorog v Bohinju, 530 m: —1, sončno, mirno, 90 cm snega, sren.

Dom na Komni, 1520 m: —3, sončno, 170 cm snega, srenec.

Skalaški dom na Voglu, 1540 m: —3, sončno, 150 cm snega, srenec.

Velika planina, 1558 m: —2, sončno, mirno, 80 cm snega, po robovih kopno, sicer osrenjen.

Ribnica na Pohorju, 715 m: +6, sončno, mirno, 10 cm južnega snega.

Senjorjev dom, 1522 m in Koča pod Kopo, 1377 m: +2, sončno, mirno, 100 cm snega, srenec.

Ruška koča, 1349 m in Pesek, 1382 m: +3, sončno, mirno, 50 cm snega, srenec.

Rimski vrelec, 530 m: —1, sončno, mirno, 15 cm snega, srenec.

DODATNV POROČILO Z DNE 11. MARCA 1938:

Koča na Ročci, 1595 m: +5, deloma pooblačeno, vetrovno, 60 cm snega, srenec.

Gorjuše, 1000 m: —1, pooblačeno, mirno, 40 cm snega, sren.

Mozirska koča, 1344 m: —2, deloma jasno, 120 cm snega, sren.

*

Triglavske postojanke SPD Staniševa koča in koča Zajezeram sta stalno oskrbovani od 15. marca dalje. Vsem planincem priporočamo, da napravijo svoje smučarske ture v Julijskih Alpah po možnosti že v marcu mesecu, ko je v tem gorskem predelu najlepša smuka. V prvi polovici aprila bo — kakor kaže — v Triglavskih postojankah večji poset ter bodo koče SPD predvidoma dobro zasedene, medtem ko bo meseca marca povsod dovolj prostora. SPD v Ljubljani priredi 19. in 20. t. m. smučarski izlet v dolino Triglavskih jezer pod vodstvom smuškega učitelja. Prijave sprejema pisarna le do 15. t. m., ker je omejeno število udeležencev. Dom na Komni vedno vabi številne smučarje, saj ni drugje najti tako lepih smuških terenov kot v tem okolišu. »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru se letos prenavlja, vendar se vrši obrat nemoteno naprej, tako da more dobiti vsak turist potrebno hrano in prenočišče na poti v Triglavsko pogorje. Planince-smučarje opozarjamo, da morajo biti previdni pri sončenju, ker ima pomladansko sonce v planinah veliko moč ter kaj rade nastanejo hude opekline pri neprevidnem sončenju. Vsak naj nese s seboj dovolj mazila za kožo. V Kamniških planinah vabi Dom na Kraven in koča na Veliki Planini, kjer je še vedno dovolj snega za primerno smuko. Podrobne informacije prejmete v pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4, I. nadstropje.

SK Grafika. Sledeči igralci naj bodo ob 9.30 na igrišču Jadrana: Marn, Bačak, Felle, Trobevšek, Žagar, Pipan, Usnik, Gestrin, Strohmajer, Bežan, Smolnik, Bizjak, Jankovič, Rone, Rosman, Cimperman. Igramo s SK Slavijo. — Načelnik.

Preklic.

Podpisani preklicujem vse, kar sem govoril žaljivega o Kondrič Kristini roj. Zaje iz Ljubljane in izjavljam, da je neresnično, kar sem raznašal o njej.

Novo mesto, dne 10. marca 1938.

Kondrič Ivan.

Videm ob Savi

Telovadna akademija. Na praznik sv. Jožefa bosta fantovski odsek in dekliški krožek zopet priredila telovadno akademijo, ki bo po pestrosti sporeda prekašala ono 8. decembra. Na sporedu so številne telovadne in pevske točke. Pri telovadnih točkah bodo nastopili tudi naši mali telovadci, dečki in deklice, na kar posebej opozarjamo. Na praznik zjutraj bodo imeli člani in članice obeh odsekov skupno sv. obhajilo. Med jutranjo sveto mašo bo ljudsko petje.

K večnemu počitku smo spremili v četrtek gospo Marijo Pleterski, roj. leta 1851 na Šremiču. Pokojna je bila Slomškova birmanka, globoko verna in dobro vzgojena. Čitala je do zadnjega nemške in slovenske knjige. Bila je naročnica nedeljskega »Slovenca« in »Slovenskega gospodarja ter podporna članica raznih dobrodelnih društev. Bog daj njeni duši večni mir!

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24, proda dne 29. marca 1938 na javni dražbi ca. 820 plm mehkega tehničnega lesa na panju iz svojih gozdov pri Straži. Dražba se vrši pri Šumski upravi v Straži pri Novem mestu.

Razglas, pogoji, tiskovine in pojasnila se dobijo pri gornji upravi v Ljubljani in pri Šumski upravi v Straži.

Finančne interesente

na udeležbo za izdelavo suho lepljenih

vezanih plošč, mizarskih plošč (panel) in furnirja

išče lesna industrija v Sloveniji (center).

Gonilna sila, para, elektrika, moderna sušilnica na razpolago

Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod **„Siguren uspeh / 300“**

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24-I., proda na javni dražbi dne 6. aprila 1938 ca. 580 plm iglaste hlodovine na panju iz svojih gozdov pri Krvavipeči, občina Velike Lašče.

Razglas, pogoji, tiskovine in pojasnila so na razpolago pri gornji upravi in pri Revirnem vodstvu Krvavapeč, pošta Rob pri Velikih Laščah.

I. 3913/37-9.

Dražbeni oklic

Dne 12. maja 1938 ob 9 dopoldne bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Lisce vl. št. 105. Cenilna vrednost 536.810 din; najmanjši ponudek 299.592 din. Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Celju.

Okrajno sodišče v Celju, odd. VI., dne 25. februarja 1938.

✚

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naša blaga gospa

MARIJA BAYR

vdova računskega svetnika

danes ob 3 v 87. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 13. marca ob pol 5 popoldne izpred mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 12. marca 1938.

Žalujoči ostali.

✚

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je danes zapustil naš oče, stari oče, gospod

JAKOB GORJANC

posestnik

Pogreb predragega pokojnika bo v ponedeljek, 14. marca ob 8 zjutraj izpred hiše žalosti Primskovo št. 69 na tukajšnje pokopališče.

Primskovo pri Kranju, dne 12. marca 1938.

Žalujoči ostali.

Maurice Leblanc: 60

Izredne pustolovščine Arsena Lupina

Otok tridesetih krst

Franc se je vrgel v njeno naročje. Izbruhnila je v ihtenje, ne da bi zinila besedico.

Nasproti njima je Veselko veselo udarjal s šapama in ju postrani gledal.

»Mama,« je rekel Franc, »don Luis je tu.«

Prijela je don Luisa za roko in jo dolgo objemala, medtem ko je Franc šepetal:

»Vi ste rešili mamo.. Vi ste rešili mamo...«

Don Luis ga je prekinil:

»Ali mi hočeš napraviti veselje, Francelj moj? Ne zahvaljuj se mi .Če se hočeš komu zahvaljevati, se daj prijatelju Veselku. Ne pozna se mu, da je v vsej drami igral tako važno vlogo. In vendar je bil on v nasprotju s budobnim človekom, ki vaju je preganjal, dobri duh, molčeč, razumen in skromen.«

»Oh, tudi vi!«

»Jaz nisem, ne skromen, ne molčeč in zato občudujem Veselka. Pojdimo, Veselko, pojdi z menoj, nehaj se držati na smeh. Morda bi tvegal, da bi moral tu prebiti celo noč, kajti mati in sin bosta ure in ure skupaj prejokala...«

VIII.

BOŽJI KAMEN.

Podmornica je mirno plula po morski gladini. Don Luis je bil obdan od Štefana, Patrika in Veselka.

»Kakšna kanalja ti je ta Vorski!« je rekel, »Videl sem že mnogo lopovov, toda nobenega takega kalibra.«

»Torej v tem primeru...« je pripomnil Patrik Belval.

»Torej v tem primeru...« je ponovil don Luis.

»Prehajam k stvari, o kateri sem vam že govoril. Držite v rokah pošast, potem pa jo spustite! Ne da bi pomislili, da to ni prav... pomislite, koliko zla bo morda še storil in ga tudi gotovo bo storil. Ali ne vzamete zato nase težko odgovornost za zločine, ki jih bo zagrešil?«

»Ali je tudi vaše mnenje tako?« je vprašal don Luis Štefana.

»Ne vem dobro, kakšno je moje mnenje,« je odgovoril Štefan, »ker sem bil pripravljen za vse pogoje, le da bi bil Franc rešen. Toda vendar...«

»Vendar bi hoteli drugačnega konca?«

»Priznam. Dokler bo ta človek živ in prost, se ga bosta morala Veronika in njen sin vedno bati.«

»Toda kakšnega konca? Proti takojšnji Francovi rešitvi sem mu ponudil svobodo. Ali bi mu moral obljubiti samo življenje in ga izročiti sodišču?«

»Morda,« je rekel kapitan Belval.

»Dobro; toda v tem primeru bi sodišče poizvedovalo in bi končno odkrilo pravo identiteto tega človeka in bi obudilo moža Veronike d'Hergemont in Francovega očeta.«

»Ne, ne!« je odločno vzkliknil Štefan.

»Ne, v resnici,« je v zadregi priznal kapitan Belval. »Ne, ta rešitev ne bi bila najboljša; toda čudno se mi zdi, don Luis, da niste našli dobre, ki bi nas vse zadovoljila.«

»Bila je samo ena,« je jasno izjavil don Luis Perenna, »bila je samo ena.«

»Katera?«

»Smrt!«

Nekaj časa so vsi molčali.

Nato je znova začel don Luis:

»Prijatelji, da sem vam držal govor, to ni bila igrača; in ne mislite, da je zadeva končana in da ste vi že izgubili sodniško vlogo. Nadaljuje se in sodniški zbor še ni zaključil seje. Zato vas prosim, da mi odkrito odgovorite: ali mislite, da Vorski zasluži smrt?«

»Da,« je pritrdil Patrik.

In Štefan je odobraval:

»Da, nedvomno.«

»Prijatelji, «je nadaljeval don Luis, »vaš odgovor ni dovolj svečan. Prosim vas, da ga izgovorite po vseh pravilih in po vesti, kakor da bi stali nasproti obtožencu. Ponavljam: kakšno kazen je zaslužil Vorski?«

Oba sta dvignila roke in drug za drugim sta izjavila:

»Smrt.«

Don Luis je zažvižgal. Pritekel je Marokanec.

»Prinesi mi dva daljnogleda, Hadži.«

Ko mu je prinesel priprave, je ponudil eno Štefanu, drugo pa Patriku.

»Samo eno miljo od Sareka smo. Poglejta proti otoku; čoln je najbrž že na potu.«

»Da,« je rekel Patrik čez trenutek.

»Vidite tudi vi, Štefan?«

»Da, samo...«

»Samo? —«

»Samo eden je v njem.«

»Samo eden, zares,« je izjavil Patrik.

Zopet sta pristavila daljnogleda in eden izmed njiju je začel:

»Samo eden je ušel... jasno Vorski... Ubil je najbrž svojega pomagača Otona...«

Toda don Luis se je posmehnil:

»Kaj pa, če je ubil Oton svojega gospodarja Vorskega?«

»Toda... zakaj pravite to?«

»Spomnite se na prerokbo, ki je bila prerokovana Vorskemu, ko je bil še mlad: ‚Tvoja žena bo umrla na križu in boš ubit od prijateljeve roke.‘«

»Mislim, da ne zadostuje prerokba.«

»Imam tudi druge dokaze.«

»Katere?«

»Dragi prijatelji, to je del zadnjega problema, ki ga moramo skupno razjasniti. Kako na primer vidva mislita o tem, da sem nadomestil Veroniko d'Hergemont z Elizo?«

Štefan je zmajal z glavo,

»Priznam, da nisem razumel.«

»In vendar je tako preprosto! Če bi kdo delal v salonu čarovnije, ali ugibal vaše misli, bi takoj vedela, ali ne? da ima pri teh umetnostih prijateljevo pomoč. In pri meni je prav tako.«

»Kako! Imeli ste pomagača?«

»Pri moji veri, da.«

»Koga?«

»Otona.«

»Otona! Toda saj se niste nikoli oddaljili od nas. Ali ste z njim govorili?«

»Kako bi se mi sicer vse posrečilo brez njegove pomoči? V resnici sem imel v tej zadevi dva zaveznika, Elfrido in Otona, ki sta oba izdala Vorskega, bodisi zaradi maščevanja, bodisi zaradi strahu ali pohlepnosti. Medtem ko ste vi odpeljali Vorskega daleč od Dolmen-aux-fées, Štefan, sem jaz govoril z Otonom. Po posredovanju nekaj bankovcev sva takoj sklenila zvezo in sicer proti obljubi, da bo odšel živ in zdrav iz te pustolovščine. Poleg tega sem mu povedal, da je Vorski skril zase petdeset tisoč frankov, ki jih je vzel sestram Archignat.«

»Kako ste to zvedeli?« je vprašal Štefan.

Od zaveznika, številka ena, od Elfride, ki sem jo potiho spraševal, medtem ko ste vi prežali na Vorskijev prihod. V kratkih besedah mi je odkrila, kar je vedela o Vorskijevem življenju.«

»Otona ste videli samo enkrat.«

»Dve uri pozneje, po Elfridini smrti in po umetnem ognju votlega kamna, sva imela drugi sestanek pri Dolmen-aux-fées. Vorski je spal pijan in Oton je bil na straži. Lahko si mislite, da sem izrabil to priliko, da sem spolnil svoje znanje o Vorskem, in zvedel sem, da Oton sovraži svojega gospodarja. Nato je razorožil Konradove in Vorskijeve revolverje, ali bolje, odstranil je krogle in pustil samo naboje. Prinesel mi je Vorskijevo uro in zapisnik ter prazen medaljon s sliko Vorskijeve matere, ki mu jo je nekaj mesecev prej ukradel. Vse te stvari so mi drugi dan služile pri igri čarovnika z Vorskim v kripti, kjer me je našel. Tako sva torej jaz in Oton delala s skupno pomočjo.«

»Dobro,« je dejal Patrik, »toda vi mu vendar niste rekli, naj ubije Vorskega.«

»Seveda ne.«

»Torej kdo vam dokazuje?«

POROČILA DRUGE IZDAJE

Anglija se še ni odločila

London, 12. marca. Razume se, da je tukajšnje politične kroge še bolj ko državni udar pretekle noči iznenadilo zasedanje Avstrije po četah nemške armade. Najbolj so v skrbeh zaradi prijateljske Češkoslovaške republike, ki je zašla v težak položaj, ker se bo sedaj pritisk Nemčije na češkoslovaško politiko še podvojil in bo zahteva nemškega rajha po avtonomiji sudetskih Nemcev postajala čezdalje bolj glasna. Angleški kabinet proučuje možnost oborožene pomoči, ki naj bi jo nudila Anglija Franciji, da bi skupaj varovali neodvisnost Češkoslovaške, ako bi jo Nemčija ogrožala. Anglija naj bi skupaj s Francijo, ki je obvezana Češkoslovaški v takem slučaju z orožjem pomagati, dočim Angleška takih obvez nima, resno posvarila Hitlerja, naj ne posega po neodvisnosti Češkoslovaške. Angleška vlada je zasedala 2 uri. Očividno pa se člani kabineta obotavljajo, da bi že v sedanjem trenutku storili kak sklep v tej zadevi in se pridružili Franciji.

Opozicija se trudi, kako bi združila vse stranke ozroma, kako b vlado prisilila do tega, da bi se odločila za soglasje vseh strank v tem vprašanju. Kabinet se bo zbral vnovič v ponedeljek in mislijo, da bo Chamberlain tedaj podaj izjavo angleške vlade na seji poslanske zbornice. Tako bomo v ponedeljek imeli v angleškem parlamentu debato o srednjeevropskem vprašanju v zvezi z državnim udarom v Avstriji. Opozicija upa, da se bo Chamberlain pridružil splošnemu javnemu mnenju, čeprav to še nikakor ni gotovo. Ti politični krogi pravijo, da so dogodki v Avstriji popolnoma jasno dokazali, da se Anglija nikakor ne sme nadejati, da bi Mussolini pomagal ustaviti nacistični udor v srednjo Evropo. Sporazum med Anglijo in Nemčijo, ki je cilj Chamberlainove vlade, je nemogoč. Splošno menijo, da dejstvo, da so se na Brennerskem sedlu pobratili nemška in italijanski armadi, pomeni polom Chamberlainove politike, da bi se obenem sporazumel še z Italijo.

Italija se ne bo vmešavala!

Rim, 12. marca. **Fašistični svet je na svoji današnji seji proučil vse podrobnosti in okolnosti avstrijskega vprašanja. Veliki svet ugotavlja, da je bila fašistična vlada o berchtensgadenskem dogovoru obveščena šele po izvršenem dejstvu. V vsake primeru pa se Italija ne bo vmešavala v notranje zadeve Avstrije. Veliki svet pa mora tudi ugotoviti, da je kancelerja Schuschnigga svaril pred mogočimi posledicami plebiscita. Veliki svet je mnenja, da so dogodki v Avstriji jasen izraz soglasne volje avstrijskega prebivalstva in ugotavlja: 1. da je vzel z velikim zanimanjem na znanje sporočilo Hitlerja italijanski vladi od 11. t. m. in 2. da italijanska vlada odklanja povabilo francoske vlade, da bi se storil skupen korak v avstrijski zadevi, ker bi to le še bolj zapletlo mednarodni položaj.**

V velikem fašističnem svetu je bilo prebrano Hitlerjevo pismo, v katerem Hitler Mussoliniju zatrjuje, da bodo ostali odnošaji med Italijo in Nemčijo nespremenjeni. Glede Brennerja zagotavlja Hitler, da sedanji dogodki nikakor ne bodo kakorkoli poslabšali razmerja na italijansko-nemški meji. Grof Ciano je dobil od nove avstrijske vlade zagotovilo, da bodo avstrijsko-italijanski odnošaji ostali nespremenjeno dobri.

Hitler prenočuje v Lincu

Dunaj, 12. marca. Uradno poročajo, da bo Hitler prenočil v Lincu.

General Milch na Dunaju

Dunaj, 12. marca. AA. (Reuter) Danes popoldne je prispel semkaj državni podtajnik nemškega letalskega ministrstva general Milch.

200.000 nemških vojakov v Avstriji

Berlin 12. marca. General Muff je izjavil, da štejejo nemške vojaške sile, ki zasedajo Avstrijo, vsega skupaj 200.000 mož.

Družina pokoj. Dollfussa v Bratislavi

Bratislava, 12. marca. c. Žena pokojnega kanclerja Dollfussa je s svojimi otroki dopotovala z Dunaja v Bratislavo.

Bratislava, 12. marca. V Bratislavo je pribežal grof Coudenhove, znani voditelj panevropskega gibanja, ki ga nemški socialisti zelo sovražijo.

Dunaj 12. marca. AA. Glavni urednik »Reichsposte« dr. Funder je pobegnil z Dunaja.

Madžarski varčevalci dvigajo vloge

Budimpešta 12. marca. c. Na Madžarskem je vest o dogodkih v Avstriji vplivala zelo široko posebno na ljudske množice. Tako so danes kmetje navalili na vse denarne zavode in začeli dvigati svoje prihranke. V nekaj urah je bilo tako dvignjenih več milijonov pengov.

Francija sprejema dovršeno dejstvo

Izjavlja pa, da bo brezpogojno branila Češkoslovaško

Pariz, 12. marca. Francija, ki je sprejela nacifikacijo Avstrije kot dovršeno dejstvo, se sedaj trudi, da bi Anglijo pripravila do tega, da bi skupno s Francijo branila Češkoslovaško, ako bi jo Nemčija skušala ponižati ali ukloniti svoji volji glede nemške manjšine. V angleškem zunanjem ministrstvu neka vplivna oseba ni skrivala svoje bojazni, da bi Hitler utegnil poseči po Češkoslovaški. Dejal je, da so mu znana prizadevanja, angleško vlado prepričati, da morata Anglija in Francija skupno vse potrebno za tak primer ukreniti. Stvar je taka, da Anglija nima z nikomur nobene pogodbe, ki bi jo vezala, da bi se vmešavala v srednje evropske zadeve, medtem ko ima Francija s Češkoslovaško pogodbo medsebojne pomoči za primer kakršnegakoli napada.

Če bi se Anglija na to sklicevala in hotela v sporu med Nemčijo in Češkoslovaško ostati nevtralna, bi Francija v polnem obsegu izpolnila svoje obveze, naj pride na krmilo katerakoli vlada v smislu nedavne izjave Chautempsa, da bo Francija Češkoslovaški v vsakem primeru priskočila na pomoč.

Roosevelt: „To je evropska reč“

Washington, 12. marca. b. Predsednik Roosevelt in zunanji minister Hull sta se dolgo razgovarjala o dogodkih v Avstriji. Roosevelt je nato izjavil, da bodo Zedinjene države zavzele popolnoma nevralno stališče do avstrijskih dogodkov, ker smatrajo to za čisto evropsko vprašanje.

Nemške čete na Dunaju

Dunaj, 12. marca. c. Ob pol 23. V mestu pričakujejo vsak trenutek prihod divizije nemških oklopnih avtomobilov.

Dunaj, 12. marca. Nemška armada je zasedla glavno mesto Predarlske Bregenc in zastražila vsa javna poslopja.

Danes je 12o nemških letal prepeljalo na Dunaj nemški bataljon, ki je štel 5oo mož v popolni vojaški opremi. Nemški vojaki so takoj zasedli letališče v Aspernu. Po še nepotrjenih poročilih je letališče popolnoma zastraženo s četami. Tam so tudi člani vlade, ki pričakujejo Hitlerja.

Streli v vojaške kolone

Dunaj, 12. marca. Malo prej, preden je Hitler prišel v Lambach, je šolski sluga lambaške šole streljal v uniformirano kolono narodnih socialistov, pa k sreči ni nikogar zadel. Moža so aretirali. V Lambach je prišlo tudi 1o nemških tankov. Po vseh mestih, ki so jih zasedle nemške rajhovske čete, se brati z njimi avstrijska vojska in jim čestita k zmagi zedinjenja nemškega naroda.

Avstrijske vlade od l. 1918 do 1938

30 10. 1918. **Dr. Karel Renner I.**, socialdemokrat, koalicija krščanskih socialcev, socialdemokratov in Velenemcev je 12. 11. 1918 proglasila republiko »Deutschösterreich« kot sestavni del nemškega rajha.

15 3. 1919. **Dr. Karel Renner II.**, ista koalicija brez Velenemcev je sklenila 10. 9. 1919 senžermensko mirovno pogodbo, odpravila ime Deutschösterreich in sklenila, **da je priključitev na Nemčijo odvisna od sklepa Zveze narodov.**

17. 10. 1919. **Dr. Karel Renner III.**, ista koalicija.

17. 7. 1920. **Dr. Miha Mayer I.**, krščanski socialec, koalicija socialdemokratov, krščanskih socalcev in Velenemcev je sklenila 1.10. 1920 novo zvezno ustavo, **dobila po plebiscitu Koroško** in se sprla s socialdemokrati.

20. 11. 1920. **Dr. Mayer II.**, štirje krščanski socialci in štirje uradniki, ki so odstopili, ker je vlada, ko je iskala kredita pri zapadnih demokracijah, naletela na odpor pristašev Anschlussa.

21. 6. 1921. **Johann Schober I.**, policijski predsednik, ki je sestavil vlado iz uradnikov ter enega krščanskega socialca in enega Velenemca. **Priključitev Gradiščanske po plebiscitu**, nato pa odstop vlade, ker so se Velenemci uprli sporazumu s ČSR v Lanih.

26. 1. 1922. **Walter Breisky**, uradnik, ki je vladal samo en dan.

27. 1. 1922. **Schober II., vlada samih uradnikov**, ki je odstopila, ker so se Velenemci upirali finančni kontroli inozemstva, ki je dalo Avstriji preko Zveze narodov posojilo.

31. 5. 1922. **Dr. Ignacij Seipl I.**, koalicija krščanskih socialcev in Velenemcev, ki je dobila posojilo Zveze narodov, **katerega je garantirala Avstriji neodvisnost** in ji dala komisarja v svrho finančne sanacije Avstrije.

17. 4. 1923. **Dr. Seipl II.**, ista koalicija, ki je reducirala ministrstva v smislu sanacij. načrta.

20 11. 1923. **Dr. Seipl III.** ista koalicija.

20. 11. 1924. **Dr. Rudolf Ramek I.**, ista koalicija.

15. 1. 1926. **Dr. Ramek II.** ista koalicija.

20. 10. 1926. **Dr. Seipl IV.**, ista koalicija.

19 5 1927. **Dr. Seipl V.**, koalicija iz kršč. socialcev, Velenemcev in Landbunda, ki je **potlačila 15. in 16. julija socialistično revolucijo** ki se je začela s požigom justične palače.

4. 5. 1929. **Ernst Streeruwitz**, krščanski socialec, ki je vladal z isto koalicijo.

26. 9. 1929. **Dr. Schober III.**, ista koalicija.

30 9 1930. **Karel Vaugoin**, koalicija iz krščanskih socialcev in Heimwehra.

4 12. 1930. **Dr Otto Ender**, krščanski socialec je sestavil koalicijo iz krščanskih socialcev in narodnim gospodarskim blokom, ki je zamislil carinsko unijo z Nemčijo.

20. 6. 1931. **Dr. Buresch I.**, krščanski socialec, ki je k tej koaliciji pritegnil še Velenemce in Landbund, carinsko unijo pa je preprečilo mednarodno razsodišče v Haagu.

29. 1. 1932. **Dr. Buresch II** s koalicijo iz krščanskih socialcev in Landbunda.

20. 5. 1932. **Dr. Engelbert Dollfuss I.**, koalicija iz krščanskih socialcev, Heimatschutza in Landbunda. V tej vladi je že Schuschnigg. Sklene se posojilo v Lozani, **ki potrdi avstrijsko neodvisnost.** Fey od Heimatschutza postane državni tajnik. Oster nastop zapadnih velesil in Male zveze zaradi prevoza orožja iz Italije skozi Avstrijo na Ogrsko. **Zaradi železničarske stavke se Dollfuss iznebi parlamenta in vlada avtoritarno.** Do veljave pride Starhemberg, ki da vladi na razpolago Heimatschutz, zato pa doseže strmoglavljenje socialističnega mestnega sveta na Dunaju in socialističnega republikanskega Schutzbunda. Pri volitvah v Inomostu zmagajo narodni socialisti.

10. 5. 1933. **Dollfuss II.**, ki postavi v kot Heimatschutzovega ministra Rintelena, uvede takso 1000 mark za potne liste iz Nemčije v Avstrijo in po atentatu v Kremsu **razpusti narodno-socialistično stranko** ter napove ustanovitev domovinske fronte ter stanovske ustave po okrožnici Q. A.

21. 9. 1933. **Dollfuss III., ki uvede avtoritarno državo**, v kateri dobi Fey od Heimatschutza ministrstvo in sicer resor za varnost. **Ko socialisti poizkusijo krvavi puč, jih Dollfuss potolče in razpusti. Anglija, Francija in Italija izjavijo 17. 2. 1934, da bodo ščitile neodvisnost Avstrije nasproti Nemčiji.** 17. 3. 1934 se podpišejo rimski protokoli z Italijo in Madžarsko. Starhemberg postane podkancler in proglasi se takozvana majska stanovska ustava.

13. 7. 1934. **Dollfuss III.** V tej vladi so štirje ministri od Heimatschutza, trije krščanski **socialisti, med njimi Schuschnigg. 25. 7. 1934 uprizorijo narodni socialisti puč in ubijejo Dollfussa.**

30. 7. 1934. **Dr. Kurt Schuschnigg I.** V tej vladi sta še Fey in Starhemberg. **27. 9. 1934. ponovijo Anglija, Francija in Italija svojo izjavo o garanciji avstrijske neodvisnosti. Francija in Italija skleneta posebno pogodbo za primer, če bi Nemčija ogrožala neodvisnost Avstrije in Anglija k tej pogodbi pristopi. To pogodbo potrdi 13. 4. 1935 konferenca v Stresi.**

18. 10. 1935. **Schuschnigg II.** Schuschnigg se začne razgovarjati 1936 s Prago o donavskem paktu. Obenem se dopolnijo rimski protokoli v tem smislu, da bosta Avstrija, Madžarska in Italija nastopale v zadevi donavskega pakta sporazumno

14. 5. 1936. **Schschnigg III.** V tej vladi so še člani Heimatschutza, ki pa s Starhembergom vred stopijo kmalu s pozornice. **11. 7. 1936 prva pogodba z Nemčijo v svrho medsebojnega prijateljstva, v ministrstvo vstopita dva zmerna narodna socialista Glaise-Horstenau in Gvido Schmidt.** Vlada izda amnestijo narodnih socialistov.

4. 11. 1936. **Schuschnigg IV**, ki vlada avtoritarno skupaj z nekaterimi zmernimi narodnimi socialisti. Gospodarska pogodba z Nemčijo. Skubl postane državni tajnik **Sestanek Schuschnigg-Mussolini v Benetkah, kjer se sklene, da se bo vprašanje Podonavja uredilo v sporazumu z Nemčijo.**

Prizadevanje Italije, da bi smeli narodni socialisti stopiti v domovinsko fronto, so brez uspeha. Pač pa postane Seyss-Inquart državni svetnik. Zunanji minister Schmidt ima sestanke s člani nemške vlade. **Močno se začne gibati monarhistična propaganda za Otona. 12. 2. 1938 pokliče Hitler Schuschnigga na sestanek v Berchtesgaden, kjer se sporazum z Nemčijo obnovi in razširi.**

16. 2. 1938. **Schuschnigg V.** Vlada se konstruira sledeče: Hülgerth, komandant frontne milice, Zernatto kot zastopnik domovinske fronte, uradnik Neumayer, krščanski socialisti Resch, Manndorfer in Fernter, uradnik Adamowich, narodni socialist Seyss-Inquart, »zmerni« narodni socialist Schmidt, »zmerni« narodni socialist Glaise Horstenau, krščanski obrtnik Raab, krščanski strokovničar Rott, general Zehner, policijski predsednik Skubl, bivši socialist Watzek, industrijec Doliva in gozdni industrijec Matschnig kot državni tajnik.

1. 3. 1938. Odstop Schuschnigga.

Schuschnigg zaprt v gradu Belvedere

Dunaj, 12. marca Bivši kancler Schuschnigg je zaprt v gradu Belvedere. Straži ga 2ooo mož hitlerjevskih napadalnih oddelkov ter oddelek dunajske policije Policijsko ravnateljstvo izjavlja, da so Schuschnigga priprli v gradu Belvedere zaradi njegove osebne varnosti. Pač pa policija sporoča da so Schuschniggovega sina tudi zaradi osebne varnosti prepeljali v druge zapore.

Judje za narodne socialiste

Dunaj, 12 marca. Glavno glasilo dunajskih Judov je izšlo z znamenjem kljukastega križa na čelu lista. Judovska občina je izjavila, da se pridružuje avstrijskemu nemškemu narodu in narodno socialistični stranki.

Senator Jelašič umrl

Zagreb, 12. marca. b. Davi ob 5.45 je umrl v Zagrebu senator HSS in šef politične pisarne dr. Mačka Jakob Jelašič. On je bil hudo bolan že dolgo časa, delal pa je do zadnjih dni.

Drobne vesti

Pariz, 12. marca. b. Poročajo, da je pred[illegible]nik francoske republike Lebrun povetil sestavo nove vlade Herriotu.

Zagreb, 12. marca. b. Danes dopoldne je obiskal nadškof dr. Stepinac dijaško kuhinjo, kjer je na hrani nad 400 dijakov zagrebških šol.

Lord Hailsham je postal predsednik angleške zbornice lordov na mestu lorda Halifaxa, ki je postal angleški zunanji minister.

IVANHOE

Št. 79.

Zakrinkani snubec

Le kratek hip je Rebeka ostala sama. Že so se odprla vrata in vstopil je zakrinkan moški, ki je bil oblečen kakor kak izobčenec. Zdelo se je, kakor bi se sramoval svoje namere. Obotavljaje se se je bližal dekletu.

Vsa tresoča se je mlada Judinja snela z roke dva dragocena prstana in mu jih ponudila. »Vzemi ju,« je prosila, »pa se usmili mene in mojega očeta!«

»Tvoja zlatnina je dragocena,« je spregovoril zakrinkani, »vendar je le voda vpričo demantov tvojih oči ter biserov tvojih zob. Zarekel sem se, naj se zgodi karkoli, da si bom volil lepoto namesto bogastva.«

»Oh, vzemi odkupnino,« je še moledovalo nesrečno dekle. »Moj oče ti da vse, karkoli boš zahteval. Potem se boš lahko odkupil kazni za svojo pregreho ter boš lahko zopet svobodno bival med ljudmi.«

»Razumem,« se je oni oglasil tokrat v frankovskem jeziku. »Vendar si bo Front de Boeuf tudi brez tvoje priprošnje znal zagotoviti vse Izakovo zlato in srebro, ki ga potrebuje. Odkupnina meni pa je tvoja lepota in ljubezen!«

»Kaj slišim? Ti da nisi izobčenec?« je Rebeka tudi po frankovsko zaklicala. »Norman si in morda celo vitez. Prosim in rotim te, bodi viteški tudi z menoj. Kaj drugega naj bi od mene mogel pričakovati kakor bogastvo! Zakon med menoj in teboj nama prepoveduje moja in tvoja vera!« Zakrinkani pa se je tem besedam glasno zakrohotal.